

Bundel - B&W van 16 september 2025

0.0.1 Besluitenlijst d.d. 16 september 2025

Agenda BW d.d. 16 september 2025

B.3 BW (774983) Grondprijzennotitie 2025

B.3 INT (788820) Grondprijzennotitie 2025

B.3 RB (781158) Raadsbrief Grondprijzennotitie 2025

B.8 BW (774977) Vaststelling Tam- omgevingsplan hoofdstuk 22b vreugdevuren

B.8 INT (786924) CompleetAnaloog_NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31

B.8 RV (775808) Raadsvoorstel - raadsvoorstel vaststelling

B.9 BW (784289) Van Wet naar Wijk - Bibliotheek Almelo

B.9 INT (784285) Onderzoeksrapport Van Wet naar Wijk - onderzoek naar invulling bibliotheekwerk in Almelo

B.9 INT (784288) De wijk in - Visie en uitvoeringsplan bibliotheek en gemeente almelo

B.9 INT (784284) Bijlage 1 Presentatie Normenkader Bibliotheken VOB

B.9 INT (784285) Bijlage 2 Omgevingsanalyse Almelo

B.9 RB (7261) Van Wet naar Wijk bibliotheekvoorzie...

Agenda College van B&W openbaar

Datum 16-09-2025
Tijd 9:30 - 13:00
Locatie Den Haag
Voorzitter R.T.A. Korteland

A	Algemeen
A.1	Vaststelling besluitenlijst d.d. 9 september 2025
B	Bespreekpunten
B.1	Reactie op ongevraagd advies bezuinigingen sociaal domein (789853)
B.2	Aanvullende subsidie wijkkamers Avedan (778961)
B.6	Verzoek extra subsidie SMI (771789)
C	Conformstukken
C.3	Grondprijzennotitie 2025 (774983)
C.4	Aanwijzingsbesluit Wet Bibob ten behoeve van de inkoop Jeugdhulp en ondersteuning vanuit de Wmo (788907)
C.5	Benoeming leden Adviesraad sociaal domein (789984)
C.7	Afwijzing tegemoetkoming planschade Ootmarsumsestraat 63-65 (786585)
C.8	Vaststelling Tam-omgevingsplan hoofdstuk 22b vreugdevuren (774977)
C.9	Van Wet naar Wijk - Bibliotheek Almelo (784289)

Collegevoorstel

Onderwerp	Grondprijzennotitie 2025
Eenheid/team	SO Stedelijke Ontwikkeling
Zaakkenmerk	Z/25/245536
Documentkenmerk	D/25/774983
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J. Hinnen
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

In deze notitie wordt beschreven welke doelstellingen worden nagestreefd en welke grondprijsmethoden worden gehanteerd om tot de gewenste, veelal marktconforme, grondprijzen te komen. Het college kan gemotiveerd afwijken van de vastgestelde grondprijzen als marktontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Het college heeft besloten om de Grondprijzennotitie gemeente Almelo 2025 (Intern – 788820) vast te stellen, waarin per functie de grondprijzen voor het jaar 2025 zijn beschreven en om de grondprijzennotitie 2020 - 2024 in te trekken.

Voorgesteld besluit

1. De Grondprijzennotitie gemeente Almelo 2025 (Intern – 788820) vast te stellen, waarin per functie de grondprijzen voor het jaar 2025 zijn beschreven.
2. De grondprijzennotitie 2020 - 2024 in te trekken;
3. De raad hierover met bijgevoegde raadsbrief (Raad 781158) te informeren.

Inleiding

De Grondprijzennotitie gemeente Almelo 2025 heeft tot doel voor de verschillende functies de uitgifteprijzen van (bouw)grond vast te stellen en is een voortvloeisel uit de Nota grond- en vastgoedbeleid.

Aanleiding voor deze notitie is dat de laatst vastgestelde notitie (2020-2024) verouderd is en de benodigde nieuwe richtlijn van grondprijzen na turbulente woningmarktjaren.

De beleidskaders in relatie tot het onroerend goed zijn verouderd en moeten geactualiseerd worden. De Grondprijzennotitie 2025 vervangt die van 2020-2024.

De Grondprijzennotitie gemeente Almelo 2025 geeft bandbreedtes aan waarbinnen de grond moet worden verkocht. Burgemeester en wethouders houden na vaststelling de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van de in deze notitie genoemde grondprijzen of om een nadere invulling hieraan te geven. De exacte grondprijzen, waarvoor bouwgrond wordt aangeboden, worden bepaald op het moment dat de grond wordt aangeboden en bekend is hoe het bouwplan eruit ziet en wat de bebouwingsmogelijkheden van het bouwperceel zijn. Pas dan wordt de actuele

marktwaarde van de bouwgrond bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met alle factoren van de afzonderlijke kavels in een verkaveling plan, zoals ligging, kwaliteit, grootte en eventuele belemmeringen. Ook is extra aandacht geschonken aan het motiveren en onderbouwen van de te hanteren grondprijzen, o.a. door middel van taxaties en vergelijkingen met omliggende gemeenten.

De grondexploitatie wordt gebaseerd binnen de bandbreedte, die in deze grondprijzennotitie of – meer specifiek- in een nadere uitwerking worden vastgesteld. Voor het overeenkomen van een prijs die lager is, is een afwijkingsbesluit van het college nodig.

De grondopbrengsten in de grondexploitatiebegrotingen, die als onderlegger fungeren voor de waardering van het onderhanden werk in de actuele jaarrekening, zijn gebaseerd op de grondprijzen zoals vermeld in deze notitie. De prijzen zullen jaarlijks geïndexeerd worden op basis van een besluit dat het college jaarlijks neemt ten behoeve van de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening en het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG).

De notitie heeft een beperkte werkingsduur. Ieder jaar moet deze worden herzien.

Ten opzichte van de Grondprijzennotitie uit 2020 - 2024 zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- De vastgestelde staffel voor grondprijzen voor woningbouwkavels is verwijderd en wordt voortaan per project bepaald afhankelijk van ligging, imago, bebouwingsmogelijkheden, type en product.
- Wegens fluctuerende prijzen van particuliere woningbouw in afgelopen jaren is een vaste kavelprijs weer vastgesteld voor grondgebonden woningen, met een vierkante meter prijs voor alle meerdere meters boven vaste kavelmaat.
- Voor appartementen is er een vaste prijs per vierkante meter gebruiksvloeroppervlakte gehanteerd in plaats van een percentage van particuliere prijzen.
- Voor bedrijventerreinen is er onderscheid gemaakt tussen logistiek, maakindustrie en conventionele bedrijventerreinen. Deze keuze is gemaakt ter opbrengstenmaximalisatie voor de toevoeging van bedrijvenpark XL1 en XL2, waarbij meer logistiek en maakindustrie in aanbod is wat een hogere grondwaarde heeft dan conventionele bedrijventerreinen.
- Er is een onderdeel commerciële zorgvoorzieningen toegevoegd. De gemeente hanteert hiervoor genormeerde residuele waardebeoordeling per m² uitgifbaar.
- Voor nutsvoorzieningen is een toevoeging gemaakt dat binnen woningbouwgebieden de particuliere grondprijs van vrije kavels wordt gehanteerd.
- Er is een gewijzigde methode voor prijsbepaling van snippergroen toegevoegd. Waar voorheen middels een staffeling alle varianten snippergroen werden uitgegeven, is de keuze gemaakt om een onderscheid te maken tussen met bebouwingsmogelijkheid en zonder bebouwingsmogelijkheid. Waar wel bebouwingsmogelijkheid is wordt tot de 100 m² een

vaste vierkante meterprijs gevraagd, en vanaf 100 m² uitgifte een taxatie uitgevoerd.
Zonder bebouwingsmogelijkheid geldt een vaste prijs per vierkante meter.

Beoogd effect

Door het motiveren en onderbouwen van de te hanteren grondprijzen, o.a. door middel van taxaties en vergelijkingen met omliggende gemeenten te komen tot een actualisatie en vaststelling van de marktwaarde van (bouw)grond.

Argumenten voor

1.1 De grondprijzen zijn onderbouwd en zijn marktconform

Er is gebruik gemaakt van taxaties door makelaars. Bovendien is er een vergelijking gemaakt met omliggende gemeenten. Met de voorgestelde gedifferentieerde grondprijzen per functie en per locatie wordt recht gedaan aan de intrinsieke waarde van bouwrijpe grond.

1.2 Met deze notitie ontstaat een concurrerende prijsstelling

Er is een vergelijking gemaakt met en specifiek gekeken naar de gemeenten Enschede, Hengelo en Borne. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de grondprijzen in Almelo met de bandbreedte gelijk liggen ten opzichte van genoemde gemeenten Borne en Hengelo maar onder die van Enschede. Zo wordt voorkomen dat de gemeente verouderd beleid heeft en/of grondopbrengsten misloopt.

1.3 Beleidskader voor onroerend goed/grondprijzen is weer op orde

Een actualisatie van dit beleidskader draagt bij in het toereikend zijn van de huidige 'checks and balances' in relatie tot vastgoedprocessen.

Kanttekeningen

1.1 Aanpassingen van de grondprijzen en/of de behoefteramingen hebben een financieel effect op de vermogenspositie.

De grondprijzen (eenheidsprijzen) zijn samen met de behoefteramingen (hoeveelheden) de grootste risicofactoren op de vermogenspositie. Aanpassingen van de grondprijzen en/of de behoefteramingen hebben een financieel effect op de vermogenspositie.

1.2 Gemotiveerd afwijken grondprijzen

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het vaststellen van de grondprijzen. Het college kan gemotiveerd afwijken van het in deze notitie geformuleerde beleid en de genoemde grondprijzen, als wijzigingen in de markt of specifieke omstandigheden dit noodzakelijk maken.

Kosten, opbrengsten en dekking

Niet van toepassing.

Uitvoering

Informereren van de raad door middel van bijgaande brief.

Bijlage(n)

Grondprijzennotitie 2025 (Intern - 788820)

Raadsbrief Raad - 781158

Procesinformatie

Intern overleg

Dit voorstel is tot stand gekomen in afstemming met afdelingen Stedelijke Ontwikkeling, Vastgoed en Financiën.

Afstemming met portefeuillehouder

Afstemming heeft plaatsgevonden met portefeuillehouder J. Hinnen in het lijnoverleg van 25 augustus 2025.

Directie-advies

n.v.t.

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier en op overheid.nl.

Grondprijzennotitie Gemeente Almelo 2025

Inhoudsopgave

DEEL A

1. Inleiding	2
2. Kaders en doelstellingen	3
2.1 Grondprijs- en uitgiftebeleid	3
3. Grondprijsbeleid per categorie	4
3.1 Algemeen	4
3.2 Woningbouw	5
3.3 Bedrijventerreinen	5
3.4 Kantoren	5
3.5 Overige bestemmingen commercieel	6
3.6 Overige bestemmingen niet commercieel	6
3.7 Erfpacht	6

DEEL B

4. Grondprijzen 2025	7
4.1 Algemeen	7
4.2 Woningbouw	7
4.3 Bedrijventerreinen	9
4.4 Kantoren	9
4.5 Overige bestemmingen commercieel	9
4.6 Overige bestemmingen niet commercieel	10
4.7 Erfpacht	11

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvattend overzicht grondprijzen	12
Bijlage 2: Staffeling Almelo Noordoost	14

Deel A

1. Inleiding

In de voorliggende notitie treft u de geactualiseerde notitie Grondprijzen 2025 aan. Deze notitie heeft tot doel voor de verschillende functies de uitgifteprijzen van (bouw)grond prijspeil 2025 vast te stellen.

Aanleiding voor deze notitie is de datering van de laatst vastgestelde (2020) en periode van marktconjunctuur en inflatie in voorgaande jaren.

De notitie grondprijzen geeft bandbreedtes aan waarbinnen de grond moet worden verkocht. Burgemeester en wethouders houden na vaststelling van de notitie de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van de in deze notitie genoemde grondprijzen of om een nadere invulling hieraan te geven. De exacte grondprijzen, waarvoor bouwgrond wordt aangeboden, worden bepaald op het moment dat de grond wordt aangeboden en bekend is hoe het bouwplan eruit ziet en wat de bebouwingsmogelijkheden van het bouwperceel zijn. Pas dan wordt de actuele marktwaarde van de bouwgrond bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met alle factoren van de afzonderlijke kavels in een verkaveling plan, zoals ligging, kwaliteit, grootte en eventuele belemmeringen.

De grondopbrengsten in de grondexploitatiebegrotingen, die als onderlegger fungeren voor de waardering van het onderhanden werk in de actuele jaarrekening, zijn gebaseerd op de grondprijzen zoals vermeld in deze notitie. De prijzen zullen jaarlijks geïndexeerd worden op basis van een besluit dat het college jaarlijks neemt ten behoeve van de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening en het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG).

Jaarlijks legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde en nog te voeren grondbeleid in het MPG. Het MPG geeft inzicht in de ontwikkelingen van de grondbedrijfscomplexen.

Deze notitie bestaat uit 2 delen.

In het eerste deel worden allereerst kaders, achtergrondinformatie en doelstellingen beschreven. Vervolgens wordt per uitgiftecategorie het grondprijnsbeleid toegelicht.

In het tweede deel worden de grondprijzen per categorie vermeld, die bepaald zijn aan de hand van het in deel A beschreven beleid.

Alle in deze notitie genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

2. Kaders en doelstellingen

2.1 Grondprijs- en uitgiftebeleid

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het vaststellen van de grondprijzen. Het college kan gemotiveerd afwijken van het in deze notitie geformuleerde beleid en de genoemde grondprijzen, als wijzigingen in de markt of specifieke omstandigheden dit noodzakelijk maken.

Het grondprijzenbeleid is één van de instrumenten die de gemeente kan inzetten om de doelstellingen van ruimtelijk beleid in de meest brede zin te realiseren. De grondprijzen moeten de gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen mogelijk maken en moeten tevens bijdragen aan een stabiele ontwikkeling van de vastgoedmarkt en bijvoorbeeld de ontwikkeling van de stadsbrede visie. Daarnaast is de hoogte van de grondprijzen mede bepalend voor het genereren van opbrengsten in grondexploitaties. De hoogte van de grondprijzen bepalen mede of een grondexploitatiebegroting winstgevend of verlieslatend is. Niet alleen afhankelijk van uitgifteprijs of verwervingsprijs maar ook van kwaliteit van het plan, kwaliteit openbare ruimte en dergelijke.

De gemeente Almelo hanteert marktconforme grondprijzen voor alle functies, m.u.v. de sociale woningbouw en overige niet-commerciële functies. De marktconforme prijsstelling vraagt van de gemeente om professioneel, marktgericht en doortastend op te treden. Voor sociale woningbouw en overige maatschappelijke functies geldt een kostendekkend tarief. Voor deze twee categorieën is het niet passend grondprijzen te hanteren die hoger liggen dan de werkelijke kosten, maar de werkwijze sluit ook aan bij één van de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid dat overheden minimaal de totale kosten van een economische activiteit moeten doorberekenen. Bij een lagere prijsstelling zou de koper feitelijk via vastgoed gesubsidieerd worden, wat ongewenst is.

Er zijn diverse methoden om te komen tot een marktconforme grondprijs. In het volgende hoofdstuk worden deze methoden toegelicht en in hoofdstuk 4 worden prijzen genoemd die tot stand zijn gekomen met het toepassen van een of meerdere methoden.

3. Grondprijsbeleid per categorie

3.1 Algemeen

Er zijn verschillende methoden waarmee een grondprijs bepaald kan worden. De bekendste en meest gebruikte methoden zijn:

- Comparatieve methode
- Residuele grondwaarde
- Grondquote
- Tender
- Vaste prijzen per m², per woning of per appartement.

Het lijken verschillende methodieken maar feitelijk hebben alle methodieken tot doel de marktconforme grondprijs te bepalen. Hieronder worden de methodieken kort toegelicht.

Comparatieve methode:

De grondprijs wordt gerelateerd aan de verkoopprijzen van referentieprojecten in de omgeving (lees: omliggende gemeenten). Omdat de kwaliteit van locaties verschillen, kan per project differentiatie worden aangebracht. Daarbij kan een basisgrondprijs gecorrigeerd worden met factoren op basis van de aspecten imago, bereikbaarheid en functionaliteit.

De residuele waarde methode:

De marktwaarde van een deelproduct (bouwgrond) wordt afgeleid van de marktwaarde van het totaalproduct (bijv. de vrij op naam verkoopprijs van een woning of de beleggingswaarde van een kantoorpand). Het verschil tussen de waarde van het totaalproduct en de kostprijs van overige deelproducten is dan de residuele waarde van het deelproduct. M.b.t. woningbouw: residuele grondwaarde = vrij op naam prijs minus bouw- en bijkomende kosten. Deze methode werd populair toen in de jaren '90 de woningprijzen snel stegen door schaarste (meer vraag dan aanbod) en gemeenten met hun grondkostencomponent in de totale woningprijs, probeerden mee te profiteren van de stijgende VON prijzen. Daarmee probeerden gemeenten te voorkomen dat de ontwikkelaar of de koper van de woning extra winst zou realiseren. Deze methode zorgt er namelijk voor dat de extra winst (= het verschil tussen de verkoopwaarde en de som van alle kostprijzen) bij degene terecht komt die de verkoopprijs van zijn deelproduct met deze methode bepaalt (lees: de gemeente). Echter, in tijden van overaanbod daalt de marktwaarde van het totaal product tot mogelijk onder de som van de kostprijzen van de deelproducten, waardoor niemand meer de verkoopprijs van zijn deelproduct residueel wil bepalen. Diegene die dat wel doet betaalt dan namelijk 'het gelag'. Het hanteren van de residuele waarde-methode is daarom alleen aantrekkelijk en aan te bevelen in economisch goede tijden.

Grondquote:

Er wordt een percentage van de totale vastgoedwaarde toegerekend aan de grond waarop een gebouw of project zich bevindt. De grondquote kan variëren afhankelijk van factoren zoals locatie, bouwmogelijkheden en marktomstandigheden. Door de grondquote toe te passen op de verwachte opbrengstwaarde van een project, kan de grondprijs berekend worden.

Tender:

Marktpartijen worden uitgenodigd in concurrentie een bod te doen op de bouwgrond, waarbij de hoogst biedende in beginsel de opdracht krijgt. Deze methode wordt vaak gebruikt in combinatie met een ontwerpcompetitie (met een programma van eisen als basis), waardoor de hoogst biedende niet altijd de opdracht gegund wordt.

Vaste prijzen per m² of per woning

De grondprijs wordt vastgesteld op basis van een vaste prijs per m² of per woning. Omdat de hoogte van de grondprijs ergens op is gebaseerd, is dit eigenlijk geen methode maar een uitkomst van het hanteren van bovenvermelde methoden. In de volgende paragrafen wordt toegelicht wanneer de gemeente Almelo welke methode toepast.

3.2 Woningbouw

De gemeente hanteert in de woningbouw marktconforme gronduitgifteprijzen, m.u.v. de sociale woningbouw. De uitzondering voor sociale woningbouw is omdat woningcorporaties niet vrij zijn in het vaststellen van een (kostendekkende) huursom. We hanteren een kostendekkende grondprijs voor de realisatie van sociale huurwoningen. Om tot marktconforme grondprijzen te komen maakt de gemeente gebruik van een combinatie van de comparatieve en de genormeerde residuele grondwaarde methode. Tevens wordt daarbij gebruik gemaakt van door ingeschakelde makelaars uitgebrachte taxaties, waarbij wordt gekeken naar de locatie, mogelijkheden, ligging met relatie tot ontsluitingswegen en voorzieningen etc., maar ook de lokale transactieprijzen. Door uit meerdere bronnen te putten wordt een onderbouwde en genuanceerde grondprijzenopbouw geleverd. Deze bepaalt de uiteindelijke richtprijs, welke zo dus zal verschillen tussen diverse locaties op microniveau.

Dat houdt in dat de grondprijs wordt bepaald:

- aan de hand van de grondprijzen die buurgemeenten hanteren voor vergelijkbare bouwgrond (=comparatief);
- door te kijken hoe de grondprijzen zich de afgelopen jaren ontwikkeld hebben;
- op basis van eigen inschattingen van de (intrinsieke) beleggingswaarde of verkoopwaarde van de woning, minus een inschatting van de bouw- en bijkomende kosten. Het verschil is dan de genormeerde residuele grondwaarde.
- door het laten uitvoeren van taxaties.
- door middel van het uitzetten van een tender.

3.3 Bedrijventerreinen

Om tot marktconforme grondprijzen te komen hanteert de gemeente een combinatie van de comparatieve methode (eventueel verijnd met de zgn. REN (Real Estate Norm)), het laten uitvoeren van taxaties, en de genormeerde residuele grondwaardemethode waarbij tevens de gemiddelde kostprijs van bouwgrond voor bedrijventerreinen op stedelijk niveau en op lange termijn mede een rol speelt bij het bepalen van een marktconforme grondprijs.

3.4 Kantoren

Om tot marktconforme grondprijzen te komen hanteert de gemeente een combinatie van de comparatieve methode en de genormeerde residuele grondwaardemethode waarbij tevens de kostprijs van bouwgrond op stedelijk niveau en op lange termijn mede een rol speelt bij het bepalen van een marktconforme grondprijs. Uitgangspunt voor de residuele berekening van de grondwaarde zijn de bebouwingsmogelijkheden die in het bestemmingsplan staan omschreven.

3.5 Overige bestemmingen commercieel

Winkels

Omdat voor winkels de waarde van bouwgrond vooral sterk afhangt van de locatie wordt de grondprijs voor winkels volgens de residuele grondwaarde methode bepaald. Op deze wijze wordt aangesloten op de laatste marktontwikkelingen. Uitgangspunt voor de residuele berekening van de grondwaarde zijn de bebouwingsmogelijkheden die in het bestemmingsplan staan omschreven.

Grootschalige / perifere detailhandel

Deze categorie, bestaande uit grootschalige/ perifere detailhandel als tuinentra, bouwmarkten etc. onderscheidt zich van winkels en kantoren door de omvang. De schaalgrootte van deze bedrijven start bij circa 2.000 m² BVO. Detailhandel van geringere omvang wordt gerekend tot de categorie winkels. Voor grootschalige/ perifere detailhandel wordt maatwerk geleverd. De grondwaarde wordt residueel bepaald met een vaste grondprijs per m² bouwterrein als ondergrens. Tevens geldt als uitgangspunt dat de parkeeroplossing op eigen terrein wordt gerealiseerd.

Telecommunicatievoorziening

Bij uitgifte ten behoeve van een zendmast zal de grond niet verkocht worden, maar wordt er een recht van opstal of huurovereenkomst aangegaan voor een termijn van 15 jaar. Een antenne of iets dergelijks is erg locatiegebonden en kan niet zomaar ergens worden gezet. Dit maakt de ruimtelijke flexibiliteit lastig. Voor telecommunicatievoorzieningen wordt een vaste vergoeding per jaar gehanteerd, rekening houdend met geringe omvang per locatie, noodzaak voor omgeving (dekkend stelsel), impact op omgeving, kapitaalsintensiteit van de locatie.

Nutsvoorzieningen

Onder nutsvoorzieningen worden de gas-, water- en elektriciteitsvoorzieningen verstaan. Omdat deze voorzieningen worden aangeboden door commerciële bedrijven hanteert de gemeente ook hiervoor vaste marktconforme grondprijzen per m² uitgeefbaar.

3.6 Overige bestemmingen niet commercieel

De grondprijzen voor niet-commerciële doeleinden zijn geënt op de kostprijs van bouwrijpe grond.

3.7 Erfpacht

De gemeente kan gronden die een bijzondere positie hebben in het publiek/private domein in erfpacht uitgeven. Daarnaast hebben bedrijven de mogelijkheid om gronden af te nemen door het recht van erfpacht. Hiermee wordt bereikt dat kavels voor bedrijven toegankelijker worden voor verkrijging.

DEEL B

4. Grondprijzen 2025

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de te hanteren grondprijzen toegelicht die tot stand zijn gekomen door het gebruik van de methoden die de gemeente toepast en in de vorige hoofdstukken zijn toegelicht. De grondprijzen worden jaarlijks geïndexeerd. Een voorstel hiertoe zal jaarlijks worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en worden vastgesteld in een collegebesluit.

4.2 Woningbouw

Koopwoningen en vrije sector huur

In de onderstaande tabel worden de grondprijzen per woningtype weergegeven binnen een bandbreedte inzake de kwaliteit van de bouwgrond in de breedste zin van het woord. De ligging, het imago van het plan / de wijk en de bebouwingsmogelijkheden zijn namelijk van invloed op de waarde van de bouwgrond. Genoemde prijspeil is gebaseerd op januari 2025, indien de grondprijsnotitie niet wordt herzien vindt er jaarlijks indexatie van de grondprijzen plaats conform besluit college neemt ten behoeve van de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening en het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG). Onderstaande is een richtprijs voor de prijs per vierkante meter kaveluitgifte. In de praktijk kan het voorkomen dat er hogere grondprijzen uit de grondwaardebepalingen komen.

Traditioneel grondgebonden woningbouw (vrije sector) per m² (excl. BTW)

	Indicatie kaveloppervlak	Van ¹	Tot ¹
Rijwoning ²	100 – 150 m ²	€ 375,00	€ 425,00
Hoekwoning	150 – 200 m ²		
Twee onder één kap	200 – 300 m ²		
Vrijstaand	< 500 m ²	€ 375,00	€ 425,00
Vrijstaand	> 500 m ²	Staffeling van basisprijs ³	

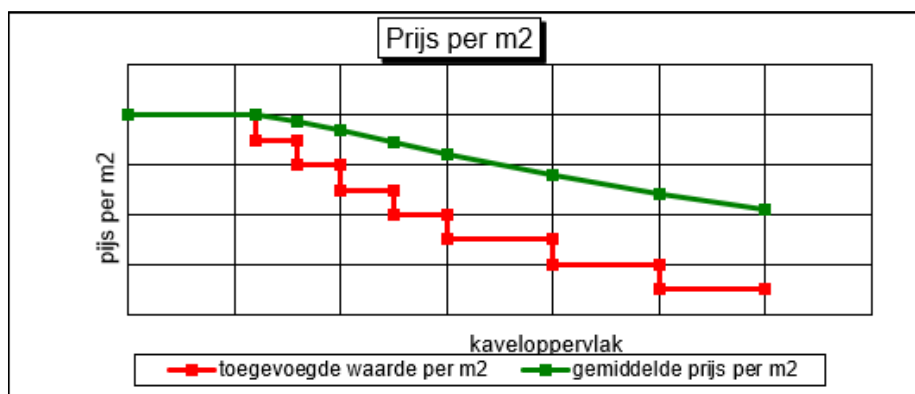
^{*1} Prijzen zijn indicatief en afhankelijk van ligging, imago, bebouwingsmogelijkheden, type en product.

^{*2} Bij eengezinswoningen met relatief veel m² GBO en weinig m² bouwgrond wordt de grondprijs bepaald op basis van een prijs per m² GBO in plaats van per m² kaveloppervlak. Deze zal/kan dan afwijken van de hier genoemde bandbreedte.

^{*3} Bij grotere kavels wordt er een staffel toegepast vanwege de afnemende meerwaarde van toegevoegde vierkante meters aan de kavel. Omdat de prijsstaffel zal verschillen per project wegens

verschil in waarde door ligging, imago, bebouwingsmogelijkheden, type en product wordt deze staffel per project individueel bepaald. Ter illustratie van het effect op de prijs per m² zie figuur 1.

Voor woningbouwproject Almelo Noordoost geldt een staffeling van grondprijs, welke geïndexeerd is naar heden. Zie voor de huidige en toekomstige staffel van Almelo Noordoost bijlage 2.

Figuur 1: Illustratie van het effect van een prijsstaffel

Naast traditioneel grondgebonden woningbouw zijn er op zichzelf innovatievere of unieke bouwwerken, door locatie of bouwstijl (hierbij kan gedacht worden aan grachtenpanden, herenhuizen). De grondprijs voor grondgebonden woningbouw die buiten de traditionele categorie valt zal per project specifiek bepaald worden en kan buiten de aangegeven bandbreedte vallen.

Meergezins woningbouw (vrije sector)

type	Grondprijzen per m ² GBO		
	Ligging, imago, bebouwingsmogelijkheden		
	Redelijk	tot	(zeer) goed
appartementen	€ 450,--		€ 650,--

Sociale huurwoningen

Voor de sociale huurwoningen hanteert de gemeente de volgende bedragen:

grondgebonden woningen:	€ 25.000,-- vaste kavelprijs bij kavelgroottes boven de 110m ² voor iedere extra m ² € 120,-- bovenop de vaste kavelprijs
appartementen :	Minimaal € 300,-- per m ² GBO voor MG*

***Naarmate een appartement kleiner wordt zal door verhoogde opstalwaarde per m² de grondprijs per m² toenemen. Ook afhankelijk van ligging, imago, bebouwingsmogelijkheid, type en product.**

4.3 Bedrijventerreinen

Binnen de verschillende bedrijventerreinen worden de prijzen gedifferentieerd op basis van verschillende kenmerken. Dit zijn onder andere ligging, functie, belemmeringen, bebouwings- en segmentatiemogelijkheden. Deze differentiatie wordt aangebracht door met behulp van de REN methode kavels te beoordelen en punten toe te delen aan de bovengenoemde aspecten.

Bedrijventerreinen	Grondprijzen per m ² uitgeefbaar (excl. BTW)
Logistiek	€ 190,-- tot € 260,--
Maakindustrie	€ 175,-- tot € 240,--
<i>Conventioneel</i> Enkel-laagse bouw Meerlaagse bouw	€ 125,-- tot € 175,-- Residueel te rekenen / via taxatie

Voor zichtlocaties nemen wij een extra toeslag bovenop de bepaalde grondprijs afhankelijk van project specifieke kenmerken (afstand van weg, oriëntatie, e.g.) oplopend tot max. 20%. Bij bovenstaande genoemde grondprijzen geldt dat bij belemmeringen als nabijgelegen hoogspanningskavels, hindercirkels van bijvoorbeeld riolering de grondprijzen verder naar beneden kunnen worden bijgesteld.

4.4 Kantoren

De grondprijzen voor kantoren worden bepaald volgens de genormeerde residuele grondwaardemethode. Uitgangspunt voor de residuele berekening zijn de bebouwingsmogelijkheden die in het bestemmingsplan staat omschreven.

4.5 Overige bestemmingen commercieel

Commerciële zorgvoorzieningen

Bij commerciële zorginstellingen waarin inwoners niet direct zorgbehoevend zijn maar wel onder de categorie zorg vallen, geldt een residuele waardebepaling met als ondergrens een waarde van € 400,- en bovengrens € 500,-- afhankelijk van de FSI.

Winkels

De grondprijs voor winkels wordt volgens de residuele grondwaardemethode bepaald. Op deze wijze wordt aangesloten op de laatste marktontwikkelingen. Uitgangspunt voor de residuele berekening zijn de bebouwingsmogelijkheden die in het bestemmingsplan staan omschreven. Omdat de grondwaarde van een locatie zeer sterk kan variëren door grote verschillen in huurniveaus, is het noemen van richtinggevende grondprijzen niet mogelijk.

Grootschalige / perifere detailhandel

Voor grootschalige/ perifere detailhandel als tuincentra, bouwmarkten etc. wordt maatwerk geleverd. De schaalgrootte van deze bedrijven start bij 2.000 m² BVO. De grondwaarde wordt residueel bepaald met als ondergrens € 175,- per m² uitgeefbaar terrein waarbij uitgangspunt is dat de parkeeroplossing op eigen terrein wordt gerealiseerd.

Telecommunicatievoorzieningen

Bij uitgifte ten behoeve van een zendmast zal de grond niet verkocht worden, maar wordt er een recht van opstal of huurovereenkomst aangegaan voor een termijn van 15 jaar. De jaarlijkse retributie / huursom bedraagt:

- € 6.000,- voor een zendmast + zendapparatuur voor 1 gebruiker tot een maximum van 40 m², waarbij € 50,- voor alle meerdere meters boven 40 m².
- € 1.500,- per extra gebruiker voor de zendapparatuur (bij zendmast, hoogspanningsmast in openbaar gebied).

Installaties ten behoeve van reclamemasten

Bij uitgifte ten behoeve van reclamemasten zal per geval de getaxeerde grondprijs worden bepaald.

Nutsvoorzieningen

Onder nutsvoorzieningen worden de gas-, water- en elektriciteitsvoorzieningen verstaan. Omdat deze voorzieningen worden aangeboden door commerciële bedrijven hanteert de gemeente ook hiervoor vaste marktconforme grondprijzen per m² uitgeefbaar. De grondprijs voor nutsvoorzieningen is € 200,- per m² uitgeefbaar. Binnen woningbouwgebieden geldt de particuliere grondprijs van vrije kavels, nader te bepalen per locatie.

Windmolen- of Zonneparken

Omdat deze voorzieningen worden aangeboden door commerciële bedrijven hanteert de gemeente hiervoor getaxeerde marktconforme grondprijzen per m² uitgeefbaar.

4.6 Overige bestemmingen niet commercieel

Voorzieningen ten behoeve van zorg

Hieronder vallen o.a. ziekenhuizen, klinieken, verzorgingstehuizen. Hiervoor wordt een residuele waardebeoordeling uitgevoerd en geldt een minimale grondprijs van € 180,- per m² BVO. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,- per m².

Voorzieningen ten behoeve van onderwijs

Voor bebouwde grond ten behoeve van onderwijsvoorzieningen is de grondprijs bepaald op € 180,- per m² BVO. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,- per m².

Sociaal culturele voorzieningen

Voor bebouwde grond ten behoeve van sociaal culturele voorzieningen is de grondprijs bepaald op € 180,- per m² BVO. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,- per m².

Sport en overige recreatieve doeleinden

Voor bebouwde grond ten behoeve van sport en overige recreatieve doeleinden is de grondprijs bepaald op € 180,- per m² BVO. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,- per m².

Alle bovengenoemde prijzen in dit artikel zijn exclusief parkeeroplossing. Deze dienen voor eigen rekening op eigen terrein te worden gerealiseerd.

Snippergroen/overige gemeenteground

Percelen gemeenteground welke worden uitgegeven voor tuin en perceeluitbreiding van woningen worden in 3 categorieën onderverdeeld:

1. Percelen zonder bebouwingsmogelijkheid, hiervoor geldt een prijs van € 75 per m².
2. Percelen met bebouwingsmogelijkheid tot 100 m², hiervoor geldt een prijs van € 175 per m².
3. Percelen met bebouwingsmogelijkheid groter dan 100 m², hiervoor wordt een taxatie uitgevoerd.

Snippergroen zonder bebouwingsmogelijkheid per m ²	€ 75,--
<i>Mét bebouwingsmogelijkheid</i>	
Eerste 100m ²	€ 175,--
Vanaf 100m ²	d.m.v. taxatie

Bovenstaande bedragen zijn exclusief overdrachtsbelasting.

4.7 Erfpacht

De jaarlijkse huursom/erfpachtcanon wordt bepaald door een percentage te nemen over de betreffende grondprijs zoals deze is genoemd in hoofdstuk 4. Als uitgangspunt voor de berekening van de huursom en erfpachtcanon wordt een percentage van 5% per jaar van de waarde van het object gehanteerd: opgebouwd uit een gemiddelde rekenrente van 4% plus een opslag van 1% voor kosten van beheer en administratie. De minimaal te betalen huursom bedraagt € 50,-- per jaar. Daarnaast geldt een eenmalige vergoeding van € 150,-- per contract.

Uiteraard geldt dit voor nieuwe huurovereenkomsten of erfpachttuitgiftes. Bij bestaande erfpacht situaties geldt de methode voor berekening van de canon (herziening) zoals opgenomen in de overeenkomsten.

Bijlage 1 Samenvattend overzicht grondprijzen 2025

Functie / type bouwgrond	Richtinggevende grondprijzen excl. BTW ^{*1}
appartementen sociale huur	Minimaal € 300,-- per m ² GBO voor meergezins
appartementen vrije sector (huur en koop)	€ 450,-- tot € 650,-- per m ² GBO
grondgebonden sociale huurwoningen	Vaste kavelprijs € 25.000,-- bij kavelgroottes boven de 110m ² voor iedere extra m ² € 120,-- bovenop de vaste kavelprijs.
grondgebonden vrije sector woningen (met indicatieve kavelgroottes)	bandbreedte grondprijzen inzake liggingsfactoren en bebouwingsmogelijkheden.
- rijenwoningen (110-150 m ²)	€ 375,-- tot € 425,-- per m ² uitgeefbaar
- hoekwoningen (150-200 m ²)	€ 375,-- tot € 425,-- per m ² uitgeefbaar
- 2 onder 1 kap woningen (200-300 m ²)	€ 375,-- tot € 425,-- per m ² uitgeefbaar
- vrijstaand < 500 m ²	€ 375,-- tot € 425,-- per m ² uitgeefbaar
- vrijstaand > 500 m ²	Middels staffeling van basisprijs
<i>Bedrijventerreinen</i>	
Logistiek	€ 190,-- tot € 260,--
Maakindustrie	€ 175,-- tot € 240,--
Conventioneel Enkel-laagse bouw Meerlaagse bouw	€ 125,-- tot € 175,-- per m ² Residueel via taxatie
Erfpacht	Werkelijke rente (25 jarige lening bij de BNG) + 0,25% administratie kosten en 1,0% risico.
Kantoren	Per locatie residueel bepalen.
Commerciële zorginstellingen	Residueel bepalen (met als ondergrens € 400,-- en als bovengrens € 500,--).
Grootschalige/ Perifere detailhandel	Residueel bepalen (minimaal € 175,-- per m ² uitgeefbaar).

Winkels	Residueel bepalen
Telecommunicatievoorzieningen	Vaste vergoeding van € 6.000,-- per jaar in recht van opstal of huur tot 40 m ² , boven de 40 m ² € 50,-- extra per m ² . € 1.500,-- per extra gebruiker voor de zendapparatuur (bij zendmast, hoogspanningsmast of in openbaar gebied).
Nutsvoorzieningen	Minimaal € 200,-- per m ² uitteefbaar.
Gronden voor de aanleg van windmolen- of zonneparken	Getaxeerde marktconforme grondprijzen per m ² .
Voorzieningen ten behoeve van zorg	Minimaal € 180,-- per m ² BVO of per m ² uitteefbaar oppervlak als dat meer is. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,-- per m ² .
Voorzieningen ten behoeve van onderwijs	Minimaal € 180,-- per m ² BVO of per m ² uitteefbaar oppervlak als dat meer is. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,-- per m ² .
Voorzieningen voor sociaal-culturele instellingen	Minimaal € 180,-- per m ² BVO of per m ² uitteefbaar oppervlak als dat meer is. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,-- per m ² .
Sport en overige recreatieve voorzieningen	Minimaal € 180,-- per m ² BVO of per m ² uitteefbaar oppervlak als dat meer is. Voor onbebouwde grond geldt een grondprijs van € 75,-- per m ² .
Groenstroken	Zonder bebouwingsmogelijkheid € 75 per m ² . Met bebouwingsmogelijkheid tot 100 m ² € 175,-- per m ² . Meer dan 100 m ² : Door middel van taxatie.

***1 deze grondprijzen worden jaarlijks geïndexeerd.**

Bijlage 2 Staffeling Almelo Noordoost

De reeds bekende grondprijzenstaffel van Almelo Noordoost, geldende tot 1 januari 2026 is als volgt opgebouwd (rekenvoorbeeld op de volgende pagina):

Meerdere meters op kavelgrootte in m ²	Toegevoegde waarde*
Tot 900 m ²	€ 320,--
901 tot 1200	€ 160,--
1201 tot 1500	€ 80,--
1501 tot 1800	€ 40,--
1801 en groter	€ 20,--

**Weergegeven prijzen zijn excl. BTW.*

Ter herziening en indexatie van de grondprijzen van lopende projecten wordt met ingang van 1 januari 2026 een nieuwe staffel gehanteerd in Almelo Noordoost, aangepast naar marktconformiteit. Deze wordt gefaseerd ingevoerd en brengt de volgende prijsverhogingen met zich mee:

Per 1 januari 2026

Meerdere meters op kavelgrootte in m ²	Toegevoegde waarde (excl. BTW)
Tot 500 m ²	€ 400,--
501 tot 750	€ 280,--
751 tot 1000	€ 200,--
1001 tot 1500	€ 100,--
1501 tot 2000	€ 70,--
2001 tot 3000	€ 40,--
3001 en groter	€ 30,--

Per 1 juli 2026

Meerdere meters op kavelgrootte in m ²	Toegevoegde waarde (excl. BTW)
Tot 500 m ²	€ 400,--
501 tot 750	€ 300,--
751 tot 1000	€ 200,--
1001 tot 1500	€ 100,--
1501 tot 2000	€ 75,--
2001 tot 3000	€ 50,--
3001 en groter	€ 40,--

Per 1 januari 2027 worden nieuwe prijzen vastgesteld conform marktwerking. Conform reeds vastgestelde grondprijzen komt de huidige in gebruik genomen staffel van Noordoost te vervallen bij de start van het jaar 2026.

Een voorbeeld van het bepalen van de kavelprijs middels bovenstaande staffel 1 juli 2026:

	max m²	invullen	ppm²		totaal
<i>tot 500 m²</i>	500	500	400	€	200.000,00
<i>501 tot 750</i>	250	250	300	€	75.000,00
<i>751 tot 1000</i>	250	250	200	€	50.000,00
<i>1001 tot 1500</i>	500	500	100	€	50.000,00
<i>1501 tot 2000</i>	500	500	75	€	37.500,00
<i>2001 tot 3000</i>	1000	1000	50	€	50.000,00
<i>3001 en groter</i>		500	40	€	20.000,00
		3500	€ 137,86	€	482.500,00

Aan de raad van de gemeente Almelo

Datum
16 september 2025

Geachte raadsleden,

Aanleiding voor deze notitie is dat de laatst vastgestelde Grondprijzennotitie (2020-2024) is verouderd. Hiernaast is intern geconstateerd dat een aantal uitgifteprijzen in methodiek van bepalen verouderd zijn en geactualiseerd moeten worden. De Grondprijzennotitie 2025 vervangt die van 2020-2024.

De Grondprijzennotitie gemeente Almelo 2025 geeft bandbreedtes aan waarbinnen de grond moet worden verkocht. Ons college houdt na vaststelling de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van de in deze notitie genoemde grondprijzen of om een nadere invulling hieraan te geven. De exacte grondprijzen, waarvoor bouwgrond wordt aangeboden, worden bepaald op het moment dat de grond wordt aangeboden en bekend is hoe het bouwplan eruit ziet en wat de bebouwingsmogelijkheden van het bouwperceel zijn. Pas dan wordt de actuele marktwaarde van de bouwgrond bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met alle factoren van de afzonderlijke kavels in een verkaveling plan, zoals ligging, kwaliteit, grootte en eventuele belemmeringen.

De grondopbrengsten in de grondexploitatiebegrotingen, die als onderlegger fungeren voor de waardering van het onderhanden werk in de actuele jaarrekening, zijn gebaseerd op de grondprijzen zoals vermeld in deze notitie. De prijzen zullen jaarlijks geïndexeerd worden op basis van een besluit dat het college jaarlijks neemt ten behoeve van de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening en het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG).

De notitie heeft een beperkte werkingsduur. De Grondprijzennotitie zal ieder jaar worden herzien. Zo wordt voorkomen dat de gemeente verouderd beleid heeft, en opbrengstenmaximalisatie misloopt.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Vaststelling Tam-omgevingsplan hoofdstuk 22b vreugdevuren
Eenheid/team	KCC Centrale Registratie en Leefomgeving
Zaakkenmerk	DCS - 2491014
Documentkenmerk	D/25/774977
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J.M. van Rees
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

De Omgevingsdienst Twente heeft de gemeenten in de regio geïnformeerd dat sinds 1 januari 2024 de procedure om toestemming voor paasvuren gewijzigd is. Voor het verbranden van afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen (zoals snoeiafval ten behoeve van een paasvuur) geldt nu een vergunningplicht vanuit het Rijk in plaats van een ontheffingsmogelijkheid door het college. Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', voorziet in een toetsingskader voor de(zie) milieubelastende activiteit 'verbranden van afvalstoffen buiten een installatie'. Het plan heeft met ingang van 2 januari 2025 tot en met 12 februari 2025 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende deze termijn geen zienswijzen ingekomen. Op basis van een regionaal uitgevoerd onderzoek naar de gevolgen van een paasvuur voor de luchtkwaliteit, is het TAM-omgevingsplan aangevuld en heeft het college besloten het plan gewijzigd vast te stellen.

Voorgesteld besluit

De raad voor te stellen:

1. Het 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', NL.IMRO.0141.TAM00003, gewijzigd vast te stellen op de volgende punten:
 1. Toelichting: paragraaf 1.1 ligging plangebied toegevoegd;
 2. Toelichting: paragraaf 2.1 toegevoegd redactionele aanvullingen ter verduidelijking;
 3. Toelichting: Hoofdstuk 3 onderzoek toegevoegd;
 4. Toelichting: Hoofdstuk 4 toegevoegd;
 5. Verbeelding: plancontour aangepast;
 6. Regels:
 1. artikel 2d toegevoegd: "De regels in dit hoofdstuk gelden alleen voor een milieubelastende activiteit zoals omschreven in artikel 3.40e Besluit activiteiten leefomgeving";
 2. Hoofdstuk 2 tekstuele aanpassing in het gehele hoofdstuk: "paas- of vreugdevuur" gewijzigd naar "paasvuur";
 3. artikel 3.1a tekstuele aanpassing: uit tekst verwijderd "Oudejaars- en Nieuwjaarsdag";

4. artikel 3.2c: 1000m³ gewijzigd naar 900m³;
 5. artikel 4 verwijderd.
2. De provincie te verzoeken in te stemmen met een versnelde publicatie van het TAM-omgevingsplan.

Inleiding

De Omgevingsdienst Twente heeft de gemeenten in de regio geïnformeerd dat sinds 1 januari 2024 de procedure om toestemming voor paasvuren gewijzigd is. Voor het verbranden van afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen (zoals snoeiafval ten behoeve van een paasvuur) geldt nu een vergunningplicht vanuit de regels van het Rijk in plaats van een ontheffingsmogelijkheid voor het college. Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', voorziet in een toetsingskader voor de(z) milieubelastende activiteit 'verbranden van afvalstoffen buiten een installatie'.

Het plan is voor de milieubelastende activiteit voor het toepassingsbereik beperkt tot het verbranden van snoeiafval ten behoeve van een paasvuur. Dat betekent dat het plan alleen wat regelt over het verbranden van snoeiafval op eerste- en tweede paasdag en niet voor het verbranden van overige afvalstoffen. Daarvoor gelden de rijksregels. Het plan heeft met ingang van 2 januari 2025 tot en met 12 februari 2025 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende de termijn geen zienswijzen ingekomen. Op basis van een regionaal uitgevoerd onderzoek naar de gevolgen van een paasvuur voor de luchtkwaliteit, is het TAM-omgevingsplan aangevuld en met deze kennis wordt voorgesteld het plan gewijzigd vast te stellen.

Beoogd effect

Een vastgesteld TAM-omgevingsplan ten behoeve van het (mogen) ontsteken van een paasvuur.

Argumenten voor

1.1. Met het TAM-omgevingsplan worden beoordelingsregels gesteld om een milieubelastende activiteit in de vorm van een paasvuur mogelijk te maken.

Op basis van de beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit onder meer getoetst aan regels voor doelmatig afvalbeheer en het beschermen van de luchtkwaliteit. Deze regels vanuit het Rijk houden in beginsel geen rekening met bijzondere cultuurhistorische tradities zoals het ontsteken van een paasvuur. De rijksregels gaan uit van doelmatig afvalbeheer en dat is verbranden van snoeiafval (ontsteken paasvuur) in principe niet. Ook leidt het verbranden van snoeiafval tot emissies naar de lucht.

De ODT heeft aangegeven dat in een omgevingsplan lokale beoordelingsregels gesteld kunnen worden voor afvalbeheer. Op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving (afdeling 8.5.1) moet bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit namelijk ook gekeken worden naar regels in het gemeentelijke omgevingsplan. Met lokale regels zou het mogelijk moeten zijn om alsnog een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te kunnen verlenen. Het TAM-omgevingsplan bevat regels die gebaseerd zijn op ons stookbeleid d.d. 29 september 2004, de 'Werkwijze advisering Paas- en andere Vreugdevuren Brandweer Twente' en het verlenen van de stookontheffingen zoals deze de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden.

1.2 De aanpassingen zijn vooral gevolg van uitgevoerde onderzoeken en vastgestelde gebiedsvisies.

De contour van het plangebied ontbrak in het ontwerpplan. De toelichting van het vast te stellen plan is hiermee aangevuld. De plancontour van het vast te stellen plan is ten opzichte van het ontwerpplan aangepast aan de contouren van de Gebiedsvisie van Aalanderveld, Bornerbroek en Aadorp, zodat de Almelose paasvuren in de toekomst ook geen nadelige effecten op deze nieuwe woongebieden geven. Hoofdstuk 3 is nieuw toegevoegd n.a.v. de uitgevoerde onderzoeken luchtkwaliteit.

1.3 Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteit geen significante belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening.

Ten behoeve van het ontsteken van paasvuren/vreugdevuren in Twente heeft een beoordeling luchtkwaliteit plaatsgevonden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Antea in opdracht van de Twentse gemeenten en de gemeente Deventer. Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}) heeft het onderzoek geprobeerd inzicht te geven in de verspreiding van meer schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen (als indicator voor PAK's) en formaldehyde. In het onderzoek is de uitstoot van de bovenstaande zes stoffen onderzocht voor het verbranden van grote hoeveelheden hout in de context van een paasvuur. De impact van de paasvuurverbranding is geëvalueerd op het niveau van een enkel vuur, op het niveau van alle vuren in een enkele gemeente simultaan en op het niveau van alle vuren in alle deelnemende gemeentes simultaan. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteit geen significante belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening. Alleen in het geval van PAK's wordt de jaargemiddelde immissiegrenswaarde overschreden binnen de beschouwde tijd (8 uur op 20 april). Deze concentratie zou echter het gehele jaar aan moeten houden om een probleem te vormen wat luchtkwaliteit betreft, wat dus niet het geval is. Daarmee kan gesteld worden dat het planvoornemen om maximaal twee openbare paasvuren binnen Almelo toe te staan naar verwachting niet leidt tot een permanente toename van luchtverontreiniging.

1.4 Een paasvuur moet kunnen voldoen aan de regels voor natuurbescherming die onderdeel maken van de Omgevingswet.

De Omgevingswet reguleert o.a. de flora- en fauna-activiteiten, zoals het beschermen van soorten en het reguleren van handel, exoten, populatiebeheer, jacht en schadebestrijding en activiteiten die betrekking hebben op Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming). Dit is bij wet geregeld en vergt geen regels in het omgevingsplan. Daarnaast is het aan een organisator van een paasvuur van belang dat hij kan aantonen dat het een paasvuur geen effect heeft op een Natura 2000-gebied. Hiervoor is door Provincie Overijssel een tool beschikbaar gesteld voor organisatoren van paasvuren ter beoordeling van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Op basis van deze tool en de uitkomsten van het luchtkwaliteitsonderzoek is in artikel 3.2c de maat van een paasvuur aangepast van 1000 m³ naar 900 m³ en artikel 4 verwijderd.

2.1 Met een gewijzigde vaststelling kan de raad verzoeken om een versnelde publicatie.

Na een gewijzigde vaststelling wordt de provincie zes weken de gelegenheid geboden om een eventuele reactieve aanwijzing te geven. Aangezien de gewijzigde vaststelling geen provinciale (en Rijks)belangen schaadt, wordt haar verzocht om versneld te publiceren.

Kanttekeningen

1.1 Het TAM-omgevingsplan moet uiteindelijk omgezet worden naar het "echte" omgevingsplan

Met een TAM-omgevingsplan worden gemeenten nu nog de mogelijkheid geboden een omgevingsplan op basis van de techniek van de oude Wet ruimtelijke ordening (de RO-Standaarden 2012) te maken. Gemeenten kunnen tot 31 december 2025 de TAM-IMRO techniek toepassen. Daarna moeten alle wijzigingen van het omgevingsplan op basis van de STOP/TPOD-standaard worden gepubliceerd en beschikbaar zijn via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Technisch blijft een omgevingsplan op basis van TAM-IMRO dan ook een bestemmingsplan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het met IMRO2012 opgestelde omgevingsplan moet, net als andere bestemmingsplannen, uiteindelijk worden verwerkt in het omgevingsplan op basis van de STOP/TPOD standaard. Juridisch gezien is een TAM-IMRO omgevingsplan een volwaardige wijziging van het omgevingsplan onder de Omgevingswet. Inhoudelijk moet deze wijziging van het omgevingsplan voldoen aan de eisen vanuit de Omgevingswet.

1.2 De aanvragen om omgevingsvergunningen moet nog door de Omgevingsdienst Twente (hierna: ODT) worden behandeld

De ODT moet de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit verlenen. De verwachting is dat het uitgevoerde luchtkwaliteitsonderzoek een voldoende basis is om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te kunnen verlenen. Daarvoor hebben ze in beginsel 8 weken de tijd. Dit betekent dat aanvragers in 2026 op tijd een aanvraag moeten indienen.

Kosten, opbrengsten en dekking

n.v.t.

Uitvoering

Na vaststelling van het plan wordt deze (voor mogelijkheid beroep) ter inzage gelegd. Zodra het plan onherroepelijk is, zijn er voor het ontsteken van een paasvuur ruimtelijk geen belemmeringen.

Bijlage(n)

1. TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren, NL.IMRO.0141.TAM00003. D/25/786924

2. Raadsvoorstel D/25/775808

Procesinformatie

Intern overleg

Het voorstel is afgestemd met de Regisseur Milieu en opdrachtgever ODT en met team Vergunningverlening en Naleving.

Afstemming met portefeuillehouder

Het plan is afgestemd met wethouder Van Rees.

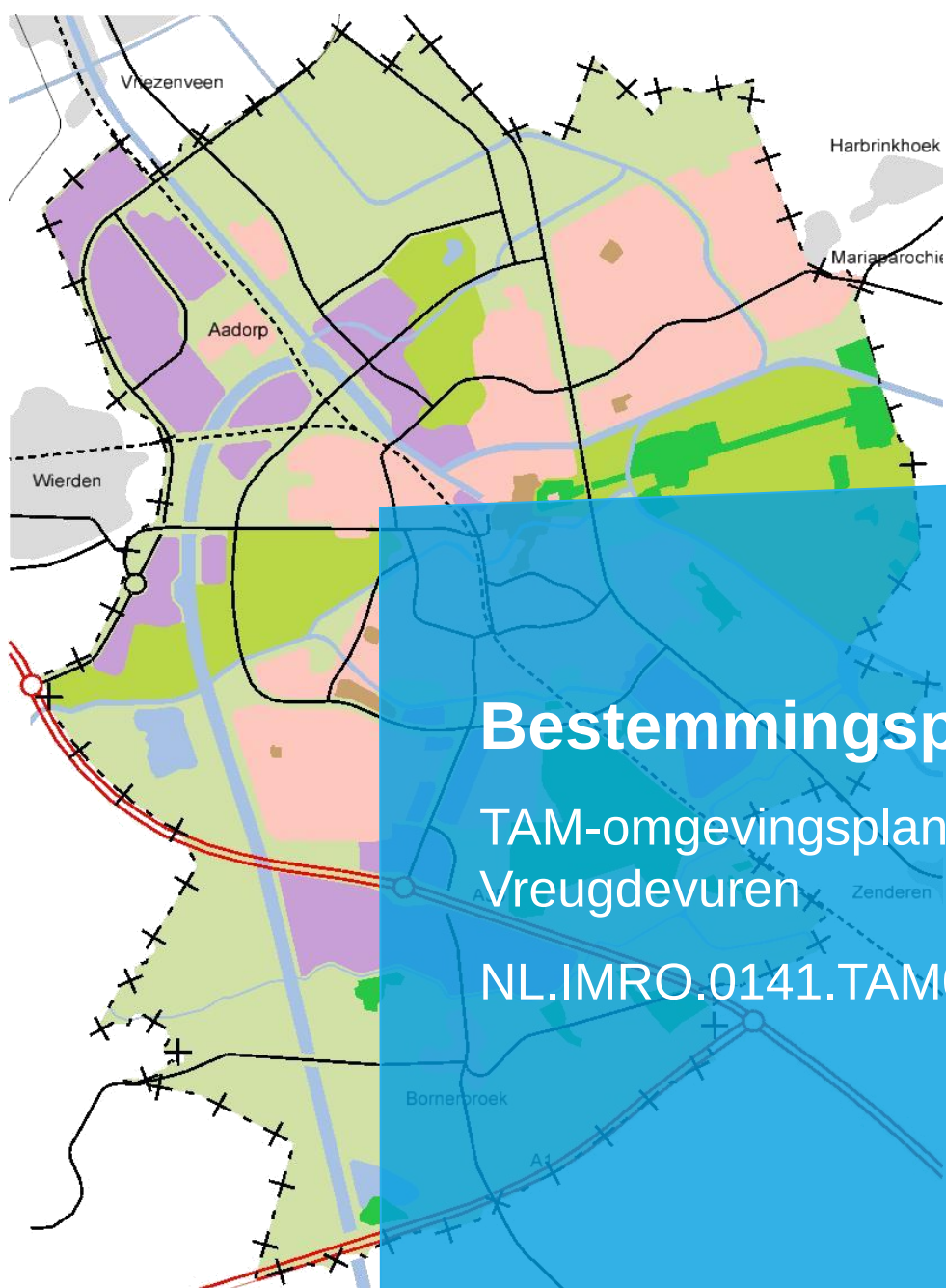
Directie-advies

N.v.t.

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier.

Bestemmingsplan

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22b
Vreugdevuren

NL.IMRO.0141.TAM00003

TAM- omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren

Hoofdstuk 1 Inleiding

Paasvuren zijn een eeuwenoude traditie die vooral in het noorden en oosten van Nederland en delen van Duitsland ontstoken worden. Het paasvuur werd oorspronkelijk ontstoken om de winter te verdrijven en vruchtbaarheid te brengen voor het nieuwe seizoen. Later werd het door het christendom overgenomen als symbool van het licht van Pasen.

Tijdens Pasen worden op 1e of 2e paasdag stapels snoeihout aangestoken als een soort vreugdevuur. Het bouwen van een paasbult is voor de gemeenschap een gezamenlijke activiteit waarbij jong en oud betrokken zijn. Het bevordert samenwerking, sociale cohesie en onderlinge verbondenheid. Het paasvuur is daarmee een belangrijk onderdeel van de lokale identiteit. Het draagt bij aan het behoud van immaterieel erfgoed en versterkt het gevoel van continuïteit met het verleden. De paasvuren konden in het verleden soms tientallen meters hoog zijn. Tegenwoordig zijn de vuren aanzienlijk kleiner geworden vanwege milieuoverwegingen maar het bouwen van de paasbult en het ontsteken van het vuur blijven een belangrijke culturele gebeurtenis.

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn tientallen wetten en Algemene maatregelen van bestuur samengevoegd tot één wet en vier Algemene maatregelen van bestuur. Door het samenbrengen van diverse regelingen in de Omgevingswet hebben inhoudelijke wijzigingen plaatsgevonden. Een van de onderwerpen betreft het verbanden van afvalstoffen in de buitenlucht. Dit heeft effect op de traditionele paasvuren zoals wij deze kennen.

In tabel 1 "Verbranden snoeiafval voor en na 2024" zijn de wijzigingen weergegeven.

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet kon een gemeente op basis van een ontheffing van het stookverbod op grond van de Wet milieubeheer paasvuren mogelijk maken. Deze ontheffing kan echter onder de Omgevingswet niet meer gebruikt worden ten behoeve van paasvuren waarvoor snoeiafval is afgegeven en ingezameld. De Omgevingswet beschouwt dit snoeiafval als bedrijfsafvalstof. Hiervoor moet een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit (hierna: mba) worden aangevraagd.

Daarnaast zijn er paasvuren op eigen terrein met snoeiafval afkomstig van eigen terrein. Dit zijn veelal kleinere, private paasvuren. Als toestemming voor deze paasvuren geldt nog steeds een stookontheffing op basis van de Wet milieubeheer.

Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Uitgangspunt daarbij is dat afvalstoffen doelmatig worden beheerd en zoveel mogelijk worden gescheiden en hergebruikt.

Het verbranden van afvalstoffen wordt in alle gevallen gezien als niet doelmatig en is daarmee vanuit afvalbeheer en de milieubelastende activiteit niet te vergunnen. Ook kan niet worden voldaan aan de eisen die het Bkl stelt voor luchtkwaliteit. Dat betekent dat de omgevingsvergunning niet verleend kan worden.

Uit de toelichting bij de rijksregels en het Landelijke afvalbeheerplan (LAP of LAP3) volgt dat een gemeente in uitzonderlijke gevallen alsnog medewerking kan verlenen aan het verbranden van snoeiafval. Als voorbeeld worden paasvuren genoemd. Dat doet zij door beoordelingsregels te stellen in het omgevingsplan.

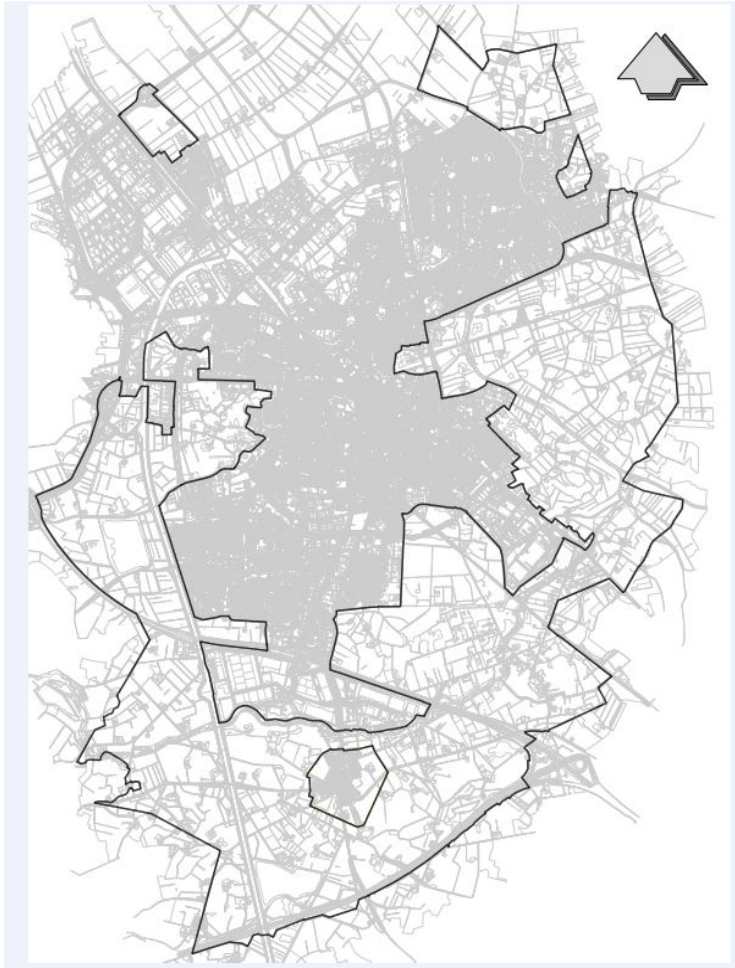
Om die reden is voorliggende tam-imroplan opgesteld, zodat het verbranden van afgegeven en ingezameld snoeiafval als openbaar publiek toegankelijk paasvuur met een omvang tot maximaal 900m³ bij de bron te reguleren valt.

Wettelijk kader voor 1 januari 2024	Wettelijk kader na 1 januari 2024
Het verbranden van afvalstoffen is een vergunningplichtige activiteit op basis van de Wet milieubeheer (artikel 10.63 lid 1 Wm).	Het verbranden van bedrijfsafvalstoffen is een vergunningplichtige activiteit (artikel 3.40e Besluit activiteiten leefomgeving). Onder bedrijfsafvalstoffen worden ook afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen verstaan. Snoeiafval dat wordt afgestaan of ingezameld voor een vreugdevuur wordt gezien als een bedrijfsafvalstof. Daarmee is sprake van een vergunningplicht.
Het college is bevoegd ontheffing te verlenen.	Een ontheffing is niet meer in de wet opgenomen.
Voor het verlenen van de ontheffing maakt het college gebruik van lokaal beleid.	Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Uitgangspunt daarbij is dat afvalstoffen doelmatig worden beheerd en zoveel mogelijk worden gescheiden en hergebruikt. Het verbranden van afvalstoffen wordt in alle gevallen gezien als niet doelmatig en is daarmee vanuit afvalbeheer en de milieubelastende activiteit niet te vergunnen. Ook kan niet worden voldaan aan de eisen die het Bkl stelt voor luchtkwaliteit. Dat betekent dat de omgevingsvergunning niet verleend kan worden. Uit de toelichting bij de rijksregels en het Landelijke afvalbeheerplan (LAP of LAP3) volgt dat een gemeente in uitzonderlijke gevallen alsnog medewerking kan verlenen aan het verbranden van snoeiafval. Dat doet zij door beoordelingsregels te stellen in het omgevingsplan. Als voorbeeld worden paas- en vreugdevuren genoemd. Voor wat betreft luchtkwaliteit is in elk geval artikel 8.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Dit artikel bevat omgevingswaarden voor milieubelastende activiteiten met emissie naar de lucht. Niet alle in dat artikel opgenomen omgevingswaarden zijn van toepassing bij het verbranden van snoeiafval.

Tabel 1: Verbranden snoeiafval voor en na 2024.

1.1 Ligging plangebied

Het voorliggende tam- imro omgevingsplan vreugdevuren is van toepassing op het aangegeven gebied, afbeelding 1.1 plangebied.

Afbeelding 1.1 plangebied.

Hoofdstuk 2 Regeling

2.1 Voorliggende regeling

Binnen Almelo worden al jaren private en openbare paasvuren ontstoken. Verder kent de gemeente Almelo geen andere vreugdevuren, om die reden wordt in dit plan uitsluitend gesproken over een paasvuur of paasvuren en niet over een vreugdevuur.

Dit omgevingsplan is uitsluitend opgesteld ten behoeve van het verbranden van afgegeven en ingezameld snoeiafval ten behoeve van een openbaar paasvuur. De regeling is niet van toepassing op paasvuren op eigen terrein met snoeiafval afkomstig van eigen tuin/terrein. Dit zijn veelal de kleinere, private paasvuren. Als toestemming voor deze paasvuren geldt nog steeds een stookontheffing op basis van het stookbeleid en de Wet milieubeheer. Het is niet toegestaan om andere afvalstoffen te verbranden dan onbehandeld snoei- en takkenhout. Pallets of andere vormen van (voor) bewerkt hout zijn geen snoeiafval.

Naast het begripsmatig vastleggen van wat een paasvuur is, worden in voorliggend plan regels vastgelegd over het per kalenderjaar maximum aantal openbare paasvuren, gebouwd met afgegeven en ingezameld snoeiafval. Het totaal aantal openbaar voor publiek toegankelijke paasvuren, zijnde een evenement of vreugdevuren is gereguleerd tot maximaal 2 stuks per kalenderjaar. Daarmee wordt voorkomen dat onbegrensde hoeveelheden snoeiafval ondoelmatig aangewend worden en heeft geen significantie effecten op de luchtkwaliteit.

Een aantal zeer droge (voor)jaren, nationale problemen rondom stikstof en aandacht voor beschermde dieren hebben geleid tot aanpassingen aan de paasvuren. De traditie van het paasvuur is daarmee met zijn tijd mee gegroeid en is doorontwikkeld tot het fenomeen zoals we dat nu kennen. Sinds 2015 is een regionale werkwijze rondom de advisering van paasvuren afgesproken. Deze werkwijze is een belangrijke bron voor lokale beoordelingsregels zoals opgenomen in dit plan. Om die reden worden regels gesteld over de weersomstandigheden bij ontsteken van het vuur en de luchtkwaliteit op dag van ontsteken.

Naast de bronmaatregelen stelt het plan regels over overdracht in de vorm van afstanden. Door voldoende afstand te houden van brandgevoelige objecten wordt de veiligheid voldoende gewaarborgd.

Met deze lokale regels wordt tot uitdrukking gebracht dat het verbranden van snoeiafval met Pasen een bijzondere omstandigheid is. Het plan voorziet alleen in mogelijkheid van het verbranden van ingezameld en afgegeven snoeiafval met Pasen vanwege het culturele en het lokale maatschappelijke belang. Het immateriele erfgoed en de gemeenschapszin weegt zwaar ten opzichte van de regels bij de milieubelastende activiteit.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat dit TAM-plan alleen toeziet op het ruimtelijk gebruik hierbij maakt het onderdeel milieuhygiëne wel onderdeel van de beoordeling in het kader van de efa maar dit leidt niet automatisch tot een omgevingsvergunning. Dit omdat paragraaf 3.2.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangeeft dat een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit nodig is voor het verbranden van afvalstoffen buiten een installatie, waaronder een paasvuur valt.

Van de regels in artikel 3.40e van het Besluit activiteiten leefomgeving mag worden afgeweken omdat de wet flexibiliteit biedt om maatwerk te leveren voor specifieke situaties. Dit kan nodig zijn wanneer de standaardregels niet goed aansluiten bij de omstandigheden van een bepaalde activiteit of locatie. De mogelijkheid om af te wijken is bedoeld om pragmatische oplossingen te vinden die zowel de belangen van de initiatiefnemer als de bescherming van de leefomgeving in acht nemen. Het bevoegde gezag, zoals de gemeente of provincie, kan op basis van een gedegen motivering en onder bepaalde voorwaarden toestemming geven voor een afwijking.

Eventuele toestemmingsplan op basis van andere lokale regels uit de Algemene Plaatselijke Verordening of andere regelgeving vallen buiten de reikwijdte van dit plan. Het ontsteken kan alleen doorgaan als voor alle benodigde toestemmingen en mba-vergunningen zijn verkregen. De mba

vergunning / toestemming mag je voor meerdere jaren gebruiken. Het is niet noodzakelijk deze mba-vergunning opnieuw aan te vragen als het paasvuur op dezelfde plek en met dezelfde omvang wordt gehouden. Als een openbaar paasvuur ieder jaar op een andere locatie wordt gehouden moet de mba-vergunningen wel opnieuw worden aangevraagd.

Hoofdstuk 3 Onderzoek

3.1 Wettelijk toetsingskaders

Onder de Omgevingswet zijn de regels voor afgegeven en ingezamelde afvalstoffen opgenomen in Besluit activiteit leefomgeving (Bal). Op grond van het Bal wordt dit afgegeven en ingezamelde snoeihout beschouwd als afvalstof. Hiervoor geldt een omgevingsvergunningplicht mba. Het verlenen van vergunningen voor het verbranden van afvalstoffen is een basistaak die wordt uitgevoerd door Omgevingsdienst Twente (ODT).

In het landelijke Besluit kwaliteit leefomgeving staan beoordelingsregels waar de vergunningaanvraag mba aan moet worden getoetst. Belangrijke onderdelen zijn het nationaal geldende afvalbeheerplan (LAP3) en de luchtkwaliteit.

In het LAP3 staat dat het verbranden van afvalstoffen in de open lucht in principe ongewenst is. Achterliggende gedachte is dat afvalstoffen hoogwaardiger kunnen worden verwerkt. Daarbij komt dat verbranding negatieve gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit. Gemeenten worden in het LAP3 opgeroepen om terughoudend te zijn met het verlenen van vergunningen voor mba's en dit te beperken tot uitzonderingssituaties. De gemeente heeft voor dit aspect beoordelingsruimte om de vergunning al dan niet te verlenen: het bestuursorgaan kan andere belangen (zoals cultureel erfgoed; sociaal-culturele aspecten) doorslag laten geven, mits dit deugdelijk wordt gemotiveerd. Paasvuren worden expliciet als voorbeeld aangehaald. Het is gewenst dat gemeenten in hun omgevingsplannen beleid (lees: algemeen verbindende voorschriften) vaststellen over het verbranden van afvalstoffen in de open lucht.

Voor luchtkwaliteit gelden (rijks)omgevingswaarden (lees: de ten hoogst toelaatbare concentraties in de buitenlucht) voor bepaalde stoffen. Een omgevingsvergunning mba kan alleen worden verleend als de geldende omgevingswaarden in acht worden genomen. Een activiteit kan alleen worden toegestaan op locaties waar aan de norm wordt voldaan, zolang de activiteit niet leidt tot overschrijding van omgevingswaarden.

3.2 Afvalbeheer

Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Uitgangspunt daarbij is dat afvalstoffen doelmatig worden beheerd en zoveel mogelijk worden gescheiden en hergebruikt. Het verbranden van afvalstoffen wordt in alle gevallen gezien als niet doelmatig en is daarmee vanuit afvalbeheer en de milieubelastende activiteit niet te vergunnen. Ook kan niet worden voldaan aan de eisen die het Bkl stelt voor luchtkwaliteit. Dat betekent dat de omgevingsvergunning niet zomaar verleend kan worden. Uit de toelichting bij de rijksregels en het Landelijke afvalbeheerplan (LAP of LAP3) volgt dat een gemeente in uitzonderlijke gevallen alsnog medewerking kan verlenen aan het verbranden van snoeiafval. Als voorbeeld worden paas- en vreugdevuren genoemd. Dat kan door beoordelingsregels te stellen in het omgevingsplan.

3.3 Luchtkwaliteit

De stoffen in de lucht die schadelijk kunnen zijn voor onze gezondheid zijn onder andere fijnstof en stikstofoxiden. Fijnstof PM_{2,5}, en PM₁₀ en NO₂ zijn categorieën van luchtverontreinigende deeltjes die in de lucht zweven. De aanduidingen "PM_{2,5}" en "PM₁₀" verwijzen naar de grootte van de deeltjes, waarbij PM staat voor Particulate Matter (deeltjes). PM_{2,5} zijn deeltjes met een diameter van 2,5 micrometer of kleiner, terwijl PM₁₀ deeltjes zijn met een diameter van 10 micrometer of kleiner. Stikstofdioxide is een ander type luchtverontreiniging dat ontstaat door verbrandingsprocessen in voertuigen, industrieën en verwarmingsinstallaties.

In de Omgevingswet is de belangrijkste wet- en regelgeving voor het milieuaspect luchtkwaliteit vastgelegd. Met wet- en regelgeving wil de overheid zorgen voor een goede luchtkwaliteit en de burgers beschermen tegen de schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging.

In de luchtkwaliteitsregelgeving gaat het met name over fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂). De concentratie stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) zijn maatgevend voor de

beoordeling van de luchtkwaliteit. De Omgevingswet bevat de rijksomgevingswaarden voor deze stoffen, deze zijn gebaseerd op de EU-richtlijn luchtkwaliteit 2008/50/EG.

De World Health Organization (WHO) heeft in 2005 advieswaarden gepubliceerd die gezondheidkundige Grenzen aangeven voor de concentratie van verontreinigende stoffen in de buitenlucht. Op 22 september 2021 zijn door de World Health Organization (WHO) nieuwe advieswaarden voor de luchtkwaliteit gepubliceerd, deze zijn aanzienlijk verlaagd ten opzichte van de eerdere richtlijnen uit 2005. De herziene advieswaarden zijn gebaseerd op recent wetenschappelijk bewijs dat sterke verbanden heeft aangetoond tussen luchtverontreiniging en gezondheidseffecten. De World Health Organization (WHO) heeft ook advieswaarden voor de luchtkwaliteit uitgebracht. Deze liggen lager dan de wettelijke normen in Nederland en zijn daarmee strenger.

De Europese Commissie heeft een voorstel gepubliceerd voor de nieuwe richtlijn luchtkwaliteit voor 2030. Het naleven van deze advieswaarden is belangrijk om de negatieve gezondheidseffecten van luchtverontreiniging te verminderen en de algehele kwaliteit van de lucht te verbeteren.

In vergelijking met de rest van Nederland is de luchtkwaliteit in Almelo en omgeving vrij goed, en op sommige aspecten worden zelfs bijna de zeer strikte WHO-normen gehaald.
(bron mer beoordeling gebiedvisie Bornerbroek/ atlas van de leefomgeving)

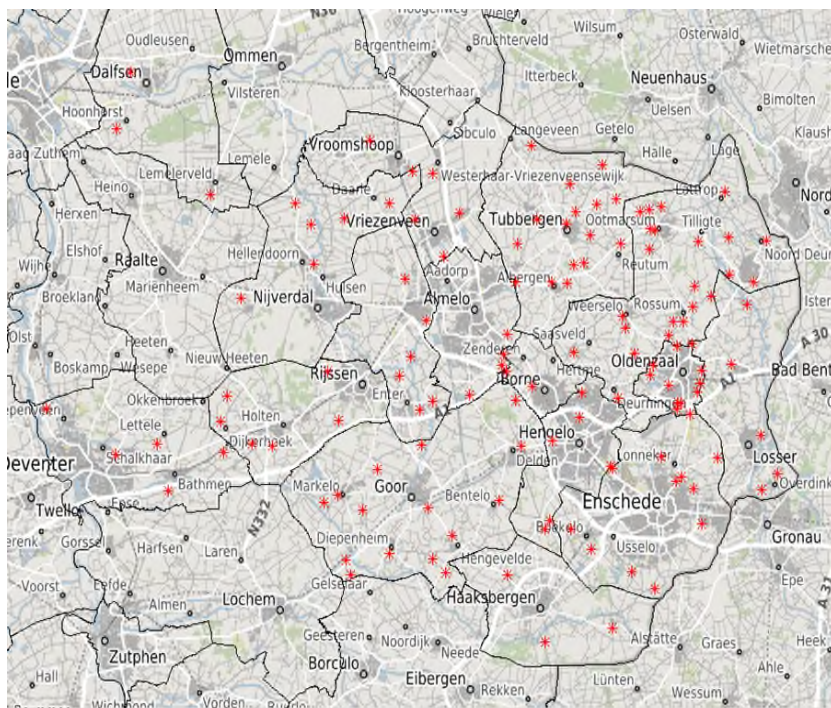
In februari 2025 heeft de gemeente Almelo het Schone Lucht akkoord ondertekend, Dit n.a.v de uitkomsten van het rapport 'Luchtkwaliteit en Gezondheid in Overijssel over de luchtkwaliteit in 2019 van de GGD IJsselland en GGD Twente van oktober 2022. De GGD riep daarin op om gezondheid mee te laten wegen in ruimtelijke plannen en beleid en benoemt de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Het streefdoel van het SLA 2030 is de World Health Organization (WHO) norm (advieswaarden voor luchtkwaliteit) uit 2005. In de gemeente Almelo liggen de waarden al onder de WHO norm uit 2005, en daarmee wordt dus al voldaan aan het doel van het SLA 2030. Neemt niet weg dat geen rekening moet worden gehouden met het gezondheids aspect van de paasvuren, om die reden is in de regels op genomen dat op de dag van ontbranding geen bijzondere lokale omstandigheden zijn die de bestaande luchtkwaliteit al significant beïnvloeden zoals dichte mist of ernstige smog.

3.4 Onderzoek luchtkwaliteit

Onder de Omgevingswet vallen vreugde- en paasvuren onder de milieubelastende activiteit het verbranden van afvalstoffen. Dit volgt uit paragraaf 3.2.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Uit deze paragraaf volgt ook dat een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit nodig is. Bij het verrichten van deze activiteit moet worden voldaan aan de regels met betrekking tot Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De regels uit het Bal met betrekking tot emissies naar de lucht (emissiegrenswaarden) zijn niet van toepassing omdat hier sprake is van diffuse emissie. Daarnaast moet bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden getoetst aan de omgevingswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Bij de verbranding van hout zitten in de emissies naar de lucht zeer veel verschillende stoffen. In dit onderzoek zijn alleen de volgende stoffen getoetst: stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀, PM_{2,5}), benzeen (C₆H₆), formaldehyde (CH₂O) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). Voor PAK is uitgegaan van benzo(a)pyreen (BaP) (C₂₀H₁₂).

Ten behoeve van het ontsteken van paasvuren/ vreugdevuren in Twente heeft een beoordeling luchtkwaliteit plaatsgevonden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Antea in opdracht van de Twentse gemeenten en de gemeente Deventer (bijlage 1). Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}) heeft het onderzoek geprobeerd inzicht te geven in de verspreiding van meer schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen (als indicator voor PAK's) en formaldehyde. In het onderzoek is de uitstoot van de bovenstaande zes stoffen onderzocht voor het verbranden van grote hoeveelheden hout in de context van een paasvuur. De impact van de paasvuur verbranding is geëvalueerd op het niveau van een enkel vuur, op het niveau van alle vuren in een enkele gemeente simultaan, en op het niveau van alle vuren in alle deelnemende gemeentes simultaan. Zie de onderstaande figuur voor het beschouwde gebied.

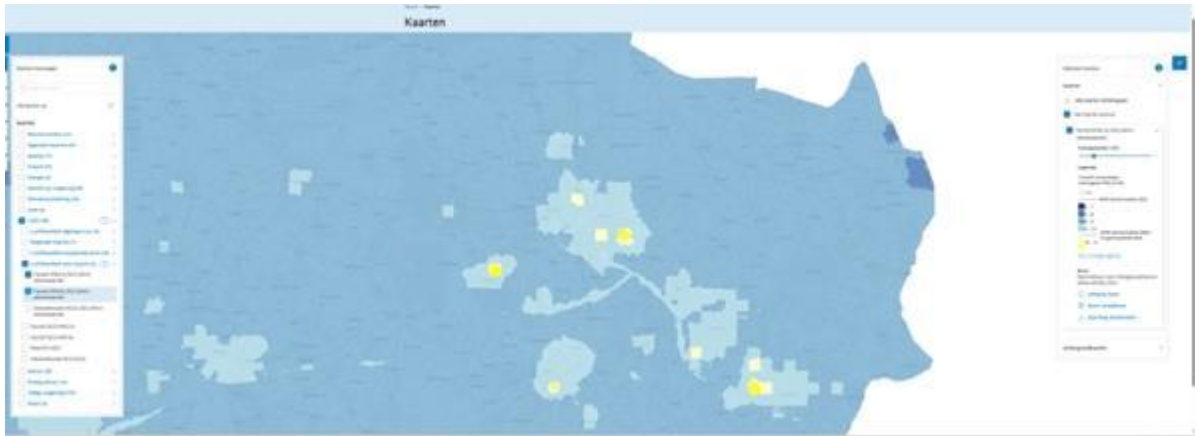

Figuur 1-1: Kaart van gemeentes waarin Paas- en vreugdevuren beschouwd zijn.

De conclusie van het onderzoek is dat paasvuren een cumulatief effect hebben, waarbij vuren die benedenwinds staan van andere vuren te maken hebben met verhoogde concentraties van luchtverontreinigende stoffen, tot op het punt dat de jaargemiddelde immissiegrenswaarde voor PAK's in het beschouwde moment overschreden wordt in het westen van het beschouwde gebied. De daadwerkelijke concentraties van luchtverontreinigende stoffen ter plekke zal dus sterk afhankelijk zijn van de windrichting. Daarnaast is de onderzochte set aan paasvuren niet compleet: vuren in Drenthe, Gelderland en Duitsland kunnen een meetbaar effect hebben in Overijssel mits de wind uit de daarvoor juiste richting komt.

Concentraties luchtverontreinigende stoffen kunnen in de praktijk dus hoger uitvallen, afhankelijk van de windrichting en de hoeveelheid paasvuren die bovenwinds te vinden zijn.

De paasvuren afzonderlijk kunnen aan alle gestelde waarden kunnen voldoen, zelf aan de waarden die gesteld worden voor het jaar 2030. Op het moment dat in de gehele regio alle vuren worden aangestoken is er sprake van een overschrijding de immissiegrenswaarde voor PAK's. Daarnaast worden sterk verhoogde benzeen- en fijnstofconcentraties benedenwinds verwacht, alhoewel deze geen gestelde normen zullen overschrijden. Deze overschrijding betreft echter slechts een enkele dag, terwijl de waarden waaraan getoetst zijn jaargemiddelde concentraties betreffen. De verhoogde concentraties zijn in die context dus niet gewenst, maar zouden pas een overschrijding vormen als een heel jaar concentraties op dit niveau gemeten zouden worden. Wat luchtkwaliteit betreft zou een parallel getrokken kunnen worden met Oud & Nieuw, gezien dit ook een enkele dag in het jaar betreft waarin verhoogde concentraties luchtverontreinigende stoffen wijdverspreid present zullen zijn.

Figuur 1-2: NO2-concentratie

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteit geen significante belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening. Alleen in het geval van PAK's wordt de jaargemiddelde immissiegrenswaarde overschreden binnen de beschouwde tijd (8 uur op 20 april). Deze concentratie zou echter het gehele jaar aan moeten houden om een probleem te vormen wat luchtkwaliteit betreft, wat niet het geval is. Daarmee kan gesteld worden dat het planvoornemen om maximaal twee openbare paasvuren binnen Almere toe te staan naar verwachting niet leidt tot een permanente toename van luchtverontreiniging.

3.5 Stikstof wet natuurbescherming

Bij de organisatie van een evenement moet onderzocht worden of dat evenement voldoet aan de regels voor natuurbescherming die onderdeel maken van de Omgevingswet.

De Omgevingswet reguleert o.a de flora- en fauna-activiteiten, zoals het beschermen van soorten en het reguleren van handel, exoten, populatiebeheer, jacht en schadebestrijding en activiteiten die betrekking hebben op Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming).

De omgevingswet verbiedt om beschermde plant- en diersoorten opzettelijk te verstoren, te beschadigen en de voortplantings- en rustplaatsen te vernielen. Een ontheffing soortenbescherming voor dit verbod is niet mogelijk. Een evenement moet aantoonbaar voldoen aan de 'zorgplichtvereisten' uit de wet. Dat betekent dat maatregelen getroffen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen.

Gebiedsbescherming richt zich op de bescherming van leefgebieden en aangewezen soorten binnen Natura 2000-gebieden. Naast verstoring van soorten of betreding van kwetsbare vegetaties kan het hier ook om indirecte effecten gaan door bijvoorbeeld de neerslag van stikstof.

Bij soortenbescherming gaat het om overtredingen van in de wet opgenomen verbodsbepalingen voor beschermde soorten. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het plukken van beschermde planten, het vernietigen van broedende vogels, het verwijderen van nesten van vogels en het vernietigen of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen.

In het algemeen is in de Omgevingswet het voorzorgsbeginsel opgenomen om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Voor het opbouwen van de paasvuren telt dan ook dat dit zo kort mogelijk voor het onsteken moet plaatsvinden zodat geen dieren in de bult gaan nestelen of zich in gaan verstoppen en zo min mogelijk verstoring plaatsvindt.

Als een evenement wordt georganiseerd, moet tevens worden nagaan of het evenement (in de omgevingswet wordt dit het project genoemd) stikstofneerslag zal veroorzaken of dat andere effecten optreden, zoals verstoring door aanwezigheid van mensen, licht en geluid op in het gebied aanwezige beschermde soorten.

Door Provincie Overijssel is een tool beschikbaar gesteld voor organisatoren van paasvuren ter beoordeling van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Een organisator van een paasvuur kan op twee manieren aantonen aan tonen dat een paasvuur geen effect heeft op een Natura 2000-gebied.

Snoeihout	Emissie	Afstand tot beschermd Natura 2000-gebied (meter)													
m3	Nox (kg)	250	500	750	1.000	1.250	1.500	1.750	2.000	2.500	3.000	3.500	4.000	4.500	5.000
25	5	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
50	10	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
100	21	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
150	31	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
200	41	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
250	52	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
300	62	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
350	72	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
400	83	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord	akkoord
450	93	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord	akkoord
500	104	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord	akkoord
600	124	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord
700	145	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord
800	166	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord
900	186	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord
1000	207	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	akkoord
1500	311	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS
2000	414	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS
2500	518	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS	AERIUS

Tabel paasvuren verkregen 2025 (voor meeste actuele tabel kunt u contact opnemen met het Overijssel loket)

De eenvoudigste manier is om te toetsen met behulp van de tabel die opvraagbaar is via het Overijssel loket. Met het volume snoeihout (in m3) en de afstand van de locatie tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn twee opties mogelijk. De tabel laat zien dat het paasvuur geen effect heeft (groen). Het paasvuur kan doorgaan op de locatie en in de omvang die getoetst is. Er is dan geen AERIUS-berekening nodig. Een positieve tabeltoetsing geeft aan dat paasvuur zeker door kan gaan. Een effect is dan op basis van tabeltoetsing uitgesloten.

Bij een negatief resultaat van tabeltoetsing (rood) is er wel een AERIUS-berekening nodig. Op basis van de tabel kan een effect namelijk niet worden uitgesloten. Of er daadwerkelijk een effect is of niet, dat moet blijken uit een AERIUS-berekening. Die kan en zal in veel gevallen gunstiger uitpakken dan tabeltoetsing. Op basis van deze tabel is de inhoudsmaat van een paasvuur op maximaal 900m3 gesteld.

Hoofdstuk 4 Overleg

4.1 Vooroverleg

Bij het wijzigen van het omgevingsplan is de Omgevingswet de basis. Er is contact geweest met de aanvrager van de het paasvuur van 'De'boake-bouwers' over het verloop van de procedure en de effecten van het plan. Daarnaast zijn in het kader van vooroverleg hde overlegpartners op de hoogte gebracht dat het omgevingsplan ter inzage is gelegd. De overlegpartners hebben aangegeven geen inhoudelijk bezwaren te hebben tegen het plan.

4.2 Regionaal overleg

Door de Omgevingswet en de wijziging die deze met zich mee heeft gebracht ten aan zien van het ontsteken van paasvuren is in de regio Twente inclusief Deventer samen met de ODT en GGD een werkgroep gevormd. Dit nadat door de bouwers van de vuren diverse vragen hadden aan de gemeenten over de vergunningverlening. In deze werkgroep is gekeken naar de mogelijkheden voor vergunningverlening voor het ontsteken van een paasvuur met Pasen 2025.

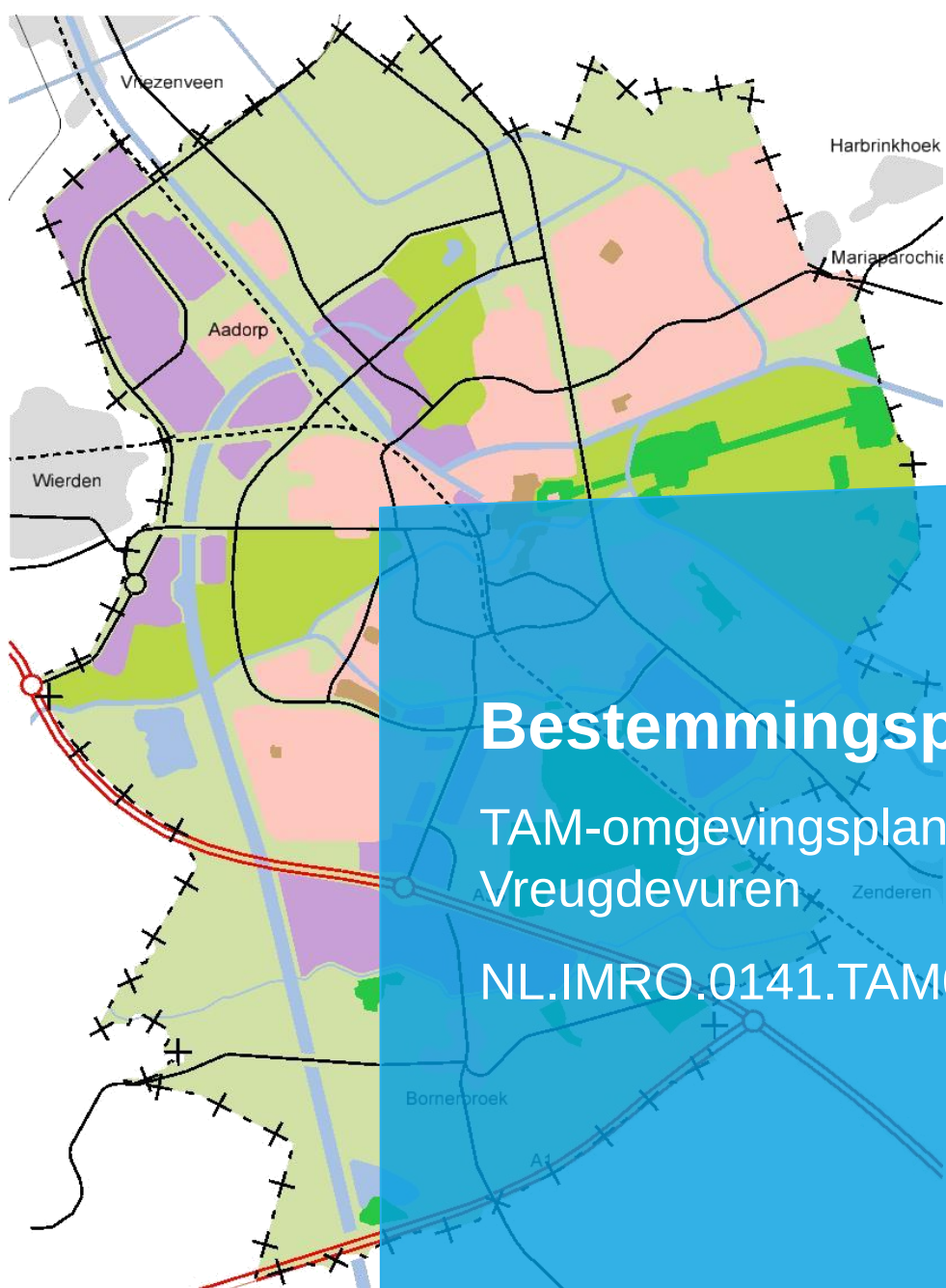
Deze werkgroep heeft geresulteerd in een beoordeling op basis van luchtkwaliteit en de daarvoor opgenomen toetsing aan de Rijksomgevingswaarden.

Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}) is door de GGD de wens uitgesproken om inzicht te krijgen in de verspreiding van meer schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen (als indicator voor PAK's) en formaldehyde. Dit verzoek is meegenomen. Hiermee zijn paasvuren regionaal eenduidig onderzocht.

4.3 Zienswijzen

Het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren met identificatienummer NL.IMRO.0141.TAM00003-BP21 van de gemeente Almelo heeft vanaf 2 januari 2025 tot en met 12 februari 2025 ter inzage gelegen als onderdeel van het omgevingsplan. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingekomen.

Na vaststelling van het wijzigingsbesluit wordt het plan voor de tweede maal zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien geen beroep wordt ingesteld, is het plan na deze beroepstermijn onherroepelijk en treedt het plan in werking.

Bestemmingsplan

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22b
Vreugdevuren

NL.IMRO.0141.TAM00003

Regels

Preamble

Dit plan beoogt het mogelijk maken van openbare paasvuren in Almelo. Het plan regelt dat

- 1. uitsluitend binnen de aangegeven contour een paasvuur gehouden mag worden;*
- 2. het maximum aantal openbare paasvuren binnen Almelo;*
- 3. en de maximum omvang.*

Het plan ziet niet toe op de milieutechnisch onderzoeken. Voorafgaande aan het evenement het ontsteken van een openbaar paasvuur zal eerst verantwoord moeten worden of er geen milieutechnische belemmeringen zijn.

Juridisch is het plan een nieuw hoofdstuk in het omgevingsplan van de gemeente Almelo.

De in dit omgevingsplan (hierna: dit deel) weergegeven hoofdstukken moeten gelezen worden als afdelingen van hoofdstuk 22b van het omgevingsplan van de gemeente Almelo.

In de artikelkop van de in dit deel weergegeven artikelen moet na het woord 'Artikel', na de spatie en direct voor het artikelnummer 22b gelezen worden.

In de kop van de bijlagen bij het in dit deel weergegeven hoofdstuk moet na het woord 'Bijlage', na de spatie en direct voor het nummer van de bijlage 22b gelezen worden

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begripsbepaling

Voor de toepassing van dit TAM-omgevingsplan gelden de volgende begripsbepalingen:

Begripsbepalingen die zijn opgenomen in bijlage II van het omgevingsplan, bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, Bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling zijn van toepassing op dit hoofdstuk.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk gelden aanvullend de volgende begripsbepalingen:

1.1 Toepassing omgevingsplan

Artikel 1.1 van het Omgevingsbesluit, artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 1.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 1.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn van overeenkomstige toepassing op dit omgevingsplan, tenzij hierna daarvan is afgeweken.

1.2 Plan

Het omgevingsplan van de gemeente Almelo.

1.3 TAM- omgevingsplan

TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren met identificatienummer NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31 van de gemeente Almelo.

1.4 Snoeiafval

Afval afkomstig na onderhoudswerkzaamheden door particulieren in tuinen, parken, plantsoenen en bosgebieden dat alleen bestaat uit takken, blad of stammen.

1.5 Paasvuur

Een locatiegebonden openbaar vreugdevuur, dat bij wijze van traditie ter gelegenheid van Pasen op 1e of 2e Paasdag wordt ontstoken.

1.6 Vreugdevuur

Een locatiegebonden voor publiek toegankelijk openbaar vuur dat ter ere van een feestdag wordt ontstoken.

Artikel 2 Toepassingsbereik

2.1 Verhouding bestaand tijdelijk deel omgevingsplan (voormalig bestemmingsplan)

- a. De regels in dit TAM-omgevingsplan zijn van toepassing op de locatie 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', waarvan de geometrische bepaalde planobjecten zijn vervat in het GML bestand NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31
- b. de onderliggende bestemmingsplannen blijven van toepassing op de locatie zoals bedoeld onder a. de regels zoals genoemd onder a moeten gezien worden als een aanvulling van de bestaande regels.
- c. Voor zover de begripsbepalingen en de wijze van meten van plannen op de locatie bedoeld in het derde lid afwijken van de bepalingen uit dit hoofdstuk, gaat dit hoofdstuk voor bij de uitleg van hoofdstuk 22.
- d. De regels in dit hoofdstuk gelden alleen voor een milieubelastende activiteit zoals omschreven in artikel 3.40e Besluit activiteiten leefomgeving.

2.2 Bruidsschat inhoudelijk buiten toepassing

De regels in hoofdstuk 22, anders dan de regels in dit omgevingsplan, zijn niet van toepassing op de activiteit zoals in dit TAM-omgevingsplan beschreven.

2.3 Aanvraagvereisten

De aanvraagvereisten, bedoeld in paragraaf 22.5.2 van het plan, zijn van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvergunning die is vereist op grond van dit TAM-omgevingsplan.

Hoofdstuk 2 inhoudelijke regels

Artikel 3 Medegebruik gronden voor paasvuren - vergunningplicht

3.1 Toepassingsbereik

- De regels in dit hoofdstuk, hoofdstuk 2, zijn van toepassing op het medegebruik van gronden ten behoeve van openbare paasvuren.
- De regels in dit hoofdstuk zijn alleen van toepassing op het verbranden van snoeiafval op Eerste en Tweede Paasdag, tenzij het verbranden van reeds opgebouwde paasvuren vanwege bijzondere weersomstandigheden niet mogelijk is op Eerste en/ of Tweede Paasdag (te denken valt aan mist, harde wind). Dit op advies van de Veiligheidsregio Twente of Omgevingsdienst Twente. In deze situatie dien het verbranden zo spoedig mogelijk na de Eerste Paasdag of Tweede Paasdag plaatsvinden op instructies van de Veiligheidsregio Twente of Omgevingsdienst Twente

3.2 Beoordelingsregels

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als kan worden afgeweken van de onderdelen genoemd in het [Artikel 4 Afwijken beoordelingsregels Besluit kwaliteit leefomgeving](#) en:

- het paasvuur uitsluitend uit snoeiafval bestaat;
- het totaal aantal openbare paasvuren in de gemeente Almelo samen niet meer dan 2 per kalenderjaar bedraagt;
- een openbaar paasvuur een maximale omvang van 900m³ heeft;
- er op de dag van ontbranding geen bijzondere lokale omstandigheden zijn die de bestaande luchtkwaliteit al significant beïnvloeden zoals dichte mist of ernstige smog;
- de maximale windkracht bij ontbranding niet meer dan 5 beaufort bedraagt;
- het paasvuur bijdraagt aan de cultuurhistorische traditie rondom Pasen; en
- de afstand tussen het paasvuur en brandgevoelige objecten niet kleiner is dan de in tabel 1 weergegeven afstand;

Volume (in m ³)	Type brandgevoelig object	Afstand (in m)
0-1000	Bouwwerk met pannendak	6 keer hoogte paasvuur
	- Bouwwerk met rietendak	10 keer hoogte paasvuur
	- Bos	
	- Heide	
	Feesttent	10 keer hoogte paasvuur
	Openbare weg	30
	Autosnelweg (A-weg)	250
	Bovengrondse hoogspanningskabels	40
	Ondergrondse buisleiding	30
	Publiek	2 keer hoogte paasvuur

Tabel 1: kruismatrix afstanden tot brandgevoelige objecten.

3.3 Voorschriften verbinden aan omgevingsvergunning

Het college kan aan de te verlenen omgevingsvergunning nadere voorschriften verbinden met in acht neming van de beoordelingsregels artikel 3.2 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Twentse gemeentes & Deventer

projectnummer 0499206.100
definitief revisie 01
12 mei 2025

Luchtkwaliteit paasvuren

Twentse gemeentes & Deventer

projectnummer 0499206.100
definitief revisie 01
12 mei 2025

Auteur(s)

5.1.2e

5.1.2e

Opdrachtgever

Gemeente Enschede

T.a.v. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e ENSCHEDE

Datum
12 mei 2025

Versie
Definitief

Vrijgave
5.1.2e

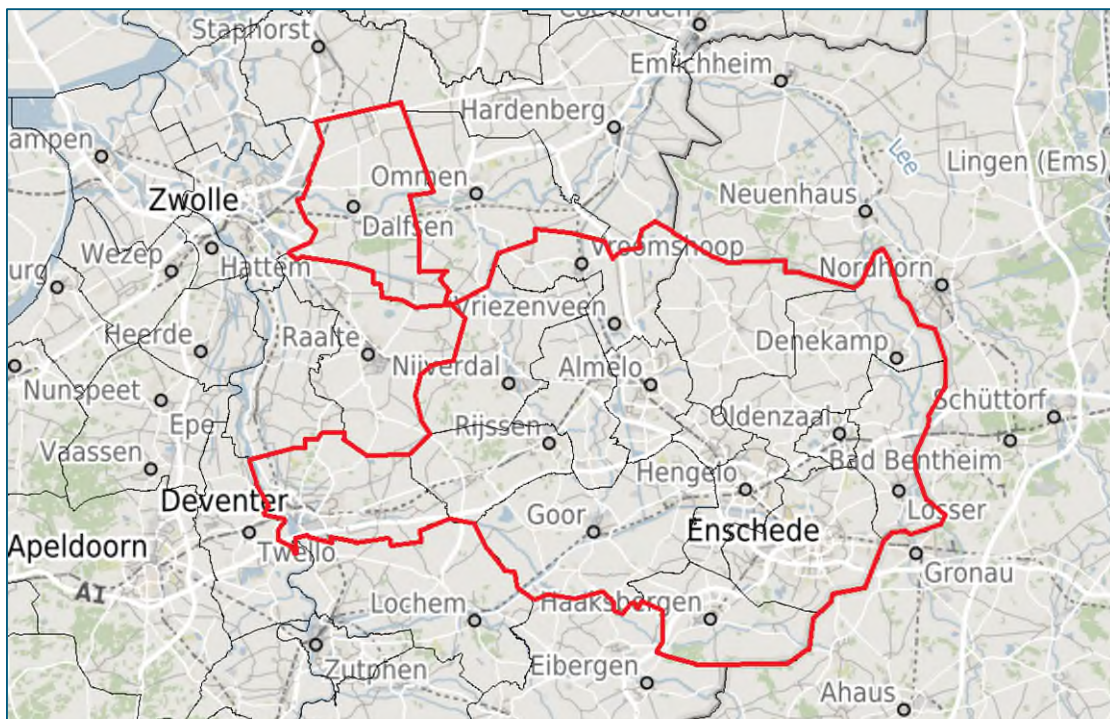
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	5
2.	Toetsingskader	6
2.1	Zeer Zorgwekkende Stoffen (Bal)	6
2.2	Omgevingswaarden (Bkl)	6
3.	Uitgangspunten	7
3.1	Onderzochte situaties	7
3.2	Locaties vreugde-/paasvuren	7
3.3	Emissie	9
3.3.1	Paas- en vreugdevuren	9
3.3.2	Wegverkeer	10
3.4	Rekenmodel en methode	10
3.4.1	Algemeen	10
3.4.2	Bepaling 8 uursgemiddelde en uurgemiddelde waarden	11
3.4.3	Bronkenmerken	11
4.	Resultaten	13
4.1	Enkel klein paas- of vreugdevuur	13
4.2	Enkel middelgroot paas- of vreugdevuur	15
4.3	Enkel groot paas- of vreugdevuur	18
4.4	Meerdere vreugdevuren gelijktijdig van verschillende groottes in een gemeente	20
4.5	Meerdere vreugdevuren gelijktijdig van verschillende groottes in heel Twente en omstreken	23
5.	Conclusie	27
5.1	Toetsing	27
5.2	Aanbevelingen	27

1. Inleiding

Met oog op het aankomende Paasfeest zijn de gemeentes in Twente en omstreken bezig met de vergunningverlening van de geplande Paas- en vreugdevuren in de omgeving. Onderdeel van dit traject is een beoordeling op basis van luchtkwaliteit en de daarvoor opgenomen toetsing aan de Rijksomgevingswaarden. Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO_2 , PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$) is de wens uitgesproken om inzicht te krijgen in de verspreiding van meer schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen (als indicator voor PAK's) en formaldehyde.

In voorliggend onderzoek is de uitstoot van de bovenstaande zes stoffen onderzocht voor het verbranden van grote hoeveelheden hout in de context van een Paas- of vreugdevuur. De impact van zulk een verbranding is geëvalueerd op het niveau van een enkel vuur, op het niveau van alle vuren in een enkele gemeente simultaan, en op het niveau van alle vuren in alle deelnemende gemeentes simultaan. Zie de onderstaande figuur voor het beschouwde gebied.

Figuur 1-1: Kaart van gemeentes waarin Paas- en vreugdevuren beschouwd zijn.

Specifiek betreft dit gebied de volgende gemeentes:

- Almelo
- Borne
- Dalfsen
- Deventer
- Dinkelland
- Enschede
- Haaksbergen
- Hellendoorn
- Hengelo
- Hof van Twente
- Losser
- Oldenzaal
- Rijssen-Holten
- Tubbergen
- Twenterand
- Wierden

1.1 Leeswijzer

De opbouw van dit rapport is als volgt:

- Hoofdstuk 2: Wettelijk kader dat aan dit onderzoek ten grondslag ligt;
- Hoofdstuk 3: Gehanteerde uitgangspunten voor het model;
- Hoofdstuk 4: Resultatenberekening en de bijbehorende beoordeling;
- Hoofdstuk 5: De conclusie naar aanleiding van de resultaten.

2. Toetsingskader

Onder de Omgevingswet vallen vreugde- en paasvuren onder de milieubelastende activiteit het verbranden van afvalstoffen in een andere milieubelastende installatie (anders dan IPPC), of buiten een installatie. Dit volgt uit paragraaf 3.2.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Uit deze paragraaf volgt ook dat een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit nodig is. Bij het verrichten van deze activiteit moet worden voldaan aan de regels met betrekking tot Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De regels uit het Bal met betrekking tot emissies naar de lucht (emissiegrenswaarden) zijn niet van toepassing omdat hier sprake is van diffuse emissie. Daarnaast moet bij een aanvraag om een omgevingsvergunning worden getoetst aan de omgevingswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Bij de verbranding van hout zitten in de emissies naar de lucht zeer veel verschillende stoffen. In dit onderzoek zijn de volgende stoffen getoetst: stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀, PM_{2,5}), benzeen (C₆H₆), formaldehyde (CH₂O), koolstofmonoxide (CO) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). Voor PAK is uitgegaan van benzo(a)pyreen (BaP) (C₂₀H₁₂). Dit zijn stoffen die veelvuldig vrijkomen bij houtstook. De bijbehorende grenswaarden zijn hieronder weergegeven.

2.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen (Bal)

In onderstaande tabel zijn de immissiegrenswaarden uit het Bal voor de onderzochte ZZS opgenomen. De gegeven waarde is de concentratie inclusief achtergrondconcentratie. Dit betreffen jaargemiddelde concentraties.

Tabel 2-1: Immissiegrenswaarden¹

Stof	Immissiegrenswaarde [µg/m ³]
Benzeen	5
Formaldehyde	10
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's)	0,001

2.2 Omgevingswaarden (Bkl)

In onderstaande tabel zijn uit het Bkl de omgevingswaarden voor de onderzochte stoffen opgenomen. De gegeven waarde is de concentratie inclusief achtergrondconcentratie. Vanaf 2030 gaan er voor een aantal stoffen aangescherpte omgevingswaarden gelden. Deze zijn in de laatste kolom opgenomen.

Tabel 2-2: Rijksomgevingswaarden

Stof	Middelingstijd	Rijksomgevingswaarde [µg/m ³]	Rijksomgevingswaarde 2030 [µg/m ³]
Benzeen	Jaargemiddelde	5	3,4 ²
Stikstofdioxide ³	Jaargemiddelde	40	20
Stikstofdioxide ²	Uurgemiddelde; max. 18 overschrijding per jaar	200	200* ²
Fijn stof (PM ₁₀) ⁴	Jaargemiddelde	40	20
Fijn stof (PM ₁₀) ³	24-Uurgemiddelde; max. 35 overschrijding per jaar	50	45 ²
Fijn stof (PM _{2,5}) ³	Jaargemiddelde	25	10
Fijn stof (PM _{2,5})	24-uurgemiddelde, max. 18 overschrijdingen per jaar	-	25 ²
CO ⁵	8 uurgemiddelde	10.000	10.000

*) Maximaal 3 overschrijdingen per jaar in 2030.

¹ Uit bijlage Via, Besluit activiteiten leefomgeving, geraadpleegd op 5-3-2025.

² Uit bijlage 1 van 'RICHTLIJN (EU) 2024/2881 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 23 oktober 2024, betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa', geraadpleegd op 2-5-2025.

³ Uit artikel 2.4, Besluit kwaliteit leefomgeving, geraadpleegd op 5-3-2025

⁴ Uit artikel 2.5, Besluit kwaliteit leefomgeving, geraadpleegd op 5-3-2025

⁵ Uit artikel 2.6, Besluit kwaliteit leefomgeving, geraadpleegd op 12-5-2025

3. Uitgangspunten

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten beschreven zoals deze zijn gehanteerd in dit onderzoek. Het voornemen is in Geomilieu (versie 2024.0.0) gemodelleerd, voor de stoffen NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}, benzeen, benzo(a)pyreen en formaldehyde. De concentraties zijn in beeld gebracht voor het laatste jaar waarin GeoMilieu benzeen en benzo(a)pyreen kan doorrekenen, wat overeenkomt met 2023.

3.1 Onderzochte situaties

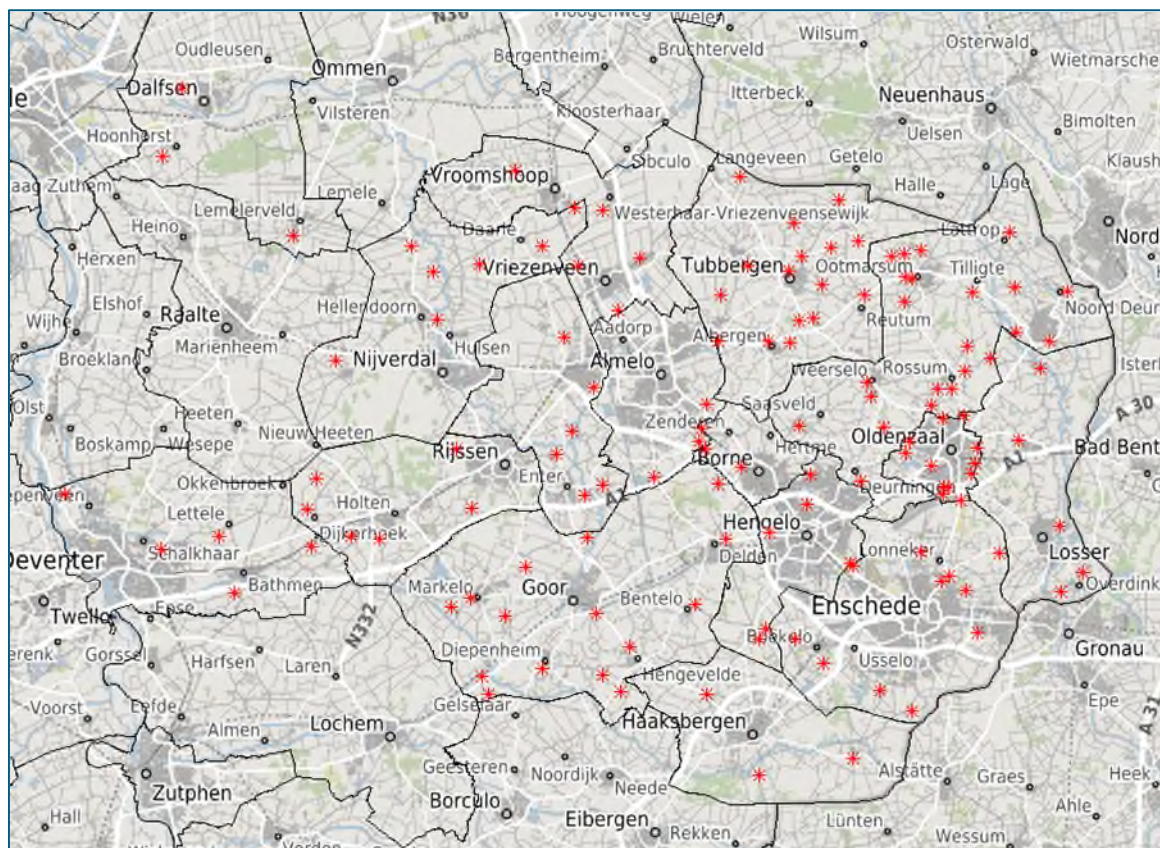
In dit onderzoek zijn de concentraties van de hierboven omschreven stoffen beschouwd in de volgende scenario's:

1. Een enkel klein Paas-/vreugdevuur (100 m³ hout)
2. Een enkel middelgroot Paas-/vreugdevuur (500 m³ hout)
3. Een enkel groot Paas-/vreugdevuur (1.000 m³ hout)
4. Alle Paas- en vreugdevuren binnen eenzelfde gemeente. Hiervoor is de gemeente uitgekozen met de meeste opgegeven Paas- en vreugdevuren, wat gemeente Dinkelland betreft.
5. Alle Paas- en vreugdevuren binnen alle deelnemende gemeentes.

Er wordt vanuit gegaan dat een vreugdevuur 8 uur emissies zal veroorzaken. Voor ieder scenario is voor ieder toetspunt bepaald wat de gemiddelde concentratie is van de beschouwde stoffen over een periode van 8 uur, en van 1 uur.

3.2 Locaties vreugde-/paasvuren

De gemeentes benoemd in de inleiding hebben gegevens aangeleverd met betrekking tot de locaties en het formaat van de beoogde Paas- en vreugdevuren. Zie de onderstaande figuur voor alle gemodelleerde locaties van de Paas- en vreugdevuren.

Figuur 3-1: Gemodelleerde locaties van de Paas- en vreugdevuren.

In de onderstaande tabel is aangegeven hoeveel Paas- en vreugdevuren in de gemeente in kwestie beoogd zijn, en zijn deze op formaat uitgesplitst.

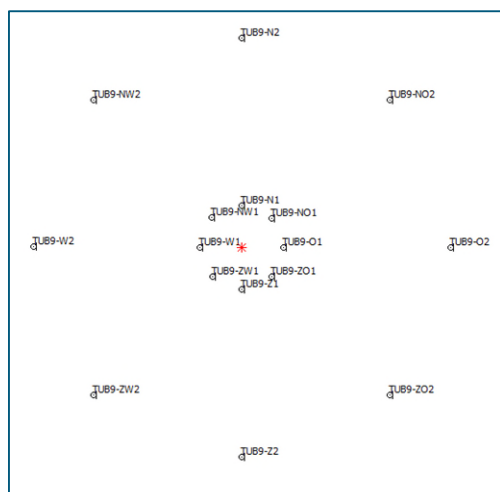
Tabel 3-1: Uitsplitsing van het type vreugdevuur per gemeente

Gemeente	Codering	Kleine vuren [aantal]	Middelgrote vuren [aantal]	Grote vuren [aantal]
Almelo	ALM	1	1	1
Borne	BOR	1	1	1
Dalfsen	DAL	0	3	0
Deventer	DEV	2	2	1
Dinkelland	DIN	19	4	0
Enschede	ENS	2	9	0
Haaksbergen	HAA	0	0	3
Hellendoorn	HEL	6	1	0
Hengelo	HEN	5	1	0
Hof van Twente	HVT	4	4	7
Losser	LOS	5	0	0
Oldenzaal	OLD	9	3	0
Rijssen-Holten	RH	0	0	6
Tubbergen	TUB	11	5	0
Twenterand	TWR	4	1	0
Wierden	WIE	0	6*	0
TOTAAL	-	69	41	19

*) Voor Wierden was de aangegeven verdeling 1 klein vuur en 5 middelgrote vuren. Er is echter niet gespecificeerd welk vuur welk formaat had. Daarom is er worstcase vanuit gegaan dat alle vuren het formaat middelgroot hebben.

Ieder gemodelleerd vreugdevuur heeft een code toegekend gekregen in dit onderzoek. Deze bestaat uit de benoemde codering in tabel 3-1, gevolgd door een nummer. Een vreugdevuur met het nummer 1 betreft het meest westelijke vreugdevuur in die gemeente. Een vreugdevuur met het hoogste nummer van die gemeente betreft het meest oostelijke vreugdevuur. De enige uitzondering hierop betreft vreugdevuur ENS11, deze ligt westelijker dan ENS10.

Rondom ieder gemodelleerd vreugdevuur zijn toetspunten geplaatst, waarop de concentraties van de onderzochte stoffen berekend worden. Deze wijze van plaatsing is identiek voor ieder vreugdevuur. Een voorbeeld van hoe deze geplaatst zijn is te zien in de onderstaande figuur.

Figuur 3-2: De plaatsing van toetspunten rondom vreugdevuur TUB9, welke de rode ster in het midden van de figuur betreft.

In iedere gangbare windrichting is een toetspunt geplaatst op een afstand van 10 meter (eerste ring) en 50 meter (tweede ring). De naamgeving van toetspunten borduurt voort op de naamgeving van de vreugdevuren.

Als voorbeeld uit figuur 3-2: TUB9-ZW2 betreft het toetspunt 50 meter (in de tweede ring) ten zuidwesten van vreugdevuur TUB9.

3.3 Emissie

3.3.1 Paas- en vreugdevuren

Bij de verbranding van hout zitten in de emissies naar de lucht zeer veel verschillende stoffen. In dit onderzoek zijn alleen de volgende stoffen onderzocht: stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀, PM_{2,5}), benzeen (C₆H₆), formaldehyde (CH₂O) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). Voor PAK is uitgegaan van de emissiefactor voor benzo(a)pyreen (BaP) (C₂₀H₁₂).

Voor het bepalen van de emissies van luchtverontreinigende stoffen bij paasvuren is aangesloten bij de methode die Emissieregistratie hiervoor hanteert⁶. Deze methode maakt onderscheid in de verbranding van pallets en van snoeihout. Uit de aangeleverde gegevens van de opdrachtgever blijkt dat de meeste gemeente alleen het gebruik van snoeihout toestaan. Het is niet bekend of ook pallets worden gebruikt. In dit onderzoek is daarom alleen uitgegaan van de emissies bij de verbranding van snoeihout.

In de methode van Emissieregistratie wordt voor de emissiefactoren uitgegaan van de gegevens van het European Environment Agency⁷. Deze emissiefactoren zijn gegeven in een hoeveelheid emissie luchtverontreinigende stof per gewicht verbrand snoeihout. Benzeen en formaldehyde worden niet beschouwd in de methodiek van Emissieregistratie. Voor deze stoffen zijn de emissiefactoren op andere literatuur gebaseerd⁸. Emissieregistratie gaat voor de dichtheid van snoeihout uit van 0,15 ton/m³. Op basis van voorgaande is in onderstaande tabel de totale hoeveelheid verbrand snoeihout bepaald en zijn de emissies voor een groot, middelgroot en klein vuur bepaald.

Tabel 3-2: Emissies paas- of vreugdevuren

	Groot paas- of vreugdevuur	Middelgroot paas- of vreugdevuur	Klein paas- of vreugdevuur
Hoeveelheid snoeihout (m ³)	1.000	500	100
Hoeveelheid snoeihout (ton)	150	75	15
Emissiefactor NO _x (kg/ton)	3,18	3,18	3,18
Emissiefactor PM ₁₀ (kg/ton)	4,51	4,51	4,51
Emissiefactor PM _{2,5} (kg/ton)	4,19	4,19	4,19
Emissiefactor benzo(a)pyreen (BaP) (g/ton)	3,15	3,15	3,15
Emissiefactor benzeen (kg/ton)	2,3	2,3	2,3
Emissiefactor formaldehyde (kg/ton)	0,4	0,4	0,4
Emissie NO _x (kg)	477,0	238,5	47,7
Emissie PM ₁₀ (kg)	676,5	338,3	67,7
Emissie PM _{2,5} (kg)	628,5	314,3	62,9
Emissie benzo(a)pyreen (BaP) (kg)	0,473	0,236	0,047
Emissie benzeen (kg)	345,0	172,5	34,5
Emissie formaldehyde (kg)	60,0	30,0	6,0

De hierboven bepaalde emissies komen vrij gedurende de verbranding van het in te zetten hout. Zoals benoemd in hoofdstuk 3.1 betreft dit een periode van 8 uur.

⁶ RIVM 2023 Methodology for the calculation of emissions from product usage by consumers, construction and services. RIVM report 2023-0046. Bonfires (CRF 5.C.2).

⁷ EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2023. Category 5C2 table 3.2 Open burning of agricultural wastes/forest residue.

⁸ ^{5.1.2e} and ^{5.1.2e}. Summary of the emissions characterization and noncancer respiratory effects of wood smoke. Final report." , Dec. 1993. Table 2/

3.3.2 Wegverkeer

Tijdens de paas- of vreugdevuren zal een deel van de bezoekers met de auto naar de locatie komen. In de gemeente Rijssen-Holten is ingeschat dat bij een groot paas- of vreugdevuur ongeveer 300 bezoekers met de auto komen. Dit wegverkeer heeft ook emissie van stikstofoxiden en fijn stof tijdens het rijden en bij koude start. Deze emissies zijn berekend met de set emissiefactoren gepubliceerd in april 2024⁹.

Voor het rijdend wegverkeer zijn de emissies bij de vervoersbewegingen bepaald over een afstand van 1 km per vervoersbeweging. Hierbij zijn de emissiefactoren voor stagnerend stadverkeer gehanteerd voor het jaar 2025. Voor de emissie bij koude start is aangenomen dat elke auto die de locatie bezoekt langer dan 2 uur aanwezig is en een koude start heeft bij vertrek. In onderstaande tabel zijn de emissies van rijdend verkeer en koude start berekend. Deze emissies zijn relatief aan de emissies van de paas- of vreugdevuren zeer beperkt (<1 %) en hebben geen significante invloed op de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Deze emissies zijn daarom verder niet betrokken in de berekeningen.

Tabel 3-3: Emissies wegverkeer

Emissie Rijdend	Emissie koude start		Emissie Totaal		
Bezoekers	300				
Vervoersbeweging	600				
km/beweging	1				
Voertuigkilometers	600	Koude starts	300		
Emissiefactor NO _x (g/km)	0,3532	Emissiefactor NO _x (g/koude start)	0,2744		
Emissiefactor PM ₁₀ (g/km)	0,0188	Emissiefactor PM ₁₀ (g/koude start)	0,0085		
Emissiefactor PM _{2,5} (g/km)	0,0069	Emissiefactor PM _{2,5} (g/koude start)	0,0085		
Emissie NO _x (kg)	0,21	Emissie NO _x (kg)	0,08	Emissie NO _x (kg)	0,29
Emissie PM ₁₀ (kg)	0,01	Emissie PM ₁₀ (kg)	0,00	Emissie PM ₁₀ (kg)	0,01
Emissie PM _{2,5} (kg)	0,00	Emissie PM _{2,5} (kg)	0,00	Emissie PM _{2,5} (kg)	0,01

3.4 Rekenmodel en methode

3.4.1 Algemeen

Om het opgestelde model door te rekenen is gebruik gemaakt van GeoMilieu versie 2024.0.0. Het rekengedeelte van dit programma is STACKS+, en door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gevalideerd rekenprogramma. In het programma kunnen zowel wegen als (industriële) puntbronnen worden doorgerekend in één gecombineerde berekening.

Naast de eerder in dit hoofdstuk beschreven uitgangspunten dienen voor een correcte berekening een aantal algemene rekenparameters te worden ingevoerd. De in dit onderzoek gehanteerde (algemene) parameters zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 3-4: Algemene invoergegevens GeoMilieu

Parameter	Gehanteerde invoer
Rekenjaar	2023
GCN-referentiepunt	Mid bronnen
Meteorologische rekenperiode	2023 - 2023
Weekendverkeersverdeling	Standaard
Zeezoutcorrectie	Nee
Ruwheidslengte	Gebaseerd op modelgebied
Dubbeltellingscorrectie	Nee

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/03/15/emissiefactoren-voor-snelwegen-en-niet-snelwegen-2023>

3.4.2 Bepaling 8 uursgemiddelde en uurgemiddelde waarden

Om het 8 uursgemiddelde en het uurgemiddelde door te rekenen in GeoMilieu dient gebruik gemaakt te worden van geavanceerde opties in het programma. Het eerste onderdeel betreft het gebruik van een eigen emissiebestand. Eerste paasdag valt dit jaar op 20 april 2025. Helaas is het prognostisch doorrekenen van alle beschouwde stoffen niet mogelijk, waardoor teruggevallen is op het rekenjaar 2023. Keuze voor dit rekenjaar heeft geen verdere invloed op de uiteindelijke emissies. In dit eigen emissiebestand is aangegeven dat de vreugdevuuremissies plaatsvinden op 20 april 2023, van 16:00 tot aan middernacht, voor een totaal aan 8 uur.

Vervolgens is een eigen meteo-bestand aangeleverd. Meteo-gegevens uit de periode 2020 – 2030 zijn gedownload vanaf de site van het KNMI voor het weerstation Twente. Gegevens voor het jaar 2023 zijn hieruit geïsoleerd, waarna vervolgens de windsnelheid aangepast is naar -99 voor het gehele jaar, buiten de emissie-uren op 20 april om. Hierdoor rekent GeoMilieu alleen de periode door waarin de windsnelheid niet gelijk staat aan -99, wat zo het 8 uren gemiddelde oplevert. Door tot slot ook 7 van de 8 emissieuren een windsnelheid van -99 te geven kan een uurgemiddelde concentratie bepaald worden. Hiervoor is het uur 19:00 tot 20:00 uitgekozen op 20 april 2023. De gehanteerde meteo-gegevens zijn vergeleken met dagen uit de tweede helft van april en de eerste helft van mei uit alle jaargangen in dezelfde dataset (2020, 2021, 2022, 2023 en 2024). Hieruit bleek dat 20 april 2023 niet noemenswaardig afweek van de gemiddelde meteo-waarden voor deze periode van het jaar.

GeoMilieu kan met de STACKS module geen formaldehyde concentraties doorrekenen. Er is daarom voor gekozen om formaldehyde door te rekenen met de STACKS-G module, en aan te nemen dat formaldehyde een inert gas is. De berekening met de STACKS-G module is met dezelfde methodiek als hierboven omschreven uitgevoerd.

3.4.3 Bronkenmerken

Voor de aangehouden hoogte van de vreugdevuren is aangenomen dat het vuur cirkelvormige basis heeft, en dat de straal van deze cirkel net zo groot is als de hoogte van de vuurstapel. Effectief levert dit de volgende formule op om op te lossen:

$$V = \pi * r^2 * r$$

Waarin V het volume van het vreugdevuur in kubieke meters (m³) betreft, en r de straal van de cirkelvormige basis in meters (m) betreft. Dit levert de onderstaande invoergegevens op per vuur-formaat.

Tabel 3-5: Bepaalde formaten van vreugdevuren

	Klein vuur [m]	Middelgroot vuur [m]	Groot vuur [m]
Interne straal -> Interne diameter	3,19	5,42	6,83
Externe straal -> Externe diameter	3,29	5,52	6,93
Hoogte	3,19	5,42	6,83

Deze stralen zijn in GeoMilieu ingevuld als diameter. De externe diameter dient minstens 0,1 meter groter te zijn dan de interne diameter. Dit verschil van 0,1 meter is daarom opgeteld bij de interne diameter om zo tot de externe diameter te komen. Aangenomen wordt dat het vreugdevuur gedurende de periode van 8 uur consistent aangevuld wordt om te blijven branden, om zo tot 100 m³, 500 m³ en 1.000 m³ verbrand hout te komen voor kleine, middelgrote en grote vuren, respectievelijk. In de praktijk wordt een enkele stapel gemaakt welke in een keer op zal branden, er is in dit onderzoek effectief gerekend met een kleiner bronoppervlak en -hoogte. Kwalitatief heeft dit geen invloed op de eindresultaten.

In het emissiebestand is tevens de warmte-inhoud van het rookgas meegeven en wat Geomilieu hanteert in de berekeningen. De warmte-inhoud is berekend op basis van het totaal volume van het vuur, de dichtheid van hout (150 kg/ton) en de verbrandingswarmte van hout (13,6 MJ/kg). Hierbij is de warmte gelijkmatig verdeeld over de 8 uur brandtijd. Dit levert onderstaande warmte-inhoud op vuur-formaat.

Tabel 3-6: Ingevoerde warmte-inhoud per type vuur

	Klein vuur [MW]	Middelgroot vuur [MW]	Groot vuur [MW]
Warmte-inhoud	7,1	35,4	70,8

4. Resultaten

Op basis van de uitgangspunten in hoofdstuk 3 zijn de relevante modellen opgesteld en doorgerekend. De resultaten worden behandeld in volgorde van oplopende hoeveelheden verbrand hout. Om snel een idee te krijgen van het resultaat is gebruik gemaakt van een kleurcodering. Groen houdt in dat de bepaalde concentratie voldoet aan of de immissiegrenswaarde, of aan zowel de rijksomgevingswaarde nu en de beoogde rijksomgevingswaarde in 2030. Geel houdt in dat de bepaalde concentratie wel voldoet aan de rijksomgevingswaarde nu, maar niet in 2030. Oranje houdt in dat de bepaalde concentratie niet voldoet aan of de immissiegrenswaarde, of dat deze waarde niet voldoet aan de rijksomgevingswaarde zoals deze nu geldt. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat berekende 8-uurgemiddelden en uurgemiddelden worstcase worden vergeleken met grenswaarden die zijn uitgedrukt als jaargemiddelden. Het beschouwen van deze activiteit op jaarbasis zal in ieder scenario 'Niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de lokale concentraties van luchtverontreinigende stoffen.

4.1 Enkel klein paas- of vreugdevuur

Een enkel klein vreugdevuur is doorgerekend voor TWR2. In de onderstaande tabellen zijn de vijf toetspunten met de hoogste bronbijdrage gepresenteerd voor elke beschouwde stof.

Tabel 4-1: Resultaten NO₂ voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
TWR2-W2	5,062	5,025	0,037
TWR2-ZW2	5,048	5,025	0,023
TWR2-W1	5,039	5,025	0,014
TWR2-ZW1	5,037	5,025	0,012
TWR2-NW2	5,030	5,025	0,005

Tabel 4-2: Resultaten NO₂ voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
TWR2-W2	5,162	5,120	0,042
TWR2-ZW2	5,142	5,120	0,022
TWR2-ZW1	5,133	5,120	0,013
TWR2-W1	5,133	5,120	0,013
TWR2-NO1	5,120	5,120	0,000

Tabel 4-3: Resultaten PM₁₀ voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
TWR2-W1	16,170	15,850	0,320
TWR2-ZW1	16,130	15,860	0,270
TWR2-W2	16,120	15,850	0,270
TWR2-ZW2	16,030	15,860	0,170
TWR2-NW1	15,940	15,850	0,090

Tabel 4-4: Resultaten PM₁₀ voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
TWR2-W1	15,450	15,140	0,310
TWR2-ZW1	15,440	15,140	0,300
TWR2-W2	15,420	15,140	0,280
TWR2-ZW2	15,290	15,140	0,150
TWR2-N1	15,140	15,140	0,000

Tabel 4-5: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	7,865	7,568	0,297
TWR2-ZW1	7,823	7,568	0,255
TWR2-W2	7,818	7,568	0,250
TWR2-ZW2	7,730	7,568	0,162
TWR2-NW1	7,649	7,568	0,081

Tabel 4-6: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	7,853	7,568	0,285
TWR2-ZW1	7,845	7,568	0,277
TWR2-W2	7,829	7,568	0,261
TWR2-ZW2	7,707	7,568	0,139
TWR2-NO1	7,568	7,568	0,000

Tabel 4-7: Resultaten benzeen voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	0,463	0,300	0,163
TWR2-ZW1	0,440	0,300	0,140
TWR2-W2	0,437	0,300	0,137
TWR2-ZW2	0,389	0,300	0,089
TWR2-NW1	0,344	0,300	0,044

Tabel 4-8: Resultaten benzeen voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	0,456	0,300	0,156
TWR2-ZW1	0,452	0,300	0,152
TWR2-W2	0,443	0,300	0,143
TWR2-ZW2	0,377	0,300	0,077
TWR2-NO1	0,300	0,300	0,000

Tabel 4-9: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W2	0,000	-	0,000
TWR2-ZW1	0,000	-	0,000
TWR2-W1	0,000	-	0,000
TWR2-NW1	0,000	-	0,000
TWR2-ZW2	0,000	-	0,000

Tabel 4-10: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W2	0,000	-	0,000
TWR2-ZW1	0,000	-	0,000
TWR2-W1	0,000	-	0,000
TWR2-ZW2	0,000	-	0,000
TWR2-NO1	0,000	-	0,000

Tabel 4-11: Resultaten formaldehyde voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
TWR2-W1	0,028
TWR2-ZW1	0,024
TWR2-W2	0,024
TWR2-ZW2	0,016
TWR2-NW1	0,008

Tabel 4-12: Resultaten formaldehyde voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
TWR2-W1	0,027
TWR2-ZW1	0,026
TWR2-W2	0,025
TWR2-ZW2	0,013
TWR2-O1	0,000

Tabel 4-13: Resultaten CO voor een enkel klein vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	187	183	4
TWR2-ZW1	186	183	3
TWR2-W2	186	183	3
TWR2-ZW2	185	183	2
TWR2-NW1	184	183	1

Tabel 4-14: Resultaten CO voor een enkel klein vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
TWR2-W1	186	183	4
TWR2-ZW1	186	183	3
TWR2-W2	186	183	3
TWR2-ZW2	184	183	2
TWR2-NO1	183	183	0

De uurgemiddelde waarden wijken niet veel af van de 8 uren gemiddelde waarden. Verder valt het op dat de westelijke toetspunten de hogere waarden hebben, of soms überhaupt de enige toetspunten zijn waarop iets berekend is. Bij het controleren van de meteo-gegevens is naar voren gekomen dat in deze 8 uren de wind vanuit het oosten kwam, wat de hogere emissies op de westelijke toetspunten kan verklaren.

4.2 Enkel middelgroot paas- of vreugdevuur

Een enkel middelgroot vreugdevuur is doorgerekend voor ENS6. In de onderstaande tabellen zijn de vijf toetspunten met de hoogste bronbijdrage gepresenteerd voor elke beschouwde stof.

Tabel 4-15: Resultaten NO₂ voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-W2	5,501	5,486	0,015
ENS6-ZW2	5,498	5,486	0,012
ENS6-W1	5,497	5,486	0,011
ENS6-ZW1	5,494	5,486	0,008
ENS6-NW2	5,489	5,486	0,004

Tabel 4-16: Resultaten NO₂ voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-W2	5,767	5,752	0,015
ENS6-ZW2	5,763	5,751	0,012
ENS6-ZW1	5,762	5,751	0,011
ENS6-W1	5,762	5,751	0,011
ENS6-NO1	5,751	5,751	0,000

Tabel 4-17: Resultaten PM₁₀ voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-W1	15,680	15,370	0,310
ENS6-W2	15,650	15,370	0,280
ENS6-ZW1	15,590	15,370	0,220
ENS6-ZW2	15,600	15,370	0,220
ENS6-NW1	15,460	15,370	0,090

Tabel 4-18: Resultaten PM₁₀ voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-ZW1	14,950	14,660	0,290
ENS6-W1	14,950	14,660	0,290
ENS6-W2	14,940	14,660	0,280
ENS6-ZW2	14,880	14,660	0,220
ENS6-N1	14,660	14,660	0,000

Tabel 4-19: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-W1	7,784	7,497	0,287
ENS6-W2	7,758	7,497	0,261
ENS6-ZW2	7,705	7,497	0,208
ENS6-ZW1	7,700	7,497	0,203
ENS6-NW1	7,579	7,497	0,082

Tabel 4-20: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-W1	7,766	7,497	0,269
ENS6-ZW1	7,763	7,497	0,266
ENS6-W2	7,755	7,497	0,258
ENS6-ZW2	7,700	7,497	0,203
ENS6-NO1	7,497	7,497	0,000

Tabel 4-21: Resultaten benzeen voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ENS6-W1	0,557	0,400	0,157
ENS6-W2	0,543	0,400	0,143
ENS6-ZW2	0,514	0,400	0,114
ENS6-ZW1	0,512	0,400	0,112
ENS6-NW1	0,445	0,400	0,045

Tabel 4-22: Resultaten benzeen voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-W1	0,548	0,400	0,148
ENS6-ZW1	0,546	0,400	0,146
ENS6-W2	0,542	0,400	0,142
ENS6-ZW2	0,512	0,400	0,112
ENS6-NO1	0,400	0,400	0,000

Tabel 4-23: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-ZW2	0,000	-	0,000
ENS6-ZW1	0,000	-	0,000
ENS6-W1	0,000	-	0,000
ENS6-W2	0,000	-	0,000
ENS6-NW1	0,000	-	0,000

Tabel 4-24: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-W2	0,000	-	0,000
ENS6-ZW2	0,000	-	0,000
ENS6-W1	0,000	-	0,000
ENS6-ZW1	0,000	-	0,000
ENS6-NO1	0,000	-	0,000

Tabel 4-25: Resultaten formaldehyde voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
ENS6-W1	0,027
ENS6-W2	0,025
ENS6-ZW2	0,020
ENS6-ZW1	0,019
ENS6-NW1	0,008

Tabel 4-26: Resultaten formaldehyde voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
ENS6-W1	0,026
ENS6-ZW1	0,025
ENS6-W2	0,025
ENS6-ZW2	0,019
ENS6-O1	0,000

Tabel 4-27: Resultaten CO voor een enkel middelgroot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-W1	210	207	3
ENS6-W2	210	207	3
ENS6-ZW2	210	207	2
ENS6-ZW1	210	207	2
ENS6-NW1	208	207	1

Tabel 4-28: Resultaten CO voor een enkel middelgroot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
ENS6-W1	209	206	3
ENS6-ZW1	209	206	3
ENS6-W2	209	206	3
ENS6-ZW2	209	206	2
ENS6-Z1	206	206	0

Er lijkt weinig verschil te zitten in de resultaten tussen een enkel middelgroot vuur en een enkel klein vuur. Met oog op de grote warmte-inhoud van de gemodelleerde schoorstenen is het mogelijk dat het grotere aandeel aan emissies op grotere afstand gemeten wordt.

4.3 Enkel groot paas- of vreugdevuur

Een enkel groot vreugdevuur is doorgerekend voor HVT15. In de onderstaande tabellen zijn de vijf toetspunten met de hoogste bronbijdrage gepresenteerd voor elke beschouwde stof.

Tabel 4-29: Resultaten NO₂ voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W2	5,724	5,709	0,015
HVT15-ZW2	5,721	5,708	0,013
HVT15-W1	5,721	5,708	0,013
HVT15-ZW1	5,721	5,708	0,013
HVT15-NO1	5,708	5,708	0,000

Tabel 4-30: Resultaten NO₂ voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W2	5,719	5,709	0,010
HVT15-W1	5,717	5,708	0,009
HVT15-ZW1	5,717	5,708	0,009
HVT15-ZW2	5,717	5,709	0,008
HVT15-O1	5,708	5,708	0,000

Tabel 4-31: Resultaten PM₁₀ voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-ZW1	15,250	14,900	0,350
HVT15-W1	15,250	14,900	0,350
HVT15-W2	15,240	14,900	0,340
HVT15-ZW2	15,180	14,900	0,280
HVT15-NO1	14,900	14,900	0,000

Tabel 4-32: Resultaten PM₁₀ voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-ZW1	15,140	14,900	0,240
HVT15-W1	15,140	14,900	0,240
HVT15-W2	15,130	14,900	0,230
HVT15-ZW2	15,090	14,900	0,190
HVT15-NO1	14,900	14,900	0,000

Tabel 4-33: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	7,972	7,643	0,329
HVT15-ZW1	7,969	7,643	0,326
HVT15-W2	7,961	7,643	0,318
HVT15-ZW2	7,903	7,643	0,260
HVT15-NW2	7,643	7,643	0,000

Tabel 4-34: Resultaten PM_{2,5} voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	7,866	7,643	0,223
HVT15-ZW1	7,864	7,643	0,221
HVT15-W2	7,859	7,643	0,216
HVT15-ZW2	7,818	7,643	0,175
HVT15-NO1	7,643	7,643	0,000

Tabel 4-35: Resultaten benzeen voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	0,481	0,300	0,181
HVT15-ZW1	0,479	0,300	0,179
HVT15-W2	0,475	0,300	0,175
HVT15-ZW2	0,443	0,300	0,143
HVT15-NO1	0,300	0,300	0,000

Tabel 4-36: Resultaten benzeen voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	0,423	0,300	0,123
HVT15-ZW1	0,421	0,300	0,121
HVT15-W2	0,418	0,300	0,118
HVT15-ZW2	0,396	0,300	0,096
HVT15-NO1	0,300	0,300	0,000

Tabel 4-37: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W2	0,000	-	0,000
HVT15-ZW2	0,000	-	0,000
HVT15-W1	0,000	-	0,000
HVT-ZW1	0,000	-	0,000
HVT15-NO1	0,000	-	0,000

Tabel 4-38: Resultaten benzo(a)pyreen voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W2	0,000	-	0,000
HVT15-ZW1	0,000	-	0,000
HVT15-W1	0,000	-	0,000
HVT15-ZW2	0,000	-	0,000
HVT15-NO1	0,000	-	0,000

Tabel 4-39: Resultaten formaldehyde voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
HVT15-W1	0,024
HVT15-W2	0,022
HVT15-ZW1	0,021
HVT15-ZW2	0,018
HVT15-NW1	0,007

Tabel 4-40: Resultaten formaldehyde voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
HVT15-W1	0,021
HVT15-ZW1	0,021
HVT15-W2	0,021
HVT15-ZW2	0,017
HVT15-O1	0,000

Tabel 4-41: Resultaten CO voor een enkel groot vreugdevuur als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	205	201	4
HVT15-ZW1	205	201	4
HVT15-W2	205	201	4
HVT15-ZW2	204	201	3
HVT15-O1	201	201	0

Tabel 4-42: Resultaten CO voor een enkel groot vreugdevuur als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
HVT15-W1	205	201	4
HVT15-ZW1	205	201	4
HVT15-W2	205	201	4
HVT15-ZW2	204	201	3
HVT15-Z1	201	201	0

Ook het verschil tussen het grote vreugdevuur en middelgroot en klein is beperkt. Ook hier zou sprake kunnen zijn van de situatie dat de extra emissies door de grotere warmte-inhoud op grotere afstand terug te vinden zijn.

4.4 Meerdere vreugdevuren gelijktijdig van verschillende groottes in een gemeente

Alle vuren in een enkele gemeente zijn beschouwd voor de gemeente Dinkelland, gezien daar de meeste vuren beoogd zijn. In de onderstaande tabellen zijn de vijf toetspunten met de hoogste bronbijdrage gepresenteerd voor elke beschouwde stof. Per vreugdevuur is hooguit een toetspunt in de onderstaande tabellen opgenomen, om te voorkomen dat een enkel vreugdevuur het gehele tabel vult.

Tabel 4-43: Resultaten NO₂ voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN3-Z2	6,799	5,044	1,755
DIN1-Z2	6,394	4,790	1,604
DIN6-Z2	6,005	4,992	1,013
DIN4-Z2	5,910	4,921	0,989
DIN13-W2	5,711	4,920	0,791

Tabel 4-44: Resultaten NO₂ voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN1-W2	6,588	4,925	1,663
DIN4-W2	6,660	5,092	1,568
DIN3-ZW2	6,472	5,133	1,339
DIN6-W2	6,038	5,065	0,973
DIN7-W2	5,831	4,993	0,838

Tabel 4-45: Resultaten PM₁₀ voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN3-ZW2	17,950	15,220	2,730
DIN1-W1	17,950	15,310	2,640
DIN4-W1	16,960	15,210	1,750
DIN6-W1	16,760	15,020	1,740
DIN13-W1	16,660	15,000	1,660

Tabel 4-46: Resultaten PM₁₀ voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN1-W1	17,200	14,600	2,600
DIN4-W1	16,980	14,510	2,470
DIN3-W1	16,490	14,330	2,160
DIN6-W2	15,540	13,940	1,600
DIN7-W1	15,420	13,980	1,440

Tabel 4-47: Resultaten PM_{2,5} voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN3-ZW2	9,878	7,342	2,536
DIN1-W1	9,842	7,386	2,456
DIN4-W1	8,945	7,323	1,622
DIN6-W1	8,760	7,323	1,622
DIN13-W1	8,729	7,187	1,542

Tabel 4-48: Resultaten PM_{2,5} voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN1-W1	9,798	7,386	2,412
DIN4-W1	9,613	7,323	2,290
DIN3-W1	9,348	7,342	2,006
DIN6-W2	8,635	7,147	1,488
DIN7-W1	8,531	7,193	1,338

Tabel 4-49: Resultaten benzeen voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DIN3-ZW2	1,692	0,300	1,392
DIN1-W1	1,648	0,300	1,348
DIN4-W1	1,191	0,300	0,891
DIN6-W1	1,185	0,300	0,885
DIN13-W1	1,147	0,300	0,847

Tabel 4-50: Resultaten benzeen voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN1-W1	1,624	0,300	1,324
DIN4-W1	1,557	0,300	1,257
DIN3-W1	1,401	0,300	1,101
DIN6-W2	1,117	0,300	0,817
DIN7-W1	1,035	0,300	0,735

Tabel 4-51: Resultaten benzo(a)pyreen voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN3-W1	0,002	-	0,002
DIN1-ZW1	0,002	-	0,002
DIN13-W1	0,001	-	0,001
DIN6-ZW1	0,001	-	0,001
DIN4-ZW2	0,001	-	0,001

Tabel 4-52: Resultaten benzo(a)pyreen voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN1-W2	0,002	-	0,002
DIN4-W2	0,002	-	0,002
DIN3-W2	0,002	-	0,002
DIN6-W1	0,001	-	0,001
DIN7-W1	0,001	-	0,001

Tabel 4-53: Resultaten formaldehyde voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
DIN3-ZW2	0,242
DIN1-W1	0,235
DIN4-W1	0,155
DIN6-W1	0,154
DIN13-W1	0,147

Tabel 4-54: Resultaten formaldehyde voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
DIN1-W1	0,230
DIN4-W1	0,219
DIN3-W1	0,192
DIN6-W1	0,141
DIN7-W1	0,128

Tabel 4-55: Resultaten CO voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN1-W1	209	192	17
DIN6-W1	206	190	16
DIN13-W1	212	197	15
DIN3-W1	208	194	15
DIN4-W1	204	191	13

Tabel 4-56: Resultaten CO voor alle vreugdevuren in gemeente Dinkelland als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DIN1-W1	200	191	9
DIN4-ZW1	197	190	7
DIN3-W1	200	193	7
DIN6-W1	195	189	6
DIN7-W1	196	190	5

De hoogst berekende concentraties zijn een ordegrrootte groter dan de bepaalde waarden voor het enkele grote vreugdevuur. Met oog op de hypothese dat de oostenwind ervoor zorgt dat de westelijke toetspunten in de rook van de oostelijke vuren zitten zijn de berekende concentraties in het oosten van Dinkelland apart geëvalueerd. Zie de onderstaande tabel.

Tabel 4-57: Vergelijking bronbijdrages PM₁₀ in gemeente Dinkelland

Toetspunt	Bronbijdrage PM ₁₀ [µg/m³]
DIN17-W1	0,880
DIN20-W1	0,680
DIN23-W1	0,280

DIN17, DIN 20 en DIN23 liggen op ongeveer dezelfde lijn en zijn daar ongeveer evenredig over verdeeld, waarbij DIN17 het meest westelijk ligt, en DIN23 het meest oostelijk ligt. De bepaalde bronbijdrage op DIN23-W1 is van dezelfde ordegrrootte als die van een enkel gemodelleerd vuur. Naarmate de toetspunten verder naar het westen liggen, nemen de berekende concentraties toe. Dit bevestigt dat toetspunten die benedenwinds liggen van andere vuren een merkbaar effect ondervinden in de gemeten concentraties.

Dit wetende is het nu geen verrassing om te zien dat de hoogste concentraties aan stoffen in het westen van de gemeente gemeten worden, waar de vuren een laag nummer hebben. Als concreet effect is te zien dat in drie gevallen (DIN1, DIN3 en DIN4) waarden gemeten worden in de directe omgeving van het vuur welke hoger zijn dan de jaargemiddelde immissiegrenswaarde voor PAK's.

4.5 Meerdere vreugdevuren gelijktijdig van verschillende groottes in heel Twente en omstreken

Tot slot zijn alle vuren in alle gemeentes welke informatie verstrekt hebben gelijktijdig beschouwd. In de onderstaande tabellen zijn de vijf toetspunten met de hoogste bronbijdrage gepresenteerd voor elke beschouwde stof. Per vreugdevuur is hooguit een toetspunt in de onderstaande tabellen opgenomen, om te voorkomen dat een enkel vreugdevuur het gehele tabel vult. Per stof worden eerst de 8 uren gemiddelde resultaten gedeeld, gevolgd door de uurgemiddelde resultaten met betrekking tot deze stof.

Tabel 4-58: Resultaten NO₂ voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
ALM1-ZO2	10,492	7,294	3,198
DEV2-W1	8,689	5,679	3,010
DEV3-NW2	7,938	5,044	2,894
TUB12-NW2	7,380	4,720	2,660
WIE5-W1	8,800	6,175	2,625

Tabel 4-59: Resultaten NO₂ voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
WIE1-ZW2	8,428	5,444	2,984
DEV2-ZW2	8,946	6,057	2,889
RH6-W2	8,435	5,592	2,843
WIE6-W2	8,802	5,976	2,826
ALM2-W2	8,601	5,790	2,811

Tabel 4-60: Resultaten PM₁₀ voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DEV2-W1	21,040	15,930	5,110
ALM1-W1	20,990	15,890	5,100
DEV3-W1	20,100	15,200	4,900
RH5-W2	19,450	15,090	4,360
WIE5-W1	20,540	16,250	4,290

Tabel 4-61: Resultaten PM₁₀ voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
WIE1-ZW1	19,560	15,060	4,500
DEV2-ZW1	20,930	16,560	4,370
WIE6-W1	19,610	15,330	4,280
RH6-W1	19,910	15,650	4,260
WIE4-W1	19,930	15,680	4,250

Tabel 4-62: Resultaten PM_{2,5} voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
DEV2-W1	12,780	8,029	4,751
ALM1-W1	12,471	7,732	4,739
DEV3-W1	12,025	7,475	4,550
RH5-W1	11,538	7,484	4,054
WIE5-W1	11,872	7,885	3,987

Tabel 4-63: Resultaten PM_{2,5} voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m ³]	Achtergrondconcentratie [µg/m ³]	Bronbijdrage [µg/m ³]
WIE1-ZW1	11,776	7,600	4,176
DEV2-W1	12,090	8,029	4,061
WIE6-W1	11,656	7,682	3,974
RH6-W1	11,490	7,533	3,957
WIE4-W1	11,718	7,768	3,950

Tabel 4-64: Resultaten benzeen voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DEV2-W1	3,008	0,400	2,608
ALM1-W1	2,901	0,300	2,601
DEV3-W1	2,798	0,300	2,498
RH5-W1	2,525	0,300	2,225
WIE5-W1	2,488	0,300	2,188

Tabel 4-65: Resultaten benzeen voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
WIE1-ZW1	2,593	0,300	2,293
DEV2-W1	2,629	0,400	2,229
WIE6-W1	2,482	0,300	2,182
RH6-W1	2,472	0,300	2,172
WIE4-W1	2,469	0,300	2,169

Tabel 4-66: Resultaten benzo(a)pyreen voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DEV2-W2	0,004	-	0,004
ALM1-ZW1	0,004	-	0,004
DEV3-ZW1	0,003	-	0,003
RH5-ZW2	0,003	-	0,003
WIE5-W2	0,003	-	0,003

Tabel 4-67: Resultaten benzo(a)pyreen voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
WIE1-ZW2	0,003	-	0,003
DEV2-W1	0,003	-	0,003
WIE4-ZW1	0,003	-	0,003
RH6-W2	0,003	-	0,003
ALM2-ZW1	0,003	-	0,003

Tabel 4-68: Resultaten formaldehyde voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uursgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
DEV2-W1	0,454
ALM1-W1	0,452
DEV3-W1	0,434
RH5-W1	0,387
WIE5-W1	0,381

Tabel 4-69: Resultaten formaldehyde voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]
WIE-ZW1	0,399
DEV2-W1	0,388
WIE6-W1	0,379
RH6-W1	0,378
WIE4-W1	0,377

Tabel 4-70: Resultaten CO voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als 8 uren gemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DEV2-W1	241	187	55
DEV3-W1	230	178	53
RH2-W1	216	170	46
RH5-W1	216	171	45
RH1-W1	221	176	45

Tabel 4-71: Resultaten CO voor alle vreugdevuren in Twente en omstreken als uurgemiddelde

Toetspunt	Bepaalde concentratie [µg/m³]	Achtergrondconcentratie [µg/m³]	Bronbijdrage [µg/m³]
DEV2-W1	230	186	44
DEV1-W1	219	176	43
DEV3-W1	219	177	42
DEV5-W1	228	186	41
RH1-W1	217	176	41

Het hiervoor genoemde effect van toetspunten die benedenwinds staan komt sterk naar voren in dit scenario. Het merendeel van de hoogste concentraties zijn te vinden in het westen van het beschouwde gebied (Deventer, Rijssen-Holten en Wierden). Voor een nieuwe vergelijking zijn drie vuren op ongeveer dezelfde lijn van west naar oost uitgekozen. Zie de onderstaande tabel.

Tabel 4-72: Vergelijking bronbijdrages PM₁₀ in het volledig beschouwde gebied

Toetspunt	Bronbijdrage PM ₁₀ [µg/m³]
LOS1-W1	0,320
BOR1-W1	2,480
RH2-W1	4,100

Ook hier zien we voor het meest oostelijke vuur (LOS1) bronbijdrages die vergelijkbaar zijn voor met die van een enkel vuur. Het effect van benedenwinds staan van de vreugdevuren is nog verder versterkt, wat voor verdere toenames zorgt van de PAK concentraties. Ook voor PM₁₀ en PM_{2,5} zijn stijgingen te zien die over de jaargemiddelde rijksomgevingswaarde voor 2030 heen gaan. De berekende waardes voor PM₁₀ en PM_{2,5} blijven wel ruimschoots onder de nu toegestane daggemiddelde waarde, zowel de waardes die nu gelden als in 2030.

5. Conclusie

Met oog op het aankomende Paasfeest zijn de gemeentes in Twente en omstreken bezig met de vergunningverlening van de geplande Paas- en vreugdevuren in de omgeving. Onderdeel van dit traject is een beoordeling op basis van luchtkwaliteit en de daarvoor opgenomen toetsing aan de Rijksomgevingswaarden. Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO_2 , PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$) is de wens uitgesproken om inzicht te krijgen in de verspreiding van andere schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen (als indicator voor PAK's), formaldehyde en koolstofmonoxide (CO).

5.1 Toetsing

Voor dit onderzoek zijn 5 scenario's onderzocht, namelijk:

1. Een enkel klein Paas-/vreugdevuur (100 m^3 hout) (Twenterand vuur 2)
2. Een enkel middelgroot Paas-/vreugdevuur (500 m^3 hout) (Enschede vuur 6)
3. Een enkel groot Paas-/vreugdevuur (1.000 m^3 hout) (Hof van Twente vuur 15)
4. Alle Paas- en vreugdevuren binnen eenzelfde gemeente (gemeente Dinkelland)
5. Alle Paas- en vreugdevuren binnen alle deelnemende gemeentes.

In scenario 4 en 5 zijn (8) uurgemiddelde concentraties bepaald die hoger zijn dan de toegestane jaargemiddelde concentraties PAK's, vooral in de regionen die benedenwinds staan van de Paas- en vreugdevuren. In het extreemste geval is een toename van $0,004 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bepaald voor Deventer vuur 2 voor PAK's. Daarnaast worden verhoogde benzeen- en fijnstofconcentraties benedenwinds verwacht. Deze verhoogde concentraties treden slechts een enkele dag op, terwijl de waarden waaraan getoetst zijn worstcase jaargemiddelde concentraties betreffen. Daggemiddelde waarden zijn waar beschikbaar voor iedere stof niet overschreden, zowel volgens huidige wet en regelgeving als volgens de regels die in 2030 gaan gelden. De verhoogde concentraties zijn in die context dus niet gewenst, maar zouden pas een probleem vormen als een heel jaar concentraties op dit niveau gemeten zouden worden. Wat luchtkwaliteit betreft zou een parallel getrokken kunnen worden met Oud & Nieuw, gezien dit ook een enkele dag in het jaar betreft waarin verhoogde concentraties luchtverontreinigende stoffen wijdverspreid present zullen zijn.

Meetstations in Hellendoorn en Eibergen hebben in 2023 uitgewezen dat de PM_{10} -concentraties hoger liggen dan in dit onderzoek verwacht wordt tijdens Pasen. In dit onderzoek is geen rekening gehouden met niet-openbare vreugdevuren, noch met enige vreugdevuren in Duitsland. Dit, in combinatie met ongunstige weersfactoren, zouden dit verschil kunnen verklaren

5.2 Aanbevelingen

De Paas- en vreugdevuren hebben een cumulatief effect, waarbij vuren die benedenwinds staan van andere vuren te maken hebben met verhoogde concentraties van luchtverontreinigende stoffen. Vooral met betrekking tot de concentratie van PAK's worden hoger dan normale waarden verwacht in het westen van het beschouwde gebied. De daadwerkelijke concentraties van luchtverontreinigende stoffen ter plekke zal dus sterk afhankelijk zijn van de windrichting. Daarnaast zal de onderzochte set aan Paas- en vreugdevuren niet compleet zijn: vuren in Drenthe, Gelderland en Duitsland kunnen een meetbaar effect hebben in Overijssel mits de wind uit de daarvoor juiste richting komt. Concentraties luchtverontreinigende stoffen kunnen in de praktijk dus hoger uitvallen, afhankelijk van de windrichting en de hoeveelheid Paas- en vreugdevuren die bovenwinds te vinden zijn.

De Paas- en vreugdevuren zijn verder worstcase op dezelfde dag, op hetzelfde moment gemodelleerd. In werkelijkheid zullen de vuren vanaf de zaterdag voor Pasen tot en met 2^e Paasdag plaatsvinden, waardoor de nu bepaalde waarden binnen de beschouwde set vreugdevuren waarschijnlijk in het echt niet voor zullen komen. Geadviseerd wordt om de Paasvuren zo veel als mogelijk uit te spreiden over de kalender. Dit zal waarschijnlijk slechts beperkt mogelijk zijn, gezien Pasen in een enkel weekend valt.

Verder wordt geadviseerd om de Paas- en vreugdevuren qua omvang te beperken. Kleinere vuren zullen immers minder emissies van luchtverontreinigende stoffen met zich meebrengen.

Daarnaast kan overwogen worden om een alternatieve vorm van een vreugdevuur te organiseren met een schonere brandstof, of om een ander centraal element te gebruiken in plaats van een vuur.

Concluderend ziet het er naar uit dat luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening. Toenames van alle luchtverontreinigende stoffen worden benedenwinds verwacht. Omdat de resulterende concentraties van beperkte duur zijn vormt dit geen probleem wat luchtkwaliteit betreft.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

5.1.2e	
5.1.2e	Deventer
	Postbus 321
5.1.2e	Deventer

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

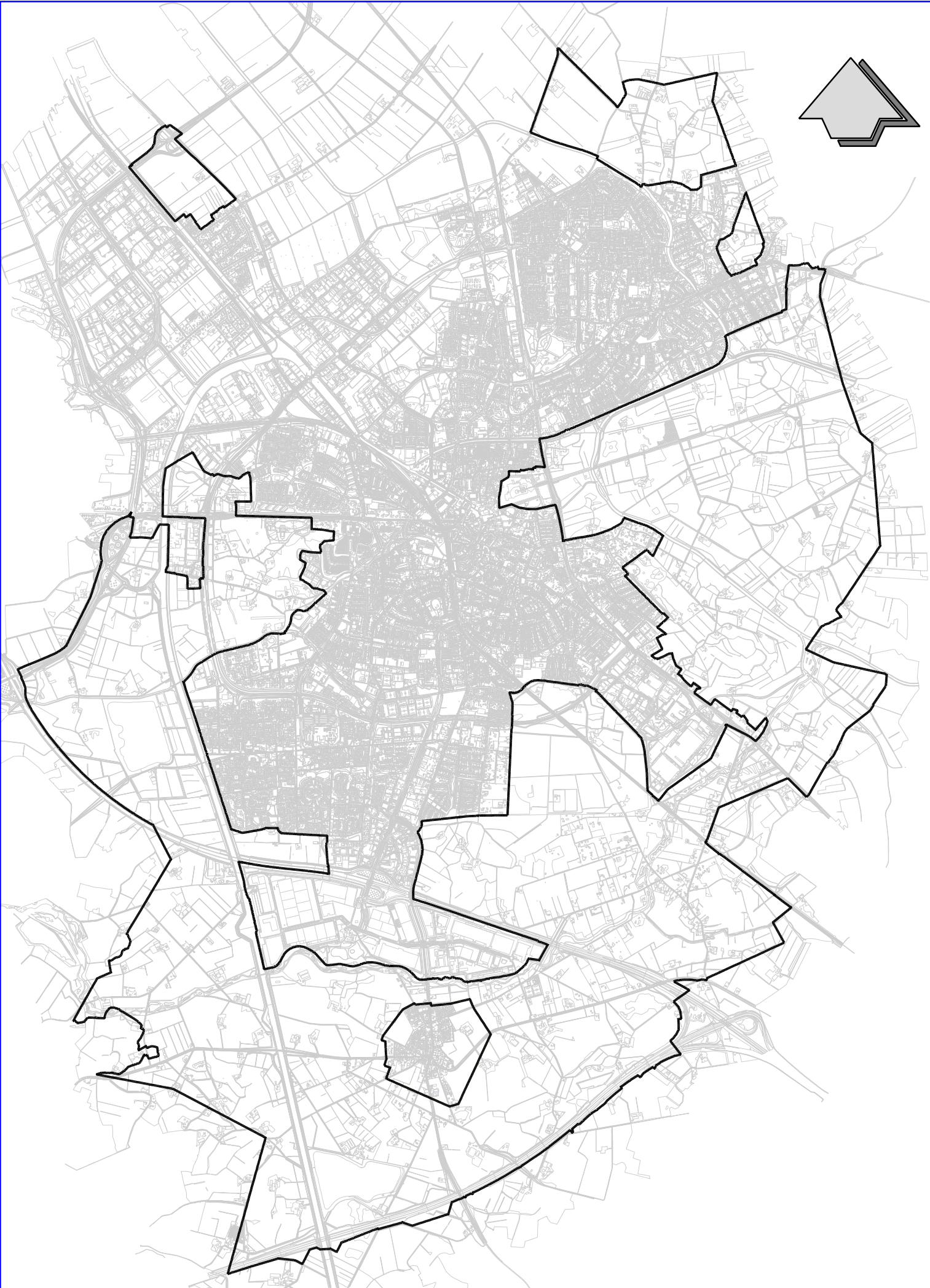
De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 9, 29

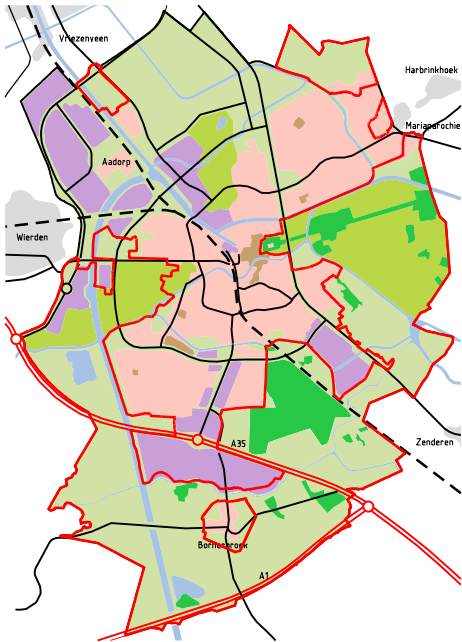

Plangebied

Plangebiedgrens

Ligging plangebied

Ligging plangebied

Ruimtelijk plan		Blad van Blad 1/1			
NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31 TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22b Vreugdevuren					
Vastgesteld door Gemeenteraad / B&W d.d.					
Datum	2025-07-16	Modelnaam	A3_Verbeelding		
Schaal	1:45000	Status	Vastgesteld		
Formaat	A3	Getekend	G. J. Seinen.		
Bestandsnaam	G:\ApplData\Roplan3\Plan\CE4E98E2-ED42-4BFA-8650-F3083B85923B\Dgn\NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31.dgn				

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Het 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', NL.IMRO.0141.TAM00003, gewijzigd vast te stellen op de volgende punten:
 1. Toelichting: paragraaf 1.1 ligging plangebied toegevoegd;
 2. Toelichting: paragraaf 2.1 toegevoegd redactionele aanvullingen ter verduidelijking;
 3. Toelichting: Hoofdstuk 3 onderzoek toegevoegd;
 4. Toelichting: Hoofdstuk 4 toegevoegd;
 5. Verbeelding: plancontour aangepast;
 6. Regels:
 1. artikel 2d toegevoegd: "De regels in dit hoofdstuk gelden alleen voor een milieubelastende activiteit zoals omschreven in artikel 3.40e Besluit activiteiten leefomgeving";
 2. Hoofdstuk 2 tekstuele aanpassing in het gehele hoofdstuk: "paas- of vreugdevuur" gewijzigd naar "paasvuur";
 3. artikel 3.1a tekstuele aanpassing: uit tekst verwijderd "Oudejaars- en Nieuwjaarsdag";
 4. artikel 3.2c: 1000m3 gewijzigd naar 900m3;
 5. artikel 4 verwijderd.
2. De provincie te verzoeken in te stemmen met een versnelde publicatie van het TAM-omgevingsplan.

Gedaan in de openbare vergadering

de griffier,

de burgemeester,

drs. J.W. Scherpenzeel

R.T.A. Korteland

Datum: 16 september 2025
Team/teamonderdeel:

Voorstel aan de raad

Onderwerp: Vaststelling TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren
Portefeuillehouder: Van Rees

Samenvatting raadsvoorstel

De Omgevingsdienst Twente heeft de gemeenten in de regio geïnformeerd dat sinds 1 januari 2024 de procedure om toestemming voor paasvuren gewijzigd is. Voor het verbranden van afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen (zoals snoeiafval ten behoeve van een paasvuur) geldt nu een vergunningplicht vanuit de regels van het Rijk in plaats van een ontheffingsmogelijkheid voor het college. Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', voorziet in een toetsingskader voor de(ze) milieubelastende activiteit 'verbranden van afvalstoffen buiten een installatie'.

Het plan is voor de milieubelastende activiteit voor het toepassingsbereik beperkt tot het verbranden van snoeiafval ten behoeve van een paasvuur. Dat betekent dat het plan alleen wat regelt over het verbranden van snoeiafval op eerste- en tweede paasdag en niet voor het verbranden van overige afvalstoffen. Daarvoor gelden de rijksregels. Het plan heeft met ingang van 2 januari 2025 tot en met 12 februari 2025 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende de termijn geen zienswijzen ingekomen. Op basis van een regionaal uitgevoerd onderzoek naar de gevolgen van een paasvuur voor de luchtkwaliteit, is het TAM-omgevingsplan aangevuld en met deze kennis wordt voorgesteld het plan gewijzigd vast te stellen.

Voorgesteld raadsbesluit

3. Het 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', NL.IMRO.0141.TAM00003, gewijzigd vast te stellen op de volgende punten:
 7. Toelichting: paragraaf 1.1 ligging plangebied toegevoegd;
 8. Toelichting: paragraaf 2.1 toegevoegd redactionele aanvullingen ter verduidelijking;
 9. Toelichting: Hoofdstuk 3 onderzoek toegevoegd;
 10. Toelichting: Hoofdstuk 4 toegevoegd;
 11. Verbeelding: plancontour aangepast;
 12. Regels:
 1. artikel 2d toegevoegd: "De regels in dit hoofdstuk gelden alleen voor een milieubelastende activiteit zoals omschreven in artikel 3.40e Besluit activiteiten leefomgeving";
 2. Hoofdstuk 2 tekstuele aanpassing in het gehele hoofdstuk: "paas- of vreugdevuur" gewijzigd naar "paasvuur";
 3. artikel 3.1a tekstuele aanpassing: uit tekst verwijderd "Oudejaars- en Nieuwjaarsdag";
 4. artikel 3.2c: 1000m3 gewijzigd naar 900m3;
 5. artikel 4 verwijderd.
4. De provincie te verzoeken in te stemmen met een versnelde publicatie van het TAM-omgevingsplan.

Inleiding

De Omgevingsdienst Twente heeft de gemeenten in de regio geïnformeerd dat sinds 1 januari 2024 de procedure om toestemming voor paasvuren gewijzigd is. Voor het verbranden van afgegeven of ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen (zoals snoeiafval ten behoeve van een paasvuur) geldt nu een vergunningplicht vanuit de regels van het Rijk in plaats van een ontheffingsmogelijkheid voor het college. Om een omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet getoetst worden aan de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, afdeling 8.5.1). Het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren', voorziet in een toetsingskader voor de(ze) milieubelastende activiteit 'verbranden van afvalstoffen buiten een installatie'.

Het plan is voor de milieubelastende activiteit voor het toepassingsbereik beperkt tot het verbranden van snoeiafval ten behoeve van een paasvuur. Dat betekent dat het plan alleen wat regelt over het verbranden van snoeiafval op eerste- en tweede paasdag en niet voor het verbranden van overige afvalstoffen. Daarvoor gelden de rijksregels. Het plan heeft met ingang van 2 januari 2025 tot en met 12 februari 2025 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende de termijn geen zienswijzen ingekomen. Op basis van een regionaal uitgevoerd onderzoek naar de gevolgen van een paasvuur voor de luchtkwaliteit, is het TAM-omgevingsplan aangevuld en met deze kennis wordt voorgesteld het plan gewijzigd vast te stellen.

Beoogd effect

Een vastgesteld TAM-omgevingsplan ten behoeve van het (mogen) ontsteken van een paasvuur.

Argumenten voor

1.1. Met het TAM-omgevingsplan worden beoordelingsregels gesteld om een milieubelastende activiteit in de vorm van een paasvuur mogelijk te maken.

Op basis van de beoordelingsregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit onder meer getoetst aan regels voor doelmatig afvalbeheer en het beschermen van de luchtkwaliteit. Deze regels vanuit het Rijk houden in beginsel geen rekening met bijzondere cultuurhistorische tradities zoals het ontsteken van een paasvuur. De rijksregels gaan uit van doelmatig afvalbeheer en dat is verbranden van snoeiafval (ontsteken paasvuur) in principe niet. Ook leidt het verbranden van snoeiafval tot emissies naar de lucht.

De ODT heeft aangegeven dat in een omgevingsplan lokale beoordelingsregels gesteld kunnen worden voor afvalbeheer. Op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving (afdeling 8.5.1) moet bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit namelijk ook gekeken worden naar regels in het gemeentelijke omgevingsplan. Met lokale regels zou het mogelijk moeten zijn om alsnog een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te kunnen verlenen. Het TAM-omgevingsplan bevat regels die gebaseerd zijn op ons stookbeleid d.d. 29 september 2004, de 'Werkwijze advisering Paas- en andere Vreugdevuren Brandweer Twente' en het verlenen van de stookontheffingen zoals deze de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden.

1.2 De aanpassingen zijn vooral gevolg van uitgevoerde onderzoeken en vastgestelde gebiedsvisies.

De contour van het plangebied ontbrak in het ontwerpplan. De toelichting van het vast te stellen plan is hiermee aangevuld. De plancontour van het vast te stellen plan is ten opzichte van het ontwerpplan aangepast aan de contouren van de Gebiedsvisie van Aalanderveld, Bornerbroek en Aadorp, zodat de Almelose paasvuren in de toekomst ook geen nadelige effecten op deze nieuwe woongebieden geven. Hoofdstuk 3 is nieuw toegevoegd n.a.v. de uitgevoerde onderzoeken luchtkwaliteit.

1.3 Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteit geen significante belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening.

Ten behoeve van het ontsteken van paasvuren/vreugdevuren in Twente heeft een beoordeling luchtkwaliteit plaatsgevonden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Antea in opdracht van de Twentse gemeenten en de gemeente Deventer. Buiten de stoffen die standaard in luchtkwaliteitsonderzoeken beoordeeld worden (NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5}) heeft het onderzoek geprobeerd inzicht te geven in de verspreiding van meer schadelijke stoffen die vrijkomen bij houtstook, zoals benzeen, benzo(a)pyreen

(als indicator voor PAK's) en formaldehyde. In het onderzoek is de uitstoot van de bovenstaande zes stoffen onderzocht voor het verbranden van grote hoeveelheden hout in de context van een paasvuur.

De impact van de paasvuurverbranding is geëvalueerd op het niveau van een enkel vuur, op het niveau van alle vuren in een enkele gemeente simultaan en op het niveau van alle vuren in alle deelnemende gemeentes simultaan. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteit geen significante belemmering vormt voor de eventuele vergunningverlening. Alleen in het geval van PAK's wordt de jaargemiddelde immissiegrenswaarde overschreden binnen de beschouwde tijd (8 uur op 20 april). Deze concentratie zou echter het gehele jaar aan moeten houden om een probleem te vormen wat luchtkwaliteit betreft, wat dus niet het geval is. Daarmee kan gesteld worden dat het planvoornemen om maximaal twee openbare paasvuren binnen Almelo toe te staan naar verwachting niet leidt tot een permanente toename van luchtverontreiniging.

1.4 Een paasvuur moet kunnen voldoen aan de regels voor natuurbescherming die onderdeel maken van de Omgevingswet.

De Omgevingswet reguleert o.a. de flora- en fauna-activiteiten, zoals het beschermen van soorten en het reguleren van handel, exoten, populatiebeheer, jacht en schadebestrijding en activiteiten die betrekking hebben op Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming). Dit is bij wet geregeld en vergt geen regels in het omgevingsplan. Daarnaast is het aan een organisator van een paasvuur van belang dat hij kan aantonen dat het een paasvuur geen effect heeft op een Natura 2000-gebied. Hiervoor is door Provincie Overijssel een tool beschikbaar gesteld voor organisatoren van paasvuren ter beoordeling van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Op basis van deze tool en de uitkomsten van het luchtkwaliteitsonderzoek is in artikel 3.2c de maat van een paasvuur aangepast van 1000 m³ naar 900 m³ en artikel 4 verwijderd.

2.1 Met een gewijzigde vaststelling kan de raad verzoeken om een versnelde publicatie.

Na een gewijzigde vaststelling wordt de provincie zes weken de gelegenheid geboden om een eventuele reactieve aanwijzing te geven. Aangezien de gewijzigde vaststelling geen provinciale (en Rijks)belangen schaadt, wordt haar verzocht om versneld te publiceren.

Kanttekeningen

1.1 Het TAM-omgevingsplan moet uiteindelijk omgezet worden naar het "echte" omgevingsplan

Met een TAM-omgevingsplan worden gemeenten nu nog de mogelijkheid geboden een omgevingsplan op basis van de techniek van de oude Wet ruimtelijke ordening (de RO-Standaarden 2012) te maken. Gemeenten kunnen tot 31 december 2025 de TAM-IMRO techniek toepassen. Daarna moeten alle wijzigingen van het omgevingsplan op basis van de STOP/TPOD-standaard worden gepubliceerd en beschikbaar zijn via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Technisch blijft een omgevingsplan op basis van TAM-IMRO dan ook een bestemmingsplan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het met IMRO2012 opgestelde omgevingsplan moet, net als andere bestemmingsplannen, uiteindelijk worden verwerkt in het omgevingsplan op basis van de STOP/TPOD standaard. Juridisch gezien is een TAM-IMRO omgevingsplan een volwaardige wijziging van het omgevingsplan onder de Omgevingswet. Inhoudelijk moet deze wijziging van het omgevingsplan voldoen aan de eisen vanuit de Omgevingswet.

1.2 De aanvragen om omgevingsvergunningen moet nog door de Omgevingsdienst Twente (hierna: ODT) worden behandeld

De ODT moet de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit verlenen. De verwachting is dat het uitgevoerde luchtkwaliteitsonderzoek een voldoende basis is om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te kunnen verlenen. Daarvoor hebben ze in beginsel 8 weken de tijd. Dit betekent dat aanvragers in 2026 op tijd een aanvraag moeten indienen.

Kosten, opbrengsten en dekking

n.v.t.

Vervolg

Na vaststelling van het plan wordt deze (voor mogelijkheid beroep) ter inzage gelegd. Zodra het plan onherroepelijk is, zijn er voor het ontsteken van een paasvuur ruimtelijk geen belemmeringen.

Bijlagen

1. Het TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22b Vreugdevuren NL.IMRO.0141.TAM00003-BP31 (D/25/786924)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
J.H. Dijkstra

de burgemeester,
R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Van Wet naar Wijk - Bibliotheek Almelo
Eenheid/team	CZ Adviespool
Zaakkenmerk	Z/25/247261
Documentkenmerk	D/25/784289
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	G.J. Overmeen-Bakhuis
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

In vervolg op het in 2023 genomen besluit tot het aanvragen van een specifieke uitkering voor versterking van het bibliotheekwerk, (B&W 10339, d.d. 12 december 2023) is in 2024/2025 onderzoek gedaan naar de invulling van de toekomstige zorgplicht voor bibliotheken in Almelo. Dit onderzoek, uitgevoerd door Rijnbrink in samenwerking met de Bibliotheek Almelo, gemeente Almelo en partners via de regeling Toekomstkracht, heeft geleid tot het uitvoeringsplan "De wijk in".

Met het voorliggende voorstel wordt het onderzoek en plan ter besluitvorming aan het college aangeboden. Het college heeft besloten in te stemmen met de uitvoering van dit plan.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport "Van Wet naar Wijk - onderzoek naar invulling bibliotheekwerk in Almelo"; (D/25/784285)
2. In te stemmen met het uitvoeringsplan "De wijk in - visie en uitvoeringsplan bibliotheek en gemeente Almelo" als kader voor de verdere uitrol van wijkgerichte bibliotheekvoorzieningen en programmering in Almelo. (D/25/784288), met als belangrijkste punten:
 - o De Driehoek en De Schelf als nieuwe wijkvoorzieningen te hanteren;
 - o De centrale bibliotheek te versterken met een wijkfunctie voor de binnenstad;
 - o In de periode van 2025-2027 gefaseerd een wijkprogrammering in te voeren.
3. a. Een budget beschikbaar stellen voor 2025 van € 440.000 en dit te dekken uit de incidentele Rijksmiddelen (SPUK OCW).

b. Een bijbehorende cofinanciering van € 15.000 in te zetten voor de Stichting Openbare Bibliotheek Almelo en Hof 88 door bijgevoegde beschikking aan de Stichting Openbare Bibliotheek Almelo en Hof 88 (D/25/789203) en deze te dekken uit de reeds beschikbare middelen voor het project "Impuls Sport en Cultuur 2023-2028"
4. De raad te informeren met bijgevoegde Raadsbrief (D/25/Z25247261)

Inleiding

Vanaf 2025 wordt de huidige bevorderingstaak van gemeenten en provincies omgezet in een wettelijke zorgplicht. Dit betekent dat elke gemeente verantwoordelijk wordt voor het waarborgen van toegang tot een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening voor haar inwoners.

Gemeenten worden gestimuleerd om samen met bibliotheken en partners plannen te maken voor een breed aanbod aan maatschappelijke functies, zoals:

- Toegang tot kennis en informatie
- Ondersteuning bij educatie en ontwikkeling
- Bevordering van leesplezier
- Digitale inclusie
- Ontmoeting en debat

Rijnbrink heeft in opdracht van de de bibliotheek Almelo en de gemeente Almelo onderzoek verricht wat er in Almelo nodig is volgens de aanstaande wetswijziging en wat er nodig is voor de inwoners van Almelo. Op basis van het onderzoeksrapport "Van Wet naar Wijk" is het uitvoeringsplan "De wijk in" gemaakt. Het plan geeft richting aan wijkgerichte voorzieningen, waarbij naast de centrale bibliotheek twee nieuwe wijkvoorzieningen (De Driehoek en De Schelf) worden gerealiseerd en vanuit genoemde wijkcentra wordt een structurele wijkprogrammering opgezet. Hiermee wordt de maatschappelijke en culturele functie van de bibliotheek verbreed, de bereikbaarheid voor inwoners vergroot en invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht per 2026.

Beoogd effect

Een toegankelijke, wijkgerichte en maatschappelijk verankerde bibliotheekinfrastructuur in Almelo die bijdraagt aan het versterken van basisvaardigheden, sociale cohesie en persoonlijke ontwikkeling van inwoners, met bijzondere aandacht voor kanswijken.

Argumenten voor

2.1. Versterking van basisvaardigheden door wijkgerichte programmering op het gebied van taal, digitale vaardigheden, gezondheid en financiën wordt laagdrempelige ondersteuning geboden aan inwoners. Dit draagt bij aan het voorkomen van laaggeletterdheid en digitale uitsluiting, vooral in kansrijke wijken

2.2 De bibliotheek krijgt een huiskamerfunctie in de wijk: een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, leren en hulp kunnen krijgen.

2.3 Door de realisatie van twee nieuwe wijkvoorzieningen (De Driehoek en De Schelf) en het versterken van de centrale bibliotheek als wijkvoorziening, wordt de fysieke en sociale bereikbaarheid van de bibliotheek vergroot.

2.4 De bibliotheek komt letterlijk dichterbij de mensen te staan, ook via mobiele inzet in de wijk.

2.5 Het plan sluit aan bij gemeentelijke programma's zoals Sociaal en Vitaal en de Erfgoed en Cultuurvisie

2.6 Het draagt bij aan de invulling van de zorgplicht die voortvloeit uit de wijziging van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB).

2.7 Door samenwerking met organisaties zoals Avedan, SeniorWeb, Vluchtelingenwerk, onderwijsinstellingen en wijkteams wordt een breed netwerk geactiveerd.

2.8 Inwoners worden actief betrokken bij programmering en uitvoering, wat leidt tot meer participatie en eigenaarschap.

Kanttakeningen

De gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), waarin de zorgplicht en bijbehorende bekostiging worden verankerd, is op dit moment in voorbereiding. De verwachting is dat deze wet ingaat in 2026.

Gemeenten ontvangen via het Gemeentefonds structureel aanvullende middelen voor het uitvoeren van de zorgplicht. Om de twee wijkvoorzieningen en het versterken van de centrale bibliotheek als wijkvoorziening in de toekomst in stand te kunnen houden zullen wij deze aanvullende middelen betrekken bij de begroting 2027.

Kosten, opbrengsten en dekking

3.1 De aan Stichting Openbare Bibliotheek Almelo en Theater Hof 88 te verstrekken subsidie van € 440.000,- wordt gedekt uit de ontvangen specifieke uitkering van het Ministerie (ontvangen op projectnummer 34561111 lokale bibliotheekvoorziening. En voor € 15.000,- uit de ontvangen middelen voor het project "Impuls Sport en Cultuur 2023-2028). Projectnummer 33531211.

Uitvoering

De Stichting Bibliotheek Almelo en Theater Hof 88 door middel van bijgevoegde beschikking opdracht te geven de voorzieningen in de Driehoek en in de Schelf te realiseren inclusief de wijkgerichte programmering.

Bijlage(n)

Onderzoeksrapport van Wet naar Wijk D/25/784285

Uitvoeringsprogramma "De Wijk in" D/25/784288

Normenkader Vereniging Openbare Bibliotheken D/25/784284

Omgevingsanalyse Almelo D/25/784285

Verleningsbeschikking aan de Stichting Openbare Bibliotheek Almelo (D/25/789203)

Raadsbrief (D/25/Z25247261)

Procesinformatie

Intern overleg

Het voorstel is afgestemd met de ambtelijk opdrachtgever, wijkregie en de financieel adviseur.

Afstemming met de portefeuillehouder

Afstemming met portefeuillehouder Overmeen-Bakhuis heeft plaatsgevonden.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier

Van **Wet** naar **Wijk** – *onderzoek naar
invulling van bibliotheekwerk in Almelo*

Rijnbrink

*Auteurs: Monic Gierveld, Fleur Marsman, Modai
van Aken en Albert Huzeling*

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Managementsamenvatting	3
Inleiding	4
Aanleiding voor dit onderzoek	4
Hoofdstuk 1 – Impact wetswijziging op bibliotheekwerk in Almelo	5
Wetswijziging en verantwoordelijkheden van gemeentes	5
Concept Normenkader voor bibliotheekvoorzieningen	7
Toepassing kader op huidige invulling Almelse bibliotheekwerk	9
Conclusie onderzoeksvraag 1	11
Hoofdstuk 2 – kansrijke investeringsgebieden in Almelo	12
Investeringsmogelijkheden in bibliotheekwerk Almelo	12
Lokale maatschappelijke uitdagingen in Almelo	13
Maatschappelijke uitdagingen per wijk of dorp	14
Bereik huidig bibliotheekwerk in Almelo	19
Conclusie Onderzoeksvraag 2	22
Samenvatting onderzoek en aanbevelingen	24
Beperkingen van dit onderzoek	25
Bronnen en Bijlagen	27

Managementsamenvatting

Dit onderzoek kijkt naar de (toekomstige) inrichting van het bibliotheekwerk in de gemeente Almelo. Er staan twee hoofdvragen centraal. De eerste vraag onderzoekt wat de gevolgen zijn van een geplande wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB) voor de taken van de gemeente. De tweede vraag richt zich op de vraag in welke dorpen, wijken of buurten investeringen in het bibliotheekwerk het meest kansrijk zijn.

De analyse laat zien dat de aangekondigde wetswijziging gevolgen heeft voor de gemeente Almelo. De invoering van een wettelijke zorgplicht zorgt ervoor dat de gemeente vanaf 2027 verplicht is om een meerjarenvisie te maken voor het lokale bibliotheekwerk en om minimaal één volwaardige bibliotheek binnen de gemeentegrenzen te ondersteunen.

Op basis van richtinggevende kaders is bekeken in hoeverre de huidige bibliotheekvoorzieningen in Almelo voldoen aan de gewenste normen. Hieruit blijkt dat de bestaande capaciteit en voorzieningen niet genoeg zijn om alle inwoners toegang te bieden tot volwaardige bibliotheekdienstverlening.

In het tweede deel van het onderzoek komen vijf kansrijke wijken naar voren om te investeren in bibliotheekwerk. Dit zijn de wijken; Binnenstad, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Daarnaast zijn twee buurten – Wester Sluitersveldlanden en Drakensteyn – aangemerkt als aandachtsgebieden. In en rond deze ‘kanswijken’ en ‘aandachtsbuurten’ bevinden zich wijkcentra die, samen met bestaande samenwerkingspartners, mogelijkheden bieden om de bibliotheekfunctie uit te breiden en te versterken.

Op basis van de resultaten doet het onderzoek vijf aanbevelingen:

1. **Formuleer in 2025 een gezamenlijke ambitie voor het bibliotheekwerk in Almelo.** Gezien de op handen zijnde zorgplicht is het van belang dat gemeente en betrokken partners samen definiëren wat ‘volwaardig bibliotheekwerk’ betekent in relatie tot lokale ambities en maatschappelijke opgaven.
2. **Gebruik bestaande wijkcentra als basis voor nieuwe bibliotheekvoorzieningen.** Door te investeren in deze centra kunnen ze doorgroeien tot volwaardige bibliotheekvoorzieningen nabij gebieden met een relatief hoge potentiële impact van bibliotheekwerk.
3. **Werk aan een wijkgerichte aanpak.** De huidige centrale bibliotheek bereikt vooral bewoners uit bepaalde wijken. Een aanpak die beter aansluit bij de leefwereld van bewoners in alle wijken vergroot het bereik en de betrokkenheid.
4. **Onderzoek de resultaten van de dBos-aanpak in Almelo.** Hoewel deze aanpak op scholen wordt ingezet, is nog niet duidelijk wat het effect is in verschillende buurten. Meer inzicht helpt om het programma eventueel aan te passen aan de lokale situatie.
5. **Investeer niet alleen in gebouwen, maar juist in mensen en bereik.** Een goede bibliotheek is meer dan een locatie. Het is belangrijk om te investeren in personeel, samenwerking met andere organisaties en het actief betrekken van bewoners.

Inleiding

Stel dat honderd willekeurig geselecteerde Nederlanders de vraag wordt gesteld wat de plaatselijke bibliotheek, *naast het uitleen* van boeken, hun te bieden heeft. Wat zou dan het antwoord zijn? Aangezien geen enkele bibliotheek in het land hetzelfde is en de behoefte per inwoner kan verschillen lijkt de kans op voorhand klein dat er honderd dezelfde reacties gegeven worden.

Onderzoek toont aan dat Nederlanders de dienstverlening van openbare bibliotheken over het algemeen positief waarderen, ongeacht of ze hier gebruik van maken. De bibliotheek draagt bij aan betere leesvaardigheden, onderwijs en persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast voorzien bibliotheken in de behoefte aan lezen, ontspanning en vrijetijdsbesteding.¹ Onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen, Erasmus University Rotterdam, Open Universiteit en Digital Society benadrukken bovendien dat bibliotheken een cruciale rol spelen in het bevorderen van geletterdheid, digitale inclusie en maatschappelijke participatie.²

De meerwaarde van bibliotheken wordt ook onderschreven door overheidsorganisaties. Zo zien het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Min.OCW), provincies verenigd binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de bibliotheek als één van de organisaties die een bijdrage levert aan maatschappelijke opgaven. Daarom hebben deze partijen samen met bibliotheekorganisaties binnen het Bibliotheekconvenant 2024-2027 afspraken gemaakt dat de plaatselijke bibliotheek een bijdrage levert aan het:

- Realiseren van een **geletterde samenleving** door het bevorderen van geletterdheid en leesplezier, met speciale aandacht voor doelgroepen zoals jongeren, vmbo-leerlingen en meertalige kinderen.
- Stimuleren van **participatie in de Informatiesamenleving** door het vergroten van digitale inclusie en digitaal burgerschap, onder andere door het aanbieden van Informatiepunten Digitale Overheid (IDO).
- Mogelijk maken van een **leven lang ontwikkelen** door het ondersteunen van persoonlijke ontwikkeling en een leven lang leren, bijvoorbeeld door het aanbieden van cursussen en leermiddelen.

Bovenstaande laat zien dat de bibliotheek in algemene zin positief ervaren wordt en dat haar werk op waarde wordt geschat als bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Maar welke taken voeren bibliotheken uit om zodoende van meerwaarde te zijn?

De Bibliotheekwet, ook wel de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB) genoemd, biedt hiervoor het wettelijke kader voor openbare bibliotheken en definieert vijf maatschappelijke functies en of taken waaraan de openbare bibliotheek dient te voldoen.³ Deze functies zijn:

1. Het ter beschikking stellen van kennis en informatie.
2. Het bieden van mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie.
3. Het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur.
4. Het organiseren van ontmoeting en debat.
5. Het laten kennismaken met kunst en cultuur.

Aanleiding voor dit onderzoek

Waar de WSOB het wettelijke kader biedt voor welke taken en functies openbare bibliotheken dienen uit te voeren, is op moment van schrijven het Rijk voornemens deze wet te wijzigen. Deze ontwikkelingen in de bibliotheeksector maken dat gemeentes en openbare bibliotheken zich beraden

¹ <https://www.bibliotheeknetwerk.nl/artikel/de-maatschappelijke-waarde-en-effecten-van-bibliotheken/>

² Vrije Universiteit Amsterdam, *Digitale geletterdheid in de bibliotheek: Bevordering van digitale inclusie en participatie* (2022)

³ <https://wetten.overheid.nl/bwbr0035878/2022-07-01>

over het vraagstuk hoe zij gezamenlijk vormgeven aan hun (toekomstige) wettelijke taken en bijdragen aan de doelstellingen vanuit het Bibliotheekconvenant.

Dit is vandaag de dag het geval in Almelo waar de gemeente Almelo en de stichting Openbare Bibliotheek Almelo, samen optrekken om een beeld te vormen van de invulling van het bibliotheekwerk in de komende jaren in de gemeente Almelo en samen een plan van aanpak ontwikkelen waarin de realisatie van een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in Almelo wordt beschreven.

Dit onderzoek beoogt een bijdrage te leveren aan de inspanningen van de gemeente Almelo en de bibliotheek door verdiepend onderzoek te doen naar de impact van de aanstaande wijziging van de WSOB en naar kansrijke gebieden voor eventuele investeringen in het Almelse bibliotheeknetwerk. In dit onderzoek wordt daarom antwoord gegeven op twee onderzoeksvragen. Deze vragen en de gehanteerde onderzoeksmethoden worden in hoofdstukken 1 en 2 toegelicht en beantwoord. In de conclusie van dit onderzoek komen de antwoorden van de twee onderzoeksvragen samen en worden aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk 1 – Impact wetswijziging op bibliotheekwerk in Almelo

In dit hoofdstuk staat de volgende vraag centraal:

Welke impact heeft de aanstaande wetswijziging van de WSOB op de huidige invulling van het bibliotheekwerk binnen de gemeente Almelo?

Deze onderzoeksvraag wordt als volgt beantwoord. Als eerste wordt de impact van de aanstaande wetswijziging van de WSOB op de verantwoordelijkheden van gemeentes geanalyseerd en geduid. Vervolgens wordt een richtinggevend concept kader dat is opgesteld door VNG en de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) uiteengezet en als analysemodel toegepast op de huidige invulling van het bibliotheekwerk in Almelo. De bevindingen van de twee onderdelen worden samengebracht in de conclusie om een antwoord te geven op onderzoeksvraag 1.

Wetswijziging en verantwoordelijkheden van gemeentes

Zoals aangehaald in de inleiding staat bibliotheekdienstverlening in een positief daglicht van zowel inwoners als overheidsorganisaties. Waarom is het dan nodig om de wettelijke gronden voor het bibliotheekwerk te veranderen? De aanleiding voor deze wetswijziging verwoordt Eppo Bruins, Minister van OCW als volgt:

‘Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat bibliotheken een essentiële maatschappelijke en culturele voorziening zijn; dat alle inwoners van Nederland binnen een redelijke afstand toegang dienen te hebben tot een volwaardige openbare bibliotheekvestiging; dat het daarom wenselijk is het bibliotheekstelsel structureel te verstevigen door te voorzien in een verplichting voor gemeentes om te zorgen dat er in elke gemeente een openbare bibliotheekvestiging is en dat het nodig is daartoe de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen te wijzigen’⁴

De Minister verwoordt het voornemen om de WSOB zo te wijzigen om het bibliotheekstelsel structureel te verstevigen. Dat is nodig aldus het Min.OCW aangezien het fysieke bibliotheeknetwerk is verschaald in de periode 2012 – 2021. Zo is 12% van de in 2012 actieve bibliotheekvestigingen (n=844) in deze periode gesloten met als gevolg dat er gemeentes en wijken zijn zonder openbare bibliotheekvestiging. Daarbij wordt gesteld dat van de in 2021 resterende 744 bibliotheken niet aangenomen mag worden dat deze voldoende zijn toegerust qua huisvesting, personeel, collectie, openingstijden en of activiteiten om de maatschappelijke functies te kunnen vervullen.

⁴Wetsvoorstel Wijziging Wsob Concept Internetconsultatie – geraadpleegd op 17-3-2025

Naast benoemen van de urgentie benoemt wetsvoorstel dat de evaluatie van de WSOB in 2021 heeft aangetoond dat het uitgangspunt van de 'bibliotheekwet' niet wordt waargemaakt:

'Het uitgangspunt van de WSOB is dat alle inwoners van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheekvestiging. Blijkens de evaluatie wordt dit niet overal waargemaakt. Met name in niet-stedelijke regio's en in wijken van grote gemeentes. Daar hebben de inwoners onvoldoende toegang tot het aanbod aan dat de bibliotheken bieden, zoals ondersteuning bij basisvaardigheden.

Daarom wordt met deze wetswijziging 'de basis gelegd voor een duurzaam en robuust bibliotheekstelsel, waarin iedere gemeente verantwoordelijkheid draagt voor een toegankelijke en kwalitatief sterke bibliotheekvoorziening.'⁵

Zorgplicht voor gemeentes

In het concept wetswijzigingsvoorstel dat op moment van schrijven ter consultatie ligt, is een gemeentelijke plicht voor zorgdragen van een volwaardige bibliotheekvoorziening opgenomen. Deze zorgplicht legt de wettelijke verantwoordelijkheid expliciet bij de gemeentes om een toegankelijk en goed functionerend bibliotheeknetwerk te waarborgen zodat inwoners per gemeente beschikken over voldoende en volwaardige bibliotheekvoorzieningen.⁶

'In iedere gemeente en openbaar lichaam moet ten minste één volwaardige bibliotheekvestiging aanwezig zijn, die beschikt over een fysieke collectie en die ten minste een bepaald aantal uren per week professioneel bemand geopend is.'

Naast de genoemde verplichting om zorg te dragen voor één volwaardige bibliotheekvestiging zijn gemeentes onder de nieuwe WSOB verplicht om, in overleg met de lokale bibliotheek, een meerjarenplan op te stellen waarin zij beschrijven hoe zij invulling geven aan deze zorgplicht. Dit plan moet rekening houden met lokale behoeften en omstandigheden, zoals bevolkingsomvang, sociaal-culturele opgaven en de rol van de bibliotheek binnen het onderwijs en andere maatschappelijke voorzieningen. Bovendien moet het gemeentelijke bibliotheekbeleid worden afgestemd op nationale prioriteiten, zoals het verbeteren van basisvaardigheden en digitale inclusie. In de wetswijziging is daarnaast een voornemen uitgesproken over het tijdsbestek voor het opstellen van deze gemeentelijke meerjarenplannen.

*'Het voornemen is dat gemeenten hun meerjarenplannen uiterlijk een jaar na publicatie van deze wet publiceren en dat de zorgplicht drie jaar na publicatie van deze wet in werking treedt, waardoor gemeenten uiterlijk op dat moment aan de zorgplicht moeten voldoen.'*⁷

Financiële ondersteuning

Ter ondersteuning van de uitvoering van de zorgplicht ontvangen gemeentes via het gemeentefonds een structurele aanvullende jaarlijkse bijdrage. De rijksbijdrage is primair bedoeld om gemeentes zonder volwaardige bibliotheek financieel in staat te stellen aan de wettelijke ondergrens te voldoen. Tegelijkertijd wordt gesteld dat dit budget gemeentes eveneens in staat stelt om de investeringen uit de voorgaande periode te continueren en of te ontwikkelen:

Omdat het Nederlandse bibliotheeklandschap een grote diversiteit vertoont, zal de wijze van inzet van de middelen variëren. Het budget biedt gemeenten de mogelijkheid de reparaties en versterkingen die in de periode 2023-2025 met de specifieke uitkering zijn gerealiseerd – waaronder nieuw geopende vestigingen – te continueren. Tevens biedt het budget de mogelijkheid voor een verbetering van het bibliotheekwerk ten opzichte van de situatie voor de invoering van deze wetswijziging. Verbeteringen

⁵ Wetsvoorstel Wijziging Wsob Concept Internetconsultatie – geraadpleegd op 17-3-2025

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/lezen-en-bibliotheken/openbare-bibliotheken>

⁷ Wetsvoorstel Wijziging Wsob Concept Internetconsultatie – geraadpleegd op 17-3-2025

*kunnen afhankelijk van de lokale situatie bijvoorbeeld bestaan uit een vergroting van het publieksbereik, een uitbreiding van het aantal educatieve en culturele activiteiten, of een intensivering van de samenwerking met het onderwijs.*⁸

Aanscherping van minimumnormen via Algemene Maatregel van Bestuur

Naast de verantwoordelijkheid voor gemeentes om zorg te dragen voor ten minste één bibliotheekvestiging per gemeente met een minimumnorm aantal openingsuren, kunnen er via een algemene maatregel van bestuur (AMvB) aanvullende eisen worden gesteld op de minimumnorm:

*'Deze minimumnorm wordt bij algemene maatregel van bestuur nader uitgewerkt. Het voornemen is om het minimumaantal openingsuren vast te stellen op 15 uur.'*⁹

Daarnaast is er de mogelijkheid via een AMvB om aanvullende eisen te stellen aan de inhoud van het gemeentelijke meerjarenplan. Dit kan onder andere betrekking hebben op specifieke elementen die het plan moet bevatten, zoals beleidsdoelen en meetbare resultaten.

Deelconclusie impact wetwijziging op verantwoordelijkheden gemeentes

De voorgestelde wetwijziging brengt voor gemeentes een wettelijke zorgplicht met zich mee om haar inwoners te voorzien in minimaal één bibliotheekvestiging met een minimumaantal openingsuren. Daarnaast dienen gemeentes samen met de lokale openbare bibliotheek een meerjarenvisie en of -plan te vormen over hoe het bibliotheekwerk binnen de gemeente een bijdrage levert aan maatschappelijke opgaven.

Naast de verplichtingen, schetst het voorstel een duidelijke verwachting richting gemeentes om zich duurzaam te committeren aan de ingezette lijn om investeringen in het Nederlandse bibliotheeklandschap te continueren of het bibliotheekwerk te verbeteren. Hiervoor ontvangen gemeentes een structurele aanvullende jaarlijkse toelage voor. Tegelijkertijd geeft het wetsvoorstel beperkt richting voor de inrichting en de organisatie van het lokale bibliotheekwerk.

Ontwikkeling richtinggevend kompas voor gemeentes en openbare bibliotheken

Om gemeentes en bibliotheken richting te bieden ter voorbereiding op aanstaande wetwijziging is door destijds staatssecretaris Fleur Gräper van Min.OCW, VNG, het IPO en de VOB de wens uitgesproken voor het ontwikkelen van een hulpmiddel voor gemeentes en bibliotheken dat kan dienen als richtinggevend kompas voor het realiseren van een sterk bibliotheeknetwerk dat aansluit op de benoemde maatschappelijke opgaven.

Op moment dat dit onderzoek plaatsvindt, is een concept normenkader (hierna concept kader) door de VNG en VOB gepubliceerd (zie bijlage 1). Dit richtinggevend kader wordt door de KWINK Groep vanaf medio 2025 verder ontwikkeld in de vorm van handreiking aan gemeentes en bibliotheken om hen te ondersteunen in het bepalen van de invulling van lokale ambities en organisatie van het bibliotheeknetwerk volgens de (herijkte) WSOB en invulling van het Bibliotheek Convenant 2025.

Concept Normenkader voor bibliotheekvoorzieningen

Het concept kader biedt gemeentes en bibliotheken richtlijnen voor de 'basis' van bibliotheekvoorzieningen. Hiermee beoogt het concept kader handen en voeten te geven aan de door bijna de gehele Tweede Kamer aangenomen Motie Mohandis om de *garantie op toegang* tot een *volwaardige* bibliotheekvoorziening voor iedere burger binnen elke gemeente, wettelijk vast te leggen.¹⁰

⁸Wetsvoorstel Wijziging Wsob Concept Internetconsultatie – geraadpleegd op 17-3-2025

⁹Wetsvoorstel Wijziging Wsob Concept Internetconsultatie – geraadpleegd op 17-3-2025

¹⁰https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/plenaire_vergaderingen/details/activiteit?id=2022A05921 en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32820-474.pdf>

Om gemeentes en bibliotheken te voorzien van een richtinggevend kompas, gaat het concept kader uit van de volgende uitgangspunten:

1. De normen volgen de Motie-Mohandis: De normen zijn afgeleiden van de speerpunten *toegankelijkheid*, *volwaardigheid* en *garantie*.
2. Vastlegging van de basisvoorziening: Het kader beschrijft een voorstel met vereisten waaraan elke bibliotheekvoorziening dient te voldoen, terwijl de invulling van lokale maatschappelijke opgaven aan de gemeente wordt overgelaten.
3. Uitsluiting van specifieke onderdelen: Om alle gemeentes en bibliotheken een uniform richtinggevend kader te bieden zijn enkele financiële onderdelen niet meegenomen. Zo zijn huisvestingskosten en financiering van specifieke programma's zoals het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) en de Bibliotheek op School (dBos) buiten beschouwing gelaten.

Drie uitgangspunten, vier normen

De hierboven genoemde uitgangspunten, zijn vertaald naar vier normen (zie Figuur 1). Het eerste uitgangspunt, volgen van de Motie-Mohandis is vertaald naar vier normen die als afgeleiden fungeren voor de speerpunten *toegankelijkheid*, *volwaardigheid* en *garantie*. Het tweede uitgangspunt is verwerkt in de inhoudelijke norm en gekoppeld aan het speerpunt *volwaardigheid*. Het derde uitgangspunt is verwerkt in de bekostigingsnorm horende bij *garantie*. Op de inhoudelijke norm na, zijn de voorgestelde normen kwantitatief van aard. Wat opvalt is dat de *openingstijden*norm als indicator wordt gehanteerd voor zowel het speerpunt *toegankelijkheid* als *volwaardigheid*.

Toegankelijkheid	Volwaardigheid	Garantie
Aanwezigheidsnorm	Inhoudelijke norm	Bekostigingsnorm
Openingstijdennorm	Openingstijdennorm	

Figuur 1 – Overzicht normen per uitgangspunt Motie-Mohandis

Voor het vaststellen van de *inhoudelijke norm* adviseert het model dat gemeentes samen met de openbare bibliotheek in een gezamenlijke procedure de *kwalitatieve* invulling - en uitvoering van de WSOB-taken en het Bibliotheekconvenant bespreken en vaststellen. Hiermee lijkt het model alvast voor te sorteren op de aanstaande wettelijke verplichting voor de gemeente om een meerjarige visie op de invulling van het lokale bibliotheekwerk vast te stellen. Dit maakt dat het vaststellen van de mate waarin gemeentes en bibliotheken voldoen aan de *inhoudelijke norm* sterk afhangt van de lokale situatie, benoemde ambities en gerealiseerde resultaten. Daarbij reikt het concept kader geen handvatten aan om een kwalitatief beeld te vormen van het bibliotheekwerk hetgeen een beperkende factor is van het model.

Naast een kwalitatieve inhoudelijke norm, bieden de overige drie normen in het conceptkader een kwantitatieve basis om de benodigde capaciteit en voorzieningen te bepalen. Daarbij is onderscheid gemaakt in de grootte van het verzorgingsgebied per gemeente, uitgedrukt in het aantal inwoners per gemeente. Tabel 1 geeft een samenvatting weer van de normen per type gemeente.

Richtinggevende kwantitatieve normen bibliotheekwerk per type Gemeente			
<i>Normen</i>	<i>Tot 30.000 inwoners</i>	<i>Tussen 30.000 en 90.000 inwoners</i>	<i>Groter dan 90.000 inwoners</i>
Aanwezigheid	1 vestiging per 13.000 inwoners	1 vestiging per 17.000 inwoners	1 vestiging per 28.000 inwoners
Openingstijden	30 uur per vestiging	30 uur per vestiging	30 uur per vestiging
Openingstijden		60 uur voor centrale vestiging	60 uur voor centrale vestiging
Openingstijden	8 uur per woonkern/servicepunt	8 uur per woonkern/servicepunt	8 uur per woonkern/servicepunt
Bekostiging	€22,- per inwoner	€24,- per inwoner	€29,- per inwoner

Tabel 1 – Overzicht kwantitatieve normen per categorie gemeente o.b.v. aantal inwoners

Om inwoners te voorzien van toegang tot een bibliotheekvoorziening en diens dienstverlening zijn twee normen geduid. De *aanwezigheidsnorm* geeft een indicatie van de beschikbaarheid en spreiding van bibliotheekvoorzieningen. Relevant om te melden is dat de aanwezigheidsnorm is afgeleid van een standaardformule per type gemeente. Dit geeft enkel een rekenkundige uitkomst. Daarom geeft het concept kader vanuit de VOB en VNG eveneens een richtinggevend advies dat af kan wijken van de rekenkundige uitkomst. Het model drukt daarbij het advies ten opzichte van het aantal bibliotheekvoorzieningen simpelweg uit met de term 'vestiging' maar zoals aangehaald onder de inhoudelijke norm, hangt de daadwerkelijke invulling – en vorm van de bibliotheekvoorzieningen echter af van de lokaal bepaalde ambities en afspraken ten opzichte van het bibliotheekwerk.

Toegang tot - en beschikking over een volwaardige bibliotheekvoorziening komt terug in de *openingstijdenorm*. Deze norm is niet afgeleid van het aantal inwoners per gemeente, maar per type bibliotheeklocatie en de mate waarin deze locaties bemand zijn door professioneel geschoold personeel. De openingstijdenorm geeft hierin richting door per type locatie een indicatie van de benodigde professioneel bemenste openingsuren af te geven.

Dit onderscheid in locatie is relevant aangezien naast bibliotheekvestigingen er andere voorbeelden - en invullingen van bibliotheekvoorzieningen bekend zijn. Zo zijn er in bepaalde gemeentes (mini)servicepunten aanwezig als verlengstuk van de 'normale' vestiging. Deze servicepunten geven inwoners van bijvoorbeeld grotere woonkernen, dorpen of wijken de mogelijkheid om gebruik te maken van bibliotheekdiensten zonder daar een grote afstand voor af te moeten leggen. Daarnaast komt de aanwezigheid van een centrale, hoofdvestiging voor in de grotere en met name stedelijke gemeentes zoals Enschede, Amsterdam, Groningen en Utrecht. Deze centrale vestiging bedient een groot aantal inwoners terwijl andere vestigingen en of (mini)servicepunten aanwezig zijn in bijvoorbeeld verder gelegen wijken of woonkernen om inwoners dichterbij toegang te bieden tot bibliotheekdienstverlening.

Ten slotte omvat het kader een *bekostigingsnorm*. Met deze norm is een indicatie afgegeven van de benodigde minimum investering per inwoner voor het gegarandeerd kunnen uitvoeren van de wettelijke taken per gemeente. In deze norm, die is voorgesteld naar aanleiding van richtlijnen van de VNG, de KB, en een toekomstige jaarlijkse Rijksbijdrage per inwoner voor het uitvoeren van de zorgplicht, zijn huisvestingskosten en structurele financiering voor het IDO en dBos buiten beschouwing gelaten.

Toepassing kader op huidige invulling Almelose bibliotheekwerk

In deze paragraaf wordt het kader toegepast op de huidige invulling van het bibliotheekwerk in Almelo. Aangezien de gemeente Almelo ruim 74.000 inwoners telt, worden de kengetallen uit de categorie Gemeentes tussen 30.000 en 90.000 inwoners gehanteerd.

Situatieschets huidige invulling Almelose bibliotheekwerk

De openbare bibliotheek Almelo kent 1 vestiging. Deze vestiging is 56 uren per week open. Tijdens alle openingsuren zijn professionele bibliotheekmedewerkers aanwezig. Naast de centrale vestiging kent de bibliotheek 12 afhaalpunten verspreid over de gemeente. De afhaalpunten, niet zijnde servicepunten, zijn niet structureel bemand door professionele bibliotheekmedewerkers.

Voor het uitvoeren van bibliotheekwerk dat niet plaatsvindt binnen de muren van de vestiging werkt de bibliotheek samen met partners zoals Avedan, verloskundigenpraktijken en scholen. Dit betreft dan werkzaamheden voor bijvoorbeeld dBos waar bibliotheekmedewerkers scholen bezoeken om daar (samen met leerkrachten) leesvaardigheden van kinderen te ontwikkelen en hen kinderen te enthousiasmeren. Om de totale dienstverlening, exclusief de inzet voor het IDO en dBos, te bekostigen ontvangt de openbare bibliotheek een exploitatiesubsidie van de gemeente Almelo. In 2024 bedroeg de hoogte van deze subsidie 1.873.865 euro.

Inhoudelijke norm en Almelo

Het kader stelt dat met betrekking tot de inhoudelijke norm, deze afhankelijk is van gezamenlijke bepaalde ambities. In Almelo is er nog geen *gezamenlijk* gedefinieerde ambitie en visie vastgesteld. Wel zijn er prestatieafspraken tussen de gemeente en de openbare bibliotheek voor het jaar 2025 overeengekomen en heeft de gemeente kennis genomen van de visie en plannen van de openbare bibliotheek om zich te ontwikkelen als organisatie die fungeert als de 'Huiskamer van de Stad'. Zoals beschreven in het projectplan Toekomstkracht dient deze huiskamer daarbij als de plek waar elke Almeloër altijd welkom is.

Er liggen kansen om op korte termijn toe te werken naar een *gezamenlijke* visie op bibliotheekwerk aangezien meerdere partijen binnen de gemeente Almelo bezig zijn met opstellen – of uitvoeren van plannen waarvan werkzaamheden in verband staan met het bibliotheekwerk. Voorbeelden hiervan zijn werkzaamheden rondom een nieuwe Erfgoed en Cultuurvisie van de gemeente Almelo, de realisatie van het bibliotheekprogramma Toekomstkracht en de uitvoering van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid en Actieplan Sociaal Domein.

Aanwezigheidsnorm en Almelo

Categorie gemeente tussen 30.000 en 90.000 inwoners				
Aanwezigheidsnorm	Benodigde vestigingen	Huidig aantal	Advies VOB	Vershil
1 vest. per 17.000 inwrs	4	1	3	-2

Tabel 2 – toepassing aanwezigheidsnorm openbare bibliotheek Almelo

Tabel 2 laat de toepassing van de aanwezigheidsnorm op de situatie in gemeente Almelo zien. Met betrekking tot de *aanwezigheidsnorm* valt te stellen dat de huidige situatie met één vestiging niet zou volstaan ten opzichte van de in concept kader voorgestelde richtlijn voor gemeente Almelo¹¹. Er is een verschil van twee in het benodigd geachte aantal voorzieningen.

Openingstijdennorm en Almelo

Categorie gemeente tussen 30.000 en 90.000 inwoners			
Openingstijdennorm	Benodigd aantal uren	Huidig aantal	Vershil
Type locatie: Normale Vestiging	30	56	26
Type locatie: Centrale Vestiging	60	56	-4

Tabel 3 toepassing openingstijdennorm openbare bibliotheek Almelo

Wat betreft de *openingstijdennorm* is de conclusie afhankelijk van de interpretatie van de huidige situatie. Aangezien er geen structureel bemenste bibliotheekservicepunten of bibliotheeklocaties actief zijn binnen de gemeente en één vestiging zodoende ruim 74.000 inwoners bedient, wordt de huidige vestiging in dit onderzoek als centrale geoormerkt. Dit maakt dat de *openingstijdennorm* in de huidige situatie net niet behaald is.

Bekostigingsnorm en Almelo

Categorie gemeente tussen 30.000 en 90.000 inwoners				
Bekostigingsnorm	Exploitatie p/inwr.	Verwachte bijdrage p/inwr.	Totaal p/inwr.	Vershil
€ 24,- per inwoner	€ 18,26	€ 2,95	€ 21,21	€ -2,79

Tabel 4 – toepassing bekostigingsnorm openbare bibliotheek Almelo

Om adequaat de analyse rondom *bekostigingsnorm* toe te passen zijn gegevens over het jaar 2024 gebruikt. In dit jaar ontving de bibliotheek €1.873.865 aan exploitatiesubsidie. Hierin is financiering voor dBos en het IDO niet meegenomen. Dit bedrag minus de huisvestinglasten gedeeld door het aantal inwoners van de gemeente, maakt een bedrag van €18,26 dat de bibliotheek aan exploitatiesubsidie

¹¹ Zie Bijlage 1 Presentatie Normenkader VOB pagina 19 voor het de uitwerking van de aanwezigheidsnorm voor de Provincie Overijssel.

per inwoner van de gemeente ontvangt.¹² Met een verwachte rijksbijdrage van €2,95 per inwoner komt dit bedrag op €21,21 per inwoner per jaar. Dit blijft €2,79 per inwoner onder het richtinggevend kader van €24,- per inwoner. In een scenario waarin het voorgestelde kader dwingend van aard zou zijn, betekent dat de *bekostigingsnorm* in Almelo niet gehaald zou worden.

Deelconclusie

Na toepassing van de richtlijnen en bijhorende kwantitatieve normen valt te concluderen dat geen van de richtinggevende normen wordt behaald. Op basis van deze toepassing kan de vraag ontstaan in hoeverre inwoners van Almelo gegarandeerd toegang hebben tot een volwaardige bibliotheekvoorziening. Dat maakt dat deze uitkomst suggereert dat er verbetering van de beschikbare capaciteit en voorzieningen nodig worden geacht om een adequate inhoudelijke en kwalitatieve invulling van het bibliotheekwerk in Almelo te waarborgen.

Conclusie onderzoeksvraag 1

In dit hoofdstuk stond de volgende vraag centraal: Welke impact heeft de aanstaande wetswijziging van de WSOB op de huidige invulling van het bibliotheekwerk binnen de gemeente Almelo?

Na analyse van het voorstel wetswijziging WSOB valt te concluderen dat het voornemen voor de wetswijziging voorkomt uit de wens om het bibliotheekwerk in Nederland te versterken en het continueren van al gedane investeringen. De beoogde wetswijziging brengt daarnaast een verschuiving in verantwoordelijkheden met zich mee. Zo zijn gemeentes na een definitieve doorvoering van het huidige wetswijzigingsvoorstel door de introductie van een zorgplicht, verantwoordelijk voor het opstellen van een meerjarensvisie op het gemeentelijke bibliotheeknetwerk en het faciliteren van ten minste één vestiging binnen de gemeentegrenzen.

Aan de hand van kwantitatieve normen afkomstig uit een richtinggevend kader voor gemeentes en bibliotheken is geanalyseerd in hoeverre inwoners van de gemeente Almelo gegarandeerd toegang hebben tot een volwaardige bibliotheekvoorziening. Op basis van deze toepassing wordt gesuggereerd dat er in Almelo ruimte voor verbetering mogelijk is met betrekking tot de nodig geachte capaciteit en voorzieningen om de invulling van het bibliotheekwerk te waarborgen.

¹² De in de berekening meegenomen huisvestingskosten bedragen €517.165,-. Het aantal inwoners dat is meegenomen in de berekening is 74.317.

Hoofdstuk 2 – kansrijke investeringsgebieden in Almelo

In het vorige hoofdstuk kwam naar voren dat de gemeente Almelo, indien de voorgenomen wetswijziging van de WSOB definitief wordt doorgevoerd, verantwoordelijk wordt voor het opstellen van een meerjarenvisie voor de invulling van het uit te voeren bibliotheekwerk en het faciliteren van een vestiging. Daarnaast bleek dat er in Almelo ruimte voor verbetering mogelijk is met betrekking tot de capaciteit en voorzieningen die nodig worden geacht om het bibliotheekwerk in Almelo adequaat in te vullen. Tegelijkertijd gaf het eerste hoofdstuk geen inzichten in hoeverre verbeteringen in het Almelose bibliotheeknetwerk lonend zijn ten opzichte van de lokale situatie. In dit hoofdstuk staat daarom de volgende vraag centraal:

In hoeverre zijn er kansrijke gebieden binnen het Almelose verzorgingsgebied om te investeren in het bibliotheeknetwerk

Het beantwoorden van deze vraag gebeurt op volgende wijze. Als start worden incidentele investeringsmogelijkheden in het Almelose bibliotheeknetwerk in kaart gebracht. Vervolgens wordt een algemeen beeld gevormd van de lokale maatschappelijke uitdagingen in Almelo. Dit beeld wordt vervolgens door data-analyse van 4 thema's toegespitst per wijk of woonkernen om zodoende een beeld te vormen van waar de lokale maatschappelijke uitdagingen het meest urgent zijn. Vervolgens wordt in deze wijken of woonkernen, hierna 'kanswijken' genoemd een beknopt overzicht gegeven van actieve maatschappelijke (educatieve) instellingen zoals zorg-, scholen en overige relevante maatschappelijke organisaties. Ook wordt inzicht geboden in het huidige bereik van de bibliotheek door een analyse van lidmaatschap per wijk uit te voeren. De deelconclusies van de onderzochte onderdelen worden samengebracht in de conclusie om een antwoord te geven op onderzoeksvraag 2.

Investeringsmogelijkheden in bibliotheekwerk Almelo

Naast de reguliere exploitatiesubsidie die de gemeente Almelo aan de openbare bibliotheek ter beschikking stelt, zijn er aanvullende incidentele financieringsmogelijkheden beschikbaar om te investeren in het bibliotheekwerk in Almelo. Zo heeft de gemeente Almelo twee specifieke uitkeringen (SPUK), beschikbaar gesteld door het Rijk, aangevraagd en beschikt gekregen om te investeren in het bibliotheekwerk.

De beschikbare gestelde SPUK I gelden zijn ingezet om uitbreiding van openingstijden, programmering en toegankelijkheid van de centrale vestiging te realiseren. Eveneens heeft de gemeente Almelo met de gehonoreerde aanvraag van SPUK II een budget van €440.000,- vanuit het Rijk beschikbaar gekregen voor het realiseren van een bibliotheekvoorziening in combinatie met bijvoorbeeld een zorg-, onderwijs- of een wijkgebouw. Deze voorziening dient daarbij te beschikken over collectie en de aanwezigheid van professioneel geschoold personeel voor minimaal vijftien uren per week. De beschikbare gestelde SPUK II gelden zijn nog niet ingezet, wat maakt dat dit budget beschikbaar is om te investeren in het Almelose bibliotheekwerk. Volgens de beschikkingsvoorwaarden dienen de werkzaamheden en daarmee realisatie van de SPUK II aanvraag in 2025 uitgevoerd te worden.

Naast het beschikbare budget vanuit SPUK II ontvangt de gemeente Almelo voor de jaren 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering. Dit is een Rijksbijdrage in voorbereiding op de aanstaande wetswijziging van de WSOB en de zorgplicht die in het eerste hoofdstuk uitgebreid ter sprake is gekomen. Deze uitkering die wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, is afgeleid van een berekening van €2,95 per inwoner en bedraagt zodoende ca. €219.235,- voor de gemeente Almelo^{13*}. Dat maakt dat de gemeente Almelo tot de verwachte invoering van de zorgplicht in 2027 een budget van ca. €438.470,- ontvangt aan decentralisatiegelden. Na invoering van de zorgplicht ontvangen gemeentes een *structurele* jaarlijkse bijdrage per inwoner tussen de €2,85 en €3,- vanuit het Rijk voor het waarborgen van de

¹³ Vereniging Openbare Bibliotheken, *Informatiebrief financieringsstromen september 2024*.

uitvoering van het bibliotheekwerk, waardoor de gemeente Almelo vanaf 2027 structureel een bedrag van ca. €219.235,- vanuit het Gemeentefonds ontvangt.

Bovenop de hierboven genoemde (toekomstige) bijdragen vanuit het Rijk, stelt de provincie Overijssel via de subsidieregeling Toekomstkracht incidentele middelen van €95.000,- ter beschikking aan de openbare bibliotheek om de innovatie en toekomstbestendigheid van het bibliotheekwerk te versterken. Deze middelen vanuit de Provincie, aangevuld door cofinanciering vanuit de openbare bibliotheek en gemeente Almelo (beide €47.500,-) zijn al verdeeld over meerdere projecten waarmee de openbare bibliotheek als 'Huiskamer van de Stad' werkt aan het moderniseren en professionaliseren van de huidige organisatie en doorontwikkeling van haar maatschappelijke taken.

Tabel 5 geeft een overzicht weer van de additionele investeringsmogelijkheden voor het Almelose bibliotheekwerk over de periode 2025-2026. Gelden vanuit SPUK I, Toekomstkracht en de reguliere exploitatiesubsidies zijn niet opgenomen in dit overzicht aangezien deze middelen zijn toegewezen en of besteed.

Incidentele investeringsmogelijkheden bibliotheekwerk Almelo			
Onderdeel	2025	2026	Totalen
SPUK II	€ 440.000	-	€ 440.000
Decentralisatie uitkering	€ 219.235	€ 219.235	€ 438.470
Totalen	€ 659.235	€ 219.235	€ 878.470

Tabel 5 – overzicht incidentele investeringsmogelijkheden bibliotheekwerk Almelo

Ondanks dat in 2025 en 2026 middelen beschikbaar zijn voor het investeren in het Almelose bibliotheeknetwerk, zijn deze niet structureel. Dat maakt dat het continueren van investeringen zoals de te openen bibliotheekvoorziening, *structureel* verweven dient te worden binnen de reguliere exploitatiesubsidie, inclusief de verwachte Rijksbijdrage vanaf 2027, om de continuïteit en duurzaamheid van het bibliotheekwerk in Almelo te waarborgen.

Deelconclusie

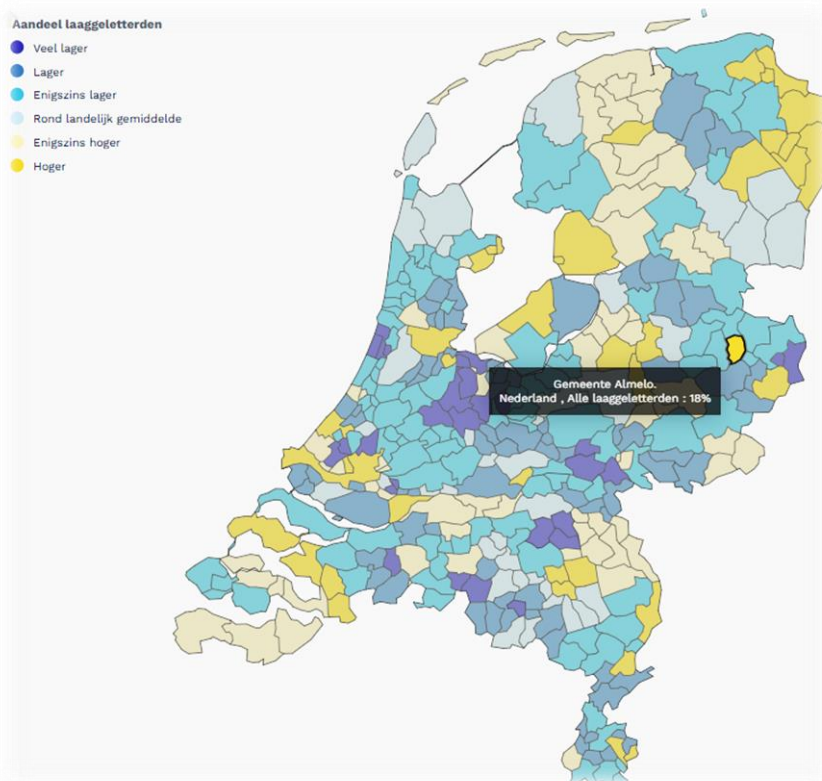
Er zijn met de kennisgeving van nu tot 2027 *incidentele* middelen beschikbaar om te investeren in het Almelose bibliotheeknetwerk en ter voorbereiding van de zorgplicht voor de Gemeente. Daarbij geldt de noodzaak om een groot deel van de beschikbare incidentele middelen in 2025 te investeren in (een) bibliotheekvoorziening(en) vanuit de toegekende SPUK II.

Lokale maatschappelijke uitdagingen in Almelo

Almelo heeft te maken met verschillende sociaaleconomische uitdagingen. Zo heeft bijvoorbeeld in het eerste halfjaar van 2024 24,8% van de huishoudens in Almelo een voorziening in het sociaal domein waarmee de gemeente Almelo één van de koplopers is in Nederland.¹⁴ Daarnaast is armoede een urgent probleem. In 2023 groeide 7% van de kinderen op in een gezin dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen, hoger dan het gemiddelde van vergelijkbare gemeentes (5%).

¹⁴ Bron: waarstaatjegemeente.nl - %Huishoudens met een voorziening in sociaal domein (t.o.v. totaal aantal huishoudens) – eerste halfjaar 2024.

Divers onderzoek laat zien dat de mate van laaggeletterdheid samenhangt met bovengenoemde uitdagingen. Zo heeft laaggeletterdheid directe economische consequenties. Mensen met beperkte lees- en schrijfvaardigheden hebben vaak lagere salarissen en bevinden zich vaker onder de armoedegrens. Dit komt doordat zij minder kansen hebben op het vinden en behouden van een baan en vaker in laagbetaalde banen terechtkomen. Personen die moeite hebben met lezen en schrijven, hebben vaak ook moeite met het gebruik van computers en smartphones, wat hun toegang tot digitale informatie en diensten belemmert.¹⁵ Dat deze problematiek speelt in Almelo is aannemelijk: het aandeel laaggeletterde inwoners in

Afbeelding 1- overzicht aandeel laaggeletterden per gemeente

gemeente Almelo is namelijk met 18% sterk aanwezig in vergelijking tot andere gemeentes.¹⁶ Dit komt naar schatting neer op zo'n ruim 13.300 Almeloërs.¹⁷ De Gemeente Almelo erkent de uitdagingen op het gebied van laaggeletterdheid en diens consequenties. Zo wordt in het Actieplan Beleid Sociaal Domein verbeteren van lees- en digitale vaardigheden als speerpunt genoemd om de vraag naar maatwerk voorzieningen te beperken. Zoals aangehaald in de inleiding van dit onderzoek is dit één van domeinen waaraan de openbare bibliotheek in Almelo met haar samenwerkende partners een positieve bijdrage kan leveren.

De mate van de lokale uitdagingen en de erkenning vanuit Gemeente Almelo ten aanzien van deze problematiek, maakt dat eventuele investeringen in bibliotheekwerk en tegengaan van laaggeletterdheid in potentie positieve impact met zich kan brengen op het leven van talloze Almeloërs.

Maatschappelijke uitdagingen per wijk of dorp

Bovenstaande paragraaf gaf de algemene potentie weer voor investeringen in het Almelse bibliotheekwerk. Tegelijkertijd, ontbreken gegevens over laaggeletterdheid per wijk of dorp in Almelo en geeft het algemene beeld zodoende niet weer welke wijk of woonkern het meest gebaat is bij eventuele investeringen in bibliotheekwerk en de te openen bibliotheekvoorziening vanuit de toegekende SPUK II.

¹⁵ Stichting Lezen en Schrijven (2017) 'Preventie door Interventie – literatuurstudie naar lees- en schrijftacterstanden bij kinderen en jongeren'

¹⁶ Dashboard Laaggeletterdheid – www.geletterdheidinzicht.nl/dashboard

¹⁷ De totstandkoming van dit getal is gevolg van een berekening. In deze berekening is uitgegaan van 18% van de 74.317 inwoners in de gemeente Almelo. Exacte en definitieve aantallen van laaggeletterde inwoners zijn niet beschikbaar.

Thema's

Om een antwoord te geven op de vraag welke wijken of woonkernen relatief het meest gebaat zijn bij een gerichte investering in het bibliotheeknetwerk wordt daarom gebruik gemaakt van gegevens die in verband staan met laaggeletterdheid en op postcode beschikbaar zijn. Dit leidt tot vier thema's die hieronder worden toegelicht.

Werk en Inkomen: Dit thema omvat statistieken over opleidingsniveau, arbeidsmarktparticipatie, inkomensverdeling en sociale zekerheid. Deze cijfers bieden inzicht in bijvoorbeeld de werkloosheidspercentages in een bepaalde regio of de gemiddelde inkomensniveaus. Zo kan een lage arbeidsmarktparticipatie wijzen op beperkte scholing, wat vaak samenhangt met laaggeletterdheid.

Zorg en Welzijn: Hieronder vallen gegevens over gezondheid, zorggebruik, tevredenheid met het leven. Het geeft een beeld van de fysieke en mentale gezondheid van mensen en hun welzijn. Deze gegevens kunnen aangeven dat bepaalde groepen minder goed in staat zijn om gezondheidsinformatie te begrijpen en toe te passen.

Kind en Gezin: Dit thema bevat informatie over indicaties jeugdzorg, sociaaleconomische problematiek binnen gezinnen en risico op onderwijsachterstanden. Het helpt bij het begrijpen van de dynamiek binnen huishoudens en de omstandigheden waarin kinderen opgroeien en kunnen inzicht geven in opvoedingsomgevingen waar minder nadruk ligt op geletterdheid.

Leefomgeving: Dit thema richt zich op de kwaliteit van de woonomgeving, milieufactoren, veiligheid en voorzieningen in de buurt. Het biedt inzicht in hoe mensen hun directe omgeving ervaren en welke invloed dit heeft op hun dagelijks leven zoals de beschikbaarheid van maatschappelijke, culturele of educatieve voorzieningen die invloed hebben op de mogelijkheden voor mensen om vaardigheden te verbeteren of te ontspannen.

Deze thema's bieden objectieve en betrouwbare data die gebruikt kunnen worden voor de doeleinden van dit onderzoek, alleen is het belangrijk om te begrijpen dat deze cijfers vaak gemiddelden of percentages vertegenwoordigen en dat er uitzonderingen zijn. Deze gegevens geven geen inzicht in de situatie per individu. Om een beeld te geven per wijk en woonkern worden scores per thema afgezet ten opzichte van de gemiddelde score van de gemeente Almelo die als benchmark wordt gebruikt. Zo wordt een *relatief* beeld gevormd van de wijken en woonkernen waar de lokale maatschappelijke uitdagingen het meest lijken voor te komen. Hieronder zijn de uitkomsten per thema uiteengezet. Onderliggende data per thema is opgenomen en gepresenteerd in bijlage 2.

Werk en Inkomen

Wat opvalt binnen dit thema is dat vier Almelose wijken relatief slechter scoren ten opzichte van het gemiddelde op de onderdelen opleidingsniveau, inkomen, sociaaleconomische status (SES) score en ervaren moeite met rondkomen. Afbeelding 2 geeft een visuele weergave weer van de uitkomsten per wijk en of dorp. Deze vier onderdelen geven aan dat wijken De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek op alle vier onderdelen slechter scoren ten opzichte van de benchmark, het gemiddelde van de gemeente Almelo. Ook de wijk Binnenstad is een wijk waar werk en inkomen aandacht vragen. Deze wijk scoort op alle onderdelen eveneens slechter dan de benchmark, alleen in mindere mate dan de eerdergenoemde wijken. Wat ook opvalt is dat het algemene opleidingsniveau in de Schelfhorst en Sluitersveld lager zijn dan het gemiddelde maar dat de sociaaleconomische status (SES)-score in Schelfhorst, boven – en in Sluitersveld net onder het gemiddelde uitkomt. Tegelijkertijd is opvallend dat het algemene inkomensniveau in de Schelfhorst onder het gemiddelde uitkomt terwijl de data voor de wijk Sluitersveld het tegenovergestelde beeld laat zien.

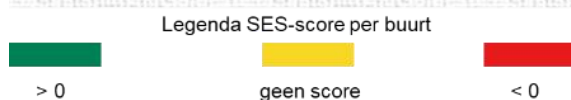
Wijken	Opleidingsniveau	Inkomensniveau	Moeite rondkomen	SES-score
Aadorp	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Binnenstad	Iets lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Bornerbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
De Riet	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Hofkamp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Nieuwstraat-Kwartier	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Noorderkwartier	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Ossenkoppelerhoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Schelfhorst	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Sluiversveld	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Wierdense Hoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Windmolenbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark

■ Hoger dan benchmark
 ■ Iets lager dan benchmark
 ■ Veel lager dan benchmark

Afbeelding 2 – overzicht uitkomsten Thema Werk & Inkomen per wijk

Relevant om te benoemen is dat de SES-score de gemiddelde uitkomst van de wijk representeert. Dat betekent dat dit kengetal daarmee afhankelijk is van de samenstelling van de wijk of woonkern. Dit betekent dat de situatie kan ontstaan dat binnen een wijk, 'betere' of 'slechtere' buurten het gemiddelde naar boven of beneden kunnen trekken. Het nuanceren van dit beeld is mogelijk door analyse van SES-score op buurniveau.

Uit de SES-score op buurniveau blijkt dat in de wijken Binnenstad, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek, Wierdensehoek een ruime meerderheid van de buurten een lage SES-score heeft. Het is daarom geen verrassing dat in de top 10 van buurten met de laagste SES-score, acht van deze tien buurten te vinden zijn in wijken Wierdensehoek, Ossenkoppelerhoek en Nieuwstraat-Kwartier.

Afbeelding 3 – SES-score per buurt

Wat opvalt is dat er enkele wijken zijn waar de SES-scores per buurt sterk uiteenlopen. Dit komt met name voor in de wijken Sluiversveld, Windmolenbroek en Schelfhorst. In dorpen Bornerbroek, Aadorp en de overige wijken geldt dit verschil per buurt in mindere mate. Het verschil tussen de hoogste en laagste SES-scores per buurt zijn hier redelijk laag wat duidt op een meer evenwichtigere samenstelling vanuit SES-score perspectief. Een voorbeeld van de uiteenlopende buurtscores komt goed naar voren in de wijk Sluiversveld. Zo laten de gegevens zien dat in de buurt Rumerslanden de sociaaleconomische status zwaar onder druk staat, terwijl aangrenzende buurt Markgraven een zeer sterke sociaaleconomische status laat zien.

Dit verschil in SES-score per buurt is relevant om te benoemen. Zo maken de buurten Drakensteyn en Wester Sluiversveldlanden onderdeel uit van de top 10 buurten in Almelo met lage SES-scores terwijl de gemiddelde SES-score van de wijken waar deze

buurten onderdeel van uit maken, Schelfhorst en Sluimersveld, hoger uitvallen dan het SES-gemiddelde van de wijken Binnenstad, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek, Wierdensehoek. In andere woorden – een relatief hogere SES-score per wijk, betekent niet per definitie dat de sociaaleconomische status van de *gehele* wijk hoger is ten opzichte van lager scorende wijken.

Zorg en Welzijn

Het thema Zorg en Welzijn is opgebouwd vanuit de onderdelen goed ervaren gezondheid, lage veerkracht, gemis van sociale steun, HH met voorziening sociaal domein en mate van (heel) veel stress. Binnen dit thema komen wijken: Binnenstad, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek bovendrijven. Al deze wijken scoren op alle onderdelen slechter ten opzichte van de gemeente Almelo. Daarnaast valt op dat Sluimersveld op de onderdelen voorzieningen in sociaal domein en mate van stress, slechter scoren dan de benchmark. Ook in de Schelfhorst komen huishoudens met een voorziening in het sociaal domein relatief gezien vaker voor dan het gemiddelde.

Wijken	Goed ervaren gezondheid	Laag ervaren veerkracht	Gemis van sociale steun	HH met voorziening sociaal domein	Mate van (heel) veel stress
Aadorp					
Binnenstad					
Bornerbroek					
De Riet					
Hofkamp					
Nieuwstraat-Kwartier					
Noorderkwartier					
Ossenkoppelerhoek					
Schelfhorst					
Sluimersveld					
Wierdense Hoek					
Windmolenbroek					

Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Afbeelding 4 – visuele weergave uitkomsten thema Zorg en Welzijn

Kind en Gezin

De onderdelen die deze indicator samenstellen zijn jongeren met jeugdzorg, sociaaleconomische problematiek in gezinnen en risico op onderwijsachterstanden. Afbeelding 5 geeft de uitkomsten van de onderdelen van dit thema per wijk of dorp weer.

Wijken	Jongeren met jeugdzorg	Sociaaleconomische problematiek in gezinnen	Risico op onderwijsachterstanden
Aadorp			
Binnenstad			
Bornerbroek			Geen data beschikbaar
De Riet			
Hofkamp			
Nieuwstraat-Kwartier			
Noorderkwartier			
Ossenkoppelerhoek			
Schelfhorst			
Sluimersveld			
Wierdensehoek			
Windmolenbroek			

Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Afbeelding 5 – visuele weergave uitkomsten thema Kind en Gezin

Binnen dit thema is het op te merken dat openbare data over jeugd en kinderen lastig te verkrijgen is op wijkniveau. Daarnaast ontbreekt data van Bornerbroek op één onderdeel. Een gedeelte van gegevens die per wijk nog meer inzicht en nuance zou kunnen bieden (VVE-indicaties) is mogelijk wel beschikbaar binnen de gemeente Almelo, maar in verband met privacy en wetgeving niet deelbaar en openbaar te reproduceren.

Uit de analyse blijkt dat de wijken Binnenstad, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek op minimaal twee van de drie onderdelen slechter scoren ten opzichte van de benchmark. Daarnaast valt op dat de Schelfhorst op het onderdeel jongeren met jeugdzorg slechter scoort dan het gemiddelde.

Leefomgeving

Het thema Leefomgeving is opgebouwd uit onderdelen beweegvriendelijke omgeving (recreatief), beweegvriendelijke omgeving (voorzieningen), meldingen van overlast bij de politie en ervaren geluidshinder dat door burens wordt veroorzaakt. Wat opvalt is dat binnen dit thema de wijk Noorderkwartier als enige wijk hoger scoort dan het gemiddelde. Drie wijken (Hofkamp, Schelfhorst, Sluiterveld) en dorpen Bornerbroek en Aadorp scoren op één categorie lager dan het gemiddelde. De overige wijken scoren op twee onderdelen lager dan het gemiddelde met als uitschieters de wijken Binnenstad, de Riet, Nieuwstraat-Kwartier. Deze wijken scoren op drie van de vier onderdelen lager dan het gemiddelde. Afbeelding 6 biedt het overzicht van alle uitkomsten binnen dit thema.

Wijken	Beweegvriendelijke omgeving - Recreatief	Beweegvriendelijke omgeving: Voorzieningen	Geluidshinder door burens	Overlast/ Vernielingen
Aadorp				
Binnenstad				
Bornerbroek				
De Riet				
Hofkamp				
Nieuwstraat-Kwartier				
Noorderkwartier				
Ossenkoppelerhoek				
Schelfhorst				
Sluiterveld				
Wierdense Hoek				
Windmolenbroek				

Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Afbeelding 6 – visuele weergave uitkomsten thema Leefomgeving

Deelconclusie Maatschappelijke Uitdagingen Almelo per wijk

Binnen de gemeente Almelo spelen meerdere maatschappelijke uitdagingen. Zo is in het algemeen het aantal huishoudens met voorzieningen in het sociaal domein sterk aanwezig, groeien relatief veel kinderen op in armoede en is het aandeel laaggeletterde Almeloërs groot. Op basis van analyse aan de hand van de vier thema's, met bijhorende indicatoren, valt op dat vijf wijken in negatieve zin opvallen ten opzichte van de benchmark.

Wijken	Werk en Inkomen	Zorg en Welzijn	Kind en gezin	Leefomgeving
Aadorp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Binnenstad	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Bornerbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
De Riet	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Hofkamp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Nieuwstraat-Kwartier	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Noorderkwartier	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Ossenkoppelerhoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Schelfhorst	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Sluitersveld	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Wierdense Hoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Windmolenbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark

Hoger dan benchmark Iets lager dan benchmark Veel lager dan benchmark

Afbeelding 7 – visuele weergave uitkomsten per wijk of dorp per thema

Dit betreft de wijken Binnenstad, de Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Op nagenoeg alle onderdelen lijken deze **kanswijken** in negatieve zin af te wijken ten opzichte van de benchmark. Naast deze wijken zijn er eveneens *buurten* binnen andere wijken die op basis van de SES-score aandacht verdienen. Dit zijn de **aandachtsbuurten** Wester Sluitersveldlanden (wijk Sluitersveld) en Drakensteyn (wijk Schelfhorst).

Bereik huidig bibliotheekwerk in Almelo

Bovenstaande paragraaf ging in op de maatschappelijke opgaven per wijk. In deze paragraaf wordt een indicatie gegeven van het bereik van het bibliotheekwerk in Almelo. Hiervoor worden ledengegevens per wijk en samenwerkingen met scholen en andere maatschappelijke partners geanalyseerd.

Analyse ledenaantallen bibliotheek Almelo

Zoals aangehaald in Hoofdstuk 1 kent de openbare bibliotheek in Almelo 1 centrale vestiging en 12 afhaalpunten. In 2024 bezochten 141.118 *geregistreerde* bezoekers de vestiging. Uit de data is niet te herleiden waar de bezoekers vandaan komen en waarvoor ze de centrale vestiging van de bibliotheek bezoeken. Het is echter denkbaar dat een deel van de bezoekers woonachtig is in de omliggende wijken van de centrale vestiging en in de bibliotheek gebruik maken van de leestafel, de openbare pc's of het spreekuur van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) bezoeken

Bereik bibliotheek per wijk

Op 1 maart 2025 zijn 7052 van de 33742 huishoudens in Almelo lid van de openbare bibliotheek. Dat betekent dat net iets meer dan 20% van het totaal aantal huishoudens in Almelo is voorzien van bibliotheeklidmaatschap. Huishoudens uit de wijken, Noorderkwartier, Schelfhorst, en Windmolenbroek worden het meest bereikt. Net iets minder dan de helft van het totaal aantal huishoudens met bibliotheeklidmaatschap (46%) is woonachtig in deze drie wijken. Het bereik van de nieuwsbrief van de

bibliotheek bevestigt deels dit beeld. Zo is 41% van de ca. 2100 nieuwsbriefontvangers woonachtig in de Schelfhorst en Windmolenbroek.

Relatief gezien valt op dat het aandeel huishoudens met bibliotheeklidmaatschap ten opzichte van het totaal aantal huishoudens per wijk, het hoogst is in de wijken Windmolenbroek (27%) en Noorderkwartier (27%), gevolgd door wijken Hofkamp (23%) en Schelfhorst (22%). Deze 'penetratie' van bibliotheeklidmaatschap is het laagst in Aadorp (13%) en de wijken Binnenstad (15%), de Riet (18%), Nieuwstraat-Kwartier (16%) en Ossenkoppelerhoek (18%).

Het is belangrijk om op te merken dat deze data uitsluitend iets zeggen over het lidmaatschap, wat min of meer gelijk staat aan het gebruik van de klassieke functie van de bibliotheek: het lenen van materialen. Het zegt dus niet over de mate waarin inwoners per wijk of dorp de bibliotheek bezoeken voor andere doeleinden.

Analyse samenwerking met scholen: dBos aanpak

Naast de dienstverlening vanuit de centrale vestiging heeft de openbare bibliotheek een potentieel lokaal bereik door uitvoering van het programma de Bibliotheek *op school* (dBos). In de gemeente Almelo doen alle basisscholen, speciaal onderwijs en NT2 onderwijs mee aan dit programma. Vanuit dit programma verleent de bibliotheek Almelo reguliere dienstverlening aan deze 'dBos' scholen door collectie ter beschikking te stellen, het inzetten van een leesconsulent en trainen van leescoördinatoren en leerkrachtenteams met als doel het stimuleren van leesplezier en bevorderen van leesvaardigheden. Wat opvalt is dat de bibliotheek samenwerkt met vijftien basisscholen die een achterstandsscore zijn toebedeeld vanuit het Min.OCW. Dit maakt dat deze scholen 'extra aandacht verdienen' op basis van de door de Onderwijsinspectie getaxeerde risico's.

Acht van deze 'achterstandsscholen' hebben de samenwerking met de bibliotheek geïntensifieerd door de dBos dienstverlening en ondersteuning uit te breiden. Deze scholen zijn gevestigd in de wijken Ossenkoppelerhoek, Wierdensehoek, De Riet, Nieuwstraat-Kwartier en Sluitersveld. Op vier van deze 'achterstandsscholen' zijn eveneens afhaalpunten aanwezig waar leden van de bibliotheek, afhankelijk van de openingstijden van de basisscholen, gereserveerde media kunnen afhalen en terugbrengen.

Van de zeven 'achterstandsscholen' die *geen* gebruik maken van extra ondersteuning vanuit de bibliotheek valt op dat drie scholen gevestigd zijn in de wijk Schelfhorst. In deze wijk is ook de school met de relatief hoogste achterstand score gevestigd. Deze basisschool kent voornamelijk kinderen waarvan het Nederlands niet de moedertaal is, een zogenaamde NT2-school.

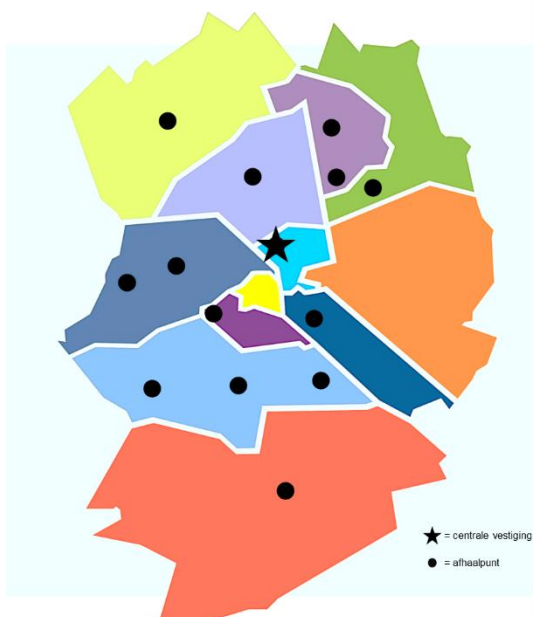
Naast afhaalpunten bij vier achterstandsscholen zijn eveneens twee van afhaalpunten gevestigd in basisscholen in de dorpen Aadorp en Bornebroek wat zorgt dat leden van de bibliotheek in deze dorpen dichtbij huis media kunnen afhalen en retourneren.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties en fysiek aanwezigheid bibliotheekwerk

De bibliotheek werkt op intensieve basis samen met welzijnsorganisatie Avedan. Medewerkers van deze organisatie zijn dagelijks aanwezig in de centrale vestiging. Zo verzorgt Avedan de organisatie van het Taalpunt in de bibliotheek en draagt het bij aan samenwerking rondom het IDO dat in de bibliotheek gevestigd is.

Rondom de programmering van culturele educatieve activiteiten werkt de bibliotheek samen met verschillende partijen zoals Kaliber KunstenschoolHof88, Tetem, Historische Kring Almelo en het Stedelijk Museum Almelo. Daarnaast ondersteunt de bibliotheek waar mogelijk bij de uitvoering van initiatieven van maatschappelijke organisaties zoals Almelo Sociaal, Armoedepact Almelo, Kom erbij Almelo en is de bibliotheek betrokken bij het Kunst Educatie Platform Almelo.

Buiten de muren van de centrale vestiging werkt de bibliotheek op structurele basis samen met diverse partijen. Met drie consultatiebureaus stimuleert de bibliotheek met het programma BoekStart het voorlezen aan kinderen. Eenzelfde initiatief is opgestart met de Heracles Foundation waarmee

Afbeelding 8 – overzicht afhaalpunten in gemeente Almelo

gezaamenlijk het project ‘Scoor een Boek’ is georganiseerd om leesplezier te stimuleren onder kinderen en volwassenen. Daarnaast zijn er structurele samenwerkingen met zorgorganisaties Aveleijn, Dementie Twente en Huize Friso. Bij laatstgenoemde partij, aanwezig in de wijk Schelfhorst, is eveneens een afhaalpunt van de bibliotheek gevestigd. In drie wijkcentra Noaberhoes (wijk Windmolenbroek), Eninver (Wierdensehoek) en De Schelf (Schelfhorst) zijn afhaalpunten van de bibliotheek gevestigd.

Alhoewel er in totaal twaalf afhaalpunten zijn (8 bij schoollocaties, 3 bij wijkcentra, 1 bij zorginstelling Huize Friso) beperkt de dienstverlening zich op deze punten enkel tot het afhalen en retourneren van media. Daarbij geldt dat 75% van deze afhaalpunten belemmeringen opwekt vanwege de beperkte openingstijden van de schoolorganisaties waarin deze zijn gevestigd. De afhaalpunten zijn zodoende in huidige organisatievorm niet in staat om volwaardige bibliotheekdienstverlening te bieden wat een

beperkende factor is voor het Almeloze bibliotheekwerk.

Op incidentele basis werkt de bibliotheek samen met diverse partijen zoals Sportbedrijf Almelo, scoutingsverenigingen, Schuldenlab Almelo, Werkplein Twente, diverse zorginstellingen en drie wijkcentra. Deze samenwerkingsverbanden zijn doorgaans gericht op het promoten van activiteiten die door deze partners worden georganiseerd of faciliteren van (gezaamenlijk) georganiseerde activiteiten. Dat maakt dat inwoners in aanraking kunnen komen met bibliotheekwerk bijvoorbeeld via de deuren of initiatieven van de partnerorganisaties.

Tegelijkertijd betekent samenwerking met partners niet per definitie een wijdverspreid dekkend netwerk van organisaties waar inwoners in aanraking kunnen komen met bibliotheekwerk. Zo zijn op de consultatiebureaus na, veel van de bibliotheekpartners nabij de bibliotheekvestiging gehuisvest. De samenwerking met Avedan vindt daarbij plaats binnen de muren van de bibliotheek.

SPUK II en potentieel bereik bibliotheekwerk in kanswijken

Bovenstaande paragraaf laat zien dat bibliotheekwerk in de huidige situatie veelal geconcentreerd plaatsvindt nabij de centrale vestiging, ondanks de aanwezigheid van afhaalpunten. Tegelijkertijd biedt SPUK II tegelijkertijd kansen voor de bibliotheek om haar fysieke netwerk uit te breiden met één of meerdere bibliotheekvoorziening(en) in combinatie met bijvoorbeeld een zorg-, onderwijs- of een wijkgebouw. Het realiseren van een nieuwe bibliotheekvoorziening binnen de kanswijk Binnenstad lijkt op voorhand niet voor de hand liggend door de aanwezigheid van de centrale bibliotheekvestiging in deze wijk. Gezien het geringe bereik van het bibliotheekwerk in deze wijk (zie paragraaf bereik bibliotheek per wijk), is een andere impuls ter promotie van bibliotheekwerk in deze wijk kansrijker.

In de overige kanswijken zijn er mogelijke opties om in combinatie met zorg-, onderwijs- of wijkgebouwen een nieuwe bibliotheekvoorziening te realiseren. Bijlage Omgevingsanalyse Almelo geeft per kanswijk een indicatie van de aanwezige potentiële samenwerkingspartners en of locaties weer. Voorbeelden hiervan zijn de zorglocaties *Hoog Schuilenburg* (Wierdensehoek), *De Koppel* (Nieuwstraat-Kwartier) en *Dimence Werk en Leercentrum* (de Riet) aanwezig. Eveneens is woonlocatie en gezondheidscentrum *Titus Brandsmahof* (Ossenkoppelerhoek) een noemenswaardige locatie net als enkele (voortgezet) onderwijsinstellingen. Het is echter de vraag in hoeverre dergelijke zorg- en schoollocaties gezien de beperkte openingstijden en focus op specialistische zorg daadwerkelijk

kansrijk zijn om een volwaardige bibliotheekvoorziening te realiseren waar *alle* vijf bibliotheektaken zoals beschreven in de WSOB uitgeoefend kunnen worden. Daarbij zou de samenwerking met de gezondheidslocaties en (voortgezet) onderwijsinstellingen opgestart moeten worden aangezien de bibliotheek op dit moment niet samenwerkt met deze instellingen.

Qua potentiële partners valt op dat de bibliotheek nog niet (structureel) samenwerkt met de tien wijkgebouwen in Almelo. Een groot gedeelte van deze wijkcentra zijn gevestigd in de gevonden kanswijken en aandachtsbuurten. Zo zijn in de kanswijken wijkcentra *de Schöppe* (de Riet), *Goossenmaat* (Nieuwstraat-Kwartier), *de Driehoek* (Ossenkoppelerhoek), *Eninver* (Wierdensehoek) aanwezig. In de aandachtsbuurten zijn wijkgebouwen *de Schelf* (nabij Drakensteyn) en *de Trefhoek* (nabij Wester Sluiterseveldlanden) actief. In deze wijkcentra, die vrijwel allemaal in beheer zijn van de gemeente, wordt in de huidige situatie in zeer beperkte mate invulling gegeven aan bibliotheekwerk. Tegelijkertijd huisvesten deze locaties wel wijkkamers van Avedan waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en zijn wijkteams van gemeente aanwezig zijn. Ook zijn diverse verenigingen en andere maatschappelijke organisaties actief binnen deze wijkgebouwen. Het realiseren van een nieuwe bibliotheekvoorziening in deze wijkcentra lijkt zodoende kansrijk. Een andere noemenswaardige kansrijke locatie is de voormalige basisschool de Hagedoorn in het Nieuwstraat-Kwartier. In deze locatie organiseert *Bewonersinitiatief de Hagedoorn* allerlei activiteiten voor en door de wijk en zijn verschillende organisaties zoals Avedan, Buurtzorg, de Klup Twente en het Leger des Heils actief. Ook is een wijkteam van de gemeente aanwezig binnen deze locatie.

Deelconclusie huidig bereik bibliotheekwerk in Almelo

Gesteld kan worden dat het huidige bibliotheekwerk in geringe mate de inwoners van Almelo bereikt. Zo heeft 1 op de 5 huishoudens een lidmaatschap, waarvan ongeveer de helft van de huishoudens met lidmaatschap woonachtig is in wijken Schelfhorst, Noorderkwartier en Windmolenbroek. Bibliotheekwerk bereikt door de dBos aanpak wel alle kinderen van basisscholen. Tegelijkertijd kan de vraag gesteld worden in hoeverre de geboden ondersteuning aansluit bij de waargenomen problematiek en hoeveelheid achterstandsscholen.

Ondanks dat inwoners wel degelijk in aanraking kunnen komen met bibliotheekwerk door de initiatieven en projecten die de bibliotheek met haar partners organiseert en of ondersteunt, kan gesteld worden dat de fysieke aanwezigheid van bibliotheekwerk rondom en nabij de centrale vestiging is georganiseerd. De 12 afhaalpunten van de bibliotheek dienen in de huidige organisatievorm niet als volwaardige verlengstukken van de bibliotheek te worden beschouwd. Eveneens werd uitbreiding van bibliotheekdienstverlening in wijkcentra en een locatie van een bewonersinitiatief in of nabij kanswijken en aandachtsbuurten als kansrijk bestempeld.

Conclusie Onderzoeksvraag 2

In dit hoofdstuk stond de volgende vraag centraal: “In hoeverre zijn er kansrijke gebieden binnen het Almelose verzorgingsgebied om te investeren in het bibliotheek-netwerk?” Aan de hand van drie deelthema’s werd het antwoord op deze vraag onderzocht.

Het eerste thema spitste zich toe op de vraag in hoeverre er investeringsmogelijkheden voorhanden zijn. Hieruit bleek dat in de aankomende jaren financiële middelen beschikbaar zijn om tot 2027 te investeren in het Almelose bibliotheeknetwerk. Hierbij geldt dat ongeveer de helft (€440.000,-) van de totale beschikbare middelen, afkomstig vanuit de SPUK II, in 2025 uitgegeven dienen te worden. De overige mogelijkheden komen voort uit de beschikbaar gestelde decentralisatie uitkeringen vanuit het Rijk ter voorbereiding van de zorgplicht.

Het tweede thema van dit hoofdstuk zoomde in op huidige maatschappelijke vraagstukken in Almelo. Er werd een beeld gevormd van de algemene maatschappelijke uitdagingen en vervolgens werd geanalyseerd in welke wijken of dorpen deze uitdagingen het meest voorkomen. Over het algemeen werd duidelijk dat het aantal huishoudens met voorzieningen in het sociaal domein sterk aanwezig is in

Almelo. Ook groeien relatief veel kinderen op in armoede en is het aandeel laaggeletterde Almeloërs groot.

Door de analyse op wijkniveau viel op dat vijf wijken op basis van vier thema's, met bijhorende indicatoren, in negatieve zin opvallen ten opzichte van de benchmark. Dit betreft de wijken **Binnenstad, de Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek** en **Wierdensehoek**. Naast deze wijken vielen de buurten Wester Sluiterseveldlanden en Drakensteyn op. Deze kanswijken en aandachtsbuurten (*Wester Sluiterseveldlanden en Drakensteyn*) zijn zodoende het meest kansrijk bevonden om te investeren in het bibliotheek-netwerk.

In het derde en laatste onderdeel werd het huidige bereik van Almelse bibliotheekwerk per wijk geanalyseerd. Ondanks de intensieve samenwerking met scholen vanuit het programma dBos en vele samenwerkingsverbanden werd geconcludeerd dat de fysieke aanwezigheid van bibliotheekwerk rondom en nabij de centrale vestiging is georganiseerd. Gesteld kan worden dat deze organisatie in geringe mate de inwoners van Almelo bereikt. Zo heeft 1 op de 5 huishoudens een lidmaatschap, waarvan ongeveer de helft van de huishoudens met lidmaatschap woonachtig is in wijken Schelfhorst en Windmolenbroek. Tegelijkertijd zijn er kansen gevonden voor uitbreiding van bibliotheekdienstverlening in wijkcentra die aanwezig zijn in of nabij kanswijken en aandachtsbuurten. Dit vanwege de beperkte invulling en bereik van de huidige bibliotheekdienstverlening en de aanwezigheid van maatschappelijk partners in de wijkcentra.

Samenvatting onderzoek en aanbevelingen

In dit onderzoek stonden twee vragen centraal. Ten eerste werd impact van een aanstaande wetswijziging van de WSOB geëvalueerd en op basis van richtinggevende kaders de huidige invulling van het bibliotheekwerk in Almelo geanalyseerd. Ten tweede werden kansen en kansrijke gebieden voor investeringen in het Almelo'se bibliotheekwerk uiteengezet.

Uit het eerste hoofdstuk kwam naar voren dat de gemeente Almelo na een definitieve doorvoering van het huidige wetswijzigingsvoorstel door de introductie van een zorgplicht, verantwoordelijk wordt voor het opstellen van een meerjarenvisie op het gemeentelijke bibliotheeknetwerk en het faciliteren van ten minste één vestiging binnen de gemeentegrenzen.

Aan de hand van kwantitatieve normen afkomstig uit een richtinggevend kader voor gemeentes en bibliotheken is geanalyseerd of hoeverre inwoners van de gemeente Almelo gegarandeerd toegang hebben tot een volwaardige bibliotheekvoorziening. Op basis van deze toepassing is gesteld dat er in Almelo verbetering nodig is met betrekking tot de nodig geachte capaciteit en voorzieningen om de invulling van het bibliotheekwerk te waarborgen.

In het tweede hoofdstuk werden de vijf kanswijken (*Binnenstad, de Riet, Nieuwstraat-Kwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek*) en twee aandachtsbuurten (*Wester Sluiterseveldlanden en Drakensteyn*) als het meest kansrijk bevonden om te investeren in het bibliotheekwerk. Op basis van het huidige bereik -en de samenwerkingspartners van de bibliotheek, zijn wijkcentra in- en nabij de vijf kanswijken en twee aandachtsbuurten als kansrijke investeringslocaties aangemerkt om het bibliotheeknetwerk en dienstverlening aldaar te versterken.

Op basis van de conclusies van beide onderzoeksvragen die in dit uitgevoerde onderzoek aan bod zijn gekomen, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. **Start in 2025 met het formuleren van een gezamenlijke ambitie ten opzichte van volwaardig bibliotheekwerk in Almelo**

In Hoofdstuk 1 werd gevonden dat gemeentes vanaf 2027 vanuit de aanstaande zorgplicht verantwoordelijk worden voor het opstellen van een gezamenlijke meerjarenvisie op het garanderen van toegankelijk en volwaardig bibliotheekwerk. Waar het gehanteerde richtinggevend concept kader de gemeente Almelo en openbare bibliotheek als hulpmiddel kan ondersteunen in het definiëren van de begrippen *garantie* en *toegankelijkheid*, geldt dit in beperkte mate voor het definiëren van hoe een *volwaardige* bibliotheekvoorziening in Almelo bijdraagt aan de lokale uitdagingen en of ambities.

Tegelijkertijd zijn diverse ontwikkelingen gaande waarvan de betrokken uitvoerende partijen gezamenlijk licht kunnen schijnen op dit thema. Denk dan aan de partijen die op dit moment bezig zijn met een nieuwe Erfgoed en Cultuurvisie van de gemeente Almelo, de realisatie van het bibliotheekprogramma Toekomstkracht en de uitvoering van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid en Actieplan Sociaal Domein.

2. **Benut de potentie van bestaande wijkcentra om door te groeien naar volwaardige satellietlocaties van de bibliotheek**

In de in Hoofdstuk 2 gevonden **kanswijken** en **aandachtsbuurten** zijn wijkcentra aanwezig die kunnen dienen als logische en laagdrempelige plekken voor bibliotheekactiviteiten. Enkele van deze wijkcentra dienen nu als afhaalpunt alleen zijn (nog) niet voldoende toegerust om te fungeren als volwaardige bibliotheekvoorziening.

Gezien de noodzaak om SPUK II gelden in 2025 te investeren, is het aan te bevelen om te investeren in één of meerdere wijkcentra nabij de kanswijken zodat deze locatie(s) een volwaardige bijdrage leveren aan het bibliotheekwerk conform de bibliotheektaken zoals deze zijn vastgelegd in de WSOB. Deze investeringen kunnen variëren van realiseren van leesfaciliteiten en ontmoetingsmogelijkheden

tot aan programmering rondom leesbevordering, digitale vaardigheden en of stimuleren van kunst en cultuur.

3. Investeer in een wijkgerichte bibliotheekwerk-methodiek

Uit het onderzoek blijkt dat de huidige centrale bibliotheekvoorziening een beperkt bereik heeft in omliggende wijken. Aanbevolen wordt om naast in een nieuwe bibliotheekvoorziening, te investeren in een methodiek waarin de verbinding wordt gezocht met bestaande gemeenschappen en verenigingen binnen de wijken. Door in te spelen op lokale behoeften en door gebruik te maken van aanwezige kennis, netwerken en initiatieven kunnen bibliotheekactiviteiten beter aansluiten bij het dagelijks leven van bewoners. Hierdoor vergroot de bibliotheek haar zichtbaarheid, relevantie én bereik.

4. Voer vervolgonderzoek uit naar de effecten van de dBos-aanpak in Almelo

Ondanks de volledige dekking in het primaire onderwijs met het programma dBos, is in Almelo echter nog relatief weinig bekend over de lokale effectiviteit van deze aanpak in diverse wijken en scholen. Een verdiepend en locatiegericht vervolgonderzoek wordt aanbevolen om de opbrengsten van de huidige implementaties te analyseren en om inzichten te verkrijgen in hoe deze aanpak het beste kan worden toegespitst op de specifieke context van Almelo. Dit biedt ook handvatten voor toekomstige samenwerking tussen bibliotheken en onderwijsinstellingen.

5. Investeer niet alleen in gebouwen maar ook in mensen en bereik van bibliotheekwerk

De aanwezigheid van een vestiging lijkt aldus dit onderzoek niet garant te staan voor een breed bereik. Zo werd gevonden dat 1 op de 5 huishoudens wordt bereikt door het huidige bibliotheekwerk en dat dit bereik met name geconcentreerd is in de wijken Schelfhorst en Windmolenbroek. Aanbevolen wordt om – naast fysieke uitbreiding – te investeren in de capaciteit en formatie van de bibliotheekorganisatie. Een flexibele, verbindende en goed toegeruste bibliotheekorganisatie is beter in staat om in te spelen op wijkbehoeften en actief verbinding te maken met bewoners, verenigingen, gemeenschappen en bestaande netwerken. Dit vraagt om investeringen in personeel, deskundigheidsbevordering en verankering van samenwerking met lokale partners.

Beperkingen van dit onderzoek

Hoewel dit onderzoek inzichten biedt in impact van de aanstaande wijziging van de bibliotheekwet en het potentieel van investeringen in bibliotheekvoorzieningen binnen de gemeente Almelo, is het belangrijk om stil te staan bij een aantal beperkingen van dit onderzoek die van invloed zijn op de duiding en toepasbaarheid van de bevindingen.

Allereerst vond dit onderzoek plaats tijdens de consultatieperiode van de voorgenomen wetswijziging van de WSOB. Dit betekent dat er is gewerkt met de kennis en voorgestelde wettelijke richtlijnen die op dat moment beschikbaar waren. Deze voorgestelde richtlijnen kunnen, afhankelijk van de uiteindelijke besluitvorming, anders uitpakken dan nu voorzien.

Daarnaast is voor de analyse een richtinggevend normenkader gebruikt dat in 2025 nader uitgewerkt wordt door de KWINK Groep. Hoewel het gehanteerde analysemodel in huidige vorm waardevolle handvatten biedt voor de analyse van bibliotheekwerk binnen gemeentelijke context, is het mogelijk dat toekomstige aanpassingen aan het model — bijvoorbeeld toevoeging van andere indicatoren of gewijzigde weging — tot nieuwe inzichten kunnen leiden.

Gezien de ontwikkelingen rondom de wetswijziging en de ontwikkeling van een richtinggevend kader door de KWINK Groep is het daarom aan te bevelen om de gepresenteerde uitkomsten in Hoofdstuk 1 te verifiëren aan de hand van de definitieve wetswijziging en eventueel herijkt richtinggevend kader.

De data-analyse richtte zich op het identificeren van kansrijke gebieden binnen de gemeente op wijk- en dorpsniveau. Hierbij is een algemeen beeld gevormd van sociaaleconomische, demografische en

geografische kenmerken die relevant zijn voor bibliotheekdienstverlening. Deze aanpak laat echter geen ruimte voor het in kaart brengen van individuele gevallen of microniveau variaties. Er kan dus geen uitspraak worden gedaan over de precieze behoeften of omstandigheden van specifieke bewoners of adressen binnen deze gebieden.

Ten slotte zijn binnen dit onderzoek kansrijke zorg-, onderwijs- en wijkgebouwen als potentiële partners door uitvoeren van *deskresearch* gevonden. Geen van genoemde instellingen en of locaties zijn tijdens dit onderzoek geconsulteerd over de mate waarin (uitbreiding van) samenwerking gewenst en of haalbaar is. Deze consultatie viel buiten scope van dit onderzoek. Het wordt aanbevolen te onderzoeken in hoeverre het realiseren van een bibliotheekvoorziening in combinatie met deze locaties en instellingen gewenst, realistisch en haalbaar is.

Er is daarom eveneens geen financiële haalbaarheidsanalyse uitgevoerd met betrekking tot de uitbreiding van bibliotheekvoorzieningen. Niettemin dient erkend te worden dat deze (financiële) randvoorwaarden van invloed kunnen zijn op de praktische realisatie en de continuering van investeringen in het bibliotheekwerk, bijvoorbeeld in het kader van SPUK II. Verdere besluitvorming over (structurele) investeringen vraagt daarom om aanvullende financiële en beleidsmatige afwegingen.

Bronnen en Bijlagen

Bibliotheeknetwerk, 'De maatschappelijke waarde en effecten van bibliotheken'. Te bereiken via www.bibliotheeknetwerk.nl/artikel/de-maatschappelijke-waarde-en-effecten-van-bibliotheken - geraadpleegd op 15-3-2025

Buurtatlas.nl

Geletterdheidinzicht.nl, 'Dashboard Laaggeletterdheid' – www.geletterdheidinzicht.nl/dashboard

Gemeente Almelo, 'Wijkkompas'

Kennispunt Twente, 'Almelo in Cijfers'

Kennispunt Twente, 'Buurt Barometer Almelo'

Motie Mohandis.

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/plenaire_vergaderingen/details/activiteit?id=2022A05921 en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32820-474.pdf>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2024, 'Wetsvoorstel wijziging WSOB – Concept Internetconsultatie – toegankelijk via Overheid.nl. Geraadpleegd op 1-2-2025

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. *Buurtatlas*. Toegankelijk via: <https://buurtatlas.vzinfo.nl/#home>

Rijksoverheid, 'Maatregelen voor meer en betere bibliotheken'. Te bereiken via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/lezen-en-bibliotheken/openbare-bibliotheken> - geraadpleegd op 18-3-2025

Rijnbrink. Cultuur Overijssel in kaart. (<https://cultuureducatieoverijssel.nl/cultureel-overijssel-in-kaart/>)

Stichting Lezen en Schrijven (2017) 'Preventie door Interventie – literatuurstudie naar lees- en schrijfachterstanden bij kinderen en jongeren'

Stichting Openbare Bibliotheek Almelo en Hof88 (OBATH88)

Vereniging Nederlandse Gemeenten. 'Internetconsultatie Wet tot wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen'

Vereniging Openbare Bibliotheken (2024), *Informatiebrief financieringsstromen september 2024*.

Vereniging Openbare Bibliotheken (2024), *Notitie Normenkader Bibliotheken*

Vrije Universiteit Amsterdam, *Digitale geletterdheid in de bibliotheek: Bevordering van digitale inclusie en participatie* (2022)

Waarstaatjegemeente.nl (2024) '%Huishoudens met een voorziening in sociaal domein (t.o.v. totaal aantal huishoudens)

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Toegankelijk via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035878/2022-07-01>

Bijlage 1: Presentatie Normenkader VOB

Bijlage 2: Omgevingsanalyse Almelo

Colofon

Tekst en ontwerp
Rijnbrink

Rijnbrink

Hunneperkade 70
7418 BT Deventer
Postbus 352
7400 AJ Deventer
088 19 70 306

Rijnbrink

rijnbrink.nl

Rijnbrink

De wijk in!

Visie en uitvoeringsplan wijkgerichte voorzieningen en programmering Bibliotheek Almelo en Gemeente Almelo

Juni/augustus 2025

Gemeente Almelo: Evelien van Rijswijk, Mirjam ten Voorde

Bibliotheek Almelo: Joris Kemps, Hester Roelofs, Rob van Hoogen, Gert van Weeghel

Rijnbrink: Annemiek Ferket, Mark Deckers

Inhoud

01

Aanleiding

02

De wijk in! Visie op spreiding
bibliotheekvoorzieningen in Almelo

03

Dienstverleningsmodel en locatiekeuze

04

Planning en organisatie

05

Financiering

Aanleiding

Aanleiding

Onderzoeksrapport Van wet naar wijk

In het voorjaar 2025 deed Rijnbrink in opdracht van de stichting Openbare Bibliotheek Almelo en theater Hof 88 en de gemeente Almelo onderzoek naar de implicaties van de aanstaande wijziging van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (WSOB) en de kansrijke investeringsgebieden. In het rapport 'Van Wet naar Wijk – onderzoek naar invulling van bibliotheekwerk in Almelo' wordt aangegeven dat het goed is een ambitie te ontwikkelen op het bibliotheekwerk in Almelo waarbij nadrukkelijk wordt gewerkt vanuit een wijkgerichte aanpak en aangesloten wordt bij bestaande wijkcentra als basis voor nieuwe voorzieningen.

Dit rapport ging ook in op mogelijke kansrijke gebieden voor die voorziening en de keuze van de locatie(s). En daar is enige haast bij. De gemeente en bibliotheek hebben in december 2023 extra Rijksmiddelen aangevraagd voor een extra bibliotheekvoorziening en deze is in maart 2024 toegekend. Voor eind 2025 moeten deze middelen besteed zijn en moet er één nieuwe bibliotheekvoorziening geopend zijn.

Menselijke hulp altijd dichtbij

In den lande zien we dat de bibliotheek steeds vaker in zijn brede functie wordt ingezet en dat nabijheid van menselijke hulp voor tal van vragen van grote waarde wordt geacht. De wetswijziging die naar verwachting in 2026 effectief wordt, levert een zorgplicht op de voor de gemeente waarbij een gemeentelijk meerjarenplan moet worden opgesteld en waarbij minimaal één bibliotheek in elke gemeente aanwezig moet zijn. Daarnaast geeft VNG een handreiking mee waarin ook aanvullende kenmerken worden meegegeven als aantal locaties per gemeente, aantal openingsuren en een richtlijn voor een gezonde financiering.

Van idee naar uitvoering

Voor deze ontwikkeling ontvangen gemeenten – naast de eerder aangevraagde incidentele middelen – ook structurele middelen via een decentralisatieuitkering in 2025 en 2026 en een structureel bedrag in het gemeentefonds vanaf 2027. Het gaat in Almelo met ingang van 2027 om een structurele bijdrage van € 219.235 per jaar die uitgekeerd wordt met de bedoeling om te investeren in versterking van het bibliotheekwerk.

In deze notitie maken we een start met de ambitie voor Almelo en geven we een invulling van hoe het spreidingsbeleid versterkt kan worden met twee extra wijkvoorzieningen en hoe de centrale voorziening ook beter kan worden ingezet als wijkvoorziening voor de binnenstad. Daarnaast willen we inzetten op een meer wijkgerichte programmering, ook buiten de bibliotheek.

Dit alles voorzien van een planning, investeringsbegroting en exploitatiebegroting. Het plan voorziet in een snelle opening van één voorziening zodat voldaan wordt aan de eisen van de aangevraagde Rijksmiddelen.

De wijk in!

Visie op spreiding bibliotheekvoorzieningen in Almelo

Visie op spreiding: Huidig model

Bibliotheek Almelo kent – in vergelijking met andere stedelijke gemeenten een beperkt spreidingsmodel. Door bezuinigingen in het verleden moest gekozen worden voor centralisatie met één voorziening in de binnenstad. Daar vinden zowel de klassieke uitleentaken plaats als alle programma's.

In de gemeente Almelo zijn haal- en brengpunten van de bibliotheek. Via de website kun je bestellen en je materialen afhalen bij de haal- en brengpunten.

Naast de fysieke voorziening werkt de Bibliotheek Almelo samen met het onderwijs (PO en VO). Er worden schoolbibliotheken aangeboden met professionele ondersteuning van de onderwijsteams. Het onderwijs betaalt zelf mee aan deze voorziening.

Voor iedereen die niet zelf gebruik kan maken van de bibliotheek bestaat een boek-aan-huis-voorziening. Vrijwilligers komen dan de materialen brengen en halen die je zelf graag wilt hebben.

Visie op spreiding: Toekomstig model

Een sterke en weerbare samenleving vraagt om een programmatische aanpak dicht bij de inwoners. De sterke groei van programma's van de bibliotheek (taal, digitaal, geld en gezondheid) sluiten daarbij aan. De bibliotheek biedt bijna al deze programma's niet zelfstandig aan maar vaak met partners en vrijwilligers.

Deze programma's vragen om een meer wijkgerichte aanpak. We willen daarom twee lagen in het spreidingsbeleid toevoegen: wijkvoorzieningen en wijkgerichte programmering. Daarnaast zullen we de dienstverlening van de centrale bibliotheek ook meer als wijkvoorziening voor de wijk 'Binnenstad' vormgeven.

Met de extra investeringsmiddelen van het Rijk willen we twee wijkvoorzieningen openen in bestaande wijkcentra. Daarnaast willen we programmering opzetten waaraan ook buiten de bibliotheek invulling kan worden gegeven.

Dienstverleningsmodel en locatiekeuze

Van visie naar uitvoering

Dienstverleningsmodel: Op te leveren onderdelen

De inpassing van de nieuwe visie op spreiding vraagt de ontwikkeling van drie onderdelen. Het meest in het oog springende is de realisatie van de twee wijkvoorzieningen.

Daarnaast moet er een wijkgerichte programmering ontstaan. Deze wijkgerichte programmering moet dicht bij inwoners plaats kunnen vinden en zal dus op meer plekken dan thans moeten plaatsvinden. Deze programmering moet ontstaan door samenwerking met professionele en vrijwillige partnerorganisaties.

Het derde blok bestaat uit de aanpassing van de centrale bibliotheek met een ontwikkelplein en een wijkfunctie. In de afgelopen jaren is het aantal activiteiten dat zich richt op basisvaardigheden van inwoners al uitgebreid. Daarbij gaat het dan vooral om taal- en digitale vaardigheden. Samen met partners willen we dat aanbod verbreden. De wijkgerichte functie moet echter beter worden uitgewerkt alsmede meer aandacht voor het bereiken van inwoners in de binnenstad. De wijkfunctie gaat dus specifieke aandacht krijgen binnen de centrale bibliotheek.

Blok 1: Realisatie van twee wijkvoorzieningen

Overleg met partners
Inrichting
Start dienstverlening

Blok 2: Realisatie wijkgerichte programmering

Overleg met partners
Afstemming inrichting programmering
Afstemming mogelijke locaties
Afstemming communicatie
Start dienstverlening

Blok 3: Aanpassing centrale bibliotheek aan wijkfunctie en ontwikkelplein

Dit onderdeel loopt al vanuit een andere lijn van de bibliotheek. We zorgen dat er ook in de centrale bibliotheek een wijkgerichte programmering komt en dat er voldoende aandacht is voor het bereiken van mensen in de wijk.

Dienstverleningsmodel: Wijkvoorziening

Hieronder geven we aan hoe het dienstverleningsmodel er in grote lijnen uit moet zien voor een wijkvoorziening. We onderscheiden daarbij naast de werkelijke dienstverlening ook de randvoorwaarden, de samenwerking en de eisen aan locatie.

Dienstverlening

- Collectie: Klein en passend bij karakter wijk
- Programma: Taal, digitaal, geld en gezondheid – informatiepunt Digitale Overheid / taalhuis
- Jeugdactiviteiten: Met creatieve culturele manieren van leren
- Bemensing: Mix van professioneel en vrijwillig. Bibliotheek en partners.

Randvoorwaarden

- Vrij en gratis toegankelijk
- Bestaande ontmoetingsplek voor de wijk
- Passend bij wijkwerk en waar mogelijk aansluitend op onderwijs
- Menselijk: eerst vertrouwen dan bouwen
- Niet stand-alone, altijd samen met partners en vrijwilligers.

Samenwerking

- Wijkteam
- Wijkregisseurs
- Avedan
- Onderwijs
- Kaliber Kunstenschool
- Praktijkondersteuners
- Consultatiebureaus
- Vluchtelingenwerk
- Seniorweb
- Juridisch loket
- OV-sprekkuur
- Kerk- en moskeewerk
- Sportbedrijf
- Woningcorporaties

Locatie

- Bestaande locatie
- Beschikbaar en betaalbaar
- Aansluiten op de voorkeur van onderzoek 'Van wet naar wijk'
- Voldoende geografische spreiding tussen de twee voorzieningen.
- Locatie moet ook versterkt worden door komst bibliotheekvoorziening.

Locatiekeuze

Op basis van voorgaande lijst van voorwaarden voor de locatie, komen twee locaties als meest geschikt naar voren: De Driehoek en De Schelf. Daarnaast is de derde locatie die aandacht vraagt de centrale bibliotheek die ook een meer wijkgerichte aanpak zal gaan kennen. De nieuwe locaties

passen bij de voorkeur van het onderzoek 'Van wet naar wijk', bieden voldoende geografische spreiding. Beide locaties bieden op korte termijn ook ruimtelijke mogelijkheden.

Centrale

Locatie:

- Kanswijk Binnenstad

(Bestaande) partners:

- Avedan Welzijn
- Almelo Sociaal
- SeniorWeb Almelo (bibliotheek Almelo is leslocatie en coördineert de activiteiten)
- Gemeente Almelo
- ROC van Twente (samenwerking binnen het Taalpunt)

Ruimtelijk:

- Ruimtelijk al ingericht maar vraagt vooral inpassing van wijkgerichte programmering en bereik. Inpassen in ontwikkeling van Ontwikkelplein samen met partners.

Beschikbaarheid:

- Inpasbaar na inrichting wijkvoorziening

De Driehoek

Locatie:

- Kanswijk Ossenkoppelerhoek, uitstraling naar Windmolenbroek, De Riet en Nieuwstraatkwartier

Reeds aanwezige partners:

- Wijkteam gemeente
- Wijkkamer en taalpunt Avedan
- Diverse verenigingen

Programmering

- Bestaande programmering in de Driehoek kan goed versterkt worden met programmering van de bibliotheek en kent een logische verbinding.

Ruimtelijk en beschikbaarheid:

- 40 m2 open in de wijkvoorziening
- Per direct beschikbaar

De Schelf

Locatie:

- Nabij aandachtsbuurt Drakensteyn
- Nabij wijkwinkelcentrum
- Hier is al een afhaalpunt

Reeds aanwezige partners:

- Peuteropvang
- VSO de Brug
- Wijkkamer Avedan
- Avedan
- Gemeente (inloopspreekuur zorg)
- Diverse verenigingen

Programmering

- Bestaande programmering in de Schelf kan goed versterkt worden met programmering van de bibliotheek en kent een logische verbinding.

Ruimtelijk en beschikbaarheid:

- 150 m2 open in de wijkvoorziening
- Vanaf najaar 2025 beschikbaar

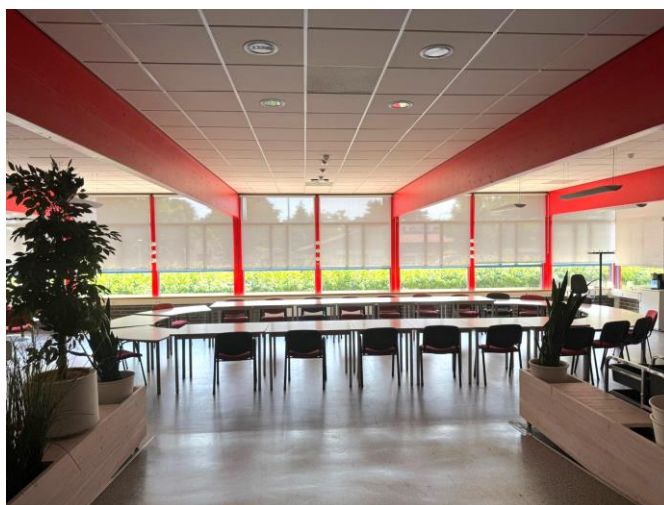
Beeld van nieuwe locaties

Om een beeld te schetsen van de plek, laten we zien welke mogelijkheden de gemeente ziet binnen de twee aangegeven wijklocaties.

De Driehoek

Het gaat om een beperkte open ruimte van ongeveer 40 m² die ingericht kan worden als bibliotheekvoorziening binnen de wijkvoorziening. Openstelling kan deels professioneel, deels onbemand tijdens alle openingstijden van de Driehoek. Voor cursussen en activiteiten kan gebruik gemaakt worden van andere ruimtes van de Driehoek.

De Schelf

Het gaat om een open ruimte van ongeveer 150 m² die ingericht kan worden als bibliotheekvoorziening binnen de wijkvoorziening. Er is een klein kantoor (30 m²) annex spreekkamer aanwezig.

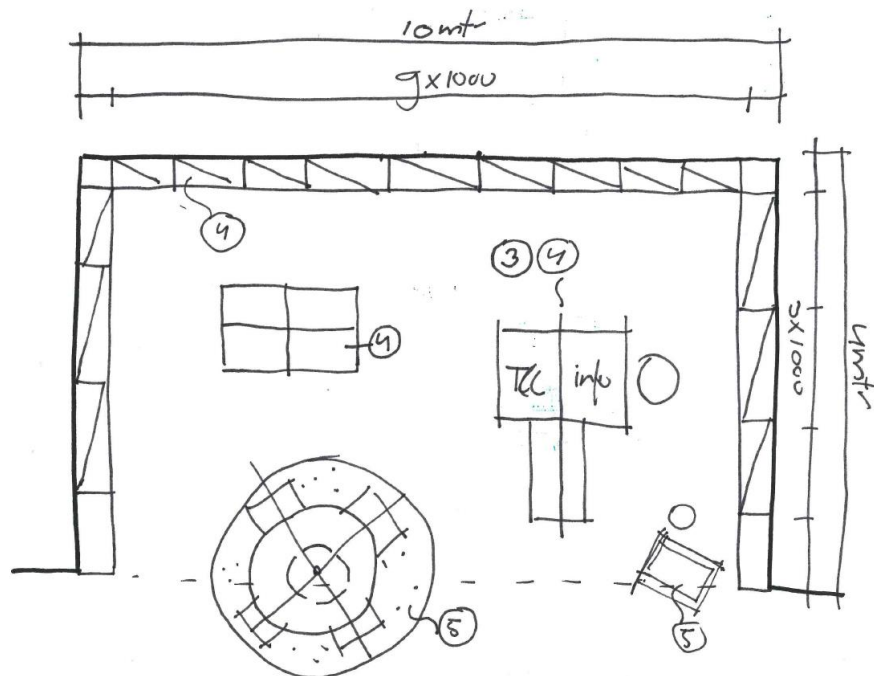
Ook hier kan openstelling gedurende alle openingstijden van het wijkcentrum aan de orde zijn met professionele bibliotheekmedewerkers gedurende een deel van de openingsuren. Voor cursussen en activiteiten kan gebruik worden gemaakt van andere ruimtes van de Schelf.

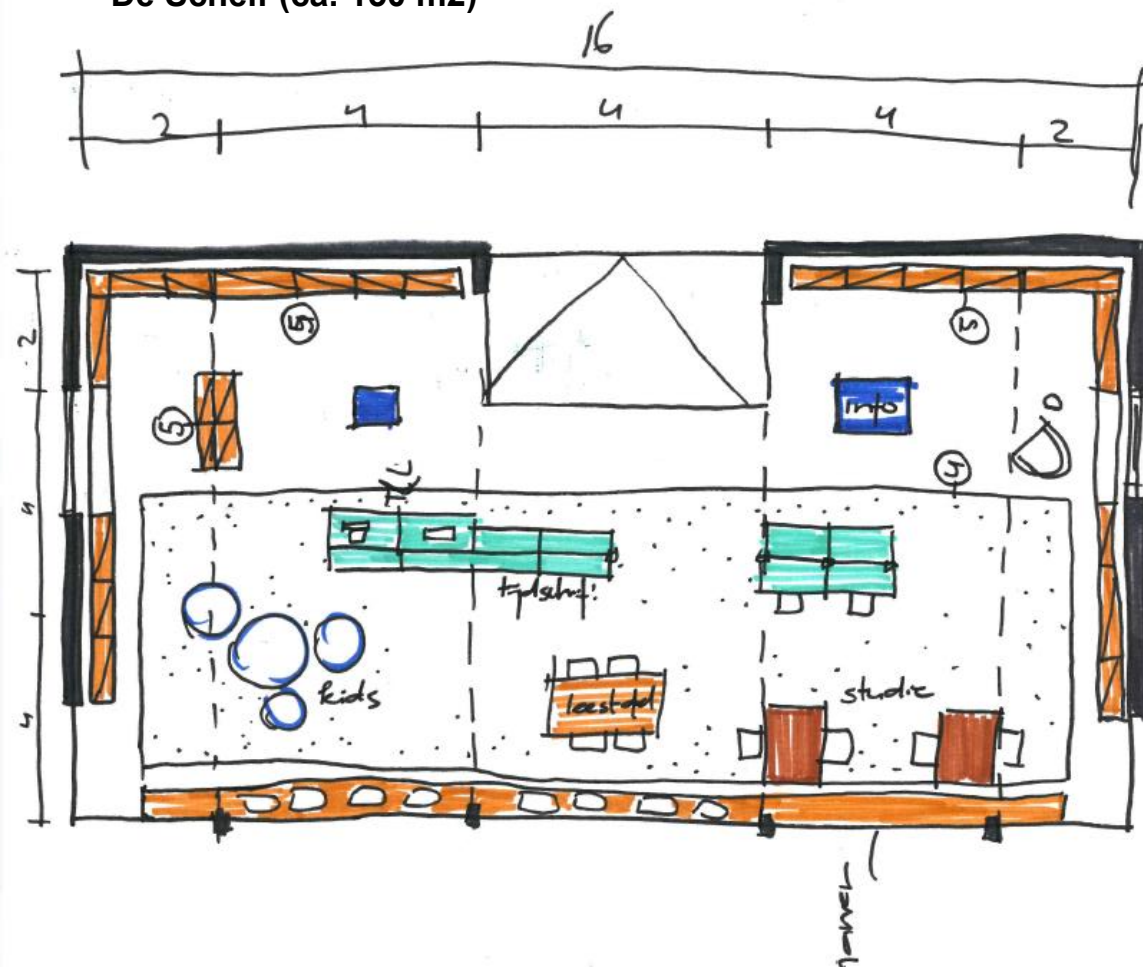
Inrichtingsschetsen

In de voorbereiding zijn door de inrichter van de bibliotheek ook al enkele concept-schetsen gemaakt voor de inrichting. De inrichtingskosten zijn verwerkt in de begroting die aan het eind van deze notitie beschikbaar is.

De Driehoek (ca. 40 m²)

De Schelf (ca. 150 m²)

Dienstverleningsmodel: Wijkprogrammering

De wijkprogrammering kent geen vaste locatie maar zal ‘zwerven’ door de stad op meerdere locaties. We willen daarmee een laagdrempelig programma bieden voor inwoners in de hele gemeente. Deze aanpak zal aansluiten bij het herontwerp sociaal domein en bij de cultuur- en erfgoedvisie om wijken een

programma te bieden. Uitgangspunt is tot slot dat het programma versterkend en samenhangend moet zijn met programma’s van partners en het liefst gezamenlijk aangeboden wordt waar dit passend is.

Dienstverlening

Samen met wijkteam, wijkregisseurs, partners en inwoners wordt gedacht aan programmering op gebied van:

- Taal / rekenen
- Digitaal
- Gezondheid
- Financiën
- Ontmoeting

Samenwerking

Samenwerking is denkbaar met o.a.:

- Wijkwerk
- Avedan
- Onderwijs
- Vluchtelingenwerk
- Seniorweb
- Kerk- en moskeewerk

Locatie

- Openbare locatie die als huiskamer van de wijk is te typeren
- Voldoende geografische spreiding met nadruk op kanswijken

Randvoorwaarden

- Vrij en gratis toegankelijk
- Passend bij wijkwerk en waar mogelijk aansluitend op onderwijs
- Menselijk: eerst vertrouwen dan bouwen
- Gezamenlijk: partners maken samen programma.

Samenvatting

Met dit plan geven we invulling aan een stevige wijkgerichte aanpak. Daarbij zien we een huiskamerfunctie waar ruimte is om te ontmoeten, om te leren en voor menselijke hulp. De wijkbibliothecaris is in dit alles een essentiële spil die gemeenschapsgericht werkt.

Waar nodig maakt de bibliotheek zich mobiel en trekt de wijk in met spreekuren, cursussen en activiteiten voor jong en oud.

Dit alles uiteraard samen met partners en inwoners samen.

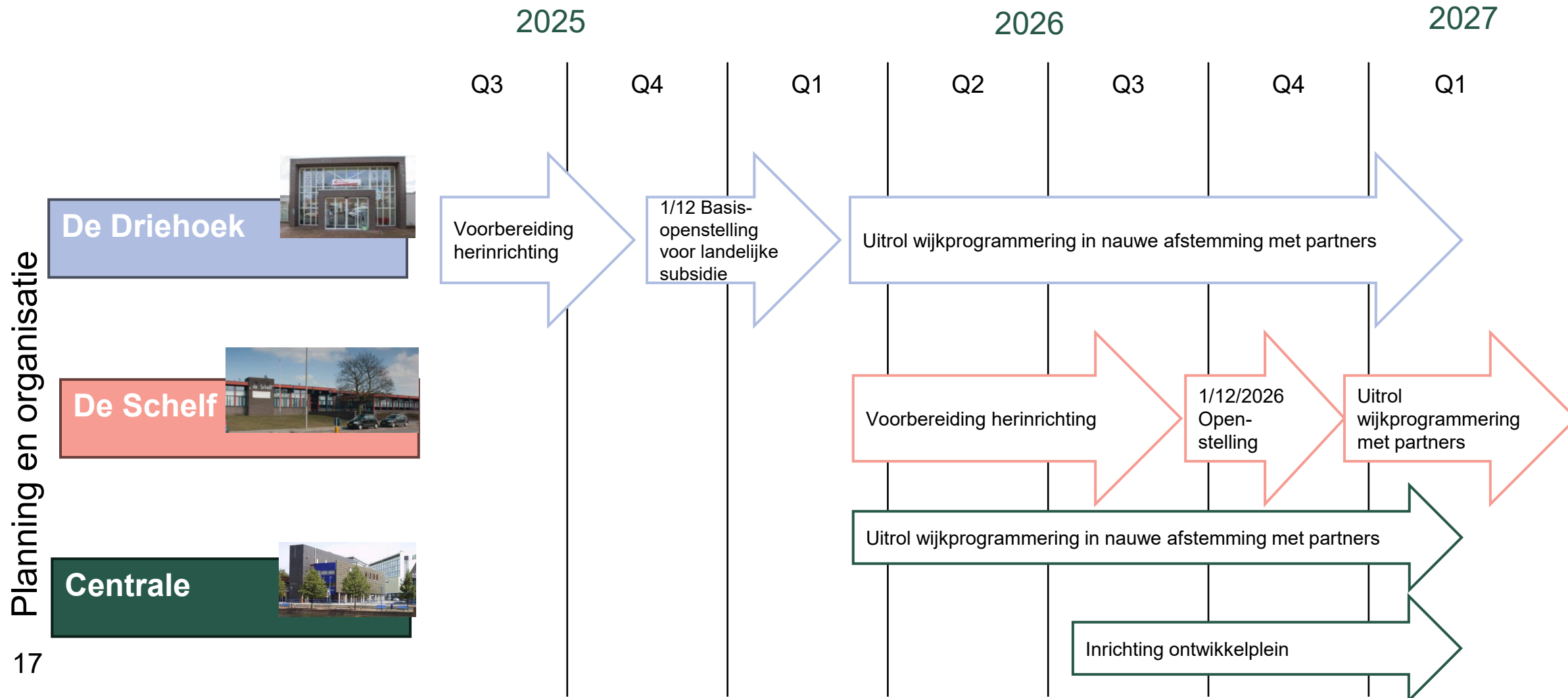
Planning en organisatie

Van één wijkvoorziening naar inpassing van de hele visie op spreidingsbeleid

Planning

De planning wordt ingegeven door een aantal factoren. Op de eerste plaats dwingt de aangevraagde landelijke subsidie tot openstelling van één bibliotheekvoorziening voor 31 december 2025. Er moet rekening worden gehouden met het inregelen van programmering samen met partners zodat

men gezamenlijk succesvol kan zijn. Daarnaast moet de planning in te passen zijn in de beschikbare middelen. Dit laat openstelling van De Schelf pas toe aan het eind van 2026.

Organisatie

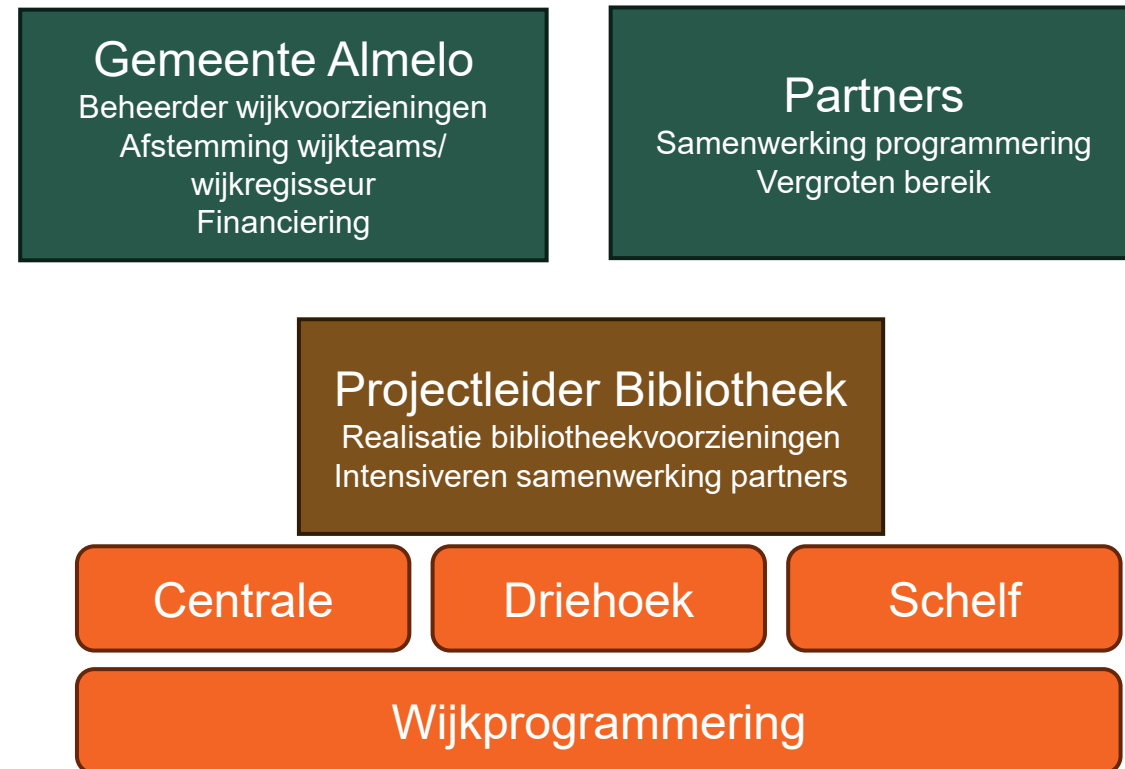
Het programma ‘De wijk in’ is een majeure operatie voor de bibliotheek. Naast twee nieuwe voorzieningen en aanpassingen in de centrale bibliotheek is ook de opbouw en versterking van een wijkprogrammering noodzakelijk.

Daarnaast vraagt de realisatie ook tempo. De bibliotheek stelt daarom een projectleider aan om extra capaciteit te creëren voor de implementatie. In eerste aanleg zal deze projectleider tot 1 juli 2026 nodig zijn. Daarna moeten de verschillende onderdelen in de bestaande bibliotheekorganisatie ingepast worden.

De projectleider zal, namens de directeur-bestuurder van de bibliotheek, het schakelpunt worden met zowel de gemeente als partners. Daarbij moet opgemerkt dat er met vele partners natuurlijk al prima contacten zijn. Maar met name in de verbinding met buurtverenigingen en wijkinitiatieven zal het nodige geïnvesteerd moeten worden.

Ook communicatie zal een belangrijk aandachtspunt zijn. Er moeten effectieve manieren gevonden worden om voldoende bereik te krijgen.

Tot slot is financiering een aandachtspunt. De snelle realisatie van dit plan is gebaat bij een snelle beschikbaarstelling van de incidentele middelen van het rijk aan de bibliotheek. De gemeente waarborgt hiermee dat de middelen verplicht zijn voor de subsidie, en de bibliotheek kan dan de nodige investeringen doen om ervoor te zorgen dat de eerste nieuwe wijkvoorziening nog in 2025, conform de aangevraagde landelijke subsidie, kan starten.

Financiering

Van incidentele middelen naar structurele inpassing

Financiering

Van landelijke aanvraag naar lokale uitvoering

In het collegevoorstel van 12 december 2023 voor de ‘eenmalige specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening’ heeft het college akkoord gegeven op het doen van een aanvraag voor versterking van het bibliotheekwerk in Almelo. Deze aanvraag levert de verplichting op om uiterlijk 31 december één nieuwe bibliotheekvoorziening te openen die minimaal 15 uur per week met professionele bezetting geopend is. Dit voorstel voldoet ruimschoots aan deze eis. Belangrijke voorwaarde is wel dat de gemeente deze middelen zo snel mogelijk ter beschikking stelt aan de bibliotheek zodat realisatie in 2025 nog kan plaats vinden. Als de middelen beschikt zijn aan de bibliotheek, heeft de bibliotheek nog de ruimte om de middelen ook na 31 december 2025 te verantwoorden.

In genoemde collegevoorstel is ook aangegeven op welke wijze cofinanciering zou plaats vinden. Ook deze middelen zijn in de begroting meegenomen.

Bestaande middelen en nieuwe rijksmiddelen

De wijkprogrammering willen we inpassen binnen de bestaande middelen van de bibliotheek. Het gaat hier vooral om versterking van samenwerking met partners. Daarnaast zal er sprake zijn van verplaatsing van sommige activiteiten die nu binnen de bibliotheek gebeuren naar wijklocaties buiten de bibliotheek.

De inpassing van de twee nieuwe bibliotheekvoorzieningen vragen om extra structurele middelen. Deze passen binnen de extra rijksmiddelen die de gemeente ontvangt in het kader van de zorgplicht van

gemeenten voor bibliotheekwerk en de versterking van bibliotheekwerk. In dit voorstel is ervan uitgegaan dat deze middelen vanaf 2027 ook worden ingezet door de gemeente Almelo voor het bibliotheekwerk. Het jaar 2026 wordt nog overbrugd met de aangevraagde incidentele middelen.

Sluitende meerjarenbegroting voor twee voorzieningen

Op basis van deze kaders is een meerjarenbegroting opgesteld om deze twee nieuwe voorzieningen en de wijkgerichte aanpak in te passen in de bestaande financiering van de bibliotheek. We wijzen erop dat we er daarbij vanuit zijn gegaan van gelijkblijvende basisfinanciering voor de bibliotheek voor de komende jaren en de rijksmiddelen voor versterking van bibliotheekwerk die beschikbaar komen.

Op de volgende pagina's treft u de meerjarenbegroting aan. De gemeente heeft de verplichting de SPUK-middelen te besteden voor 31 december 2025 en voldoet aan deze verplichting door de middelen te beschikken aan de bibliotheek en de bibliotheek opdracht te geven voor 31 december 2025 een eerste nieuwe voorziening te openen. De bibliotheek heeft na beschikking door de gemeente vervolgens de ruimte om deze middelen ook na 31 december 2025 in te zetten.

Meerjarenbegroting

		2025	2026	2027	2028
	Baten				
1	Subsidie OCW	€ 76.000	€ 364.000		
2	Cofinanciering gemeente OCW-subsidie	€ 7.500	€ 7.500		
3	Cofinanciering gemeente toekomstkracht/provincie	€ 47.500			
4	Cofinanciering eigen uren	€ 27.500	€ 20.000		
5	Exploitatiesubsidie gemeente voortvloeiend uit extra rijksmiddelen			€ 219.235	€ 219.235
6	Extra gebruikersinkomsten		€ 7.500	€ 14.766	€ 21.766
7	Financieren vanuit bestaande exploitatie		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	Totaal baten	€ 158.500	€ 419.000	€ 254.001	€ 261.001
	Kosten				
8	Huisvestingslasten	€ 250	€ 4.000	€ 15.501	€ 15.501
9	Personeelskosten	€ 7.750	€ 80.000	€ 158.000	€ 160.000
10	Opstartkosten personeel (projectleiding, training)	€ 7.500	€ 7.500		
11	Collectie	€ 18.000	€ 76.500	€ 9.000	€ 9.000
12	ICT, internet, telefonie	€ 10.000	€ 42.500	€ 5.000	€ 5.000
13	Aanvullende transportkosten		€ 2.500	€ 5.000	€ 5.000
14	Inrichting en inventaris	€ 30.000	€ 120.000	€ 10.000	€ 15.000
15	Wijkprogrammering		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
16	Additionele communicatie en marketing	€ 7.000	€ 21.000	€ 1.500	€ 1.500
17	Overige kosten	€ 3.000	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
	Toekomstgerichte visie en dienstverleningsconcept, onderzoek,				
18	samenwerking partners via Toekomstkrachtregeling	€ 75.000	€ 20.000		
19	Vervangingsreserve		€ 10.000	€ 20.000	€ 20.000
	Totaal kosten	€ 158.500	€ 419.000	€ 254.001	€ 261.001
	Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -

Toelichting meerjarenbegroting

1. Subsidie OCW: de door de gemeente ontvangen subsidie wordt in 2025 beschikt aan de bibliotheek en door de bibliotheek in 2025 en 2026 gebruikt ter dekking van kosten.
2. Cofinanciering gemeente OCW-subsidie: deel dat de gemeente inlegde om te komen tot sluitende cofinanciering. Deze is in 2025 in zijn geheel beschikt aan de bibliotheek en door de bibliotheek gebruikt.
3. Cofinanciering toekomstkracht/provincie: ontvangen provinciale subsidie die als cofinanciering is ingezet door programma's te verbinden.
4. Cofinanciering bibliotheek uit eigen uren/middelen: De bibliotheek zet eigen uren in binnen dit programma die voor de subsidie van OCW als cofinanciering kunnen gelden.
5. Exploitatiesubsidie gemeente voortvloeiend uit extra rijksmiddelen: middelen die de gemeente ontvangt van het Rijk voor versterking van het bibliotheekwerk in het kader van de zorgplicht.
6. Extra gebruikersinkomsten: De extra voorzieningen leiden tot een lichte groei in het aantal betalende leden.
7. Financiering uit bestaande exploitatie: Bijdrage uit de reguliere exploitatie van de bibliotheek voor o.a. wijkprogrammering.
8. Huisvestingslasten: Huur en aanverwante huisvestingskosten voor De Driehoek en De Schelf.
9. Personeelskosten: Inzet van de wijkbibliothecaris en medewerkers voor openstelling.
10. Opstartkosten personeel: Kosten voor opleiding en projectleiding.
11. Collectie: Kosten voor aanvullende collectie voor de twee nieuwe voorzieningen. De kosten zijn in het begin hoger door opbouw van een startcollectie.
12. ICT, internet, telefonie: Deze kosten zijn voor o.a. de zelfbediening. De kosten zijn door aanschaf in het begin hoger.
13. Aanvullende transportkosten: Kosten voor het rouleren van delen van de collectie over de vestigingen en aan- en afvoer van bestelde boeken.
14. Inrichting en inventaris: Inrichtingskosten en kosten voor klein inventaris. Door aanschaf zijn de kosten in het begin fors hoger.
15. Wijkprogrammering: Voornamelijk personeelskosten voor het verzorgen van cursussen en workshops. Deze bevinden zich al binnen de bestaande begroting maar worden anders ingepast.
16. Additionele communicatie en marketing: Kosten voor een goede communicatiestrategie bij de start en reguliere kosten in de navolgende jaren.
17. Overige kosten: Aanvullende kosten voor o.a. administratie
18. Toekomstgerichte visie en dienstverleningsconcept, onderzoek, samenwerking partners via Toekomstkrachtregeling: Kosten voor locatieonderzoek, opstellen plan van aanpak en begeleiding.
19. Vervangingsreserve: Afschrijving op groot inventaris en ICT-middelen.

Bijlage 1: Presentatie Normenkader Bibliotheken VOB

Het normenkader op hoofdlijnen

- De Tweede Kamer heeft op 7 juli 2022 de regering opgeroepen om een zorgplicht op te nemen in de Wsob. De regering wordt verzocht te komen tot een wetswijziging die de **toegang tot een volwaardige bibliotheek** voor elke inwoner van Nederland **garandeert**.
- Ontwikkeling normenkader n.a.v. verzoek demissionair staatssecretaris en omvat:
 - Een inhoudelijke norm (*meerjarige afspraken tussen gemeenten en bibliotheken*)
 - Een bekostigingsnorm (*gebaseerd op de – geïndexeerde – bedragen uit de VNG-handreiking Subsidiebeleid openbare bibliotheken. Een handreiking voor gemeenten - 2011*)
 - Een aanwezigheidsnorm en bemande openingsurennorm (*voor waarborging toegankelijkheid*)
- Het normenkader is ontwikkeld door expertgroep:
 - Certificeringsorganisatie CBTC, Universiteit van Amsterdam, POI, KB, bibliotheken van grootstedelijke, middelgrote en plattelandsgemeenten
 - Consultatie met bestuurlijke partners

Uitgangspunten | De basis van het normenkader (1/2)

Uitgangspunt 1: Het normenkader beschrijft waar de basisvoorziening in ieder geval aan moet voldoen

- Het normenkader legt vast wat de basisvoorziening inhoudt.
- Het normenkader is zo licht -en zo beperkt bureaucratisch- mogelijk.
- Het normenkader is daarom: landelijk uniform, zo beperkt als kan en zo stevig als moet. Een ambitieuze minimale landelijke basis.
- Basis voor gesprek meerjarenplan

Uitgangspunt 2: Het normenkader volgt de motie-Mohandis

- De motie-Mohandis valt uiteen in: 'toegang voor elke inwoner', 'volwaardigheid' en 'garantie'. De kapstok voor de normering van een 'voldoende en volwaardige bibliotheek' is dan als volgt:
 - Toegankelijkheid → Aanwezigheidsnorm
 - Volwaardigheid → Inhoudelijke norm op basis van wettelijke taken en professioneel bemande openingstijden
 - Garantie → Bekostigingsnorm

Uitgangspunten | De basis van het normenkader (2/2)

Uitgangspunt 3: Het normenkader sluit een aantal zaken uit

- De huisvestingskosten van bibliotheken verschillen sterk vanwege de grote verschillen tussen gemeenten in vastgoed prijzen. Het normenkader is dan ook **excl. huisvestingskosten**.
- Het IDO is een wettelijke taak die apart gefinancierd wordt. Het normenkader **neemt de uitvoering van het IDO nu niet mee**.
- Het normenkader neemt **de uitvoering van de Bibliotheek op School nog niet mee**. De uitvoering van dBOs zien wij wél als onderdeel van de basisvoorziening. Echter is er nog onderzoek benodigd om tot een realistisch landelijk beeld van de benodigde inzet en investering te komen. Dit is dan ook een PM post.

Uitgangspunt 4: Het normenkader is een ingroeimodel

- Waar gemeenten niet direct kunnen voldoen aan stevige ambitieuze normen wordt een ingroeimodel gehanteerd (maar geen lagere norm).
- Het voorstel is om gemeenten **tweemaal een cyclus van 4 jaar** te geven om samen met de bibliotheek toe te werken naar ten minste het niveau van de basisvoorziening.
- Het voorstel is om na eenmaal een cyclus van 4 jaar dBos te integreren in de norm (mits onderzoek is uitgevoerd, zie uitgangspunt 3).

Invulling 'Volwaardigheid'| Inhoudelijke norm

Voorstel minimale inhoudelijke norm (uitwerking):

Elke gemeente geeft -samen met de bibliotheek- invulling aan goed opdrachtgever-/opdrachtnemerschap. Dit goed opdrachtgeverschap bestaat uit:

- Het eens per 4 jaar invulling geven aan verplicht meerjarenplan waarin:
 - Lokaal invulling wordt gegeven aan de 5 kerntaken uit de Wsob)
 - Lokaal invulling wordt gegeven aan de taak om als netwerk het onderwijs te ondersteunen (artikel 8f).
 - Lokaal invulling wordt gegeven aan de fysieke verblijfsplaats op basis van waarden als veilige, laagdrempelige, publiek toegankelijk.
- PM Lokaal invulling wordt gegeven aan dBOS
- PM Lokaal invulling wordt gegeven aan IDO
- Lokale afspraken met betrekking tot de beheersorganisatie van de bibliotheek. Onder meer met betrekking op inzet van voldoende en goed gekwalificeerd personeel door de bibliotheekvoorziening, op het gebied van financiële stevigheid en wendbaarheid van de organisatie.
- Lokale afspraken over 'het beheer' van het opdrachtgever-opdrachtnemerschap: in samenspel vormgeven van de kwaliteitscyclus, dat wilt zeggen: afspraken over het voeren van het continu inhoudelijk gesprek.

Invulling 'Toegankelijkheid'

Aanwezigheidsnorm (1/2)

Noties vooraf:

- De norm moet invulling geven aan de wens om voor 'elke inwoner **binnen redelijke afstand** toegang tot een volwaardige bibliotheek te garanderen'.
- Doelstelling is te komen tot een redelijke norm voor ten minste 90% van het stelsel.
- In verband met de zorgplicht dient een gemeente (hoe klein ook) altijd in 1 volwaardige vestiging te voorzien (*dBos telt niet als volwaardige vestiging*).
- Voor kleine kernen (>5.000 inwoners) dient aanwezigheidsbeleid op een andere wijze vormgegeven te worden (bijvoorbeeld 'halve' vestigingen, bibliobus, ...). Voor deze kernen, en kernen tussen de 5.000-12.000 inwoners dient lokaal invulling gevonden te worden. Hier geldt de 'norm, tenzij'.

Voorstel minimale huisvestings-/aanwezigheidsnorm:

- Kleine gemeenten tot 30.000 inwoners: gemiddeld 1 volwaardige vestiging per maximaal 13.000 inwoners*
- Gemeenten 30.000-90.000 inwoners: gemiddeld 1 volwaardige vestiging per maximaal 17.000 inwoners
- 90.000+ gemeenten: gemiddeld 1 volwaardige vestiging per maximaal 28.000 inwoners.

*Kleine gemeenten tot 30.000 inwoners is nu gemiddeld 1 per 17.000 inwoners
Gemeenten 30.000-90.000 inwoners is nu gemiddeld 1 per 28.000 inwoners
90.000+ inwoners is nu gemiddeld 1 per 46.000 inwoners.

Invulling 'Toegankelijkheid' | Aanwezigheidsnorm (2/2)

Verantwoording:

- Indeling categorieën gemeenten op basis van Handreiking VNG 2003
- 'Redelijke afstand' (reisafstand) vervangen door alternatief: aantal woonkernen. Daarnaast 'aantal inwoners' meegenomen als variabele. In het model een evenwicht gevonden tussen het belang van 'aantal inwoners' en 'aantal woonkernen'.
- Regressie analyse op basis van het huidige bibliotheeklandschap, rekening houdend met het aantal grotere (>5000 inwoners) en kleinere (<5000 inwoners) woonkernen in de 342 gemeenten.

Gevolg van deze norm*:

- Groei van 744 bibliotheekvestigingen nu (let op: dit is exclusief vestigingen die met de SPUK gelden 2022 geopend worden) naar 924 vestigingen.
- Voorstel om ook hier een ingroeimodel te hanteren.

*Zie ook de bijlage voor nadere uitwerking van de gevolgen van deze norm
Bron: Frank Huysmans (bijzonder hoogleraar Informatiesamenleving, UvA)

Invulling 'Garantie' | Bekostigingsnorm (1/2)

Noties vooraf:

- De norm moet invulling geven aan de wens om 'toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening te **garanderen**'.
- Het geeft daarmee grondslag aan 'goed opdrachtgeverschap' vanuit de gemeente; stelt zij de bibliotheek in staat om de basisvoorziening te realiseren.
- Er wordt gerekend met een bedrag per inwoner, excl. huisvestingskosten, excl. dBos en excl. IDO's.
- De huisvestingskosten zijn niet meegenomen in deze norm. De gemeente dient wel zorg te dragen voor passende huisvesting (bandbreedte landelijk: 5%-43%, gemiddeld 20% van de totale kosten). Deze kosten dienen ook geïndexeerd te worden.
- Elke 4 jaar wordt getoetst of het bestaande beschikbare landelijke en lokale budget nog in verhouding staat tot de taken en de ambities.
- Indexatie van de bekostigingsnorm over tijd is aan te bevelen vanwege loon- en prijsontwikkelingen, de dienstverlening verschaalt anders.*

Voorstel minimale bekostigingsnorm (excl. huisvesting, excl. dBos, excl. IDO's:

- Kleine gemeenten tot 30.000 inwoners: €22,- per inwoner
- Gemeenten 30.000-90.000 inwoners: €24,- per inwoner
- 90.000+ gemeenten: €29,- per inwoner

* Subsidiebeleid openbare bibliotheken. Een handreiking voor gemeenten (VNG, 2011)

Invulling 'Garantie' | Bekostigingsnorm (2/2)

Verantwoording:

- Norm uit de Handreiking VNG 2003* (herbevestigd in 2011) is de basis. Deze is geïndexeerd en aangevuld voor de extra wettelijke taken voor zover daar aanvullende Rijksfinanciering voor komt.
- Stap 1: verhoging prijspeil. Van €11, €12, €15 euro in 2003 naar €19, €21, €26 euro in 2024 excl. huisvesting.
 - Indexering op basis van Centraal Planbureau (CPB)
 - Vanuit cijfers KB Wsob 2022 is de verhouding bij bibliotheken landelijk 2/3 lonen, 1/3 materieel en overig.
 - Deze verhouding toegepast op CPB loonvoet sector overheid (2/3) en prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) (1/3), cMEV24 (17 augustus 2023)
- Stap 2: verhoging met nieuwe wettelijke taken (Wsob 2015). Verhoging met rijkscompensatie van €3,- per inwoner. Totalen dan: €22, €24, €29 euro excl. huisvesting.
- Stap 3: Voorstel om ook hier een ingroeimodel te hanteren.

* Subsidiebeleid openbare bibliotheken. Een handreiking voor gemeenten (VNG, 2011)

** Uit rapportage: Verkenning zorgplicht bibliotheken (AEF, januari 2024, in opdracht van de VOB)

Invulling 'Volwaardigheid' |Bemandede openingstijdennorm (1/2) PM

Noties vooraf:

- De norm moet invulling geven aan de wens om 'toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening te **garanderen**'.
- De bibliotheek wil voor al haar doelgroepen toegankelijk zijn.
- De openingstijdennorm is per *vestiging*, niet op de voorziening (samenstel van locaties/vestigingen) als geheel.

Voorstel minimale bemandede openingstijdennorm

- centrale vestiging: minimaal 60 uur per week open met personeel
- gewone vestiging: minimaal 30 uur per week open met personeel
- (mini)servicepunt: minimaal 8 uur per week open met personeel

Invulling 'Volwaardigheid' |Bemande openingstijdennorm (2/2) PM

Verantwoording:

- Er is een splitsing gemaakt tussen centrale vestigingen in plaatsen met 50.000+ inwoners, 'reguliere' vestigingen en woonplaatsen van 5.000 tot 12.000 inwoners hebben een (mini)servicepunt
- Een lichte verhoging van het gemiddelde (54 uur naar 60 uur)/27 naar 30 uur) (6.5 uur/8 uur)
- De norm is een minimum en betreft alleen openingsuren met aanwezig personeel
- Ook hier uiteraard sprake van een ingroeimodel

Samenvattend normenkader | Een ambitieuze minimale landelijke basis

Normen <u>excl.</u> <u>huisvesting, dBos en</u> <u>IDO's.</u>	Kleine gemeenten tot 30.000 inw.	Gemeenten 30.000 - 90.000 inwoners	90.000+ gemeenten
Inhoudelijke norm	De inhoudelijke norm bestaat uit een definitie van het opdrachtgeverschap van de gemeente. Hierin stellen we een procedure voor tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. En definiëren we 'volwaardigheid' op basis van wettelijke (kern)taken en geldende beleidskaders.		
Aanwezigheidsnorm	1 vestiging per 13.000 inwoners	1 vestiging per 17.000 inwoners	1 vestiging per 28.000 inwoners
Bekostigingsnorm	€22,- per inwoner	€24,- per inwoner	€29,- per inwoner
Bemande openingstijdennorm	30 uur per vestiging 8 uur voor woonkernen	30 uur per vestiging 60 uur voor centrale	30 uur per vestiging 60 uur voor centrale

Bijlagen

Bijlage | Tabel Aanwezigheidsnorm

				inwoners per vestiging		
	Inwoners (2023)	huidig (2022)	nieuwe norm		huidig (2022)	nieuwe norm
1	3.010.399	184	226	tot 30.000 inwoners	16.361	13.320
2	7.298.496	346	430	30-90.000 inwoners	21.094	16.973
3	7.502.396	214	268	90.000 en meer inwoners	35.058	27.994
Eindtotaal	17.811.291	744	924		23.940	19.276

Bijlage | Tabel indexering bekostigingsnorm

Tabel: Gemeentelijke exploitatiesubsidie (excl. huisvestingskosten) per inwoner

	VNG 2003	geïndexeerd 2024*	Wsob-meting 2022		extra taken Wsob	
			bedrag	in % van 'geïndexeerd 2024'	'geïndexeerd 2024' + € 3	'geïndexeerd 2024' + €3 + €3 (AEF)
bedragen						
tot 30.000 inwoners	€ 11,00	€ 19,38	€ 14,73	76	€ 22,38	€ 25,38
30-90.000 inwoners	€ 12,00	€ 21,15	€ 15,45	73	€ 24,15	€ 27,15
90.000 en meer inwoners	€ 15,00	€ 26,43	€ 19,16	72	€ 29,43	€ 32,43
index (VNG 2003=100)						
tot 30.000 inwoners	100	176	134	76	203	231
30-90.000 inwoners	100	176	129	73	201	226
90.000 en meer inwoners	100	176	128	72	196	216

* Indexering op basis van Centraal Planbureau (CPB), loonvoet sector overheid (2/3) en prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) (1/3), cMEV24 (17 augustus 2023)

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Groningen

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Groningen	596.075	32	34	18.627	17.532
Eemsdelta	45.394	2	3	22.697	15.131
Groningen	238.147	9	9	26.461	26.461
Het Hogeland	48.298	4	4	12.075	12.075
Midden-Groningen	61.554	3	3	20.518	20.518
Oldambt	39.044	3	3	13.015	13.015
Pekela	12.404	1	1	12.404	12.404
Stadskanaal	32.135	3	3	10.712	10.712
Veendam	27.616	1	2	27.616	13.808
Westerkwartier	64.946	4	4	16.237	16.237
Westerwolde	26.537	2	2	13.269	13.269

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Friesland

	inwoners (2023)	vestigingen			inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm		huidig (2022)	nieuwe norm
 Fryslân	659.551	34	46		19.399	14.338
Achtkarspelen	28.149	2	2		14.075	14.075
Ameland	3.840	2	2		1.920	1.920
Dantumadiel	19.194	1	2		19.194	9.597
De Fryske Marren	51.992	3	4		17.331	12.998
Harlingen	16.188	1	1		16.188	16.188
Heerenveen	51.637	1	2		51.637	25.819
Leeuwarden	127.073	3	6		42.358	21.179
Noardeast-Fryslân	45.812	3	4		15.271	11.453
Ooststellingwerf	25.837	1	1		25.837	25.837
Opsterland	30.054	3	3		10.018	10.018
Schiermonnikoog	982	0	1			982
Smallingerland	56.098	1	3		56.098	18.699
Súdwest-Fryslân	90.883	5	6		18.177	15.147
Terschelling	4.928	1	1		4.928	4.928
Tytsjerksteradiel	32.408	2	2		16.204	16.204
Vlieland	1.291	0	1			1.291
Waadhoeke	46.718	3	3		15.573	15.573
Weststellingwerf	26.467	2	2		13.234	13.234

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Drenthe

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Drenthe	502.051	31	36	16.195	13.946
Aa en Hunze	25.724	2	2	12.862	12.862
Assen	69.414	1	3	69.414	23.138
Borger-Odoorn	25.919	4	4	6.480	6.480
Coevorden	35.700	2	2	17.850	17.850
De Wolden	24.602	3	3	8.201	8.201
Emmen	108.765	4	4	27.191	27.191
Hoogeveen	56.433	1	3	56.433	18.811
Meppel	35.464	1	2	35.464	17.732
Midden-Drenthe	33.987	3	3	11.329	11.329
Noordenveld	31.591	3	3	10.530	10.530
Tynaarlo	34.592	3	3	11.531	11.531
Westerveld	19.860	4	4	4.965	4.965

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Overijssel

	huidig (2022)		nieuwe norm		huidig (2022) nieuwe norm	
Overijssel	1.184.333	68	73		17.417	16.224
Almelo	73.949	1	3		73.949	24.650
Borne	24.524	1	1		24.524	24.524
Dalfsen	29.612	5	5		5.922	5.922
Deventer	102.781	8	8		12.848	12.848
Dinkelland	26.743	2	2		13.372	13.372
Enschede	161.235	6	6		26.873	26.873
Haaksbergen	24.502	1	1		24.502	24.502
Hardenberg	62.509	4	4		15.627	15.627
Hellendoorn	36.261	3	3		12.087	12.087
Hengelo	82.311	2	3		41.156	27.437
Hof van Twente	35.455	4	4		8.864	8.864
Kampen	55.614	2	3		27.807	18.538
Losser	23.362	2	2		11.681	11.681
Oldenzaal	31.925	1	2		31.925	15.963
Olst-Wijhe	18.682	2	2		9.341	9.341
Ommen	18.955	1	1		18.955	18.955
Raalte	38.500	2	2		19.250	19.250
Rijssen-Holten	38.493	2	2		19.247	19.247
Staphorst	17.628	2	2		8.814	8.814
Steenwijkerland	45.376	3	3		15.125	15.125
Tubbergen	21.408	1	1		21.408	21.408
Twenterand	33.867	4	4		8.467	8.467
Wierden	24.862	2	2		12.431	12.431
Zwartewaterland	23.368	3	3		7.789	7.789
Zwolle	132.411	4	4		33.103	33.103

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Flevoland

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Flevoland	444.701	10	17	44.470	26.159
Almere	222.825	4	7	55.706	31.832
Dronten	43.593	2	3	21.797	14.531
Lelystad	83.033	1	3	83.033	27.678
Noordoostpolder	49.729	1	2	49.729	24.865
Urk	21.829	1	1	21.829	21.829
Zeewolde	23.692	1	1	23.692	23.692

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Gelderland

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Gelderland	2.133.708	104	125	20.516	17.070
Aalten	27.244	2	2	13.622	13.622
Apeldoorn	167.191	3	6	55.730	27.865
Arnhem	165.770	6	6	27.628	27.628
Barneveld	61.655	3	3	20.552	20.552
Berg en Dal	35.420	6	6	5.903	5.903
Berkelland	44.022	4	4	11.006	11.006
Beuningen	26.573	2	2	13.287	13.287
Bronckhorst	36.277	4	4	9.069	9.069
Brummen	21.105	2	2	10.553	10.553
Buren	27.725	1	2	27.725	13.863
Culemborg	29.729	1	1	29.729	29.729
Doesburg	11.081	1	1	11.081	11.081
Doetinchem	59.195	2	3	29.598	19.732
Druten	19.505	1	1	19.505	19.505
Duiven	24.937	1	1	24.937	24.937
Ede	122.012	3	4	40.671	30.503
Elburg	24.037	1	2	24.037	12.019
Epe	33.283	2	2	16.642	16.642
Ermelo	27.496	1	1	27.496	27.496
Harderwijk	48.906	1	2	48.906	24.453

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Gelderland	2.133.708	104	125	20.516	17.070
Hattem	12.563	1	1	12.563	12.563
Heerde	19.214	1	2	19.214	9.607
Heumen	16.824	2	2	8.412	8.412
Lingewaard	47.220	6	6	7.870	7.870
Lochem	34.314	2	2	17.157	17.157
Maasdriel	26.020	1	2	26.020	13.010
Montferland	36.882	2	2	18.441	18.441
Neder-Betuwe	25.448	0	2		12.724
Nijkerk	44.975	3	3	14.992	14.992
Nijmegen	182.480	7	7	26.069	26.069
Nunspeet	28.731	1	1	28.731	28.731
Oldebroek	24.264	2	2	12.132	12.132
Oost Gelre	29.846	2	2	14.923	14.923
Oude IJsselstreek	39.613	4	4	9.903	9.903
Overbetuwe	48.707	3	3	16.236	16.236
Putten	24.904	1	1	24.904	24.904
Renkum	31.461	2	2	15.731	15.731
Rheden	43.570	2	3	21.785	14.523
Rozendaal	1.754	0	1		1.754
Scherpenzeel	10.386	1	1	10.386	10.386
Tiel	42.604	1	2	42.604	21.302
Voorst	25.215	1	1	25.215	25.215
Wageningen	40.960	1	2	40.960	20.480
West Betuwe	52.720	1	3	52.720	17.573
West Maas en Waal	20.065	1	1	20.065	20.065
Westervoort	15.114	1	1	15.114	15.114
Wijchen	41.537	1	2	41.537	20.769
Winterswijk	29.253	1	2	29.253	14.627
Zaltbommel	30.349	1	2	30.349	15.175
Zevenaar	45.042	3	3	15.014	15.014
Zutphen	48.510	2	2	24.255	24.255

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Utrecht

	inwoners (2023) vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022) norm
Utrecht	1.387.643	55	66	25.230 21.025
Amersfoort	160.759	5	5	32.152 32.152
Baarn	25.008	1	1	25.008 25.008
Bunnik	16.026	1	2	16.026 8.013
Bunschoten	22.500	1	1	22.500 22.500
De Bilt	43.884	1	2	43.884 21.942
De Ronde Venen	45.572	3	3	15.191 15.191
Eemnes	9.598	1	1	9.598 9.598
Houten	50.581	2	2	25.291 25.291
IJsselstein	33.492	1	2	33.492 16.746
Leusden	31.467	2	2	15.734 15.734
Lopik	14.704	0	1	14.704
Montfoort	13.929	0	1	13.929
Nieuwegein	65.426	1	2	65.426 32.713
Oudewater	10.232	1	1	10.232 10.232
Renswoude	5.747	0	1	5.747
Rhenen	20.329	2	2	10.165 10.165
Soest	47.439	2	2	23.720 23.720
Stichtse Vecht	65.771	4	4	16.443 16.443
Utrecht	367.947	13	13	28.304 28.304
Utrechtse Heuvelrug	50.429	5	5	10.086 10.086
Veenendaal	68.525	1	3	68.525 22.842
Vijfheerenlanden	60.052	2	3	30.026 20.017
Wijk bij Duurstede	23.995	2	2	11.998 11.998
Woerden	53.244	2	2	26.622 26.622
Woudenberg	14.358	1	1	14.358 14.358
Zeist	66.629	1	2	66.629 33.315

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Noord-Holland

				huidig (2022)	nieuwe norm
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Noord-Holland	2.952.622	103	131	28.666	22.539
Aalsmeer	33.063	1	2	33.063	16.532
Alkmaar	111.834	6	6	18.639	18.639
Amstelveen	94.418	2	3	47.209	31.473
Amsterdam	918.117	24	26	38.255	35.312
Bergen (NH)	30.138	3	3	10.046	10.046
Beverwijk	42.711	1	2	42.711	21.356
Blaricum	12.490	0	1		12.490
Bloemendaal	23.922	2	2	11.961	11.961
Castricum	36.345	3	3	12.115	12.115
Den Helder	56.539	4	4	14.135	14.135
Diemen	32.785	1	2	32.785	16.393
Dijk en Waard	88.985	3	5	29.662	17.797
Drechterland	20.385	1	1	20.385	20.385
Edam-Volendam	36.760	2	2	18.380	18.380
Enkhuizen	18.885	1	1	18.885	18.885
Gooise Meren	60.341	4	4	15.085	15.085
Haarlem	165.396	3	5	55.132	33.079
Haarlemmermeer	162.300	5	6	32.460	27.050
Heemskerk	39.431	1	2	39.431	19.716
Heemstede	27.778	1	1	27.778	27.778

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Noord-Holland	2.952.622	103	131	28.666	22.539
Heiloo	24.319	1	1	24.319	24.319
Hilversum	93.345	2	3	46.673	31.115
Hollands Kroon	49.431	3	3	16.477	16.477
Hoorn	75.216	3	3	25.072	25.072
Huizen	41.252	1	2	41.252	20.626
Koggenland	23.509	2	2	11.755	11.755
Landsmeer	11.705	1	1	11.705	11.705
Laren	11.712	1	1	11.712	11.712
Medemblik	46.031	3	3	15.344	15.344
Oostzaan	9.720	0	1	9.720	
Opmeer	12.180	1	1	12.180	12.180
Ouder-Amstel	14.276	2	2	7.138	7.138
Purmerend	93.992	2	4	46.996	23.498
Schagen	47.450	2	2	23.725	23.725
Stede Broec	22.138	1	2	22.138	11.069
Texel	13.979	1	1	13.979	13.979
Uitgeest	13.472	0	1	13.472	
Uithoorn	31.442	1	1	31.442	31.442
Velsen	68.790	2	4	34.395	17.198
Waterland	17.609	0	1	17.609	
Wijdmeren	24.659	2	2	12.330	12.330
Wormerland	16.612	1	1	16.612	16.612
Zaanstad	159.618	2	7	79.809	22.803
Zandvoort	17.542	1	1	17.542	17.542

Bijlage | Uitwerking Aanwezig- heidsnorm Zuid- Holland

inwoners (2023) vestigingen				inwoners per vestiging		inwoners (2023) vestigingen				inwoners per vestiging	
huidig (2022) nieuwe norm				huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022) nieuwe norm				huidig (2022)	nieuwe norm
Zuid-Holland	3.804.906	133	162	28.608	23.487	Zuid-Holland	3.804.906	133	162	28.608	23.487
Alblasserdam	20.356	1	1	20.356	20.356	Lisse	23.390	1	1	23.390	23.390
Albrandswaard	26.357	0	2		13.179	Maassluis	35.303	1	2	35.303	17.652
Alphen aan den Rijn	114.182	3	5	38.061	22.836	Midden-Delfland	19.472	1	2	19.472	9.736
Barendrecht	48.812	2	2	24.406	24.406	Molenlanden	45.158	3	3	15.053	15.053
Bodegraven-Reeuwijk	36.308	2	2	18.154	18.154	Nieuwkoop	29.463	1	2	29.463	14.732
Capelle aan den IJssel	67.552	1	3	67.552	22.517	Nissewaard	86.833	1	4	86.833	21.708
Delft	106.086	2	4	53.043	26.522	Noordwijk	45.179	2	2	22.590	22.590
Dordrecht	121.434	5	5	24.287	24.287	Oegstgeest	25.746	1	1	25.746	25.746
Goeree-Overflakkee	51.590	3	4	17.197	12.898	Papendrecht	32.277	1	2	32.277	16.139
Gorinchem	38.461	1	2	38.461	19.231	Pijnacker-Nootdorp	57.672	2	3	28.836	19.224
Gouda	75.316	2	3	37.658	25.105	Ridderkerk	47.477	1	2	47.477	23.739
Gravenhage 's-Hardinxveld-Giessendam	562.839	15	16	37.523	35.177	Rijswijk	57.997	1	2	57.997	28.999
Hendrik-Ido-Ambacht	32.183	1	2	32.183	16.092	Rotterdam	663.900	19	20	34.942	33.195
Hillegom	22.453	1	1	22.453	22.453	Schiedam	80.628	2	3	40.314	26.876
Hoeksche Waard	89.760	8	8	11.220	11.220	Slidrecht	26.184	1	1	26.184	26.184
Kaag en Braassem	28.573	1	1	28.573	28.573	Teylingen	38.510	2	2	19.255	19.255
Katwijk	66.607	4	4	16.652	16.652	Vlaardingen	75.079	2	3	37.540	25.026
Krimpen aan den IJssel	29.504	1	1	29.504	29.504	Voorne aan Zee	73.945	4	4	18.486	18.486
Krimpenerwaard	57.700	4	4	14.425	14.425	Voorschoten	25.665	1	1	25.665	25.665
Lansingerland	64.754	3	3	21.585	21.585	Waddinxveen	32.601	1	2	32.601	16.301
Leiden	127.089	4	4	31.772	31.772	Wassenaar	27.093	1	1	27.093	27.093
Leiderdorp	27.657	1	1	27.657	27.657	Westland	114.887	7	7	16.412	16.412
Leidschendam-Voorburg	77.753	2	2	38.877	38.877	Zoetermeer	126.998	3	4	42.333	31.750
						Zoeterwoude	9.443	1	1	9.443	9.443
						Zuidplas	46.981	3	3	15.660	15.660
						Zwijndrecht	45.018	1	2	45.018	22.509

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Zeeland

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Zeeland	391.124	22	29	17.778	13.487
Borsele	23.159	2	2	11.580	11.580
Goes	39.433	1	2	39.433	19.717
Hulst	27.596	2	2	13.798	13.798
Kapelle	13.051	1	1	13.051	13.051
Middelburg	49.956	1	3	49.956	16.652
Noord-Beveland	7.857	0	1		7.857
Reimerswaal	23.255	2	2	11.628	11.628
Schouwen-Duiveland	34.561	1	2	34.561	17.281
Sluis	23.243	2	2	11.622	11.622
Terneuzen	54.993	7	7	7.856	7.856
Tholen	26.825	2	2	13.413	13.413
Veere	22.045	0	1		22.045
Vlissingen	45.150	1	2	45.150	22.575

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Noord-Brabant

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Noord-Brabant	2.626.210	98	136	26.798	19.310
Alphen-Chaam	10.463	0	1	10.463	
Altena	57.726	5	5	11.545	11.545
Asten	17.242	1	1	17.242	17.242
Baarle-Nassau	7.071	1	1	7.071	7.071
Bergeijk	19.092	1	1	19.092	19.092
Bergen op Zoom	68.864	1	3	68.864	22.955
Bernheze	32.263	3	3	10.754	10.754
Best	30.897	1	1	30.897	30.897
Bladel	21.009	1	2	21.009	10.505
Boekel	11.163	1	1	11.163	11.163
Boxtel	33.748	1	1	33.748	33.748
Breda	186.438	3	7	62.146	26.634
Cranendonck	20.851	2	2	10.426	10.426
Deurne	32.977	1	2	32.977	16.489
Dongen	27.200	1	1	27.200	27.200
Drimmelen	27.994	1	2	27.994	13.997
Eersel	20.004	1	1	20.004	20.004
Eindhoven	243.730	1	7	243.730	34.819
Etten-Leur	44.578	1	2	44.578	22.289
Geertruidenberg	22.099	1	2	22.099	11.050
Geldrop-Mierlo	40.441	2	2	20.221	20.221
Gemert-Bakel	31.383	2	2	15.692	15.692

	inwoners (2023)	vestigingen		inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Gilze en Rijen	26.815	2	2	13.408	13.408
Goirle	24.177	1	1	24.177	24.177
Halderberge	31.041	1	2	31.041	15.521
Heeze-Leende	16.627	1	1	16.627	16.627
Helmond	94.898	1	3	94.898	31.633
Hertogenbosch 's-	158.753	2	5	79.377	31.751
Heusden	45.830	3	3	15.277	15.277
Hilvarenbeek	15.949	1	1	15.949	15.949
Laarbeek	23.260	3	3	7.753	7.753
Land van Cuijk	91.423	6	6	15.237	15.237
Loon op Zand	23.797	2	2	11.899	11.899
Maashorst	58.934	4	4	14.734	14.734
Meerijstad	83.715	3	3	27.905	27.905
Moerdijk	37.711	4	4	9.428	9.428
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	24.015	1	1	24.015	24.015
Oirschot	19.217	1	2	19.217	9.609
Oisterwijk	32.941	2	3	16.471	10.980
Oosterhout	57.425	3	3	19.142	19.142
Oss	94.437	2	4	47.219	23.609
Reusel-De Mierden	13.542	1	1	13.542	13.542
Roosendaal	77.613	2	3	38.807	25.871
Rucphen	23.636	1	2	23.636	11.818
Sint-Michielsgestel	30.135	2	2	15.068	15.068
Someren	20.061	1	1	20.061	20.061
Son en Breugel	18.010	1	1	18.010	18.010
Steenbergen	24.610	0	2		12.305
Tilburg	227.707	6	8	37.951	28.463
Valkenswaard	31.527	1	2	31.527	15.764
Veldhoven	46.417	1	2	46.417	23.209
Vught	32.113	1	1	32.113	32.113
Waalre	17.980	1	1	17.980	17.980
Waalwijk	49.952	3	3	16.651	16.651
Woensdrecht	22.191	1	2	22.191	11.096
Zundert	22.518	1	2	22.518	11.259

Bijlage | Uitwerking Aanwezigheidsnorm Limburg

	inwoners (2023) vestigingen			inwoners per vestiging	
		huidig (2022)	nieuwe norm	huidig (2022)	nieuwe norm
Limburg	1.128.367	54	69	20.896	16.353
Beek	16.132	1	1	16.132	16.132
Beekdaelen	35.966	2	2	17.983	17.983
Beesel	13.449	1	1	13.449	13.449
Bergen (L)	13.119	1	1	13.119	13.119
Brunssum	27.682	1	1	27.682	27.682
Echt-Susteren	31.967	1	2	31.967	15.984
Eijsden-Margraten	25.991	2	2	12.996	12.996
Gennep	17.764	1	1	17.764	17.764
Gulpen-Wittem	14.210	1	1	14.210	14.210
Heerlen	87.122	4	4	21.781	21.781
Horst aan de Maas	43.641	1	2	43.641	21.821
Kerkrade	45.620	2	2	22.810	22.810
Landgraaf	37.175	1	2	37.175	18.588
Leudal	36.141	6	6	6.024	6.024
Maasgouw	24.305	4	4	6.076	6.076
Maastricht	122.734	1	4	122.73 4	30.684
Meerssen	18.600	1	2	18.600	9.300
Mook en Middelaar	8.043	0	1	8.043	
Nederweert	17.499	1	1	17.499	17.499
Peel en Maas	45.276	5	5	9.055	9.055
Roerdalen	20.702	0	1	20.702	
Roermond	59.981	1	3	59.981	19.994
Simpelveld	10.396	0	1	10.396	
Sittard-Geleen	92.234	3	3	30.745	30.745
Stein	24.772	1	2	24.772	12.386
Vaals	10.190	1	1	10.190	10.190
Valkenburg aan de Geul	16.423	1	1	16.423	16.423
Venlo	103.328	5	5	20.666	20.666
Venray	44.628	1	2	44.628	22.314
Voerendaal	12.405	2	2	6.203	6.203
Weert	50.872	2	3	25.436	16.957

Vereniging Openbare
Bibliotheken

Omgevingsanalyse Gemeente Almelo

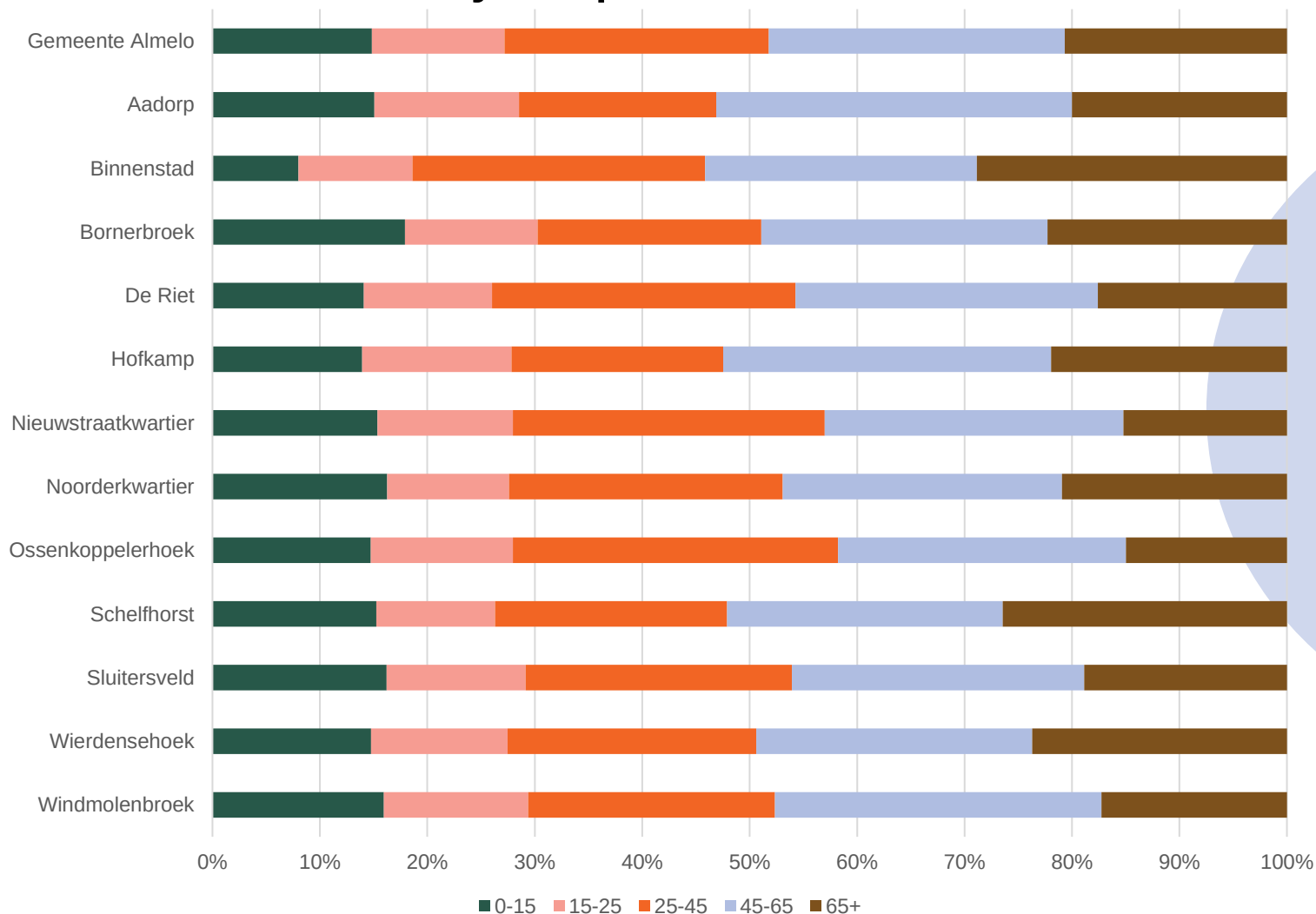
Bijlagen

Demografie gemeente Almelo

Leeftijdsopbouw, Huishoudens, Land van Herkomst

Overzicht leeftijdsopbouw

De leeftijdscategorie 25-45 jaar wijkt ten opzichte van de gemeente Almelo bij de meeste wijken af. De andere leeftijdscategorieën liggen dichterbij de percentages van de gemeente Almelo. Hoewel daar ook uitschieters waarneembaar zijn, zoals minder 0-15 jarigen en meer 65+ in de Binnenstad.

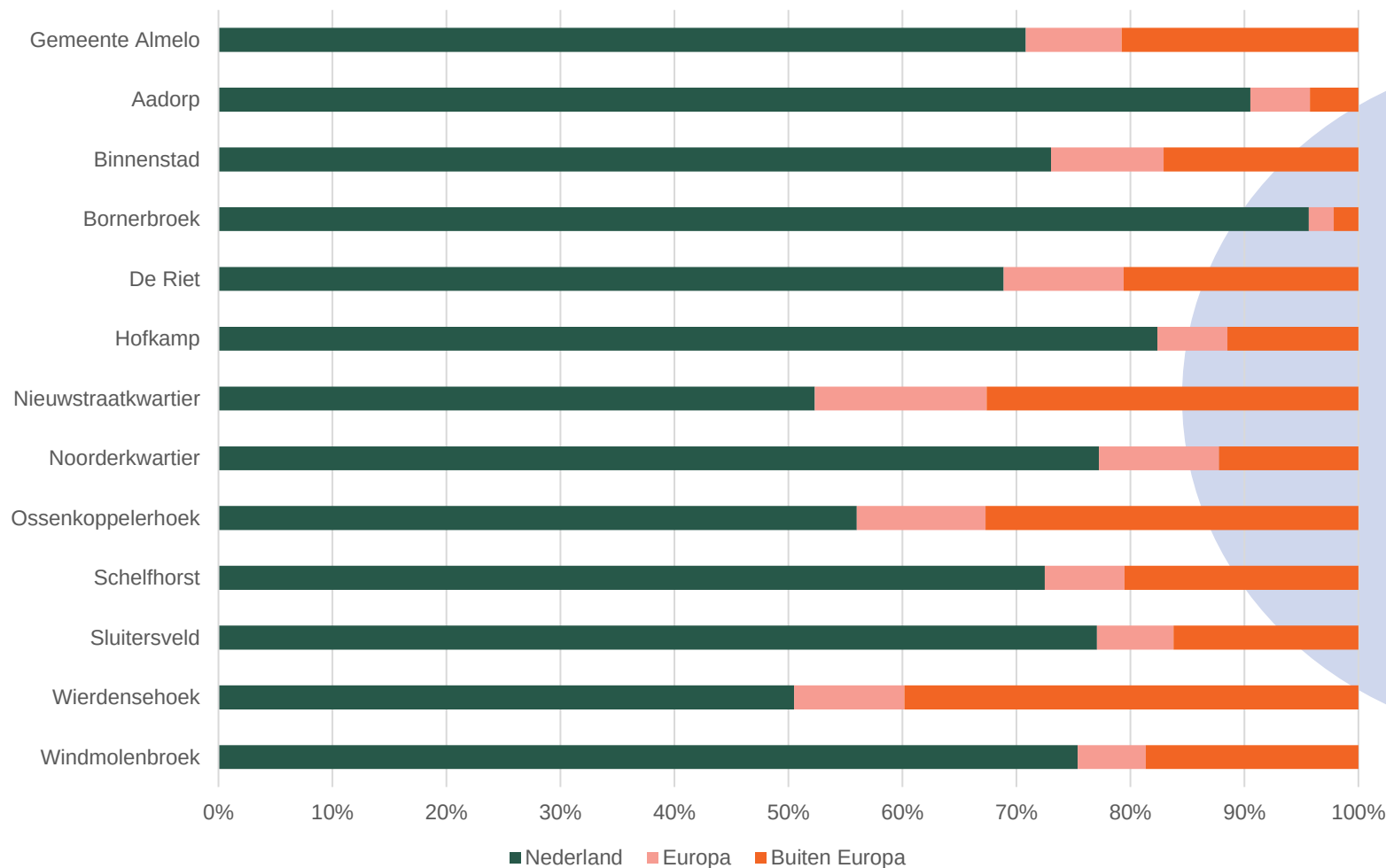
Bron: Allecijfers; Inwoners naar leeftijd op 1 januari 2024

Overzicht type huishoudens

Ten opzichte van de gemeente Almelo wonen er meer *eenoudergezinnen* in de wijken *Nieuwstraatkwartier*, *Ossenkoppelerhoek*, en *De Riet*. Ook wonen in deze wijken meer *alleenstaanden*. Dit geldt ook voor de wijken *Binnenstad*, *Wierdensehoek*.

Overzicht land van herkomst

Ten opzichte van de gemeente Almelo wonen er meer inwoners met een migratieachtergrond in de wijken *Nieuwstraatkwartier*, *Ossenkoppelerhoek*, en *Wierdensehoek*. De meest voorkomende migratieachtergronden zijn: Turks, Westers of Overig.

Thema Werk en Inkomen

Samenvatting data-analyse thema Zorg en Welzijn

Wijken	Opleidingsniveau	Inkomensniveau	Moeite rondkomen	SES-score
Aadorp	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Binnenstad	Iets lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Bornerbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
De Riet	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Hofkamp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Nieuwstraatkwartier	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Noorderkwartier	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Ossenkoppelerhoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Schelfhorst	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Sluitersveld	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Wierdensehoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Windmolenbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark

■ Hoger dan benchmark
 ■ Iets lager dan benchmark
 ■ Veel lager dan benchmark

Voor het thema **Werk en Inkomen** zijn de kanswijken: De Riet, Nieuwstraatkwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Al deze vier wijken scoren op alle vier indicatoren slechter ten opzichte van de gemeente Almelo. Ook wijk Binnenstad is een wijk waar werk en inkomen aandacht vragen.

Opleidingsniveau

Definities

Laag: basisonderwijs, VMBO, HAVO/VWO (eerste 3 leerjaren, entreeopleiding, assistentenopleiding (MBO1), praktijkonderwijs

Middelbaar: bovenbouw HAVO/VWO, basisberoepsopleiding (MBO2), vakopleiding (MBO3), middenkader- en specialistenopleidingen (MBO4)

Hoog: HBO, WO

Wijken	Laag opleidingsniveau	Middelbaar opleidingsniveau	Hoog opleidingsniveau
Gemeente Almelo	32,5	44,1	23,5
Aadorp	29,6	44,3	26,1
Binnenstad	33,6	43,8	22,6
Bornerbroek	22,5	49	28,5
De Riet	41,1	44,3	14,6
Hofkamp	19,9	47,7	32,5
Nieuwstraatkwartier	54,9	38,4	6,7
Noorderkwartier	25,1	45,1	29,7
Ossenkoppelerhoek	40,6	46,2	13,2
Schelfhorst	33,2	43,2	23,6
Sluitersveld	32,8	42,1	25,1
Wierdensehoek	39,8	43,9	16,3
Windmolenbroek	24,5	43,7	31,8

 Hoger dan benchmark Iets lager dan benchmark Veel lager dan benchmark

Gemiddeld bruto jaarinkomen per inwoner

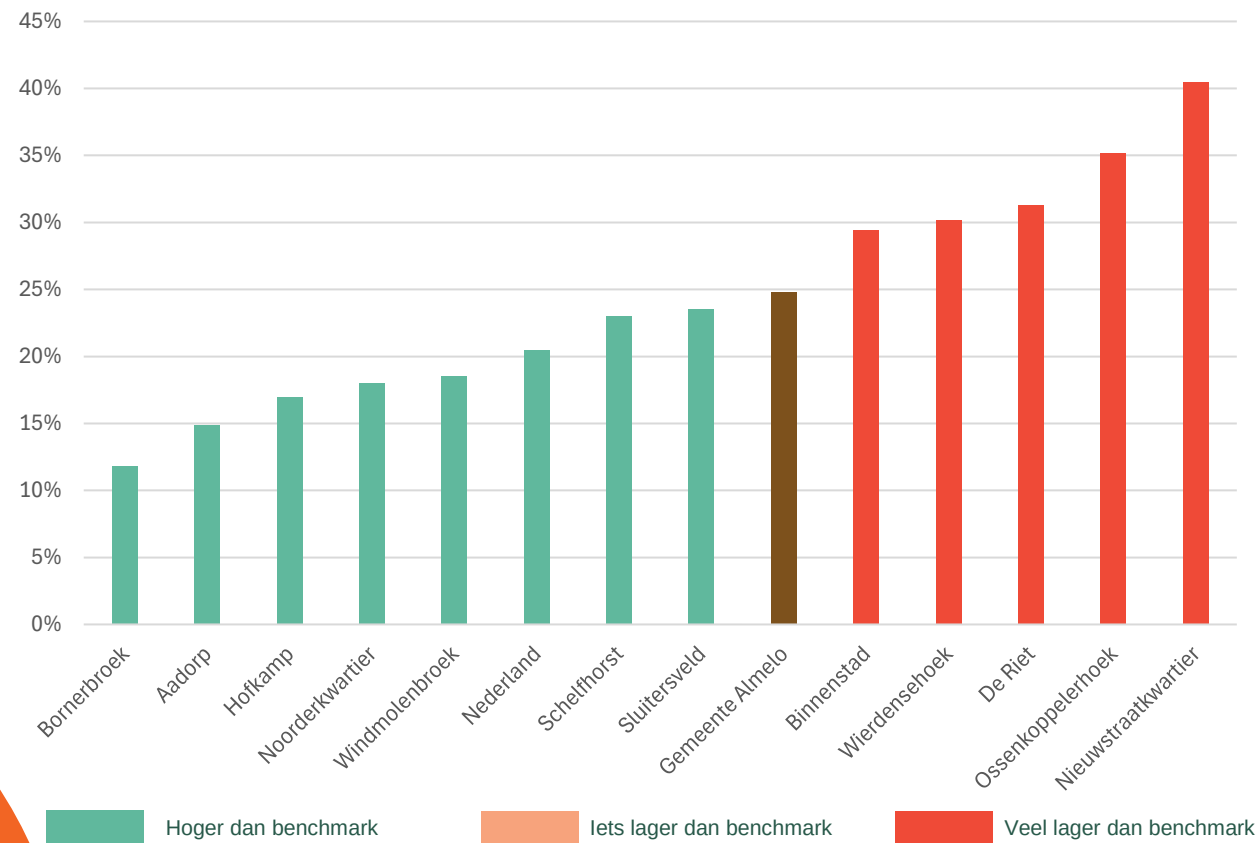
Bron: Allecijfers; Gemiddeld bruto jaarinkomen, 2023

Moeite met rondkomen

Definitie

Inwoners die aangaven de afgelopen 12 maanden enige of grote moeite te hebben gehad met rondkomen

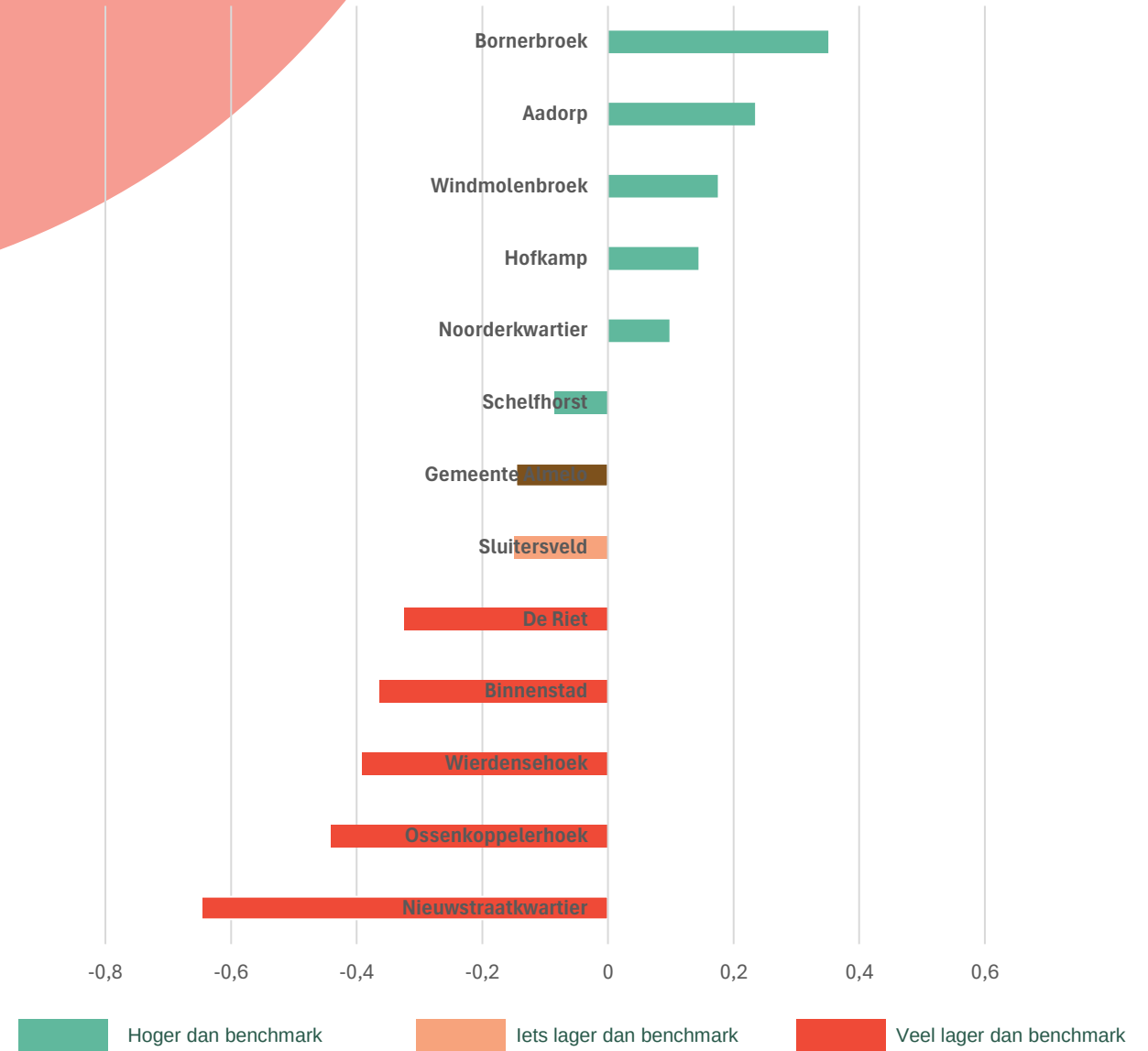

Bron: Buurtatlas; Moeite met rondkomen, 18+ jaar, 2022

SES-scores per wijk

Definitie

Een score van 0 is gemiddeld in Nederland en vormt het uitgangspunt. Hoe hoger de score, des te welvarender en/of hoger opgeleid en/of langduriger aan het werk de inwoners zijn

Bron: Cultuurkaart; SES-scores per wijk, CBS, 2022

SES-scores op buurtniveau

SES-score op buurniveau

Toelichting

De uitkomsten van de SES analyse op pagina 35 is verricht op wijkniveau, en geeft daarmee een gemiddeld beeld van een wijk. Dit betekent dat 'betere' buurten het gemiddelde naar boven trekken en 'slechtere' buurten, wijken naar beneden. Om dit beeld te nuanceren is de SES-score op buurniveau ook in kaart gebracht.

De meeste wijken kennen een diverse opbouw van buurten. Dit geldt in mindere mate voor *Bornebroek* (0,66), *Aadorp* (0,264), en *Binnenstad* (0,314). Het verschil tussen de hoogste en laagste SES-scores zijn hier redelijk laag, zie getallen tussen haakjes.

De wijken *Sluitersveld* (1,406), *Wierdensehoek* (1,187), *Schelfhorst* (0,923), *Windmolenbroek* (792), *Ossenkoppelerhoek* (620) kennen een diverse samenstelling van buurten. Het verschil tussen de hoogste en laagste SES-scores zijn hier hoog, zie getallen tussen haakjes.

Uit de buurniveau-data blijkt echter wel dat in de wijken *Binnenstad*, *De Riet*, *Nieuwstraatkwartier*, *Ossenkoppelerhoek*, *Wierdensehoek* een ruime meerderheid van de buurten een SES-score onder 0 heeft.

Top 10 Buurten met laagste SES-scores

Nr.	Buurt	Wijk	SES-score
1	Kerkelanden	Wierdensehoek	-0,902
2	Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	Ossenkoppelerhoek	-0,751
3	Wester Sluitersveldlanden	Sluitersveld	-0,716
4	Nieuwstraat Witvoet e.o.	Nieuwstraatkwartier	-0,703
5	Beeklust	Ossenkoppelerhoek	-0,670
6	Drakensteyn e.o.	Schelfhorst	-0,655
7	Wonde e.o.	Nieuwstraatkwartier	-0,655
8	Boomplaats	Ossenkoppelerhoek	-0,574
9	Aalderinkshoek Noordwest	Wierdensehoek	-0,572
10	Achterlanden e.o.	Nieuwstraatkwartier	-0,553

Buurtanalyse Aadorp, wijk Binnenstad en Bornerbroek

	Aadorp Oost	Aadorp West	Totalen Wijk Aadorp	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Aadorp	0,166	0,430	0,234	0,264
Aantal inwoners	1.135	395	1.530	

	Binnenstad Noord	Binnenstad Zuid	Java en omgeving	Ulk en omgeving	Totalen Wijk Binnenstad	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Binnenstad	-0,326	-0,210	-0,524	-0,511	-0,364	0,314
Aantal inwoners	2.360	1.300	985	970	5.615	

	Bornerbroek kern	Verspreide huizen wijk 21	Totalen Wijk Bornerbroek	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Bornerbroek	0,324	0,390	0,351	0,066
Aantal inwoners	1.245	820	2.065	

SES-SCORES & INWONERS PER BUURT

Buurtanalyse wijken de Riet en Hofkamp

	Arendsboer en omgeving Noord	Arendsboer en omgeving Zuid-Riet-Zuid	Bornestraat en omgeving Zuid	Bornestraat Midden-Riet-Noord	Nieuwland	Totalen Wijk De Riet	Verskil hoogste en laagste SES-score
SES-score De Riet	-0,197	-0,527	0,078	-0,395	-0,513	-0,324	0,605
Aantal inwoners	1.225	1.225	1.495	1.010	2.030	6.985	

	Hofkamp Oost	Hofkamp West	Kollenveld	Paradijs	Verspreide huizen wijk 17	Totalen Wijk Hofkamp	Verskil hoogste en laagste SES-score
SES-score Hofkamp	-0,126	0,118	0,465	0,232	0,330	0,144	0,591
Aantal inwoners	1.175	710	1.220	350	290	3.745	

Buurtanalyse wijken Nieuwstraatkwartier, Noorderkwartier en Ossenkoppelerhoek

	Achterlanden en omgeving	Nieuwstraat-Witvoet en omgeving	Wonde en omgeving	Totalen Wijk Nieuwstraatkwartier	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Nieuwstraatkwartier	-0,553	-0,703	-0,655	-0,647	0,150
Aantal inwoners	675	1.065	1.515	3.255	

	Indië	Parkweg en omgeving	Vriezenveense-weg en omgeving Haghoek Oost	Vriezenveenseweg en omgeving Haghoek West	Totalen Wijk Noorderkwartier	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Noorderkwartier	0,406	0,151	0,116	-0,053	0,098	0,459
Aantal inwoners	1.005	2.090	1.305	1.800	6.200	

	Beeklust	Boomplaats	Ossenkoppe-lerhoek Midden Noord	Ossenkoppe-lerhoek Midden Zuid	Ossenkoppe-lerhoek Oost	Ossenkoppe-lerhoek West	Totalen Wijk Ossenkoppe-lerhoek	Vershil hoogste en laagste SES-score
SES-score Ossenkoppe-lerhoek	-0,670	-0,574	-0,371	-0,751	-0,447	-0,131	-0,441	0,620
Aantal inwoners	825	930	985	1.025	920	1.820	6.505	

Buurtanalyse wijken Schelfhorst en Sluitersveld

	Drakensteyn en omgeving	Havezathe	Schelfhorst Noordoost	Schelfhorst Noordwest	Schelfhorst Zuidoost	Schelfhorst Zuidwest	Totalen Wijk Schelfhorst	Verschil hoogste en laagste SES- score
Schelfhorst	-0,655	-0,217	0,268	-0,097	0,057	0,166	-0,085	0,923
Aantal inwoners	1.425	1.600	1.335	2.000	3.095	1.165	10.620	

	Markgraven	Mooie vrouwen- weg en omgeving	Ootmarsums estraat en omgeving	Robben- haarsweg Noord	Rumers- landen	Wester- Sluitersveld- landen	Totalen Wijk Sluitersveld	Verschil hoogste en laagste SES- score
Sluitersveld	0,532	0,526	-0,081	0,690	-0,491	-0,716	-0,149	1,406
Aantal inwoners	1.290	815	1.595	675	805	1.665	6.845	

Buurtanalyse wijken Wierdensehoek en Windmolenbroek

	Aalderinks- hoek Noordoost	Aalderinks- hoek Noordwest	Aalderinks- hoek Zuidoost	Aalderinks- hoek Zuidwest	Kerkelanden	Rohof en omgeving	Totalen Wijk Wierdensehoe k	Vershil hoogste en laagste SES- score
Wierdense- hoek	-0,446	-0,572	0,285	-0,260	-0,902	0,232	-0,392	1,187
Aantal inwoners	940	1.850	570	1.055	1.290	505	6.210	

	Groene- veld	Hutten- veld	Kanaal- zijde	Leem- slagen Noord	Leem- slagen oost	Leem- slagen Zuid	Maardijk	Nijrees	Zeven Bosjes	Totalen Wijk Wind- molenbroek	Vershil hoogste en laagste SES- score
Wind- molen- broek	0,503	0,471	-0,100	-0,211	0,143	-0,289	0,475	0,455	0,419	0,175	792
Aantal inwoners	475	2.115	1.420	1.425	1.165	1.730	970	3.025	1.200	13.525	

Thema Zorg en Welzijn

Samenvatting data-analyse thema Zorg en Welzijn

Wijken	Goed ervaren gezondheid	Laag ervaren veerkracht	Gemis van sociale steun	HH met voorziening sociaal domein	Mate van (heel) veel stress
Aadorp					
Binnenstad					
Bornerbroek					
De Riet					
Hofkamp					
Nieuwstraatkwartier					
Noorderkwartier					
Ossenkoppelerhoek					
Schelfhorst					
Sluitersveld					
Wierdensehoek					
Windmolenbroek					

Hoger dan benchmark

Iets lager dan benchmark

Veel lager dan benchmark

Voor het thema **Zorg en Welzijn** zijn de kanswijken: Binnenstad, De Riet, Nieuwstraatkwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Al deze wijken scoren op alle vijf indicatoren slechter ten opzichte van de gemeente Almelo.

Goed ervaren gezondheid

Definitie

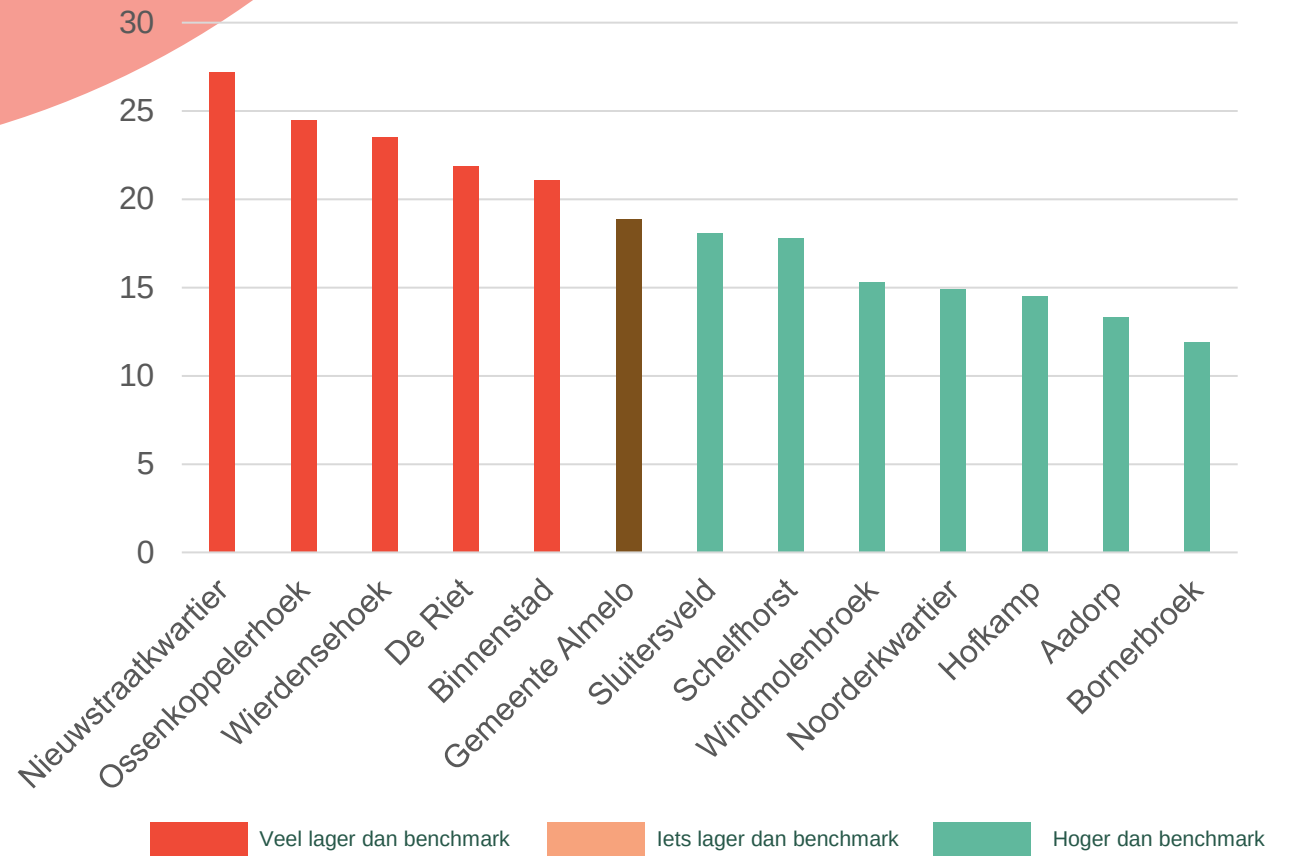
Percentage personen van 18 jaar en ouder met antwoordcategorie 'zeer goed' of 'goed' op de vraag naar de algemene gezondheidstoestand.

Lage veerkracht

Definitie

Veerkracht is gemeten met 5 uitspraken over hoe men zich de afgelopen 4 weken voelde uit de Nederlandse vitaliteitsmeter VITA-16

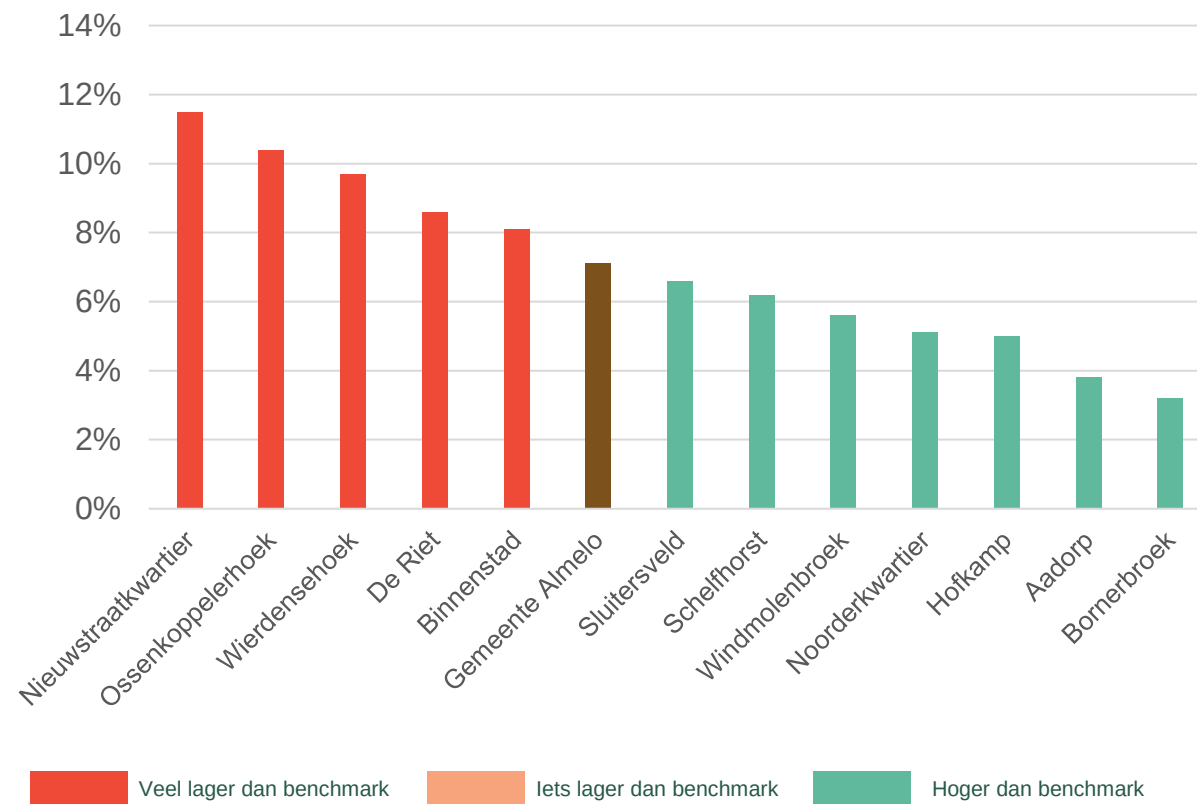

Bron: Buurtatlas; Lage veerkracht, 18 jaar en ouder, 2022

Gemis van sociale steun

Definitie

Gemis aan emotionele steun is gemeten met een aangepaste versie van de gebrek aan emotionele steun subschaal van de Sociale Steun Lijst - Discrepanties (SSL-D), bestaande uit 8 vragen.

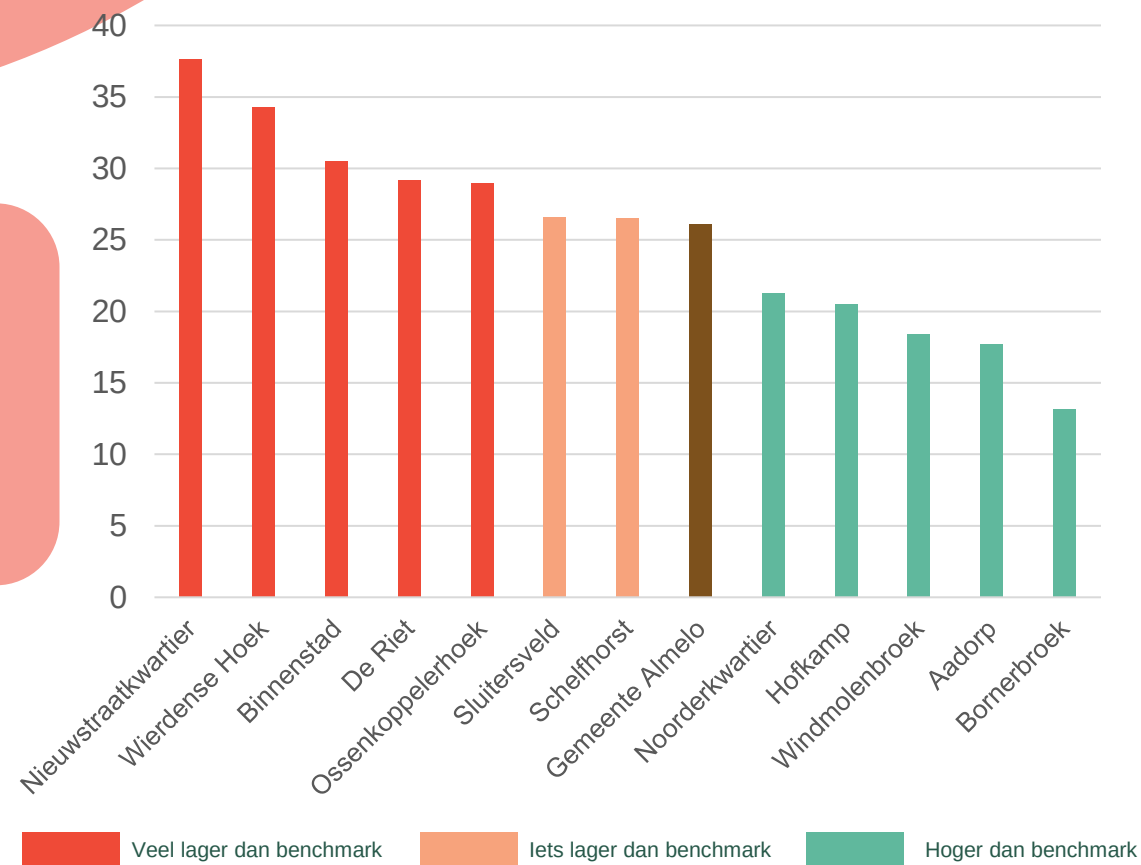
Bron: Buurtatlas; Gemis van sociale steun, 18 jaar en ouder, 2022

Huishoudens met voorziening in het sociaal domein

Definitie

Voorziening sociaal domein bedoeld op specialistische ondersteuning die personen en huishoudens ontvangen in het kader van de Jeugdwet, Participatiewet of Wmo2015

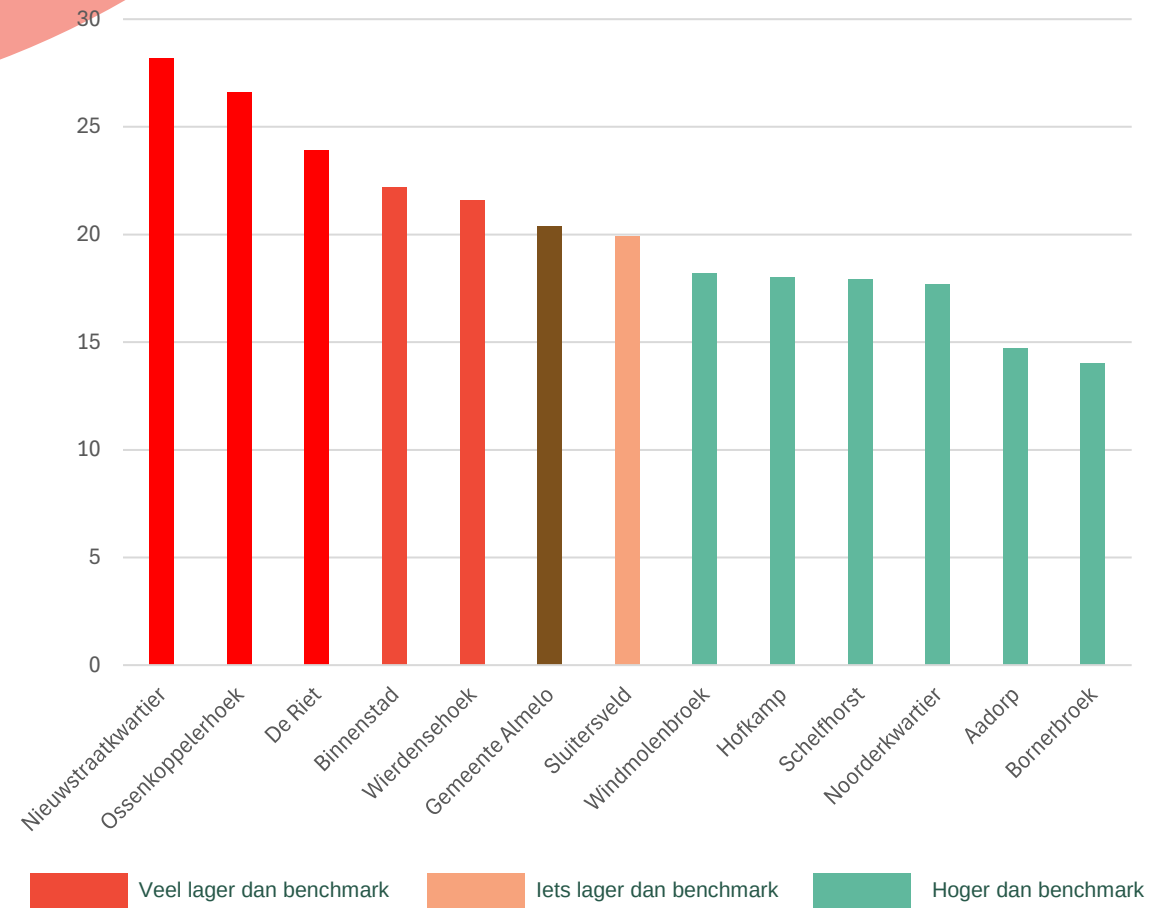

Bronnen: Almelo in cijfers; Huishoudens met een voorziening in sociaal domein, 2023 & Kennispunt Twente; Huishoudens, 2023

Stress

Definitie

De mate van (heel) veel stress onder personen van 18 jaar en ouder. Deze cijfers zijn gebaseerd op de vraag 'Heeft u de afgelopen 4 weken last gehad van stress?'.

Bronnen: Buurtatlas; Stress, 18 jaar en ouder, 2022

Thema Kind en Gezin

Samenvatting data-analyse thema Kind en Gezin

Wijken	Jongeren met jeugdzorg	Sociaaleconomische problematiek in gezinnen	Risico op onderwijs-achterstanden
Aadorp			
Binnenstad			
Bornerbroek			Geen data beschikbaar
De Riet			
Hofkamp			
Nieuwstraatkwartier			
Noorderkwartier			
Ossenkoppelerhoek			
Schelfhorst			
Sluitersveld			
Wierdensehoek			
Windmolenbroek			

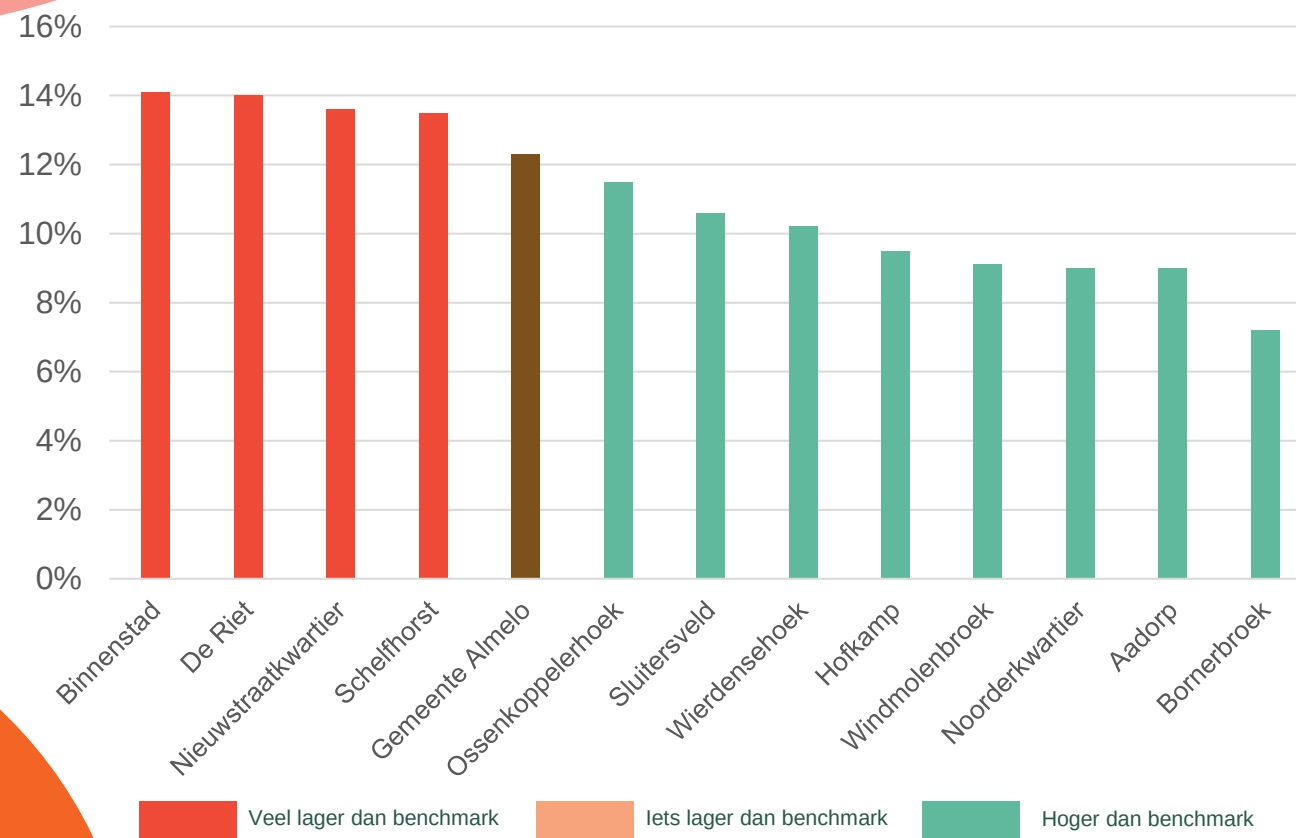
Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Voor het thema **Kind en Gezin** zijn de kanswijken: Binnenstad, De Riet, Nieuwstraatkwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Al deze vier wijken scoren op minimaal twee van de drie indicatoren slechter ten opzichte van de gemeente Almelo.

Jongeren met Jeugdzorg

Definitie

Jongeren tot 23 jaar die op enig moment gebruik gemaakt hebben van jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering

Bron: Almelo in cijfers; Jongeren met jeugdzorg, tot 23 jaar, 2023

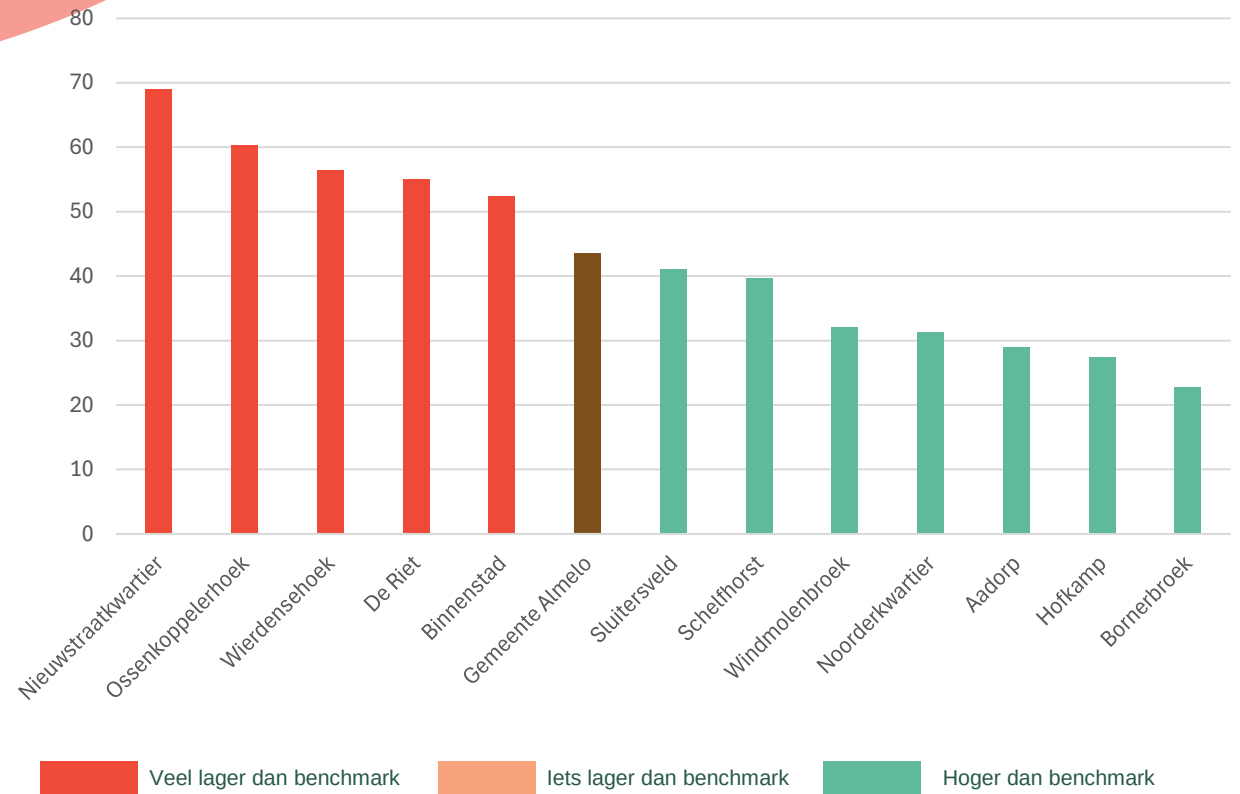

Sociaaleconomische problematiek

Definitie

% huishoudens, met een kind onder de 18 jaar, met sociaaleconomische problematiek, waar minstens 1 probleem speelt.

NB: Percentage is berekend op basis van alle huishoudens in de wijk met kinderen onder de 18 jaar

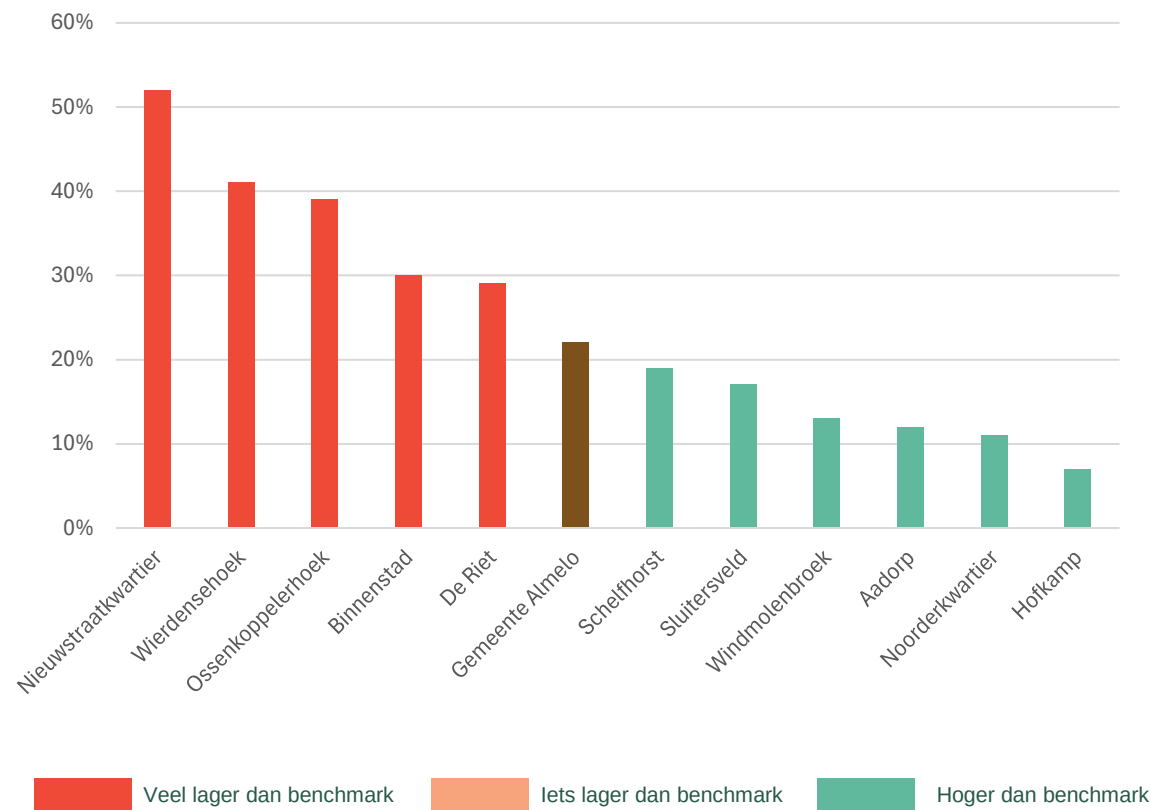

Bron: Nederlands Jeugdinstituut; Sociaaleconomische problematiek in de wijken, 2016

Risico op onderwijsachterstanden

Definitie

Landelijk stelt het ministerie van OCW voor 15 procent van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstand extra financiering beschikbaar.

Bron: CBS; Risico op onderwijsachterstanden, 2024

Thema Leefomgeving

Samenvatting data-analyse Leefomgeving

Wijken	Beweegvriendelijke omgeving - Recreatief	Beweegvriendelijke omgeving: Voorzieningen	Geluidshinder door burelen	Overlast / Vernielingen
Aadorp				
Binnenstad				
Bornerbroek				
De Riet				
Hofkamp				
Nieuwstraatkwartier				
Noorderkwartier				
Ossenkoppelerhoek				
Schelfhorst				
Sluitersveld				
Wierdensehoek				
Windmolenbroek				

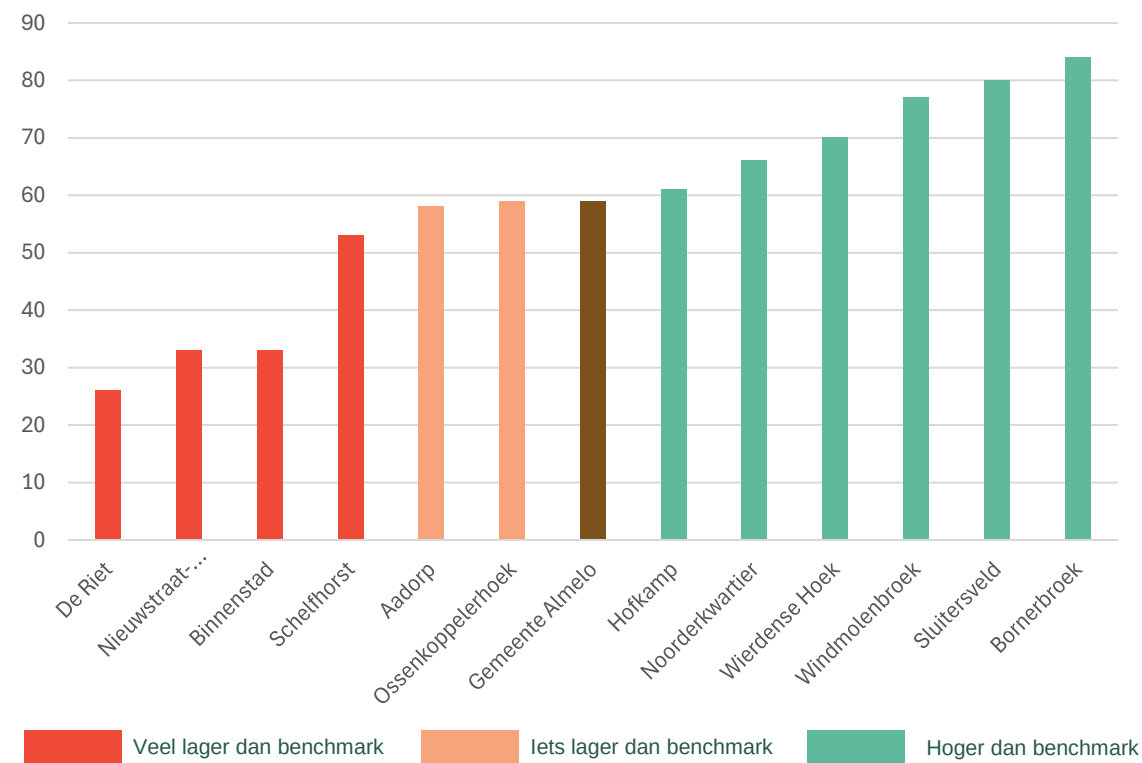
Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Voor het thema **Leefomgeving** zijn de kanswijken: Binnenstad, De Riet, Nieuwstraatkwartier. Al deze drie wijken scoren op minimaal drie van de vier indicatoren slechter ten opzichte van de gemeente Almelo. Ook Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek zijn aandachtswijken.

Beweegvriendelijke omgeving – nabijheid recreatie

Definitie

Nabijheid en oppervlakte parken, water geschikt voor recreatief gebruik. Score tussen 0 tot en met 100.

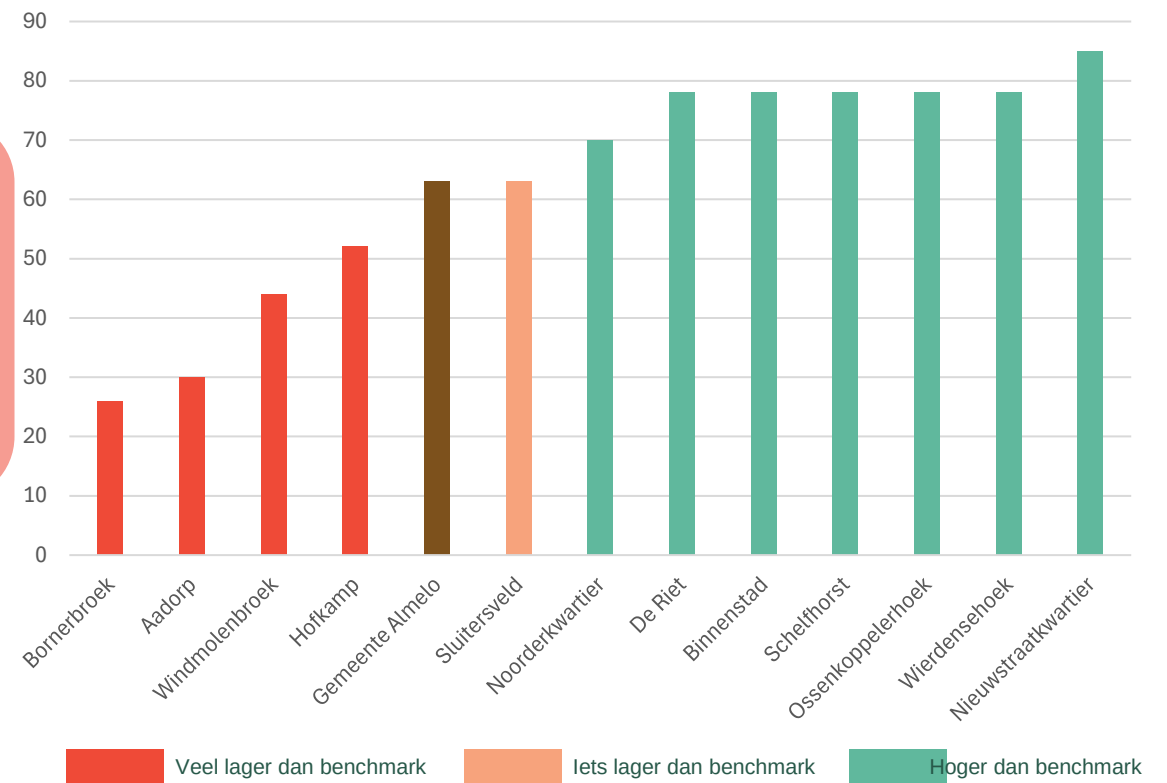
Bron: Buurtatlas; Beweegvriendelijke omgeving – recreatief, per wijk, 2022

Beweegvriendelijke omgeving – nabijheid van voorzieningen

Definitie

Gemiddelde afstand tot voorzieningen als supermarkten en scholen.
Score tussen 0 tot en met 100.

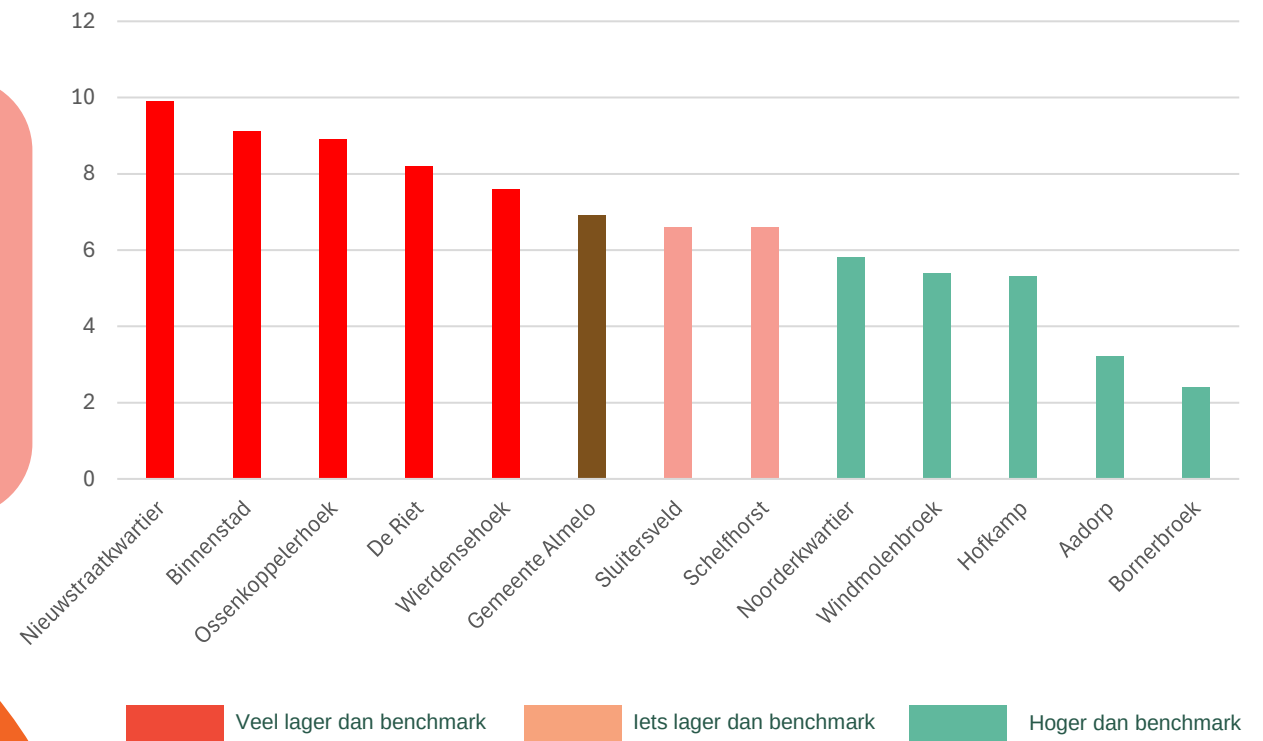
Bron: Buurtatlas; Beweegvriendelijke omgeving – nabijheid van voorzieningen, per wijk, 2022

Ernstige geluidshinder door buren

Definitie

Het percentage mensen dat ernstige geluidhinder van buren ervaart. Dat zijn mensen die een score van 8 of hoger geven aan het geluidhinder op een schaal van 1 (helemaal geen ervaren hinder) tot 10 (extreem mate van hinder).

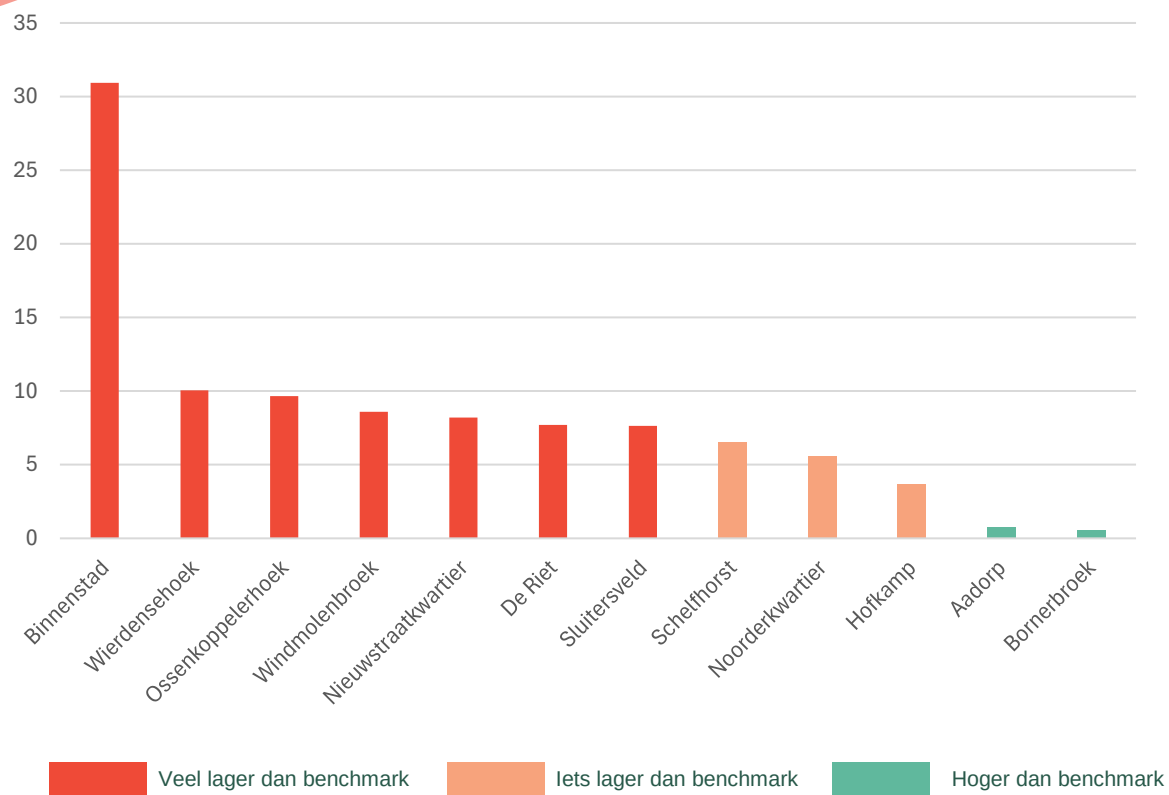
Bron: Buurtatlas; Ernstige geluidshinder door buren, 18 tot 65 jaar, 2020

Meldingen van overlast

Definitie

Het aantal incidenten is gebaseerd op de registraties die in de politiesystemen zijn vastgelegd.

Bron: Almelo in cijfers; Overlast Wijken, aantal, 2024

Bevindingen data-analyse

Kanswijken

Samenvatting data-analyse: 5 Kanswijken

Wijken	Werk en Inkomen	Zorg en Welzijn	Kind en gezin	Leefomgeving
Aadorp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Binnenstad	Iets lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Bornerbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
De Riet	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Hofkamp	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Nieuwstraatkwartier	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark
Noorderkwartier	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark
Ossenkoppelerhoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Schelfhorst	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Sluitersveld	Iets lager dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Wierdensehoek	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Veel lager dan benchmark	Iets lager dan benchmark
Windmolenbroek	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Hoger dan benchmark	Iets lager dan benchmark

■ Hoger dan benchmark
 ■ Iets lager dan benchmark
 ■ Veel lager dan benchmark

Samenvattend zijn er 5 kanswijken gevonden die op 3 of meer onderdelen slechter scoren dan de benchmark. Dit zijn de wijken Binnenstad, de Riet, Nieuwstraatkwartier, Ossenkoppelerhoek en Wierdensehoek. Er zijn eveneens 2 aandachtsbuurten gevonden: Dit zijn de buurten Drakensteyn e.o. (wijk Schelfhorst) en Wester Sluiterveldslanden (wijk Sluitersveld).

Bereik Bibliotheekwerk Almelo

Voorzieningen, dBos-aanpak, bezoekers- en ledenaantallen, structurele-, incidentele samenwerkingen en potentiële locaties bibliotheekwerk in Kanswijken

Bezoekersaantallen Bibliotheek Almelo 2024

Maand	Bezoekers
Januari	13.295
Februari	12.945
Maart	13.169
April	12.525
Mei	11.065
Juni	10.869
Juli	10.047
Augustus	8.107
September	11.054
Oktober	14.786
November	12.851
December	10.406
Totalen	141.118

In totaal bezochten **141.118** bezoekers de bibliotheekvestiging in 2024.

In deze gegevens zijn geen bezoeken aan afhaalpunten en dBos locaties meegenomen.

Ledenanalyse Bibliotheek Almelo

Analyse van leden (bibliotheekabonnement)

10.367 postcodes van leden geüpload

- Lidmaatschappen van scholen / organisaties, personeel en vrijwilligers zijn niet meegenomen in analyse

7.052 zijn gematcht aan Klantsegmentatietool Whize*

- 738 onbekend (buiten gemeente Almelo, geen woonfunctie, foutief)
- 2.577 dubbele postcodes

Analyse van inwoners die de nieuwsbrief Bibliotheek Almelo ontvangen**

2.484 postcodes van nieuwsbriefontvangers geüpload

2.138 postcodes zijn gematcht aan het databestand

- 342 onbekende postcodes (buiten gemeente Almelo, geen woonfunctie, foutief)
- 4 dubbele postcodes

* <https://whize.nl/nl/whize>

** niet gekoppeld aan bibliotheekabonnement

Ledenanalyse per wijk

Wijken	Aantal leden (huishoudens)	Aantal huishoudens in de wijk	Penetratie (%) – % huishoudens lid van Bibliotheek Almelo
Aadorp	79	596	13,3%
Binnenstad	489	3.316	14,7%
Bornerbroek	156	764	20,4%
De Riet	630	3.581	17,6%
Hofkamp	403	1.742	23,1%
Nieuwstraatkwartier	245	1.559	15,7%
Noorderkwartier	714	2.676	26,7%
Ossenkoppelerhoek	568	3.188	17,8%
Schelfhorst	1.018	4.646	21,9%
Sluitersveld	634	3.030	20,9%
Wierdensehoek	619	3.072	20,2%
Windmolenbroek	1.497	5.572	26,9%
Gemeente Almelo	7.052	33.742	20,9%

Hoger dan benchmark
 Iets lager dan benchmark
 Veel lager dan benchmark

Ten opzichte van de gemeente Almelo, zijn er in de wijken Aadorp, Binnenstad, De Riet, Nieuwstraatkwartier en Ossenkoppelerhoek minder huishoudens met een lidmaatschap van Bibliotheek Almelo.

NB: Dit wil overigens niet zeggen dat deze inwoners de Bibliotheek Almelo niet bezoeken. Zij hebben in ieder geval geen abonnement voor het lenen van materialen. Dit abonnement zegt vooral iets over de klassieke functie van de bibliotheek, en doet hiermee geen recht aan de brede maatschappelijke functies van de bibliotheek (ontwikkeling, inspiratie en ontmoeting).

Ontvangers Nieuwsbrief Bibliotheek Almelo

Wijken	Aantal nieuwsbriefontvangers (huishoudens)	Aantal huishoudens in de wijk	Penetratie (%) –% nieuwsbriefontvangers
Aadorp	30	596	5,0%
Binnenstad	153	3.316	4,6%
Bornerbroek	23	764	3,0%
De Riet	232	3.581	6,5%
Hofkamp	94	1.742	5,4%
Nieuwstraatkwartier	80	1.559	5,1%
Noorderkwartier	134	2.676	5,0%
Ossenkoppelerhoek	170	3.188	5,3%
Schelfhorst	388	4.646	8,4%
Sluitersveld	148	3.030	4,9%
Wierdensehoek	202	3.072	6,6%
Windmolenbroek	484	5.572	8,7%
Gemeente Almelo	2.138	33.742	6,3%

Hoger dan benchmark

Iets lager dan benchmark

Veel lager dan benchmark

Ten opzichte van de gemeente Almelo, wordt de nieuwsbrief van Bibliotheek Almelo het meest verzonden naar huishoudens in de wijken Schelfhorst en Windmolenbroek.

dBos-aanpak en achterstandsscholen

dBos-aanpak Gemeente Almelo

dBos Basis Dienstverlening

Deelnemende scholen

- 24 Basisscholen
- 5 Speciaal onderwijs
- 1 NT2-school

locaties

- 26
- 5
- 2

Reguliere dBos dienstverlening

- 5 Boeken per leerling
- 2 Uur inzet leesconsulent p. week
- Opleiden leescoördinatoren
- Bevorderen deskundigheid leerkrachten

dBos Extra Dienstverlening

Scholen met extra ondersteuning

De Klimboom St. Egbertus (afhaalpunt)
De Kubus Het Letterveld (afhaalpunt)
De Compaan Step! (afhaalpunt)
De Wierde
De Bonkelaar

Extra dBos dienstverlening

- 1 Boek per leerling
- 1 Uur inzet leesconsulent p. week
- 1 Uur bemensing bibliotheek na schooltijd

Overige onderdelen dBos

Inzet op kruisbestuiving

Naast het bieden van basis en extra dBos dienstverlening betreft de aanpak ouders bij (voor)lezen, faciliteert de aanpak de organisatie van afhaalpunten voor boeken en activiteiten voor leerlingen om kennis te maken met de centrale bibliotheekvestiging,

Basisscholen Almelo met achterstandsscore

10

Scholen met score tussen 1 en 250

Basisschool	Score
<i>De Heemde</i>	46.04
<i>De Noorderborch</i>	78.82
<i>De Weier</i>	93.32
<i>De Huve</i>	105.26
<i>De Wereldboom</i>	115.26
<i>De Telgenborch</i>	119.95
<i>De Windhoek</i>	160.21
<i>De Wierde</i>	207.89
<i>De Compaan</i>	200.12
<i>De Bonkelaar</i>	233.07

5

Scholen met score tussen 250 – 750

Basisschool	Score
<i>Het Letterveld</i>	274.86
<i>De Kubus</i>	294.45
<i>Step!</i>	391.33
<i>De Klimboom</i>	453.51
<i>St. Egbertus</i>	518.8

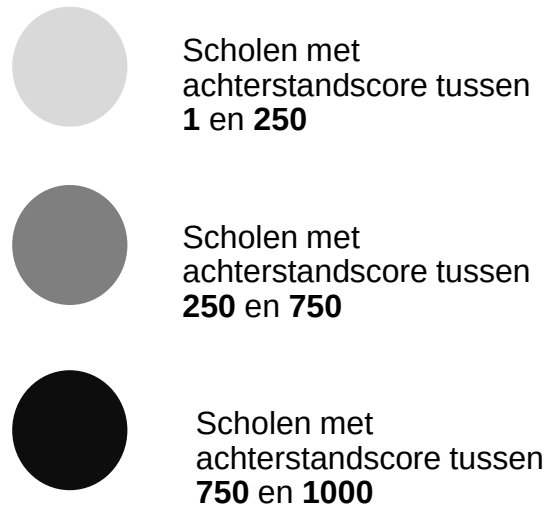
1

School met score tussen 750 – 1000

Basisschool	Score
<i>De Tandem (Palet)*</i>	807.84

*Dit betreft een NT2 school. Een dergelijke school kenmerkt zich door het merendeel kinderen waarvan het Nederlands doorgaans niet de moedertaal is

Basisscholen Almelo met achterstandscore

Structurele en incidentele samenwerkingen

Samenwerkingspartners Bibliotheek Almelo

Maatschappelijke - en culturele organisaties	Zorginstellingen	Wijkcentra en samenwerkingsverbanden
Almelo Sociaal	Aveleijn	Armoedepact Almelo
Avedan	Consultatiebureau Rotsduif	Kom Erbij Almelo
Kaliber kunstenschool	Consultatiebureau Klokkenbelt	Wijkcentrum Noaberhoes
Historische Kring Almelo	Consultatiebureau Appollolaan	Wijkaccommodatie Eninver
Stedelijk museum Almelo	Huize Friso	Wijkcentrum de Schelf
TC Tubantia	Dementie Twente	
Seniorweb		
Heracles		
Tetem		
1Twente		

Samenwerkingspartners Bibliotheek Almelo

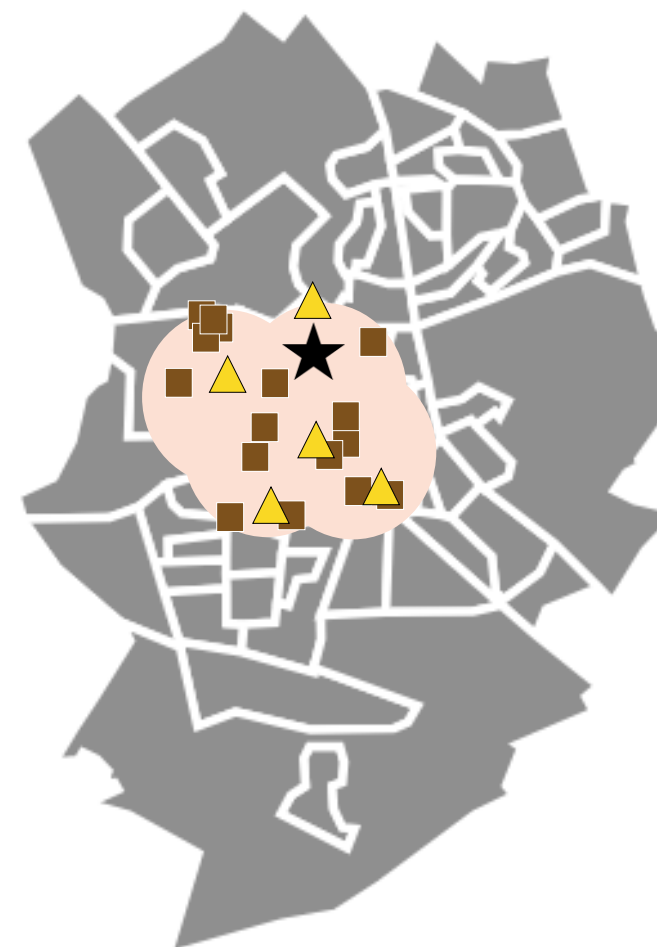
Maatschappelijke en culturele organisaties	Zorginstellingen en Ouderenbonden	Wijkcentra en samenwerkingsverbanden
Schuldenlab Almelo	OVA, PCOB, KBO, COSBO	Wijkcentrum De Driehoek
Schulphulpmaatje	Diverse Fysiopraktijken	Wijkcentrum De Schöppe
Sportbedrijf Almelo	Humanitas	Dorpshuis Aahoes Aadorp
Mantelzorg Almelo	Werkplein Twente	Stichting Almelo doet mee
Natuurhus Almelo	Carint Reggeland	Stichting Leergeld
Scoutingverenigingen	Thuis team Twente	
Fietsersbond	Trivium Meulenbelt Zorg	
	Twentse Zorgcentra	

Aanwezige organisaties* in Kanswijken

Organisatie	Type	Specificatie	Kanswijk
<i>Carint Reggeland - Schuilenburg</i>	Zorg	Verpleeghuislocatie	Wierdensehoek
<i>Leerplein Twente</i>	Zorg	Dagbesteding & Arbeidsmarktparticipatie	Wierdensehoek
<i>Omnis College</i>	Onderwijs	Voortgezet Speciaal Onderwijs locatie	Wierdensehoek
<i>Pius College</i>	Onderwijs	Onderwijs locatie MAVO/HAVO/VWO	Wierdensehoek
<i>Alma College</i>	Onderwijs	Voortgezet Onderwijs locatie VMBO	Wierdensehoek
<i>Meester Siebelinkhuis</i>	Sociaal	Ontmoetingscentrum sociale activiteiten	Ossenkoppelerhoek
<i>Medisch Centrum Titus Brandsmahof</i>	Zorg	Verpleeghuislocatie en gezondheidscentrum	Ossenkoppelerhoek
<i>De Groenderij</i>	Zorg	Dagbesteding, werk en leer centrum	Ossenkoppelerhoek
<i>ROC Twente – locatie de Sumpel</i>	Onderwijs	MBO en volwasseneneducatie locatie	Ossenkoppelerhoek
<i>Dimence – Locatie Kamperfoelie</i>	Zorg	Dagbesteding, werk en leer centrum	De Riet
<i>Saamborgh – ‘t Nieuwland**</i>	Zorg	Woonzorglocatie en ontmoetingscentrum	De Riet
<i>Bewonersinitiatief de Hagedoorn</i>	Sociaal	Ontmoetingscentrum, locatie sociale partners	Nieuwstraatkwartier
<i>Zorgaccent – de Koppel</i>	Zorg	Woonzorglocatie, dagbesteding	Nieuwstraatkwartier
<i>Voedselbank</i>	Zorg	Ondersteuningsinstelling	Nieuwstraatkwartier
<i>De Graven Esch</i>	Zorg	Gezondheidscentrum (fysiotherapie + tandarts)	Binnenstad
<i>ROC Twente – Wierdensestraat</i>	Onderwijs	MBO en volwasseneneducatie locatie	Binnenstad

*Bovenstaande overzicht van aanwezige maatschappelijke organisaties is samengesteld op basis van deskresearch. Dat maakt dat dit overzicht als indicatief en niet als uitputtelijk beschouwd dient te worden. Het geval kan zijn dat aanwezige zorg-, sociale en onderwijslocaties in Kanswijken niet zijn opgenomen. Geen van genoemde organisaties is geconsulteerd in een mogelijke (intensivering van) samenwerking met de bibliotheek. De volgende organisaties/locaties zijn niet opgenomen in dit overzicht: Dierenklinieken, Basisschoollocaties, gezondheidsorganisaties in het Twenthe Centrum (wijk Binnenstad), zorgorganisaties die thuiszorgdiensten verlenen, Verloskundigepraktijken, Consultatiebureau's en locaties van religieuze organisaties.

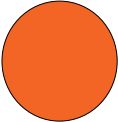
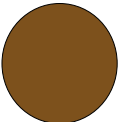
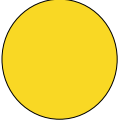
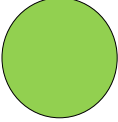
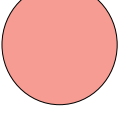
**Locatie't Nieuwland opent naar verwachting in april 2025.

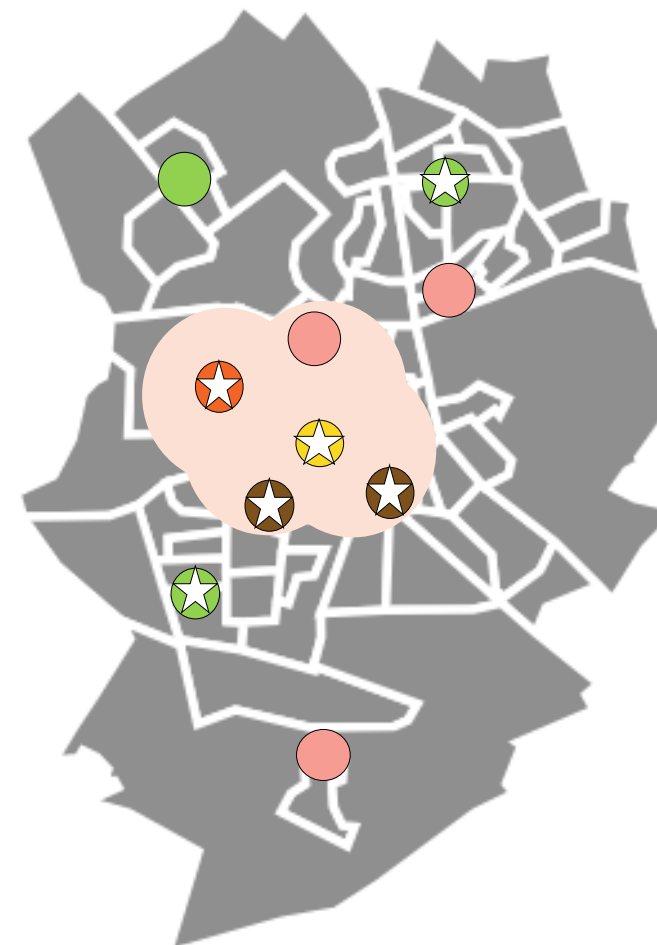

- Locaties maatschappelijke organisaties
- ★ Centrale bibliotheekvestiging
- ▲ Wijkcentra
- Kanswijken

Analyse aanwezige wijkcentra Almelo

- **Kanswijken**
- Wijkcentrum (*Eninver*) in **Kanswijk** met samenwerking op *structurele* basis met Bibliotheek Almelo
- Wijkcentra (*De Driehoek, De Schöppe*) in **Kanswijken** met samenwerking op *incidentele* basis met Bibliotheek Almelo
- Wijkcentrum (Goossenmaat) in **Kanswijk** zonder samenwerking Bibliotheek Almelo
- Overige wijkcentra met samenwerking met Bibliotheek Almelo
- Overige wijkcentra *zonder* samenwerking met Bibliotheek Almelo
- Wijkcentra in beheer van Gemeente Almelo

Geraadpleegde Bronnen

Databronnen	Kwalitatieve bronnen
Almelo in Cijfers	Interview leesconsulent bibliotheek Almelo
Wijkkompas	
Buurtatlas	
Kennispunt Twente	
Allecijfers	
BuurtBarometer Almelo	
Cultuurkaart Overijssel	
Bibliotheek Almelo	
CBS	
Klantsegmentatietool Whize	

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bijlage
4

Datum
16 september 2025

Onderwerp
Uitvoering wijkgerichte bibliotheekvoorzieningen in het kader van wetswijziging WSOB en
Zorgplicht

Geachte leden van de raad,

Sinds 2015 regelt de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) dat iedereen in Nederland toegang moet hebben tot een volwaardige bibliotheek in de buurt.

In 2022 besloot het kabinet dat elke gemeente verplicht wordt een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening te bieden. Deze wettelijke zorgplicht wordt vastgelegd in een aanpassing van de Wsob, die naar verwachting medio 2026 ingaat.

Dit betekent dat elke gemeente verplicht wordt om ten minste één volwaardige bibliotheekvestiging in stand te houden. Daarnaast moeten gemeenten samen met de lokale bibliotheekorganisatie elke vier jaar een meerjarenplan opstellen waarin zij beschrijven hoe zij invulling geven aan deze zorgplicht.

De gemeente Almelo en de Bibliotheek Almelo hebben hun gezamenlijke aanpak vastgelegd in het uitvoeringsplan “*De wijk in*”. Basis voor dit plan is het onderzoeksrapport “*Van Wet naar Wijk*”. Het onderzoeksrapport en het uitvoeringsplan zijn bijgevoegd.

Het plan richt zich op een toegankelijke en wijkgerichte bibliotheekvoorziening die stevig is ingebed in de samenleving. De bibliotheek moet bijdragen aan het verbeteren van basisvaardigheden, het versterken van onderlinge verbondenheid en de persoonlijke ontwikkeling van inwoners.

Op basis van het aantal inwoners in Almelo en het geadviseerde normenkader is er naast de centrale bibliotheek behoefte aan twee wijkgerichte bibliotheekvoorzieningen. De twee locaties die als meest geschikt uit het onderzoek naar voren komen voor een bibliotheekvoorziening zijn De Driehoek en De Schelf. Belangrijk om te weten: het gaat niet om het openen van nieuwe bibliotheken in de wijk. De bibliotheek richt zich op **wijkvoorzieningen**, plekken in de wijk van waaruit zij haar programma's en activiteiten kan organiseren. Zo kan de bibliotheek beter inspelen op wat er leeft in de buurt. De wijkgerichte aanpak in Almelo sluit aan bij lokale maatschappelijke opgaven.

